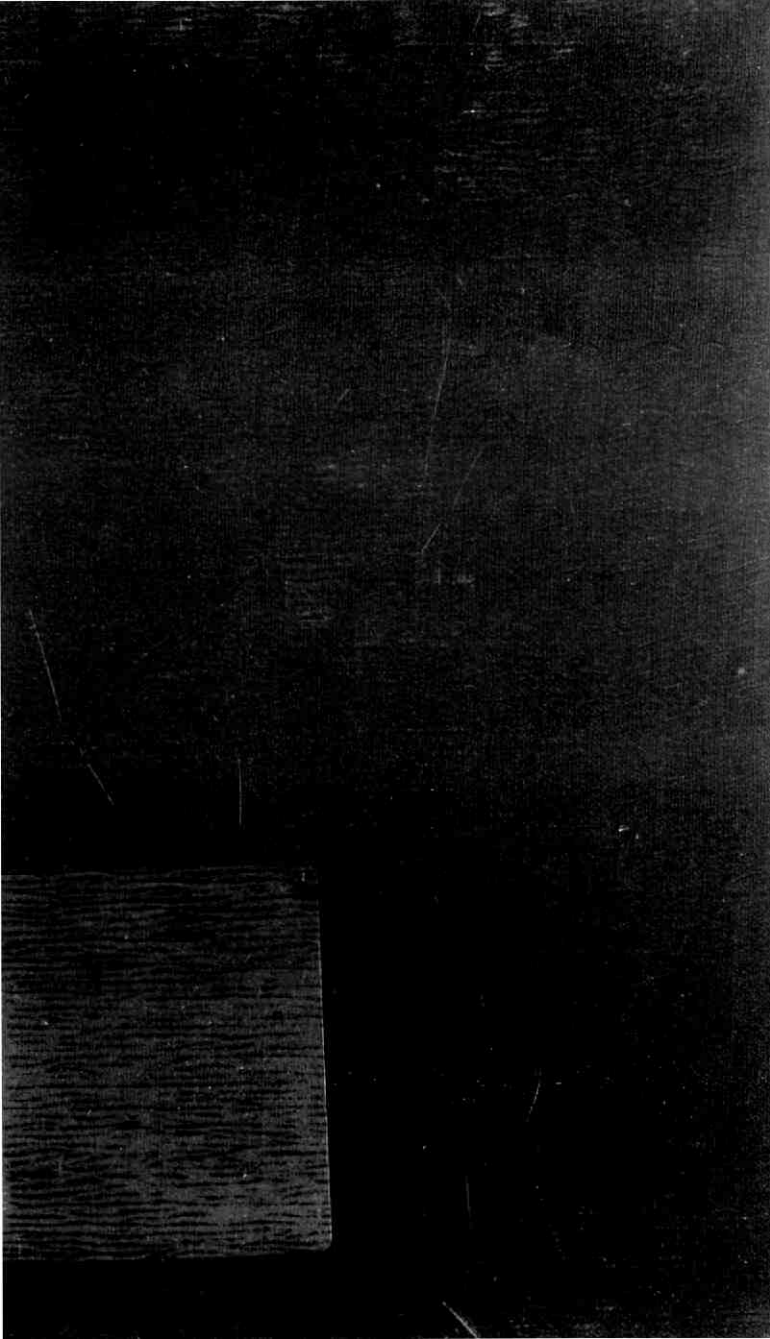
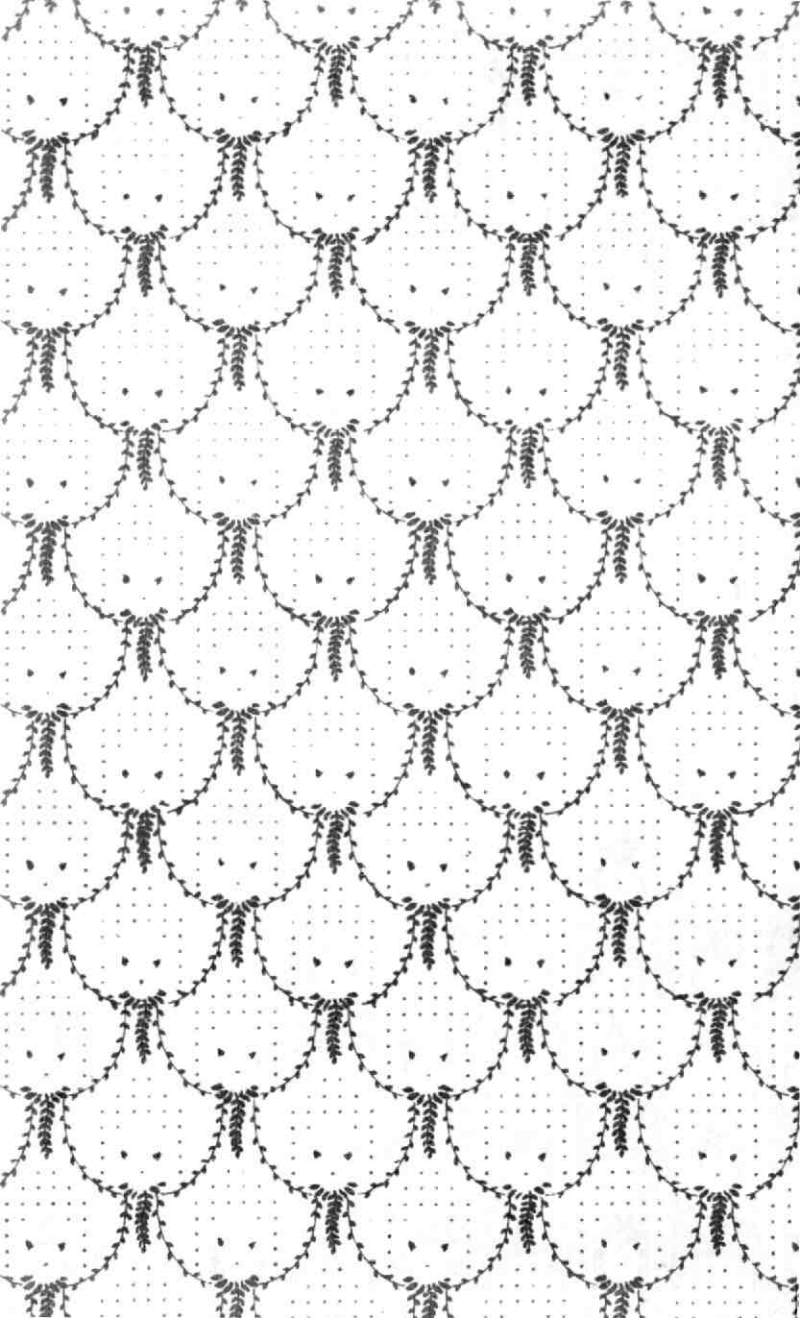
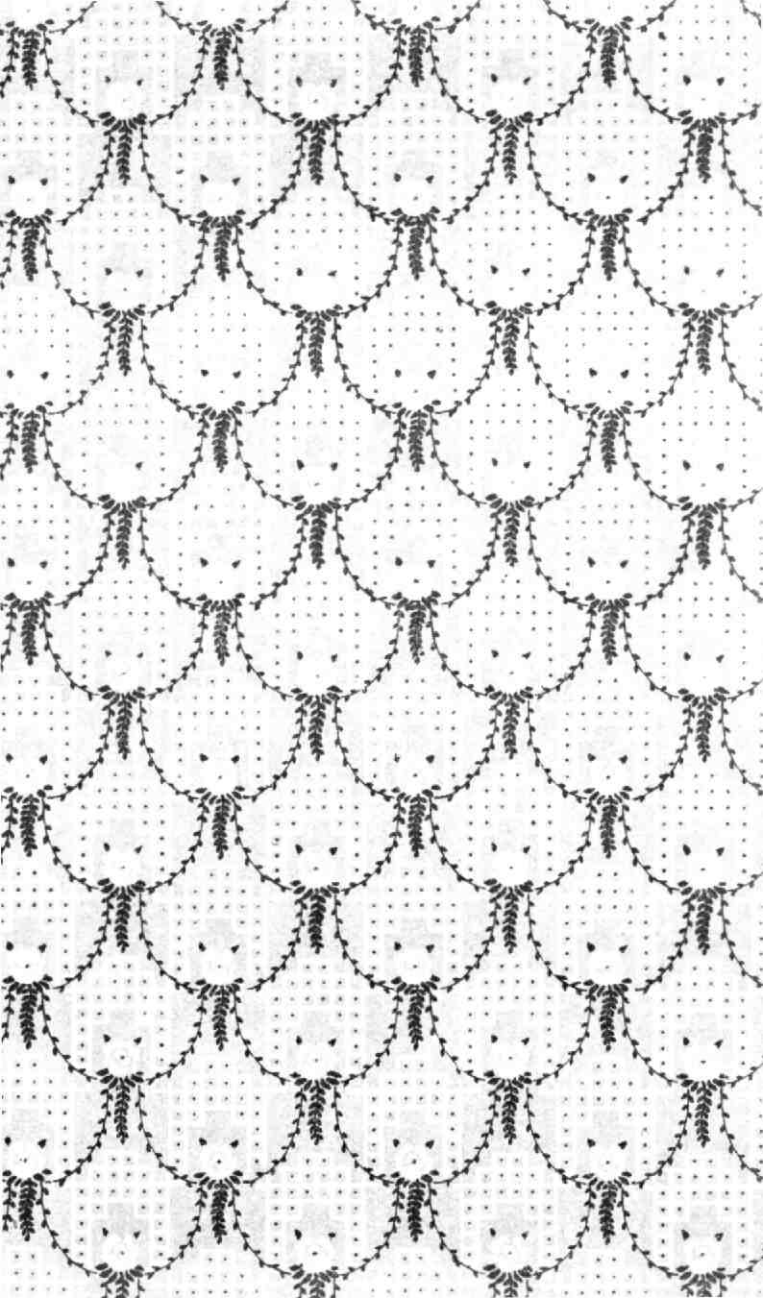

Mengel-Poézy

<https://hdl.handle.net/1874/234039>

mm 10512

MENGEL-POËZY.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT

3201 861 0

49

ACA 4126

MENGEL-POËZY

DOOR

J. J. L. TEN KATE.

LEIDEN. — A. W. SIJTHOFF.

MENGELPOËZIE.

DE GIAOUR.

(FRAGMENT EENER TURKSCHER VERTELLING.)

Éen denkbeeld, éen smart, werpt zijn aaklige schatw,
In voorspoed en jammer op blijdschap en rouw:
De balsem der vreugde en de prikkel der smart
Wekt blijdschap noch leed in 't gefolterde hart.

THOMAS MOORE.

(Vertaling van J. P. HASEBROEK).

I.

Niet éen koeltjen breekt den golfslag
die het zeestrand dreunen doet,
Waar de tombe van d' Atheners
't eerst het keerend schip begroet;
Over klip en rotsgevaarte
ziet zij op het Land ter neer,
Dat hij vruchteloos bevrijdde:
keert dan zulk een Held nooit weér?

.
Schoon klimaat! waar elk getijde
ieder eiland zegen biedt,
Dat ge van Colonna's hoogte
op de zeekolk dobbren ziet,
Met een schoonheid zóo betoovrend,
dat ze u zielsgenot bereidt,
Dat ze een hemelsche verrukking
uitstort in uwe eenzaamheid.
Trouw weërkaatst de waterspiegel
tusschen bloem- aan bloemenggaard,
Al de kleuren, al de tinten
van zoo menig rotsgevaart';
En wanneer er soms een luchtjen
't blauw kristal der golfjens plooit,

Waar Hij al de heerlijkheden
van een Eden samenriep,
Dat de Mensch daar, in zijn waanzin
aan 't verstandloos dier gelijk,
't Paradijs verwoest, verwildert,
en de bloem vertreedt in 't slijk,
Die geen enklen zweetdrop vergde,
nooit de hulp des menschen zocht,
En alleen oodmoedig smeekte,
dat zijn voet haar sparen mocht!
Vreemd gewis! dat, waar in 't ronde
louter Hemelvrede woont,
De Aardsche Hartstocht onbeteugeld
zich in al zijn hoogmoed toont,
En wellustigheid en roofzucht
met den sluipmoord hand aan hand,
Zulk een doodsche schaduw werpen
over dat bevoorrecht land!
't Is alsof hier de Englen weken
voor 't afvallig Duivlenheir,
't Is als zat het kroost der Helle
op des Hemels troonen neêr!
Zóó volschoon is hier de schepping,
zoo vol liefde en harmony;
Zóo afschuwelijk de onderdrukking
van de laagste dwinglandij!

Wie ooit neêr zat bij een doode
 eer de sterfdag henenvlood,
De eerste dag van nacht en stilte,
 laatste van gevaar en nood,
Vóór nog de adem der ontbinding,
 zwevende over 't aangezicht,
Nog het waas dier schoonheid wischte
 die eerst langzaam, langzaam zwicht —
O, hoe werd hem 't hart bewogen
 als hij peinzend nederzag
Op dat engelachtig wezen
 met dien kalmen vredelach,
Op die bleekbestorven wangen,
 strak en zonder leven meer,

Wat verhaalt gij thands den pelgrim?
 Geen verheven gloriedaan,
 Niet één enkel heldenthema,
 waardig uw Meoonsche zwaan,
 Waardig dien vervlogen eeuwen,
 toen een heerlijk Heldenras
 Zelve de eer van zijn geboorte
 op uw bodem waardig was!
 Ach, het kroost van uw valleien,
 dat zijn kroost op moeders schoot
 Door zijn voorbeeld reeds moest leeren
 wat verheven is en groot,
 't Kruipt, gelijk een slaaf van slaven,
 langzaam van de wieg naar 't graf,
 Prikkelbaar, alleen voor 't kwade,
 onverzaadlijk-wreed en laf;
 Diep beneden 't dier gezonken,
 zelfs van ruwe deugd vervreemd,
 Zonder éene sprank van geestdrift,
 die naar vrijheidsliefde zweemt!
 In de havens zijner bureu
 leeft in menig spreukrijk woord
 Grieksche list en Grieksche leugen
 (al hun roem!) onsterflijk voort.
 Vruchtloos roept de stem der Vrijheid
 zulke zielen uit heur rust,
 Als de nek het juk wil kozen,
 en de mond de kluisters kust.
 Neen, ik wil niet langer treuren
 om hun jammren zonder tal —
 't Is nochtans een droeve mare,
 waar mijn lied van klinken zal;
 En die luistert, mag gelooven,
 dat wien zij het eerste trof,
 Wrange tranen heeft vergoten,
 want hij had tot schreien stof!

Ver, donker, zweeft de lange schaûw
Der rotsen over 't waterblauw,

En schijnt des visschers oog een boot
 Van Eilandroover of Mainoot.
 De vreeze voor zijn kleinen schat
 Doet hem de onveilge baai ontgaan;
 En schoon van d' arbeid afgemat
 En met de zware vangst belaaën,
 Toch roeit hij, traag maar vast van hand,
 Tot dat Leones zeker strand
 Hem opneemt bij die starrenpracht,
 Die heenblinkt door een oosternacht.

Wie stormt daar aan op 't gitzwart ros,
 Gewiekt van hiel, de teugels los?
 Hoor, de echoos klaatren, stap voor stap
 En sprong voor sprong, van 't hoefgetrap!
 De schuimdauw op de borst van 't paard,
 Schijnt uit den vloed der zee vergaard.
 Al zweeft de rust langs d' effen vloed,
 Daar is er geen in 's ruiters harte,
 En hoe de stormvlaag morgen woed',
 O Giaour! ze is kalmer dan uw smarte,
 Ik ken u niet; ik haat uw bloed;
 Maar in uw trekken, doodsch en droef,
 Zie ik een bang verleên geschreven;
 Hoe jong ge zijt, u is de groef
 Der driften 't voorhoofd ingedreven,
 Al slaat ge 't euvele oog op zij',
 Al rent gij als een pijl voorbij,
 Toch zie ik wèl en doet uw wezen
 Mij een dier Apostaten lezen,
 Die 't argloos kroost der Halve Maan
 Verstoten moest of nederslaan!

Voort ging hij! en mijn starend oog
 Vervolgde hem, terwijl hij vloog:
 Schoon als een Démon van den schrik
 Nabij, voorbij, en weggevaren,
 Toch bleef zijn vlucht, zijn stal, zijn blik,
 In donkre erinring rond mij waren,
 En lang drong tot mijn duizlend oor
 De hoefslag van zijn klepper door.

Hij spoort zijn paard; hij naakt de rots,
 Die afhangt over 't golfgeklots:
 Hij wervelt rond, hij ruischt voorbij....
 O vreugd! de rots verbergt hem mij!
 Want haatlijk moet dat gluren wezen
 Van een die onze vlucht bespiedt:
 Geen star of ze is te vroeg gerezen
 Voor hem die zoo ontijdig vliedt.
 Hij vlood: maar eer hij gants verdween,
 Zag hij nog eenmaal om zich heen,
 Als was die blik zijn laatste op aard.
 Een oogwenk temt hij 't vliegend ros,
 Een oogwenk poost hij van zijn vaart.
 Wat staart hij naar 't Olijvenbosch?....
 De maan blinkt op den heuveltrans,
 't Moskeelicht spreidt zijn hoogen glans;
 Hij kan het blij musketgeknal
 Op zulk een afstand wis niet hooren:
 Toch kan hij nog de vlam zien gloren,
 Waar ieder schot van blinken zal.
 De vastentijd is nu geweest,
 Deez' nacht begon het Bairamsfeest;
 Deez' nacht — maar wie en wat toch zijt gij,
 Met angstig oog en vreemd gewaad?
 Wat toeft, wat vlucht gij? wat vermijdt gij
 Ons feest, zoo 't u ter harte gaat?

Hij stond — de vreeze op 't bleek gelaat,
 Maar ras verdween die voor den Haat,
 Niet rijzende in den purpergloed
 Waar korte drift van blozen doet,
 Maar bleek gelijk het kil gesteent',
 Dat schemert boven 't lijkgebeent',
 Woest fronsde hij den wenkbrouwboog,
 Onstuimig rolde 't glazig oog;
 Hij hief zijne armen wild omhoog,
 Als aarzlende of hij verder gaan
 Of weêr zou keeren op zijn paân.
 Daar briescht op eens zijn gitzwart paard....
 Zijn hand hervindt de greep van 't zwaard!
 Dat brieschen brak zijn wakend droomen,

Als 't uilgekras de sluimring doet.
 Weêr zien zijn sporen rood van bloed,
 Voort! gaat het, met gevierde toomen
 Voort! immer voort! zoo vliegenssnel
 Als stond er 't leven zelf op 't spel.
 Het voorgebergte is ingehaald:
 Zijn stal, zoo trotsch omhoog gericht,
 Zijn helmkam, door de maan bestraald,
 Verdween gelijk een bliksemlicht.
 't Was maar een oogwenk, langer niet,
 Dat hij zijn klepper poozen liet —
 Toen vloog hij weêr zoo wild daarheen,
 Als volgde reeds de dood zijn schreên:
 Maar in dien enklen oogwenk scheen
 Een winter van herinneringen
 Bevriezende in zijn ziel te dringen:
 Een eeuw van schuld en zelfverwijt
 Rolde in dien droppel van den tijd.
 In zulk een oogenblik ervaren
 Haat, Liefde en Vrees de smart van jaren:
 Hoe moest dan hêm te moede zijn,
 Gekweld door die driedubbele pijn!
 Die poos van stille mijmering, —
 Wie kan heur droeve lengte meten,
 Hoe zullen wij heur maatstaf weten?
 Schoon op de groote rekening
 Een stip, een ondeel van een uur,
 Hem had ze een eeuwigheid van duur!
 Want maatloos als de onpeilbre zee
 Moet wel het denkbeeld zijn van 't harte
 Dat nog blijft leven bij de smarte
 Van naamloos, hooploos, eindloos wee!

Het uur vervloog — de Giaour is heen':
 En vluchtte of sneefde hij alleen?
 Vervloekt is de dag toen hij kwam of verdween!
 Hij bracht over Hassan een vreeslijke straf:
 Hij maakte, in zijn wraak, een paleis tot een graf.
 Hij kwam, hij verdween, als die zengende wind,
 Heraut der vernieling die alles verslindt,
 De Samoum, die in zijn wijdwoedende vaart

Ook zelfs de bedroefde cypresse niet spaart,
 Die boom, die nog treurt ook bij 't eind van den rouw:
 Ach, de eenige vriend aan zijn dooden getrouw!

De rossen vloten uit den stal;
 Geen dienaar bleef in Hassan's hal;
 Het luchtig weefsel van de spin
 Golfte langzaam wieglend langs den wal;
 De vleermuis zwerft den Harem in!
 Het uilgebroed laat in den toren
 Der forteres zijn krassen hooren;
 De wilde dog zwerft hnilende om,
 Door dorst en honger afgetoht,
 Want de bron is verdroogd in haar marmeren kom,
 Waar het stof zich vergaart en de distelstruik knopt.
 't Was zoet te zien, hoe 't zilvrig nat
 In 't flikkrend zonnescijntjen speelde,
 En straks, in stralen opgespat,
 De lucht en 't dorstend groen een weelde
 Van geur en frischheid mededeelde.
 't Was zoet, bij heldren starrentrans
 In vochtigen juweelenglans
 De blijde golfjens te zien glore
 En 's nachts heur melody te hooren!
 Hoe vaak had Hassan's Kindschheid niet
 Zich spelende in den stroom gespiegeld,
 Hoe vaak hem 't ruischend golvenlied
 Aan moeders borst in slaap gewiegeld!
 Hoe vaak had hier zijn blijde Jeugd
 Bij 't lied der schoonheid zich verheugd,
 Wier zoet muziek versmolt in 't klaatren
 Van 't zangerig akkoord der waatren!
 Maar nooit rust hier in 't geurig kruid
 Zijn Grijsheid in de scheemring uit:
 De blanke stroom is weggevloten —
 Het bloed van Hassan's hart vergoten!
 Geen stem eens menschen, woest of teêr,
 Spreekt hier van haat of liefde meer:
 Het laatst klonk hier een kreet van rouw,
 De wilde moordgil eener vrouw....
 't Zwijgt alles sinds —

Of het venster moest rammlen op d'adem des winds:
 Hoe de plasregen bruischt of het bliksemvuur licht,
 Geen hand sluit meer de ramen dicht.
 Hoe zoet zou 't niet den zwerver zijn,
 In de uitgestrekte zandwoestijn
 Het ruwste menschen spoor te ontdekken:
 Zoo zou hier zelfs een kreet van pijn
 Een hartvertroostende echo wekken:
 't Zou wezen: „Alles vlood niet heen’!
 „Nog toeft hier leven, schoon bij één!...”
 Nog blinkt hier menig pronksaet,
 Waar de Eenzaamheid niet treuren moest;
 't Verval heeft hier niet veel verwoest,
 En kankert voort met tragen tred.
 Maar voor de poort ligt zwarte Rouw:
 Geen Fakir zal er schuilplaats vragen,
 Geen Derwisch durft er 't stilstaan wagen,
 Waar hem geen welkom groeten zou;
 Geen vreemdling zal er zegen spreken,
 Waar 't heilig: „brood en zout” ontbreken.
 Door Weelde en Armoê te gelijk
 Ziet zich het trotsch paleis vermijden,
 Want Feestgenot en Medelijden
 Verstierven daar bij Hassan's lijk,
 Niets roept zijn doodsche woning wakker,
 Van licht en levensvreugd beroofd:
 Geen gast in zijn zalen, geen ploeg op zijn akker,
 Sints de sabel des Giaours hem den kop heeft gekloofd!

.
 Daar dringen stappen tot mij door:
 Toch groet geen enkele stem mijn oor.
 Zij naadren — 'k zie bij iedre schrede
 Elks wrong en zilvren ponjertschede.
 Die aan de spits der bende gaat,
 Is de Emir, naar zijn groen gewaad.
 „Wiedaar?” „Salam! mijn heilgebed
 „Verkondd den zoon van Mahomet.
 „De last, die gij zoo zachtkens draagt,
 „Schijnt een die al uw zorgen vraagt:
 „Ze is zeker meer dan schatten waardig —
 „Mijn boot is tot uw dienst zeilvaardig.”

— 't Is wél. Ontmeer met vlugge hand
 „Uw bark, en voer ons weg van 't strand.
 „Neen, vier de zeilen in den wind,
 „Grijp de eerste roeispaan die ge vindt,
 „Houd halverweeg die rotsen stil,
 „Waar 't zeenat sluimert, diep en kil.
 „Rust van uw taak — zóo — braaf gedaan!
 „Wij vlogen langs de waterbaan.
 „Toch was het wel de langste reis,
 „Die ooit door eene —

 Daar plofte 't! — langzaam zonk het neêr;
 Een rimpel rees op 't effen meir.
 Ik zag het zinken — 't kwam mij voor,
 Of 't in de kabbling zich bewoog;
 Maar 't was een bleeke maanlichtgloor,
 Die grillig langs de baren vloog.
 'k Stond, tot het, drijvende uit mijn oog,
 Van ver een witte sneeuwvlok scheen,
 En eindelijk, als een stip zoo klein,
 Op 't golfjen flikkerde en — verdween.
 't Geheim ligt in de zee bedolven
 Alleen den Genii bekend,
 Die, siddrende in hun schelpen tent,
 Niets fluistren durven aan de golven.

.
 Gelijk, wanneer de lente bloost,
 De Vlinderkoningin van 't Oost,
 Op purpren wieken uitgesneld,
 Het knaapjen lokt in 't geurig veld,
 Hem uren lang met vluggen voet
 Van bloem tot bloem haar volgen doet,
 Dan wegsmelt en hem achterlaat
 Met hijgend hart en schreiende oogen:
 Zóo lokt, in 's levens dageraad,
 Op de eigen wieken uitgevlogen,
 De Schoonheid ook 't volwassen kind —
 Een ijdele jacht van hoop en vreezen,
 Wier droevig eind een traan zal wezen,
 Gelijk zij met een lach begint!
 Bezit men haar, ach! de eigen rouw

Kwelt dan den vlinder en de vrouw:
 Zij kwijnen weg, hun lust verteert,
 Door 't spel des kinds, de luim des mans:
 De dierbre buit, zoo wild begeerd,
 Derft, eens gevangen, al haar glans.
 De zelfde hand, die straks haar ving,
 Vernielt allengs haar schoonste kleuren,
 Tot ze als een bleeke zwerveling
 In de eenzaamheid zich dood kan treuren.
 Het hart verscheurd, de wiek gewond,
 Ach, wat kan d'offers ruste geven?
 Kan 't vlindertje', als in d'ochtendstond,
 Nog over tulp en rozen zweven?
 Of schoonheid tot genot herleven,
 Als de onschuld met haar schoon verzwond?
 Geen vlinder treurt er in den hof,
 Al zijgt een andre neêr in 't stof;
 Vergeeflijk klopt een vrouwenhart —
 Alleenlijk niet voor vrouwenzonden;
 Het heeft een traan voor ieders wonden,
 Slechts voor geen zusters schande of smart!

.
 De ziel, die op de wroeging broedt,
 Gelijkt de droeve scorpioen,
 Van vuur omringd, welks vlammen woên,
 Met telkens feller gloed,
 Zoodat ze, alom bestookt, in 't end
 Slechts één rampzalig uitzicht kent,
 En, raadloos daar geen redding daagt,
 De vlijm, voor 's vijands borst gescherpt,
 Die nooit vergeefs zijn zwadder werpt,
 Zich-zelve in 't harte jaagt.
 Zoo sterven zij te kwader uur
 Voor wie het licht der hoop verdween,
 Of leven als 't insekt in vuur!
 Zoo krimpt den booze 't hart inéén,
 Wien aarde en hemel van zich stoot:
 't Is nacht omhoog, ellend beneên,
 Daar buiten een vuurvlam, daar binnen — de dood!

 En Hassan vlucht zijn harempracht,

Blind voor de schoonheid, die er smacht;
 Hij doodt zijn tijd in 't jachtgewoel —
 Toch laat de jagersvreugd hem koel.
 Niet dus vlood Hassan ooit weleer,
 Toen Leila 's Harems licht mocht heeten:
 Is mogelijk Leila daar niet meer?
 Wie buiten Hassan kan het weten!
 Daar gaat alom een vreemd gerucht,
 Dat zij des avonds is ontvlucht,
 Toen Rhamazani's laatste zon
 Bij 't buksgeknal ter kimme daalde,
 Heel 't Oost van duizend lampen straalde,
 En 't vrolijk Bairamsfeest begon.
 Zij ging naar 't bad — vergeefs gezocht!
 Geen Hassan die haar vinden mocht!
 Met vreemde paadjeskleedren aan,
 Was zij heurs meesters macht ontgaan,
 En alle Turksche tucht ten hoon,
 In d' arm eens Renegaats ontvloën!
 En wel had Hassan iets vermoed,
 Maar toch, zij was zoo teêr, zoo goed:
 't Scheen ook onmogelijk dat een vrouw
 Zoo stout haar leven wagen zou —
 Zoo trad hij argloos ter moskee,
 En offerde zijn avondbeê;
 Zoo vierde hij met blijden geest
 Te nacht in zijn kioske feest
 Dus luidt de maar' der Haremwatch,
 Die slecht haar plichten heeft betracht:
 Maar naar een zekerder bericht
 Was bij het scheemrend starrenlicht
 De Giaour aan 't strand der zee gezien:
 Hij scheen in aller ijl te vliên,
 Het bloed droop van zijns kleppers zij',
 Maar maagd noch paadje was nabij!

Hoe zal ik Leila's blik van stralen,
 Haar oog vol donkren luister malen?
 't Gazellenoog heeft minder gloed,
 Is minder smachtend', minder zoet.

Toch straalde een ziel uit ieder vonkjen,
 Uit ieder lachjen, ieder lonkjen,
 Dat door de zwarte wimpers scheen
 Als Jamschid's schittrende edelsteen.
 Ja, ziel! en schoon de Heilprofeet
 Die vorm een doodsche stofklomp heet,
 Bij Allah! 'k zou 't ontkennen moeten,
 Al stond ik op Al-Sirats boog
 Met de open vuurzee aan mijn voeten
 En 't zalig Eden van omhoog
 Met al zijn Hoeries voor mijn oog!
 O, wie die ooit in d' Englenglans
 Van Leila's teedre blikken staarde,
 Noemt ooit de Vrouw verganklijke aarde,
 Of 't zielloos speelgoed eens Tyrans?
 De Mufti zelfs zag 's Hemels licht
 Weerspiegeld op haar aangezicht.
 Het bosjen van heur frisch gelaat
 Beschaamde 't purper der granaat
 En bloeide in eeuwgen dageraad.
 Heur hair geleek de hyacinth,
 Die buigend afgolft op den wind,
 En daalde, eer zij in 't slaapsalet
 Zich neêrwierp op het geurig bed,
 Tot op den marmren bodem af,
 Waaraan haar voetje' een luister gaf,
 De schitterende sneeuw gelijk,
 Nog onbevlekt met 's waerelds slijk.
 Zoo als de zwaan op 't water glijdt,
 Zoo luchtig, zoo gezwind,
 Ging ze over 't gladde moschtapijt,
 Het schoon Cirkassiesch kind!
 Gelijk de zwaan van fierheid gloeit,
 De kuif verheft, de golven spoort,
 En statig uit zijn oogen roeit,
 Als hem een vreemde stoort:
 Zoo hief ook Leila, even slank,
 Het edel hoofd omhoog,
 Dat op een hals, niet minder blank,
 Vol fierheid zich bewoog:
 Zoo hield ook zij door heilgen schroom

Den onbescheiden blik in toom —

Zóo trotsch ook was haar jong gemoed;

Maar voor heur minnaar, enkel gloed!

Heur minnaar Wien toch minde ze ooit?

Ach, arme Hassan, u wel nooit!

.

En Hassan trekt langs berg en dal:

Hem volgt een dapper twintigtal,

Elk, als strijdvaardig oorlogsman,

Voorzien van buks en ataghan.

De hoofdman draagt vol trotschen zwier

Het kromzwaard in zijn bandelier,

Van 't eêlste Arnautsche bloed besproeid,

Toen de oproerbende, stout verrascht,

In Parne's bergpas aangetast,

Voor goed werd uitgeroeid.

't Pistolenkoppel aan zijn zij',

Werd hem door Pacha's hand gegeven,

En zou, hoe kostlijk van waardij,

Den roover nog terug doen beven.

Men zegt, hij haalt een echtgenoot,

Die hem getrouwer liefde bood,

Dan zij die haar gelofte schond,

O gruwel! voor een Christenhond!

.

't Laatste zonlicht kleurt de heuven,

en weerspiegelt in den stroom,

Die den vrijen bergbewoner

heenlokt naar zijn frisschen zoom.

Hier regeert die zoete kalmte,

die, te dicht bij zijn Tyran,

't Weeldrig hart des Griekschen koopmans,

in de stad niet vinden kan.

Zoo hij siddert voor zijn schatten,

hier, door niemands oog bespied,

Smaakt hij veilig al de vreugde,

waar de rust van overvliet.

Slaaf te midden van de menigt',

vrij in 't vlak der zandwoestijn,

„Nu op nieuw de fiere kleppers
 als een storm de velden door!“...
 Nauwlijks sprak hij 't, of een kogel
 floot hem gonzende over 't hoofd;
 Een der twintig plofte neder,
 van het levenslicht beroofd.
 Allen grijpen snel de teugels —
 allen springen van hun paard;
 Maar een drietal van de bende
 beurt zich nooit meer op van de aard.
 Vruchteloos versmelt hun wraakkreet
 in het reutlend doodsgeluid:
 Ongezien toch deelt de vijand
 keer op keer zijn wonden uit.
 't Staal ontbloot, de buks gespannen,
 't oog van woede en vrees doorglanst,
 Buigen sommigen zich neder,
 door 't geharnast ros verschanst.
 Andren vlieden naar de rotsen,
 eer het schot hen nederslaat
 Van een onbekenden vijand,
 die zijn berghol niet verlaat.
 Enkel Hassan blijft in 't zadel:
 onverschrikbaar rent hij voort,
 Tot een bliksem der musketten
 hem verblindend tegengloort,
 Die hem al te wel verkondigt,
 dat de drieste roovrenstoet
 't Eenig pad heeft afgesloten,
 dat hem redding geven moet.
 Toen, toen hief als die eens tijgers,
 zich zijn knevel naar omhoog;
 En de weérlichtvlam der woede
 vonkelde uit zijn rollend oog.
 „Laat de kogels (riep hij brullend)
 rond mij sissen door de lucht!
 „'k Ben wel grooter krijgsgevaren,
 grooter stervensnood ontvlucht!“
 Nu genaakt op eens de vijand,
 die zijn bergspelonk verlaat,
 En het dondert: „Gij vazallen,
 geeft u over of — vergaat!“...

Maar wie ooit de Haat vereenigt,
blijven trouw tot in het graf! —

.
Hassans sabel ligt verbroken;
maar toch is hij purperrood,
En geheel van 't bloed bedropen,
dat hij in den strijd vergoot.
Schoon van 't lichaam afgehouden,
is zijn hand, die koortsig beeft,
Nog om 't lemmer vastgesloten,
dat zijn heer verraden heeft!
In de dichtste kronkelplooien
opgereten door het zwaard,
Ligt zijn tulband weggeworpen
in het dampend slijk der aard.
't Kleed, dat om zijn heupen fladdert,
is gescheurd en inkarnaat,
Als die wolken die somwijlen
bij den vroegen dageraad
Aan de donkre transen gloeien,
en voorspellen dat de dag
Niet dan onder onweêrsvlagen
en orkanen enden mag.
Elke grasstruik is met flarden
van zijn palampoor bemorscht;
Akelige wonden gapen
in zijn halfvertrapte borst —
Achter op den rug gezonken,
met het aanschijn naar omhoog,
Ligt hij-zelf ontzield ter neder,
maar met ongeloken oog.
Ja, nog loert hij naar zijn vijand,
en het is alsof zijn haat
Zelfs zijn dood mocht overleven
en zijn lichaam niet verlaat.
En die vijand staat daar naast hem
met verwilderd aangezicht,
Even bleek als dat des dooden,
die stuiptrekkend vóór hem ligt! —

.
.

„Ja, Leila slape in 't hart der baren,
 Hem is een rooder graf bewaard.
 Haar schim bestuurde 't straffend zwaard:
 En 't eerst gevoel doervloog zijn âren!
 Hij riep tot Mahometh — te laat!
 Diens hulp was trager dan zijn haat.
 Hij riep tot Allah — maar de klacht
 Werd niet vernomen of — veracht.
 Gij dwaas! vergeefs was Leila's smeeken,
 Zou 't uwe helpen? 'k Heb gewacht,
 Ik kocht mij hulp, ik mocht mij wreken,
 'k Heb afgerekend hier beneên:
 Thands zal ik gaan — maar ga alléen!”

.

De bellen der kameelen klinken:
 Hassan's moeder zag neêr van 't getralied balkon;
 Zij zag den dauw ter nederzinken
 En zweven over beemd en bron;
 Zij zag de starren flauwer blinken:
 „Gewis, hij komt! reeds daagt de zon!”
 Zij had geen rust in 't bloempriël,
 Maar steeg op naar den uitersten top van 't kasteel:
 „Wat toeft gij toch? Geen middagglans
 „Vermoeit zijn vlugge rossen thans!
 „Waarom toch zendt de Bruigom zijn giften nog niet?
 „Is zijn boezem verkoeld? of zijn klepper vertraagd?
 „Maar neen! daar nadert in 't verschiet
 „Een Moor die langs de heuveln jaagt!
 „Hij klimt de laatste bergkruin op —
 „Ik zie hem door de vlakke rennen
 „De gift hangt aan zijn zadelnop!
 „Hoe kon ik toch zijn haast miskennen? —
 „'k Zal mild hem loonen voor den tocht,
 „Dien hij zoo ras volbrengen mocht.”

De Moor steeg af bij de open poort,
 Maar zwak en wanklend trad hij voort.
 Op 't bruin gelaat stond smart te lezen:
 Maar dit kon komen van zijn spoed.

Zijn mantel was bemorscht met bloed :

Doch dit kon van zijn klepper wezen.

Hij nadert haar -- een enkle wenk --

Zijn hand ontbloot het bruidsgeschenk

O schrik des doods! 't Is Hassans hoofd,

Van zijn kalpak ontbloot en door midden gekloofd!

„Uw zoon ontving een schrikbre bruid!

„Men spaarde, uit deernis niet, mijn dagen,

„Maar om deez' purpren gift te dragen!

„Zacht ruste uw zoon in 't stofbed uit!

„Vervloekt zij de Giaour, die den Held heeft verslagen!”

.
Een tulband, in een rots gegrift,

Een zuil, omgroeid met klimopblâren,

Waarop men thands het Koranschrift

Ter nauwernood meer kan ontwaren,

Ziedaar wat in het eenzaam dal

De plek verraaft van Hassan's val!

Daar slaapt zoo trouw een Osmanliet,

Als ooit de knie bij Mekka boog,

Als ooit den wijnkelk van zich stiet,

Of, met naar 't outer starend oog,

In nieuwe beden nederzong,

Als 't „Allah hu!” de lucht doorklonk.

Toch stierf hij door eens vreemdlings hand,

Als vreemdeling in zijn vaderland.

Toch stierf hij met de vuist om 't staal,

En ongewroken vloot zijn bloed.

Maar Eden's blijde Maagdenstoet

Verbeidt hem in de Hemelzaal:

Heur stralende oogen spellen zegen,

Heur groene sluiers wuiven rond;

Met kussen op den rozenmond

Gaan zij den dappre juichend tegen:

Wie dús den dood op 't slagveld vond,

Heeft de allerschoonste kroon verkregen!

.
.

Maar gij, o Giaour! zult tot uw loon

U onder Monkirs zeissen wringen,

En enkel aan zijn straf ontspringen,

Om rondom Eblis' helschen troon
 In eeuwig zwijgen rond te dolen.
 Een ongebluschte, onbluschbre gloed
 Blijft om en in uw hart verscholen,
 Geen tong vermeldt, geen hart vermoedt
 Hoe wreed die Hel daar binnen woedt.
 Maar eerst nog zult ge, uw graf ontvaren
 Als vampyr de aarde in 't ronde waren,
 Uw woning teistren, en het bloed
 Van eigen gade en kroost niet sparen,
 Maar, in het nachtuur opgestaan,
 De tanden in hun boezem slaan,
 Zelf gruwend van uw duivlenwaan
 Als ge in de levensstroomen plascht,
 Waarop ge uw levend lijk vergast!
 En zie, uwe offers zullen 't weten
 Wie dus verwoed hun ziele zoekt,
 U vloekende en van u gevloekt,
 Als bloesems van uw stam gereten.
 Maar één vooral, het jongste kind,
 Het liefste en dat u 't meest bemint,
 Zal stervend u nog vader heeten!
 Dát woord zal als een eerste straf
 U treffen — maar gij laat niet af:
 Gij zult haar wangen zien verbleeken,
 Gij zult haar vriendlijk oog zien breken,
 Totdat de nevel van het graf
 Dien blauwen hemel heeft betrokken.
 Dan zult gij haar de blonde lokken
 Ontrukken met verwoede hand:
 Éen lokjen was in vroeger dagen
 Het allerteederst liefdeband,
 Maar thands zult gij het met u dragen,
 Gedachtis uwer helsche plagen!
 Steeds vloeit er uit uw bleeken mond
 Uw beste bloed bij druppels neder....
 Ga, keer dan naar uw grafkuil weder,
 En zwerf met Goul en Afrit rond,
 Tot zij vol schrik een spooksel vluchten
 Nog meerder dan zij-zelf te duchten!"

.

II.

„Wie is die sombre monnik daar?
 'k Heb vroeger in mijn vaderland
 Hem meer ontmoet. Voor menig jaar
 Bemerkte ik hem op 't eenzaam strand,
 Waar hij een gitzwart paard berende,
 Zoo snel als immer ruiter mende.
 'k Zag dat gelaat maar éénmaal aan,
 Maar 't sprak van zulk een diepe ellende,
 Dat mij die trekken nooit ontgaan.
 Nu staat er op dat somber wezen
 Hetzelfde merk des doods te lezen!’
 „Reeds zevenmaal verscheen de lent’,
 Sints hij in 't klooster is getreden,
 Gekweld door ongerechtigheden,
 Alleen d’ Alzienden God bekend.
 Nooit knielt hij bij de Vesterbeden,
 Nooit heeft hij zich ter biecht gewend:
 Hij laat het statig orgelspel
 Weérklinken en den wierook stijgen,
 En zit met onverbreeklijk zwijgen
 Alléen te broeden in zijn cel.
 Van uit het Ongeloovig Land
 Is hij gestevend naar ons strand:
 Maar toch, geen trek op zijn gelaat,
 Die 't Ottomanniesch ras verraadde.
 En zoo hij 't sakrament niet smaadde,
 Ik hield hem voor een Renegaat,
 Berouwvol zoekend naar genade.
 Hij heeft ons schatten aangebrocht
 En dus de gunst van d’ Abt gekocht:
 Maar ware ik Prior, 'k wou geen uur
 Dien vreemde in 't klooster meer ontmoeten,
 Of klonk hem, om zijn schuld te boeten,
 Voor immer aan een kerkermuur!
 Vaak spreekt hij in zijn wilde droomen
 Van Eene, in 't zeenat omgekomen,
 Van vlucht en wraak, te laat genomen,
 Van Turken, sneuvlend door zijn zwaard.
 Ook is hij vaak aan 't strand ontwaard,

Terwijl hij als waanzinnig gilde,
 Dat uit de zee een hand verrees,
 Die bloedend op een grafkuil wees
 En hem naar d'afgrond lokken wilde." "

.

 Hoe aaklig fronst die wenkbrauwboog,
 Als hij zijn kap heeft opgeslagen!
 Het weêrlicht van dat somber oog
 Spreekt al te zeer van vroeger dagen.
 Hoe zwervend ook, toch jaagt die blik
 D'aanschouwer huivring aan en schrik,
 Want hij bezit dat vreemd vermogen,
 Die tooverkracht, door niets verklaard,
 Eens geestes, die, nog ongebogen,
 Ontzag eischt en gezag bewaart.
 Gelijk een vogel, doodlijk bang,
 Klapwiekend staroogt op de slang:
 Zóo vaart een huivring u door 't bloed
 Op 't loeren dier magnetische oogen,
 Die wij vergeefs te ontwijken pogen.
 De monnik rept ontsteld den voet,
 Wanneer hij hem alléén ontmoet,
 Als kon dat gloeiend oog verzengen,
 Die hoonlach rouw en jammer brengen!
 Hij lacht niet vaak, en zoo hij 't doet,
 Bemerkt men, dat hij, al te wreed!
 Den spot drijft met zijn eigen leed.
 Hoe dan die bleeke lippen beven,
 Om fluks weêr vast op één te kleven,
 Alsof zijn hoogmoed of verdriet
 Voor eeuwig hem den lach verbiedt.
 En ware 't zoo! die lach is schijn,
 En nooit uit ware vreugd geboren!
 Maar nog, nog droever zou het zijn,
 Om uit zijn trekken op te sporen
 Wat eenmaal hem het hart deed slaan!
 Daar spreekt iets edels uit die lijnen,
 Dat, schoon bewolkt door euveldaân,
 Toch niet geheel nog kon verdwijnen,
 Alsof zijn hooggedragen ziel

Nog niet geheel en al verviel!
 De menigte ziet niet dan kwaad
 En wroeging op zijn bleek gelaat,
 Waar scherper blik een eedlen geest
 En edele geboorte leest.

Helaas! al zijn zoo kostbre gaven
 In zonde en smart verwoest, begraven,
 Toch kwist aan een gewoon gebouw
 De Schepper zóoveel heerlijks niet:
 Wie zulk een trotsche puinhoop ziet,
 Gevoelt ontzag en rouw.
 De Hut, verbrokkeld over de aard,
 Schijnt nauw des wandlaars aandacht waard;
 De Burcht, door storm of krijg gebogen,
 Zoo lang de tijd één toren spaart,
 Verbaast en boeit des vreemdlings oogen!
 Geen hoog, geen zuil, met mosch bespreid,
 Die niet voor vroeger glorie pleit!

De pij in dichte plooiën vouwend,
 Sluipt hij door gindschen zuilgang heen,
 Met smart ons heilig feest aanschouwend
 En zelf de schrik van iedereen.
 Maar nauwlijks rijst het lofchoraal,
 Of hij ontwijkt naar 't voorportaal,
 Om niet te knielen in ons midden;
 En blijft daar in de scheemring staan,
 En hoort ons zingen en ons bidden
 Ten einde toe, maar spraakloos, aan.
 Aanschouw hem in dit eigen uur
 Bij gindschen halfverlichten muur!
 Zijn kap hangt neêr, het gitzwart hair
 Zwiert ordloos langs zijn bleeke wangen:
 Het is als hing een Furi daar
 Haar eigen meest verschrikbre slangen!
 Want, draagt hij ook het monnikskleed,
 Hij weigerde den kloostereed,
 En laat de onheilge lokken groeien.
 Hij doet uit hoogmoed, niet uit deugd,
 Dit klooster van zijn schatten bloeien,
 Dat uit zijn mond geen bede heugt.

Ha! zie, als, ruischende opgerezen,
 De hymne al luider zich verbreidt,
 Zijn steenen blik, zijn loodblauw wezen,
 Vol ongeloof en raadloosheid!
 Weer, weer hem van het altaar af,
 Eer ons des Hemels toorne straff'!
 Koos ooit een Engel van den Bozen
 Een ligchaam, hij heeft dit gekozen.
 Bij alles wat ik hoop na 't graf
 De blikken waar dat oog meê staarde,
 Behooren Hemel toe noch Aarde!"

.

Snel dringt de Liefde in 't zachtst gemoed,
 Maar nooit zal zij 't geheel bevelen:
 Het siddert voor heur tegenspoed,
 En durft haar wanhoop niet te deelen.
 Alleen een stouter, trotscher hart
 Daagt beide tot den strijd, en tart
 De wonden die geen tijd kan heelen.
 Het ruw metaal van uit de mijn
 Moet branden eer zijn luister schijn',
 Maar 't buigt en smelt in 't bruischend vuur,
 Schoon onveranderd van natuur;
 Dan neemt het, straks weêr koel geworden,
 De vorm aan die gij 't geven wilt:
 Een harnas om uw borst te omgorden,
 Of zwaard dat andrer bloed verspilt!
 Maar neme hij zich nauw in acht,
 Die 't tot een dolk te scherpen tracht! —
 Zóo ook, zóo kunnen hartstochtgloed
 En vrouwenkunst een staal' gemoed
 Hervormen en als wasch doen weeken.
 Maar 't blijft hetgeen men 't worden doet:
 't Kan niet meer buigen, maar kan — breken!

.

Neen, de Eenzaamheid vertroost ons niet,
 Als zij de plaats vervangt der smarte:
 Wij zeggen zelfs een nieuw verdriet,
 Dat maar de leêgte vult van 't harte.
 Al wat ge alléén ervaart, verveelt:

't Geluk zelfs drukt, als geen het deelt;
 Een ziel, wie elke drift verlaat,
 neemt eindelijk toevlucht tot den — Haat!
 Zoo lijdt een schijndoode in zijn kist,
 Als hij het koud gewormt' voelt knagen,
 Maar om het broedsel weg te jagen
 De vastgebonden handen mist!
 Zoo lijdt de vogel, die op 't krijten
 Der jongen, half vergaan van dorst,
 Niet aarzelt zich de trouwe borst
 Met scherpen snavel op te rijten,
 En — nu de stroom haars harten vliet,
 Hen 't ledig nest ontvlogen ziet.
 De foltrendste angst des jammers is
 Een wellust bij die wildernis,
 Die dorre leêgte van 't gemoed,
 Dat hartstocht noch gevoel meer voedt,
 Wie vlood niet, zoo hij vlieden kon,
 Een hemel zonder wolk of zon?
 Min schriklijk is het golfgeklots
 En 't worstlen met de wilde baren,
 Dan, als orkaan en zee bedaren,
 't Vergeten wrak op 't strand des Lots,
 Traag weg te kwijnen, lange jaren!....
 Neen, liever d'afgrond binnenvaren
 Dan stukswijs rotten op de rots! —

 „Uw dagen vloeien ongestoord,
 O Vader! in uw bidcel voort:
 De schuld van andren te vergeven,
 Zelf voor ellende en schuld behoed,
 Dat was uw lot geheel uw leven!
 Wél hebt gij soms die zorg gevoed,
 Die elk op aarde dragen moet;
 Maar zeker zult ge u zalig achten,
 Dat gij die tochten hebt geweerd,
 Die menig hart in lijden brachten,
 Dat bloedend nu tot u zich keert.
 Hoe jong ik zij, 'k heb vreugd gekend,
 En, meer nog! smart en zielsellend;

Doch 't zij mij liefde of wraak bewoog,
 Nooit kende ik een eenzelvig leven:
 Want, nú met vrienden om mij heen,
 En dan van vijanden omgeven,
 Vreesde ik de trage rust alleen.
 Thands, nu geen liefde of haat mij wekt,
 Geen hoop mijn hart meer binnensluipt,
 En de ijskorst zelfs mijn hart bedekt,
 Thands, ware ik liever 't laag insekt
 Dat langs de kerkerwanden kruipt,
 Dan dat ik werkeloos mijn dagen
 In droef gemijmer weg zou klagen.
 En toch, toch is 't mij wel bewust,
 'k Wil rust — onwetend dát ik rust!
 Die wensch zal tot vervulling komen:
 Straks slaap ik zonder ooit te droomen
 Van 't geen ik was en nog wou zijn,
 Hoe schuldig u mijn leven schijn'!
 Wat is thands mijn herinnering?
 Het graf der vreugd die lang verging.
 En wat de hoop, mij nagebleven?
 Mijn vreugd niet lang meer te overleven —
 Ofschoon ik liever nog met haar
 Op d' eigen dag gestorven waar',
 Dan jaren achteréén te sneven!...
 Ik heb met onverzwakten geest
 De weën mijner smart gedragen,
 Ik ben wel nooit zoo dwaas geweest,
 Als menig wijze uit vroeger dagen
 Ontijdig naar mijn graf te jagen!
 Toch heb ik nooit den dood gevreesd,
 En 'k had hem graag, met heldenwonden
 Bedekt, op 't veld van eer gevonden!
 'k Heb hem — maar niet voor de Eer — getart;
 Ik lach om ijdele lauwerblaren:
 Laat andren ze op hun pad vergâren,
 Met geld- of gloriëdorst in 't hart!
 Maar breng op nieuw iets voor mijn blikken,
 Dat mij als prijs ter harte gaat:
 De vrouw die 'k min, den man dien 'k haat,
 Geen noodlot zal mij weg doen schrikken:

'k Zal, brenge ik dood of redding aan,
 Door zwaard en vlammen henenslaan.
 O, twijfel niet! ik zou alleen
 Herhalen wat ik deed voorheen'.
 Een fiere geest trotseert het graf:
 De zwakke ontwijkt het, bloode en laf,
 De zoon des jammers smeekt het af....
 Het Leven keer' tot Hem die 't gaf!
 'k Heb in een blijd en grootsch Voordezen
 't Gevaar veracht — zou 'k heden vreezen!

„'k Heb haar bemind, ja, aangebeden —
 Maar dit is ijdele woordenpraal:
 Mijn daân bewezen 't menigmaal
 Meer dan ooit leêge klanken deden.
 Daar is een bloedvlek op mijn staal,
 Een vlek die nooit verdwijnen kan:
 Ik heb dat bloed voor haar doen stroomen,
 Die slechts voor mij is omgekomen —
 't Verwarmde 't hart van een tyran!....
 Neen, deins niet! kniel niet huivrend neêr!
 'k Heb toen geen gruweldaad bedreven —
 Gij-zelf zult mij vergiffnis geven:
 Hij was een vijand van uw Heer
 Des Nazareners naam alleen
 Joeg vuurgloed door zijn aadren heen.
 De ondankbre dwaas! het Christenzwaard,
 Hem door mijn vuist in 't hart geboord,
 Ontsloot hem Allah's rozengard,
 Waar anders aan de hemelpoort
 De Hoeris, van verlangst aan 't smachten,
 Hem nu nog vruchtloos zouden wachten! —
 Ik minde haar — de Min houdt aan
 Waar zelfs geen wolf naar buit zou jagen;
 En durft zij slechts een weinig wagen,
 Dan zal heur loon haar niet ontgaan.
 Vraag niet waarom, en hoe, en waar
 'k Won Leila, want ik minde haar!
 Toch wensch ik dikwijls, droef te moê,
 Had' zij mij nooit gehoor gegeven!
 Zij stierf — ik durf niet zeggen hoe.

Maar op mijn voorhoofd is 't geschreven :

Het Kaïns-brandmerk dat daar staat,
Wordt met geen jaren uitgesleten.

Toch, eer gij oordeelt, moet gij 't weten,
Mijne is de schuld, maar niet de daad!
Doch had' zij mij als hem verraân,
Ook ik had' zoo als hij gedaan.
Hem was zij valsch — hij heeft gestraft;
Mij niet — en 'k heb mij wraak verschaft.
Hoe welverdiend haar vonnis zij,
Haar trouwloosheid was trouw voor mij,
Zij gaf mij al wat zij bezat:
Heur hart! de ééne onontvreembre schat!
En ik — ik kwam te laat voor haar!

Maar 'k gaf wat mij te geven restte:

Den doodsteek aan haar martelaar! —
Wat sints mijn levensrust verpestte,
O, 't was niet zijn maar Leila's moord.

Ja, die, die maakte mij, o Vader!

Hetgeen ik ben: een euvelddader,
Dien gij misschien met afschuw hoort.

Hij wist vóóruit dat hij zou vallen:

De derwisch hoorde 't moordend schot
Profetiesch in zijn ooren knallen,

En spelde hem zijn naadrend lot.

Hij stierf op 't slagveld waar de dood

Zijn buit op éens ter nederstoot:

Een schietgebed, een Allah-kreet,

Was alles wat hij hooren deed.

Hij zag — herkende — en greep mij aan

Nooit zou hij weder voor mij staan!

Ik staroogde op zijn jongsten strijd,

Toen ik zijn oogen zag gebroken:

Schoon als een tijgerkat doorstoken,

Hij leed niet half wat ik nu lijd!

'k Zocht — maar vergeefs! — op zijn gelaat

Dien trek, die smart der ziel verraadt:

't Sprak niet van wroeging — maar van haat.

O, wat mijn wraak wel geven zou,

Had ze op dat bleekbestorven wezen

Den schrik der wanhoop mogen lezen,

Dat diepgaand maar te laat berouw,
 Dat voor het graf terugge-beeft,
 Maar troost verleent noch redding geeft! —

Een koud klimaat maakt koud van bloed:
 De liefde doet er 't hart niet branden.
 De mijne scheen de lavagloed
 In Aetnaas kokende ingewanden.
 Ik zong niet op fluweelen toon
 Van vrouwenliefde en vrouwenschoon: —
 Maar spreekt een onuitbluschbre gloed,
 Die blozen en verbleeken doet,
 Een geest, tot razernij vervoerd,
 En lippen die van koortsangst beven,
 Een hart, door woede en haat beroerd,
 Een zwaard, ter wrake omhoog geheven,
 Spreekt alles wat ik lijd en leed
 Van liefde — ik weet wat liefde heet,
 En — heb er blijken van gegeven!
 Ik kon niet vleien met een traan:
 Ik kon verwinnen of vergaan!
 'k Schiep zelf mijn lot: mij past geen klacht.
 Schoon 't al me ontviel, ik wil niet vreezen:
 Slechts Leila's moord beklemmt mij 't hart!
 Hergeef mij de oude vreugde en smart,
 'k Zal leven, lieven als vóordezen!
 'k Betreur — niet mij, die sterven moet,
 Maar haar, die reeds is weggestorven!
 Zij sluimert in den wijden vloed:
 Och, had ze op aarde een graf verworven!
 Ik zocht door woud en woestenij,
 Totdat ik uitrustte aan heur zij!
 Zij was een Geest van Liefde en Licht,
 Die mij een deel werd van 't gezicht,
 Sints zij het eerst mijn oogen boeide,
 En immer, wáar ik henenging,
 Verrukkelijk mij tegengloeide
 Als Lichtstar der Herinnering!

„Ja, Liefde is Licht uit reiner sfeeren
 Een sprankel van d' ondoofbren gloed,

Die Allahs Englen blaken doet,
En ons tot de Englen weêr doet keeren.

De Godsvrucht voert de ziel omhoog,
De Liefde lokt den Hemel neder:

Zij is een blik van 't Godlijk oog,
Een Godsgedachte rein en teder,
Een straal die uit Gods lichtkroon viel,
Een Heilgenglorie rond de ziel!

„Mijn liefde, ja! was aardsch, uit de aard,
Dien schoonen naam voor God niet waard —
Noem die zelfzuchtig, zondig, klein . . .
Maar spaar de hare! O, zij was rein.
Zij was mijn leidstar — zij verdween:
Nu dwaal ik in den nacht alleen.
Ach, blonk zij nog, al ging haar gloor
Naar dood of doodsche smart mij voor!
Mijn Vader, neen! verbaas u niet,
Als zij, wie God en Mensch verstiet,
Hun smart niet meer te breidlen zoeken,
Maar radeloos hun noodlot vloeken
En al die euvelen begaan,
Die wroeging op hun jammren laân! . . .,
Ach, wien daar binnen 't hart verdort,
Treedt koel den storm daarbuiten tegen:
Wie neêrstort van den hoogsten zegen,
Hij vraagt niet waar hij nederstort.
Geen wilde havik baart dien schrik,
Dien ik voortaan u aan moet jagen!
Van afschuw, grijsaard! gloeit uw blik,
En 't is mijn lot ook dit te dragen.
Ja, 'k heb, als 't roofdier, wår mijn voet
Zich ooit op aard' heeft heen' gekeerd,
Mijn pad gemerkt met vrees en bloed;
Maar dit heeft mij de duif geleerd:
Slechts éens te minnen en — te sneven!
Die leer, zoo rein, zoo hemelsch schoon,
Wordt ons door schepselen gegeven,
Waarop wij nederzien met hoon!
De vogel, die in 't lommer kweelt,
De zwaan, die op de golfjens speelt,

Zal één, een enkel gaaiken minnen!
 Vrij zoeken een dwaashoofd elken dag
 Naar ander voedsel voor zijn zinnen;
 Vrij blikk' hij met een schamperlach
 Op hem die niet veranderen mag,
 Door valschaarts als hij-zelf geprezen :
 Mij lokt zijn ijdele vreugd niet aan;
 Maar 'k schat het zwak, gevoelloos wezen
 Veel minder dan de trouwe zwaan,
 Veel minder dan de droeve maagd,
 Die hij tot schande en schuld verlaagt.
 'k Bleef rein van zulk een gruweldaad :
 U, Leila! gold de hoop mijns levens;
 Mijne wel, mijn wee; mijn goed, mijn kwaad;
 Mijne wereld en mijn hemel tevens!
 Er aamt geen tweede zoo als gij,
 Of — aamt er een, 't is niet voor mij!
 'k Zou voor geen schatten zelfs de vrouw
 Die u gelijkt, in de oogen staren.
 De dwaasheên mijner jeugd, mijn rouw,
 De misdaan die mijn ziel bezwaren,
 Mijne sterfbed zelfs, bewijst mijn trouw!
 't Is al te laat — Gij waart, gij zijt
 Het droombeeld, dat mijn ziel zich wijdt!

„En Leila had den dood gevonden,
 Ik leefde — een leven, ach! in schijn!
 Een slang was rond mijn hart gewonden,
 En elke polsslag hellepijn.
 'k Bekreunde mij om plaats noch uur;
 Ik kromp bij d' aanblik der Natuur,
 Want over al haar kleuren viel
 De zwarte schaduw mijner ziel.
 Gij weet het oovrige, en gij kent
 Mijne gantsche schuld, mijn halve ellend'
 Maar staak dat klagelijk boetepreken:
 Gij ziet, ras zal ik scheiden gaan,
 En schoon uw lippen waarheid spreken,
 Maakt gij 't gedane ooit ongedaan?
 Waan niet dat ik ondankbaar zij,
 Maar Rome heeft geen troost voor mij.

Doorgrond mijn hart, maar spil geen woord!
 Doch kunt gij Leila doen ontwaken,
 Vergeef mij dan! bid ongestoord!
 En pleit voor mij in 't heilig oord,
 Waar 't al met goud is goed te maken!
 Ga tot de wilde boschleeuwin,
 Als zij haar nest geplunderd ziet,
 Spreek haar geduld en oodmoed in,
 Maar hoon mijn lijden niet!....

„In vroeger tijd, in kalmer dagen,
 Als de onschuld harten samenbindt,
 Waar 't eerst mijn oogen 't daglicht zagen,
 Had ik — heb ik hem nog? — een Vrind!
 Gedachtig aan een plechtige' eed,
 Verzoek ik hem dit pand te schenken:
 Ik wil dat hij mijn einde weet.
 Een hart, dat als het mijne leed,
 Moog' schaars een verren vriend gedenken,
 Hij heeft een hart dat nooit vergeet!
 't Is wonder — maar hij profeteerde
 Mijn lot! en 'k hoorde 't lachend aan,
 (Een weelde die ik lang ontbeerde!)
 Als hij mij levenswijsheid leerde,
 En lessen gaf, maar half verstaan!
 Nu rijzen ze eensklaps voor mijn geest:
 Al wat zijn vrees hem deed voorspellen,
 Ga, zeg hem, dat is waar geweest!
 Hoe zal hem de uitkomst doen ontstellen,
 En smartlijk wenschen dat zijn mond
 Nooit zulk een toekomst had verkond!
 Zeg, dat ik, in den storm van 't leven,
 Wel vaak de gulden jeugd vergat,
 Maar toch zoo gaarne voor mijn sneven
 Nog staamlend hem gezegend had —
 Maar zou de Hemel zegen geven,
 Indien de Schuld voor de onschuld bad?
 Ik smeeek hem niet mij niet te laken:
 Nooit vloekt zijn edel hart mijn naam —
 En wat vraag ik naar eer of faam!
 Ik smeeek hem niet geen klacht te slaken:

Dat koud verzoek waar' meer dan hoon;
 En ook wat siert een graf zoo schoon
 Als tranen op eens broeders kaken?
 Hergeef hem 't pand, mij toebetrouwd,
 En schets hem — wat gij hier aanschouwt:
 Een levend rif, een troostloos harte,
 Een wrak, in splinters weggespat,
 Een naakten tronk, een vallend blad,
 Verschrompeld door de herfst der smarte!

„Zeg niet dat mij een waan misleidde,
 Neen Vader! 't was geen droombedrog!
 De slaper droomt — ik waakte nog,
 Alleen maar wenschend dat ik schreide.
 Maar 't ging me als nu: mijn kokend bloed,
 Mijn kloppend voorhoofd stond in gloed....
 Hoe zalig, op de dorre wangen
 Een enklen druppel op te vangen,
 Een eêrsten traan, zoo zacht, zoo stil!
 Vergeefs! 'k verlangde en blijf verlangen:
 De wanhoop overtreft mijn wil.
 Wat prevelt gij? Mijn zielewee
 Is sterker dan uw vrome beê!
 'k Heb in uw Hemelsch Heil geen lust:
 'k Behoef geen Paradijs — maar rust....
 Mijn vader! 'k zag haar weêr! Zij leefde!
 Een bloesjen zweefde
 Op 't lief gelaat;
 Zij schitterde in heur blank gewaad,
 Gelijk door 't witte wolkjen henen
 Daar ginds de star, waarop ik staar
 Als eens op haar,
 Die eindloos schooner heeft geschenen!
 Het licht verflauwt, de star gaat schuil:
 Nog donkrer zal zij morgen wezen:
 'k Ben dan die levenloze zuil,
 Waar alle levenden voor vreezen....
 Vergeef mij, Vader! zoo ik iel:
 Ik voel den doodstrijd in mijn ziel.
 Ik zag haar — al mijn oude smarte
 Verdween — 'k sprong van mijn leger op —

'k Vlieg toe, met wilden boezemklop,
 En druk haar aan 't wanhopig harte....
 Ik druk — wat is het dat ik druk?
 Geen levend wezen zinkt me in de armen,
 Geen harte, hijgend van geluk,
 Waaraan zich 't mijne mag verwarmen.
 En toch — neen! ik bedrieg mij niet,
 Gij zijt het wel, mijne Uitverkoren! —
 Hoe nu zoo anders dan te voren,
 Dat gij mij aanziet en — ontvlodt?
 Ach, ware uw schoonheid nog zoo koel,
 Wat nood, als ik uw handdruk voel,
 Als maar mijn arm, voor alle schatten,
 Der aarde, uw middel mag omvatten!
 Maar ach, hij drukt een schim, niets meer,
 En ledig zinkt hij naast mij neêr.
 En toch, stilzwijgend staat zij daar,
 Half smeekend naar mij heengebogen,
 Met gitzwart oog en golvend hair!
 Zij kon niet sterven: 't was gelogen!
 Maar hij is dood: hem groef het zwaard
 Een rustplaats in den schoot der aard.
 Hij ligt er roerloos uitgestrekt
 En slaapt — wie dan heeft u gewekt?
 Zij zeggen dat de wilde waatren
 U boven 't blanke voorhoofd klaatren;
 Zij zeggen.... bij die jammermaar
 Klemt de angst mijn lippen op elkaâr.
 Maar is het zoo, en zoekt ge een graf,
 Geruster dan de zee u gaf,
 O, koel dan met bedauwde hand
 Den gloed, waarvan mijn voorhoofd brandt,
 De wanhoop, die mijn harte lijdt!
 Maar, Geest of Lichaam, wat gij zijt!
 Ik bid u, wil nooit meer ontvluchten,
 Of voer mijn ziele met u meê,
 Veel verder dan de winden zuchten,
 De golven rollen op de zee!

 „Gij hebt mijn naam, mijn biecht verstaan.
 O Priester! 'k heb uw heilige' ooren

't Verhaal van mijn ellend doen hooren,
 En dank u voor den milden traan,
 Mijn brandende' oogen nooit beschoren!
 Voorts — geen wijdluftig grafgesteent'!
 Een houten kruis, wat groene zooden,
 Een plekje gronds bij de armste dooden
 Voor mijn vergeten lijkgebeent'!"

.
 Hij stierf — een ondoordringbre mist
 Bedekt zijn daden en geslacht,
 Waarvan alleen de Priester wist,
 Die heel den langen stervensnacht,
 Zijn laatste worstling had verzacht.
 Dit kort verhaal is alles wat wij weten,
 Van Haar, wier hart hij heeft bezeten,
 En Hem dien hij heeft omgebracht.

AGNES VAN DER SLUIS AAN FLORIS V.

(1280).

Wanneer dit schrift zich uitrolt voor uwe oogen,
Mijn Floris, o, mijn Floris, (laat mij dus,
Ach, licht voor 't laatst, nog ééns u noemen mogen!)
Dan strekke 't u ten jongsten afscheidskus!
Ik had gewenscht dien op uw mond te drukken,
God wilde 't niet! Toch zweeft hij van mijn mond,
En vliegt hierbij, op vleuglen van 't verrukken,
U in 't gemoed van dees mijn stervensspond!
Mijn stervensspond? Ja, mocht ik 't u verzwijgen,
Maar 't hart bruischt op en onderwerpt den wil....
Deed ooit voorheen een zucht dat harte hijgen,
Dien gij niet wist? 't Zwijg' dan ook nu niet stil!
Ja, weet in 't eind wat ge eens zult weten moeten:
Uwe Agnes wenscht u eeuwig goeden nacht;
Maar laat het u den bittren kelk verzoeten:
God heeft den wind 't geschoren lam verzacht!
Mijn leven en -- mijn lijden spoedt ten ende:
Reeds overstraalt me een zachte hemelglans,
Elke ademtucht vermindert mijn ellende,
En morgen.... tooit mij de overwinningskrans!
En daarom, eer mijn dunne vingren sterven,
(Het waslicht schijnt er bevende doorheen!)
Wil ik voor 't minst dees laatste troost verwerven:
„'k Zei hem vaarwel, eer ik van de aard verdween!”
En 't is mij goed, zoo spoedig te vertrekken:
Geknakte bloem, wat kwijnde ik in den hof?
Welzalig wien de zode toe mag dekken
Ter lange rust in 't zorgloos bed van stof!

Zie, 't denkbeeld: „Ach, voor u is hij verloren!”

Vervolgde me als mijn schaduw, vroeg en laat;
't Deed in mijn slaap zich als een spooksel hooren,
Het wekte mij bij elken dageraad.

Dan zag ik u — die zieldoordringende oogen,
De spiegels van een geest, zoo goed als groot,
Die leeuwenborst, door englendrift bewogen,
Die heldenarm, die siddrend mij omsloot!

Dan hoorde ik weêr die toovertonen glippen,
Waaraan mijn hart, neen, heel mijn wezen hing;
En 'k dronk den kus der ziele van uw lippen,
Waar tijd en aard en hemel bij verging;

Dan klonk mij weêr des Priesters Amen tegen,
Dat plechtig ons vereenigde voor God,

Dan lag ik weêr voor 't outer neêrgezeggen,
Ach, overstelpt, bezwijmend van genot!

Dan zag ik weêr u aan mijn boezem vliegen,
Toen gij de Gâ tot Moeder had verhoogd!

'k Zag u het kind verrukt op de armen wiegen,
't Kind... dat zoo vaak mijn tranen heeft gedroogd...

Dan droomde ik — al mijn blijde jonkheidsdroomen —
Maar midden in die zoete mijmerij

Voelde ik op eens een rilling me overstroomen,
En 't snerppte luid: „Dat alles is voorbij!”

O, waarom moest uw vader u ontzinken,

Eer nog voor u een tweede zon verrees,
Eer een verraâr dien helschen boei mocht klinken,
Die 't heilig recht verkrachtte van een — wees!

Eer hij uw wieg in ijzren banden snoerde,
Bezegeld door 't almachtig Vatikaan,

Die onweêrswolk, wier doodsche bliksem loerde,
Om wie ze ooit brak verplettrend neêr te slaan....

O, momber, gij! hoe kunt gij vreedzaam slapen?

Zeg, is de ellend die mij ten grave draagt,
Geen schrikgestalt', wier vlamdend cherubswapen
U van de poort van 't Paradijs verjaagt?

Hoe zijt gij voor het aangezicht getreden

Uws broeders, aan de gindsche zij van 't graf,
Toen hij u vroeg: „Volbracht ge uw plicht beneden?
Geef rekenschap: de Vader vergt ze u af!”

Hoe zult gij straks mijn aanblik kunnen dragen,
 Mijn oog, verdoofd in nevelen van pijn,
 Wanneer ge u voor Gods rechterstoel hoort dagen,
 En Willems schim en mijne uw klagers zijn?....
 Maar waarom mij de stonde te verbitteren,
 Die u-alleen, mijn Floris! toebehoort?
 Zoo thands nog iets mij 't bleek gelaat doe schitteren,
 't Zij de avondzon der teêrheid die er gloort.
 Ja, mag er soms een wilder vlam herleven,
 Ze is enkel schijn: zij flikkert en zij sneeft.
 Zoo moog dan God de gruweldaad vergeven,
 Gelijk mijn hart haar lang vergeven heeft!
 Neen, ik was niet geboren om te haten,
 Wat haat voor mij ook de andren heeft vervuld!
 Verdiende ik dien? — 'k Wil Gode 't oordeel laten,
 Zoo 'k schuldig was, mijn liefde was mijn schuld.
 Ja, Liefde! gij, o tooverzoete dwaling,
 Neen, waarheid, die een hemel op doet gaan!
 Der vrouwe zijt ge en licht en ademhaling,
 En zon en ziel en doelwit van 't bestaan.
 De Man — is niet zijn borst met erts beslagen?
 Zijn roeping heeft een andre, een ruwer stem:
 Hij moet het al voor 't algemeene wagen,
 De waereld heeft een ijzren recht op hem!
 Zijn liefde is in zijn leven, maar óns leven
 Is in de liefde.... een droevig onderscheid,
 Door orde en lot, 'k beken het, voorgeschreven,
 Maar bitter vaak en jaren lang beschreid!....

Waan echter niet dat ik u wil verwijten,
 Dat gij 't geweld geen ijdlên weêrstand boodt,
 Dat ge onzen echt, mijn Floris! los kondt rijten,
 En 't offer dorst volbrengen dat — mij doodt:
 'k Weet, kon het staal ooit de uwe mij doen worden,
 Uw heldenzwaard wierd vlammend uitgerukt,
 En, maetsuw gonsde en dolle lansen snorden,
 Verwinnend hieldt ge uw gade aan 't hart gedrukt!
 'k Weet, ware u ooit de keuze vrijgebleven,
 Een koningskroon of mijn bezit-alleen,
 Mij hieldt gij op uw arm omhoog geheven
 Voor 't oog der aard: de kroon zoudt gij vertreên!

Maar — schoon mijn hart ook voor die waarheid sidder' —
 'k Weet, liefde bukt, waar de ijskoude Eer genaakt.
 En gij waart meer dan Gade, gij waart Ridder:
 Eer braakt ge uw hart eer gij uw plicht verbraakt!
 Gij waart der Kerk gehoorzaamheid verschuldigd,
 Gij zwoert den eed op 't heilig Ridderzwaard;
 En wierd door mij uw grootheid niet gehuldigd,
 'k Verdiende niet dat ge eens mijn gade waart!

Neen, smaak in vreë wat u nog rest te smaken
 Na mijn vertrek! Beatrix, zij is schoon,
 (Geen jaloezy kleurt bij dit woord mijn kaken:
 Geen valsche schaamte ontsiere uw mannenkoon!)
 Ze is zacht en teêr, en mogelijk liet heur luister
 (Denk aan 't tornooi van dien Driekoningsdag!)
 U niet geheel ontsnappen aan zijn kluister....
 Och, dat mijn beeld voor 't hare wijken mag!
 Maar neen.... haar oog doe u aan 't mijne denken!
 Dát schreide al lang om uwentwil zich blind....
 Zij moge u 't hoogst geluk des levens schenken, —
 Gij weet wie zóo en méer u had' bemind!
 Mij is 't genoeg, de zoete zelfbewustheid,
 Vaak wijden zij me een zoeten tranendrop:
 Daar sterf ik op met zalige gerustheid....
 Gij beide, leeft, zijt daar gelukkig op!

Maar, zoo als ik geen spijt voel opgerezen,
 Zoo moge ook u — ik verg het uit mijn graf —
 Nooit daarom mijn gedachten minder wezen,
 Wjl ik mijn hand aan Jan van Haemsteê gaf!
 Mijn hand.... mijn hart, had ik dát nog te geven?
 Mijn boezem was zijn grafzerk: 't was vernield;
 Neen, 't was bij u, in 't uwe voelde ik 't leven,
 Éen met het uwe, en door éen gloed beziel....
 Hoe schets ik u dien wilden storm daar binnen,
 Toen Haemsteê mij om wederliefde bad:
 Mij, die zelf wist hoe een rampzalig minnen
 Een wonde slaat die nimmer heeling had!
 Hij kromde zich wanhopend voor mijn voeten —
 Ik schonk hem heel mijn innigst medelij',

Maar liefde — neen! al had ik sterven moeten,
 Ik had ze niet: niets liet mijn Floris mij!
 Neen! neen! daar kón geen aarzling zijn: verloren
 Voor u, zou 'k nooit in deze rampwoestijn
 Als echtgenoot een ander toebehooren,
 Zou 't weduwkleed voor immer 't mijne zijn.
 In de eenzaamheid het wuft gewoel ontvloden,
 Dat ik — och nooit gezocht heb of bemind,
 Zou 'k treuren om den dierbren levend-dooden,
 En voorts — geheel mij wijden aan mijn kind!
 Was hij in staat de waereld in te treden,
 Dan gaf ik die voor eeuwig mijn vaarwel,
 En hemelbruid, in psalmen en gebeden
 Beidde ik den dood in de enge kloostercel.
 Zoo was mijn wil; maar wat wij menschen willen,
 Slechts God beschikt.... Nog lag van Haemsteê daar:
 'k Zocht vruchtloos zijn onstuimigheid te stillen:
 Zijn liefde en rede, of vuur en ijs een paar?
 Toen liet hij zich in wilde teêrheid hooren,
 Half fluisterend met bleekbestorven mond:
 „'t Was hem bekend (zoo sprak hij) hoe te voren
 De liefdeband aan Floris mij verbond....
 Hij wist.... een vrucht.... maar wee! die durfden smalen:
 Hij was verwond in kampstrijd voor mijne eer,
 Duur had zijn zwaard den hoon reeds doen betalen:
 Een schender viel zieltogende ter neêr...,
 Ik stond ter prooi aan duizende gevaren,
 Haat, Nijd en Spot, 't was al op mij gericht:
 Hij wilde mij beschutten en bewaren,
 Hij, vader zijn van 't vaderloze wicht....”
 Toen brak op eens mijn hartstocht uit heur dammen,
 De duive werd een woedende leeuwin,
 De fierheid blies mij 't vrouwlijk bloed in vlammen,
 Die hoon drong mij als vuur den boezem in:
 „Wat! Floris' kind, ons huwlijkspand, een bastert!
 Een Van der Sluis geschandvlekt als een sloor!....
 Bij God die leeft, dat heeft de hel gelasterd!
 Gerechte straf, driedubbele wraak er voor!
 Wee! (voer ik voort) onridderlijke Riddren!
 Vertreedt ge aldus een weere-loze vrouw?
 Maar waant niet, dat uw boosheid mij doet siddren:

Mijn eergevoel is sterker dan mijn rouw!
 De waarheid zal de logen weg doen zinken,
 Al rijst zij ook op Agnes' grafgebloemt',
 En vreeslijk zal u eens het wraakzwaard blinken
 Van 't Koningsbloed, dat gij een Bastert noemt!...."
 Ik kon niet meer; een bittre tranenregen
 Verving mijn drift, als hemelvocht d'orkaan;
 De Vrouw hernam heur rechten: neêrgezegen
 In machtloosheid, was 't al voor mij vergaan.
 Toen 'k mij hervond, omsloten Haemsteê's handen
 Mij 't kloppend hoofd, dat op zijn schouder boog;
 Geen wanhoop deed zijn zachten blik meer branden,
 Slechts teêrheid blonk uit zijn meêlijdend oog:
 Een purpren blos bedekte mij de wangen,
 'k Rees op: toen vloeide een tweede tranenvloed,
 Thands niet ontperst door snerpend boezemprangen,
 Maar lenigend en zelvend voor 't gemoed.
 Een zacht gevoel doorstroomde mij het harte,
 Weemoedig als een najaarsavond is:
 Een mengeling van bitterzoete smarte,
 Verlatenheid en stille erkentenis.
 Hoe anders was van Haemsteê mij geworden:
 Geen minnaar meer, met honig op den mond,
 Maar broeder, die zich 't harnas aan zou gorden,
 Wie ooit den naam der dierbre zuster schond';
 Maar held, die fier in 't kampperk was getreden,
 Die heel een drom ter dood had uitgedaagd,
 Die voor de deugd der Moeder had gestreden,
 Voor de eer úws Zoons zijn leven had gewaagd!
 Ik voelde 't, hêm, hêm was mijn onschuld heilig:
 Hij minde mij, en had mij toch bemind
 Zoo 'k schuldig waar'; — 'k was in zijn hoede veilig,
 Hij kon een staf, een schild zijn voor mijn kind....
 Mijn trotschheid sprak: „Hêm moet uw reinheid blijken,
 Voor de anderen kunt gij verachting voên,
 En zou uw hart voor 't offer ook bezwijken,
 Gij moet bij hêm uw schuld te niete doen!”

Eer de avond viel, herhaalden woud en velden,
 Den hoefslag van drie kleppers: Haemsteê-zelf,

Uwe Agnes en een trouwe schildknaap, snelden
 Daarheen, als droeg ons 't vliegend wolkgewelf.
 Hem gold het, hem, den Priester, van wiens handen
 De zegen op ons hoofd was neêrgedaald,
 Die voor 't altaar de reine huwlijksbanden
 Naar d'eisch der Kerk om ons had toegehaald.
 Hij zou 't bewijs in plettrend schrift verschaffen,
 Dat heilige echt, geen ongewijde vlam,
 Ons, Floris, bond: hij zóo den laster straffen,
 En storten in de hel, waaruit hij kwam.

Wij vonden hem niet ver van Brabants palen
 Bewoonde hij, om, warsch van 't aardsch gedruisch,
 In de eenzaamheid zijn beden te herhalen,
 In 't monnikskleed een stille steenrotskluis,
 'k Verhaalde hem mijn lijden en begeeren
 Maar — o, mijn vriend! hoe schets ik u de ellend,
 De schaamte en schand', waartoe 'k mij zag verneëren,
 Toen 't antwoord klonk: „Ik heb u nooit gekend!”
 Dát was het werk dier snoode Aleid! Verbolgen
 Nam zij dus wraak, de dolle tijgerin:
 Zij had gewaand dat gij uw hart zoudt volgen,
 Dat gij uwe Eer zoudt offren aan uw Min.
 Van dáar dat zij onze' echt steeds tegenlachte!
 De banvloek zou u bliksemen op 't hoofd,
 En gij (dát was de toekomst die zij wachtte
 Gij kwijndet weg, van kroon en staf beroofd.
 't Bekuipde leen zou tot haar kindren komen,
 Uw puinhoop zou de grond zijn van haar macht;
 't Zou om haar heen van weelde en schatten stroomen,
 En, na haar dood, om heel heur nageslacht!

Die hoop verdween: uw ridderlijk geweten
 Bleef in d'orkaan der driften onverwrikt.
 Haar droom had uit: dat kon zij niet vergeten!
 Dat vergde wraak, of 't harte waar' gestikt!
 En welk een wraak zou nu haar zoeter smaken,
 Dan als ze in 't oog der lichtgeloovige aard
 Uwe echtgenoot tot een boelin kon maken,
 Die u een zoon der zonde had gebaard!

En dáarom moest die outerdienaar zwijgen,
 Door zwart bedrog tot haar belang gebracht!
 Maar hoe de waan der boosheid moge stijgen,
 Een Englendrom houdt over de Onschuld wacht.
 God kneedde 't hart des Priesters op mijn bede:
 En toen ik weêr terugkeerde op mijn slot,
 Droeg ik 't bewijs dier onschuld met mij mede,
 Die, even rein, straks naadren zal tot God!

Och, of ge wist hoe Haemsteê heeft gestreden,
 Hoe hij voor mij de wereld heeft getart!
 Hoe hij voor mij in stilte heeft geleden,
 En álles voor mij veil had naast zijn hart!
 Hoe hij niet rustte eer hij d'oneedlen Eedlen
 Met woord en daad mijn vlek gereinigd had;
 Totdat ze hem vergifnis kwamen beedlen
 En eerbiedvol zich bogen op mijn pad!....
 Toen mocht mijn hart niet langer tegenstreven:
 Wat vroeger mij deed siddren, werd nu plicht.
 De erkentnis dwong: ik heb mijn.... hand gegeven....
 'k Werde Haemsteê's gade.... Ik heb als gij gezwicht!

Sints is een jaar onmerkbaar heengevlogen,
 Maar ach, wat was van Haemsteê's liefde mij,
 Mij, lelie door de stormen neêrgebogen,
 Mij, eenzaam lam in 's levens woestenij?
 Zijn trouwe min, zijn teêrheid kent geen grenzen,
 Maar ach, zij drukt me, een looden last gelijk;
 Tot één alleen versmelten al mijn wenschen:
 Verlossing uit dit ondermaansche slijk!
 Neen! wee dengen die dus zich-zelv' bedriegen:
 Geen Dankbaarheid en Liefde worden één!
 Gevleide trots moge ons in sluimer wiegen,
 We ontwaken, en — 't gedroomd geluk verdween!
 U, Floris! u omhelsde ik in zijne armen,
 U gold de kus, dien ik zijn lippen schonk,
 Gij leefde in 't hart, dat d'egâ moest verwarmen,
 Gij, in den traan, dien hij me uit de oogen dronk.
 Helaas, ik wil mijn dubbele schuld belijden:
 Ik kende 't kwaad, en — kweekte 't in de ziel....
 Maar o, wat vrouw zou zúlk een worstling strijden,

Waarin ze niet verwonnen nederviel?
 Ik — kwijnde er door, als sneeuw voor 't zonneblaken....
 Dat 's nu voorbij: ik voel geen lijden meer,
 En bid alleen dat God het kort moog' maken:
 't Gebroken riet bloeit hier toch nimmer weêr!
 De Hemel moog' mijn echtgenoot vergoeden
 Voor 't geen ik hem, helaas! niet geven mocht!
 Hij moog' mijn kind verzorgen en behoeden:
 'k Heb voor mijn rust van hem die zorg gekocht.

Mijn kind?.... ons kind, uw zoon, uw bloed, uw leven!
 Neen, 'k vraag voor hem geen zorg van vreemden af:
 Zijn moeders schim zal zeegnend hem omzweven;
 Zijn vader leeft.... ik daal gerust in 't graf!....
 Wat woelt, wat bruischt, wat vonkelt mij door de aadren?
 Hoe! ziet mijn oog de toekomst zich ontplooid?
 De Leeuw van keel, de koningsleeuw der Vaadren,
 Versiert zijn schild, met Heusdens rad getooid!....
 Wat vuurkomeet vlamt daar aan 't hoofd der Riddren?
 't Is Witte's zwaard: 't schiet bliksems uit zijn hand!
 'k Zie Vlaanderen in killen doodschrik siddren,
 't Galmt „Witte leev", 't behoud van 't Vaderland!"
 'k Zie hem gekroond met eeuwge lauwerblâren!
 Zijn loftrompet dreunt 's aardrijks omvang door!
 De star des Roems omstraalt zijn blonde haren,
 Zijn aanschijn blinkt van meer dan zonnegloor!
 Die trekken, ja! het zijn zijns vaders trekken:
 Zoo heb ik hem als jongeling gekend!....
 Maar.... eensklaps.... zie! wat wolken overdekken
 Dit heiltooneel.... Ach, werwaards mij gewend?....
 Wat doodsch moeras! Luid knersende opgevlogen,
 Omfladderen de raven mij het hoofd....
 Wat reuzenvorm staat dwarrlend voor mijn oogen?
 Hoe doodsch zijn blik, door nevelen verdoofd!
 Een vriezende angst doorvaart mij de ingewanden;
 'k Moet naadren, al ontvliegt mij 't bloed de wang....
 Een bijbel ligt geopend in zijn handen:
 Zijn vinger wenkt.... 't is Davids Psalmgezag:
 'k Lees: „Zelfs de man mijns vredes, wien 'k vertrouwde,
 Wien 'k van mijn brood deed eten, heft den voet
 Verplettrend op"... Maar — 't blad wordt nat... wat dauwde

Daar neêr?... het stroomt... O gruwel! het is bloed!...
 Daar blinkt de dolk die d'eersten Floris moorde!....

Wie zijn die vier? Zijn 't tijgers, wie de tred
 Des jagers in hun eenzaam boschhol stoorde:

O mijn gemaal, mijn Floris, red u, red!
 Ach, 't is vergeefs! daar ligt hij neêrgeslagen!

Daar vliedt, daar vlot, daar zweeft zijn heldengeest!
 Daar wordt zijn lijk naar Alkmaer heengedragen!....

Het is gedaan.... de duivlen vieren feest!....
 Heb ik gedroomd? — Van 't kille zweet bedropen,

Hervind ik mij.... het schrikgezicht verdween.
 Ja, 't was een droom.... Ik zie den hemel open,

Het Heilige der Heilgen.... 'k vlieg er heen!
 Dát is géén droom.... die Englen, die daar treden,

Dat harpmuziek, lofbruischende aan den Heer!
 Mijn ziel smelt weg in hemelzaligheden:

Mijn kind, mijn ga, mijn Floris, 'k heb u weer!

DE MARTELAAR.

„Op, op! naar 't worstelperk!” Weêr zal een Christen strijden,
Een offer vallen, aan de valsche goôn gebracht!
Daar staat hij: zie, dat oog, waaruit de Hemel lacht,
Dat voorhoofd, enkel licht.... een engel zou 't benijden.

„Op! naar 't worstelperk!” die kreet
Doet de menigt' voorwaarts stroomen,
Doet de beulen samen komen,
Tot de gruweldaad gereed.
Met een blik van vreugde en spot
Zit de Praetor rond te schouwen,
En de tijger slaat zijn klauwen
Tegen de ijzren tralies bot.

Daar staat, daar staat hij, ginds!.... Hoe trekt hij aller oogen!
Zie, hij is jong en schoon! meer ziet, meer denkt men niet.
Hoe bruischt de hartstochtloed, waar ieders bloed van ziedt:
Hier galmt het: „Weg met hem!” en ginter: „Mededoogen!”

Maar — daar wenkt des Praetors hand,
En als door een tooverveder,
Zet het Volk zich eensklaps neder,
En verstomt aan allen kant.
Slechts de tijger brult en jankt,
En het is of in zijn kreeten
De Afgrond, brekende uit zijn keten,
Romen en zijn Caesars dankt.

En ziet! daar dringt op eens door de opgehoopte scharen,
Wier brandend ongeduld de kampplaats gadeslaat,
Een vrouw, een zwakke vrouw, met bleekgeschreid gelaat,
Met opgeheven arm en fladderende haren.

„Kind!” zoo snikt zij: „Goeden moed!
 Blijf getrouw! . . . De Heer beproeft u!
 Denk aan Jezus! Jezus toeft u!
 Jezus make u 't lijden zoet!”
 En het kind verhief zijn stem:
 „Moeder! 'k heb mijn wensch verworven:
 Hij is eens voor mij gestorven,
 Nu (o vreugd!) sterf ik voor Hem!”

En wat er voorviel in die heilige oogenblikken,
 Wat kind en moeder hier met hart en oogen sprak,
 Ontroerde 't Volk zelfs . . . toen de kevie openbrak,
 En 's tijgers komst op eens een ieder op deed schrikken:
 Alles huivert, staart, en zwijgt:
 't Wandier, loerende aangevlogen,
 't Hair te berge, vuur in de oogen,
 Blikkertandt, en brult en hijgt:
 Pijsnel springt hij op zijn buit,
 Scheurt hem borst en ingewanden,
 En rijt met verwoede tanden
 Hem het hart ten boezem uit.

En 't schuldloos offer sneeft, waar nog zoo vaak na dezen
 Een ander zoo als hij zijn afscheid snikken moet;
 En zelfs zijn laatste blik was enkel liefdegloed,
 En zelfs zijn laatste zucht scheen één gebed te wezen.
 En de Moeder? . . . arme vrouw! . . .
 Nauw had de eerste kreet weêrklonken,
 Of zij was ter neêr gezonken,
 Zinneloos, verplet van rouw;
 En de volkshoop juicht en lacht,
 Nu hij 't bloed den klauw ziet kleuren,
 Die, door één van een te scheuren,
 Ach, een dubblen moord volbracht!

Ja, fiere Natie! smoor de roepstem van 't geweten!
 Pleng bloed, plavei uw pad met heilge martelaars!
 U zij geen tijgrenmuil, geen moordbijl te barbaarsch!
 Voleindig de eedle taak, die ge u hebt voorgemeten!
 Snel vrij naar uw strijdperk heen,
 Naar uw vloekbre moordfestijnen,

Waar wat ziel heeft, weg moet kwijnen,
 Waar het bloed bevriest tot steen!
 Zie, daar ginds, in 't hoog verschiet,
 Staat de Wraak, die, 's Hemels bode,
 Bleek en spraakloos als een doode,
 Op uw gruwlen nederziet!

Ras stort zij op u neêr en doet ze uw schedel duizlen!
 Ras rukt zij 't gloriekleed aan flarden van uw borst!
 En 't Lot, dat ge als een slaaf het uwe noemen dorst,
 Beukt met metalen kolf uw muren stuk tot gruzlen.

Ja, reeds daagt de horizont,
 En de hand des Ongezien
 Jaagt de stuivende ruïnen
 Van uw grootheid dwarlend rond!
 En de Tiber, rood van bloed,
 Kruipt daarheen, door lijken warend,
 En uw neêrgebliksemde Arend,
 Lekt uw dwingeland den voet!

Gij vordert voor uw feest, o Koningin der Steden!
 Een tijger der woestijn in 't rookend worstelkrijt:
 Dat is uw liefde en lust! Welnu dan, wees verblijd!
 Ras zal u uit het West een Tijger tegentreden!

Maar, o Trotsche! weet gij wel,
 Weet gij, wie de buit zal wezen,
 Tot bestrijder uitgelezen,
 Wien het ondier nedervell'?. . . .
 Dat de schrik u 't harte sla
 En u 't bloed terug doe stroomen:
 Want die kampioen heet — Romen,
 En die Tijger — Attila!

(Naar ED. TURQUETY).

LODEWIJK XVII.

Capet! éveille-toi!

I.

De gouden poorten, die het Sion Gods beveiligen,
Ontsloten zich dien dag; het Heilige der Heiligen
En de ongeschapen Troon werd zichtbaar voor het oog;
De Heemlen openden hun vlammende gordijnen,
En midden in een wacht van jonge serafijnen,
Zag de uitverkoren schaar een jonge ziel verschijnen
Door d' overwelfden starrenboog.

Het was een beeldschoon kind, dat de aarde was ontvlogen.
Een somber wolkjen zweefde in zijne azuurblauwe oogen,
Droef hing hem 't goud van 't hair op 't lelieblank der koon;
En 's Hemels maagdenrij, omgeurd van wierookwalmen,
Zong hem het welkom toe in blijde jubelgalmen,
En vlocht rondom zijn kruin door de overwinningspalmen
De nooit verwelkende onschuldskroon.

II.

Toen klonken stemmen, door de wolken voortgedragen:
„Jonge Engell! God heeft in uw glorie welbehagen!
Kom, keer in de armen weêr van d' Opperzegenaar!
Geen scheiding zal voor u die armen meer ontstrenglen!
En gij, die hier in vreugd uw hymnen saam moogt mengen,
Profeten, Serafs, Geesten, Englen!
Buigt, 't is een Koning! zingt, het is een Martelaar!”

„En waar regeerde ik dan?” zoo deed de schim zich hooren:
„Neen, 'k ben geen Koning! 'k ben een kind der slavernij!
Nog gistren rustte ik in een donkren kerkertoren.....
Waar, waar regeerde ik dan? Algoede, zeg het mij! —
Helaas! een moordschavot zag 't bloed mijns vaders stroomen:
Hoe kon ik, krachtloos wicht, mijn beulen weêrstand biên?
Als een verlaten wees ben ik nu hier gekomen,
En zoek mijn moeder op, die 'k dikwerf in mijn droomen
In uwen hemel heb gezien!”

En de Englen zeiden; „Kind, kniel dankende ter neder!
De Heiland riep u uit een zondige Aarde weder,

Waar Zijn geheiligd kruis vertrappt wordt met den voet!

Waar jammren heerschen en ellenden,
Waar zelfs de zeis des doods den Moord niet af kan wenden,
Die, om de sluimrende asch der Koningen te schenden,
Nog in het stof der graven wroet!” —

„Hoe! mocht ik dan het eind der lange reis genaken?”

Zoo sprak hij: „Ledigde ik den beker van 't verdriet?

Is 't waarheid, dat ik morgen niet

Van uit mijn hemeldroom in ketens zal ontwaken?

Wat heb ik God niet vaak mijn redding afgebeën!

Zou nu 't gevangen kind die eindelijk verwerven?

Bedriegt geen sluimring mij? Brak Hij mijn boei van een?

Heb ik 't geluk gehad te sterven?

„Want ach! gij weet het niet, gij gist niet wat ik leed!

Elk uchtend bracht me ellend, elke avond nieuwe smarte;

En nimmer, nimmer klemde een moeder mij aan 't harte,

Die glimlachte als ik weende en zong wanneer ik kreet.

Een jonge loot gelijk, die redloos neêrgeslagen,

Zijn stam werd afgerukt door 't woeden van d' orkaan,

Treurde ik in tranen weg, en bleef mij vruchtloos vragen,

Waarom men mij zoo wreed, zoo lang een straf deed dragen,

Wat 'k in mijn wiegjen had misdaan!

„En toch, o hoort! — toch bleef me een zoete, een onvergeten,

Schoon flauwe erinnering van beter tijden bij!

Ik hoorde sluimerend verwarde gloriekreten,

En volkren waakten blijde en juichend aan mijn zij': —

Maar eensklaps — alles was verdwenen en vervlogen:

In sombre neevlen dreef mijn gulden toekomst heen';

De bliksem flikkerde aan de zwarte hemelboogen,

En ik, ik stond alleen, van dikken nacht omtoegen....

Ach, met mijn hateren alleen!

„Men deed mij levend in een grafgewelf verkwijnen,

Waarin mijn schreiend oog geen lichtstraal vangen mocht.

Maar gij, die 'k hier hervind, mijn broeders, Serafijnen!

Ja, gij hebt menigmaal mij in den slaap bezocht!

Mijn beulen kwelden mij met duizend gruwzaamheden....

Maar zijn de Bozen niet rampzalig, o mijn Heer?

Ei, wees dan niet als zij verdoofd voor mijn gebeden!

Want zie! ik buig me om hen ter neêr!" —

En de Englen juichten: „Kom! de diamanten zalen
Ontsluiten zich voor u! Omkrans u 't hoofd met stralen,

En schiet de vleugelen der Cherubijnen aan!

Wij zullen ons in 't licht der golvende éther spieglen,

Het weenend kind in sluimring wieglen

En met gebloemt' besneeuwen gaan!

Of, in haar vuurpaleis klapwiekend doorgedrongen,

Door d'adem onzer borst de zonnen gaan verjongen,

En met vernieuwden glans doen hupplen langs heur baan!" —

III.

Op eenmaal zweeg het lied; de luisterende chooren

Omvleugelden 't gelaat, geen harpsnaar deed zich hooren:

Het knaapjen look het oog, in tranen dof geschreid;

't Lag al in eerbied en aanbidding neêrgezegen:

De starren stonden stil: de ontroerde heemlen zwegen:

En dus weêrklonk Gods stem door heel de oneindigheid!

„O Vorst! ik hield u verr' van aardsche macht en luister:

Van 't flonkrend troongestoelt' zonkt ge in den slavenkluister!

Ga! kniel ter neêr, mijn kind! en zegen uw verdriet!

Nog nooit hebt gij de ellend der Vorsten ondervonden,

En heeft de keten ook u kneuzend d'arm geschonden,

De rijkskroon schond u 't voorhoofd niet!

„Kind! zuchtend boogt gij neêr voor d'ijzren last van 't leven!

En toch — eens mocht de Hoop rondom uw wiegjen zweven,

Dat heel een juichende Aard met rozenblaân omgaf!....

Maar zie, uw Heer-zelf leed! — De Heiland der verloornen,

Mijn Zoon, een Vorst als gij gediadeemd met doornen,

Droeg eens een riet tot Koningsstaf!"

NAAR VICTOR HUGO.

ANASTASIA.

Rijk, ja, schitterend was het Bal:
't Was één gaard van bloem en kransen,
't Was één dag van licht en glansen,
Zich verdubblende in 't kristal.
En het vroolijk feestgeschal
Klonk — zoo zoet of duizend Feën
't Purpren wickjen ruischen deën —
Zinbetoovrend overal.
Als het vlindertje' om de rozen
Speelde 't lachje' om ieders mond;
't Blij gelach ging juichend rond,
En geen kaak of 't deed haar blozen,
En geen oog of 't stond in gloed,
En geen boezem of 't genoeg
Deed hem rijzen, dalen, zwoegen,
Als het golfjen op den vloed.

Heerlijk blonk de Maagdenschaar:
Al de glansen, die de Schoonheid,
Rijkdom, Jeugd en Lust ten toon spreidt,
Smolten schitterend in elkaar! —
Maar verrukkend stondt Gij daar,
't Liefst en schoonst der Danseressen,
En zoo vorstlijk of uw tressen
Zelfs een kroon te onedel waar! —
Neen, nooit zweefde in dartle weelde
Luchter voetjen langs 't tapeet,
Dan dat u er hupplen deed,
Vlugger dan ooit zefier speelde!
En nooit deed de onstuime wals
't Bloed naar zachter wangen stijgen,
Of een blanker wolkdons hijgen,
Dan uw maagdelijk boezemmalsch.

Maar — hebt gij het wel vermoed,
 Toen gij daar de zaal doorzweefdet,
 Slechts voor vreugd en weelde leefdet
 En wat harten vlammen doet,
 Dat de feestelingenstoet
 Eenen Gast te meerder telde,
 Die u overal verzelde,
 Die u natrad voet voor voet?
 Niemand zag hem binnentreden:
 Stil en met onhoorbren tred
 Sloop hij in het feestsalet,
 Ongekend en ongebeden:
 Dof en fluistrend was zijn stem:
 Over 't loodblauw van zijn lippen
 Dorst geen lachjen henenglippen:
 Slechts een grafbloem tooide hem!

Roerloos hing zijn wenkbrauwboog
 Op een voorhoofd, bleek als marmer, —
 En de kille sneeuw is warmer
 Dan die blik van 't zwijgend oog,
 Dat, waarheen uw voet ook vloog,
 Rustloos op u vast bleef kleven,
 Schoon het, dof en zonder leven,
 Zelfs niet eenmaal 't lid bewoog! —
 Hij bleef naast u te allen tijde,
 En wanneer gij, afgemat,
 Voor een wjl ter neder zat,
 Stond hij spraakloos aan uw zijde,
 Blies zoo lang uw wangen koud,
 Tot hun vuurblos was verdwenen,
 Greep uw arm en leidde u henen,
 Als ge op nieuw beginnen zoudt!

't Was — de Tering! Arme Maagd,
 Moede vindt ge uw woning weder,
 En nu ligt gij sluimrend neder,
 Tot op nieuw de morgen daagt —
 Voelt gij 't niet? Uw boezem jaagt!
 Voelt gij 't niet?, . . . een loodhand wischt er
 't Zweet van af! De Gast van gister

Staat bij 't leger dat u draagt!
 Ongeduldig blijft hij beiden,
 Tot op nieuw de dans u wenkt,
 Wien gij jeugd en krachten schenkt,
 En waar hij u heen' zal leiden!
 Brandend toeft hij op den dag,
 Die u gants zijn bruid doet worden,
 Wie hij 't balkkleed los zal gorden
 En in 't lijkkleed hullen mag!

Maar — o, ween niet! jammer niet!
 Nog is 't mooglijk niet te spade,
 Zoo de vriend niet vruchtloos rade!
 Zoo gij bal en dans verliet! —
 Wilt gij voor het zielsverdriet
 Van wie op uw toekomst hopen,
 Voor een graf, een weelde koopen,
 Die vergiftigt en ontvlieht?
 Neen! keer weêr! Verlaat die zalen,
 Blinkend, ja, maar vol van kwaad!
 De Onschuld zij uw balgewaad,
 't Licht der Deugd un lamp van stralen,
 Eigen haard uw vreugdfestijn,
 Liefde en trouw uw feestgenooten!
 Dan blijft nooit uw hart gesloten,
 En — gij zult gelukkig zijn!

W E L D A.

Zoo ge aan den rotszoom van den vloed,
Die 't kleinst en zuidlijkst der Hebriden,
Vlug als het reehert aan zijn voet,
In lucht vaart schijnt door te vlieden,
Eene engelschoone Maagd ontmoet,
Die, als een lelie door den regen
Met looden droppelen bezwaard,
Het hoofd op de elpen borst gezegen,
Weemoedig voor zich henen staart:
Die, bleek gelijk de bleeke vlokken
Der sneeuw, die als een vloertapeet
De toppen van 't gebergte omkleedt,
Den wind doet ruischen door de lokken,
En, neêrgezeten aan den zoom,
In slapeloozen droom gewiegeld,
Het oog, waarin een traandrop spiegelt,
Niet afwendt van den blauwen stroom....
Eerbiedig dan haar zielsverdriet,
En 'k bid u, Wandlaar, nader niet!

Gelijk de dauw der avondheemlen,
Die onbemerkt ter nederviel:
Aldus wil ook de dauw der ziel
Stil — ongezien — in de oogen weemlen.
Daar is in tegenspoed en smart
Iets reins, iets heiligs, dat het hart
Vervult van eerbied en ontroering;
En de aanblik van een Amos-zoon,
Te midden van zijn geestvervoering
Opblikkend naar Jehovah's thronen,
Is zelfs den Englen minder schoon

Dan een van diepen rouw bezielde,
 Van weemoed stomme Magdaleen',
 Die, weggesmolten in geweën,
 Bleek, spraakloos snikkend, nederknielde!

Neen, Wandlaar! treed niet naderbij,
 En jaag de stille mijmerij,
 Die op heur borst is neêrgegleden
 Als 't vlindertje' op den lelieknop,
 Niet door het ruischen uwer schreden
 Van uit de sluimring op!
 Laat, laat de diepbedroefde Maagd,
 In de eenzaamheid ter neêr gezeten,
 Wat haar den bangen boezem jaagt
 Uitstorten in die droeve kreten,
 Die thands weêr 't koeltjen ommedraagt.
 Wij weten 't wel, een droefenis
 Als die hâar 't voorhoofd heeft verduisterd,
 Is liefst alleen en onbeluisterd.

Men zegt, dat zij waanzinnig is,
 Maar ach! hoe ijdel, hoe lichtvaardig,
 Hoe koud is vaak het oordeel niet
 Der dwaze waereld die wreedaardig
 Op andrer lijden nederziet!

Ik hoorde gistren Welda's klachte,
 Die, zacht en teêr als harpgeluid,
 Haar in heur leed te troosten trachtte,

En dus me in de ooren klonk, door rots noch woud gestuit!

„Mijn Cormac! Cormac!.... Ach, waarom mij met uw zuchtjens
 Dien zoeten naam herhaald, o lieflijke avondluchtjens,

Dien naam, dien ik vergeten moest?....

Gij immers weet het: 'k ben verlaten en verloren;
 Nooit zal mij Cormac weêr den welkomstgroet doen hooren,
 Niets rest mij dan een borst door rouw en smart verwoest!

Neen, roep ze niet terug, die bittre erinneringen,
 Die toch van zelve reeds zich voor mijn geest verdringen!

En gij, o orglend Vooglenheir!

Wat kweelt gij in dit uur die dartle blijdschapstonen?
 't Zijn wanhoop en verdriet, die in mijn binnenst' wonen....
 Ach, laat mij weenen! zingt niet meer!

Ook ik mocht eens gelukkig wezen,

Ik zong als gij — en 't hart sprong juichende op in hem:

„Ja!” sprak hij; „Eenigste Uitgelezen!

Geen zefier is zoo zoet als 't ruischen van uw stem!

Uw blik is de uchtendstond, in al heur pracht verzezen!” —

En ook — 'k was schoon; althands men zeide 't mij — en hij

O, als zijn lip verrukt op mijne lippen kleeft,

Zijn gloeiend hart op 't mijne beeft,

Dan riep hij: „Edensbloem, die mij de woestenij

Ten bloeiend Paradijs zoudt maken,

Omglanst van heel een engelschaar!

O Welda! zoo ik Koning waar',

'k Zou scepter, kroon en rijksscharlaken

Voor één, één enklen kus van uwen mond verzaken!

Want zie — noch aard noch hemel heeft

Één enkle gift voor mij, die u te boven streeft!” —

Zoo sprak hij eens — en toch... ik werd door hem bedrogen!

Vreugd — liefde — 't ging voorbij. Één nacht bedekt mijne oogen —

Hij stiet mij van zich af: ik sta alleen op aard!

Gelijk een schaduw is mijn schoonheid heengevlogen

Maar 'k heb altijd mijn hart bewaard!

Men zegt, dat als men lang geschreid heeft en gebeden,

De Dood ons balsem brengt uit zuivre hemelbron;

En dat dan onze ziel, op 't wolkjen neêrgegleden,

Vaak wederkeert tot hen, die eens ons blaken deden

O, zoo dit waarheid is: dat ik dan sterven kon!

Ik zou om hem te zien des nachts mijn graf begeven,

En steeds, opdat geen schrik zijn ziel ontzetten zou,

Zoo zacht en zwijgend als een druppel morgendauw,

Gelijk een duifjen, op zijn voorhoofd nederzweven!

Dan dreef ik langs zijn legerspond,

Verkoelde hem 't gelaat met teder zielsverlangen,

En 't zou me een weelde zijn elk zuchtjen op te vangen,

Dat tot mij oprees uit zijn mond!

Neen, 'k zou met al dat schoon der Jonkheid mij om luistren,

Dat eens mijn Cormac's hart mocht kluistren,

Maar nu verging als droombedrog!

En met een zoeten lach hem zacht in de ooren fluistren:
 „Herinnert ge u somtijds uwe eerste liefde nog?....”

En als 't geruisch der kerkklokslagen
 Die, dof als 't gonzen van het meir,
 Aan de aard verkondigen dat weër
 Een lijk naar 't graf wordt uitgedragen:
 Als de allerlaatste stervenszucht
 Der ziele, die het stof ontvlucht:
 Als 't jongst Vaarwel, dat droef en bevend
 De lip des stervenden ontvliedt:
 Versmolt heur hartverscheurend lied,
 Zachtlispand langs de velden zwevend.

En ik — ik boog de kniën neër;
 Een droeve traan betoog mijne oogen —
 En 'k bad, door deernis diep bewogen:
 „O liefderijke Hemelheer!
 Laat Gij haar weldra rust verwerven!
 Maakt Gij heur martlend lijden kort!....
 Doe in Uw goedheid toch de droeve Welda sterven!
 Want harer is de wond die niet genezen wordt!”

P A R I S I N A.

EEN VERHAAL.

I.

't Is 't uur, waarin het eenzaam woud
 Naar 't kweelend nachtegaaltjen luistert,
 Waarin bezielde minnekout
 Betoovrend van de lippen fluistert,
 En 't vriendlijk windje en de effen vloed
 Een zoet muziek vernemen doet.
 De dauw bewaasemt bloem en kruid,
 't Gestarnte treedt ter nachttente uit;
 Een bruiner tint neemt elk der blaân,
 Een dieper blauw het golfjen aan;

Geen wolkjen houdt de lucht betogen,
 Maar wel die klare duisternis,
 Die tintelt aan des hemels boogen,
 Wanneer het scheemren over is
 En 't maantjen staat te tinteloogen.

II.

Maar 't is om 't murmlen des watervals niet,
 Dat Parisina heur slaapkoets verliet,
 Niet om 't gestarnte en de hemelsche pracht,
 Dat zij hier doolt in de schaduw der nacht.
 Niet om 't gebloemt' dat er geurt op den steel,
 Zoo zij zich waagt in het eenzaam priëel.
 Luistrend verwacht zij een teder geluid,
 Teërder nochtans dan de nachtegaal fluit:
 't Lover beweegt zich — daar ritselt een tred:
 Luid klopt heur hartjen — ze ontroert en ontzet.
 Zoetjens wat! ruischt daar geen stem in heur oor?
 Weg is heur vrees, en haar blosjen breekt door,
 Even nog, even daar jubelt een groet —
 Reeds ligt haar minnaar geknield aan haar voet!

III.

En wat nu zou hun de aarde zijn,
 Met de ebbe en vloed van vreugde en pijn?
 De waereld hier en God omhoog
 Zijn niets meer voor hun hart en oog:
 Zij zijn bewustloos als de dooden,
 Van alles, boven of beneén,
 En aâmen voor elkaâr alleen,
 Als ware al 't andre weggevloten.
 Hun zuchtjens zelfs zijn vol genucht,
 Zoo diep, dat als die wilde ontroering,
 Die zielsbedwelming, niet ontvlucht,
 Hun hart bezwijkt in zijn vervoering.
 Wat weten zij van schuld of schroom
 In zulk een wilden, teedren droom?
 Wien heeft ooit de eigen drift bewogen,
 Die keerde of vreesde in zulk een uur,

Of dacht aan weeldes korten duur?
 En nu — ze is reeds voorbijgevlogen.
 Helaas, we zijn bedroefd ontwaakt,
 Eer wij, misleiden, 't gissen mogen
 Dat zulk een droom maar éénmaal wordt gesmaakt!

IV.

En 't oog, waar sombre vreugd in speelde,
 Nog aarzende op elkaâr gewend,
 Verlaten zij de plek in 't end,
 Tooneel van hun verboden weelde.
 Spijt blijde hoop en plechtige' eed,
 Gevoelen zij een pijnlijk vreezen:
 „Dit afscheid kan het jongste wezen.”
 Die lippen, gloënde aanéengesmeed,
 Die zuchten die hun hart doen trilien,
 Die armen die niet scheiden willen,
 Dat plechtig zwijgen van den nacht,
 Die glans der kuische sterrenwacht,
 Die al hun schuld heeft gâ geslagen,
 't Heeft alles een geheime kracht,
 Die 't bang Vaarwel nog doet vertragen....
 Maar eindlijk toch is 't afscheid daar;
 En huivrend gaan zij van elkaâr,
 Met al dat wroegend zielsontroeren,
 Dat boze daden met zich voeren.

V.

Op 't eenzaam bed peinst Hugo na,
 En smacht er naar eens anders gâ;
 Zij — legt aan 't hart des mans het hoofd,
 Die rein als de Englen haar gelooft.
 Maar 't is of in verwarde droomen
 Een koortsvuur in heur aadren woedt,
 Dat in zijn drift het wilde bloed
 Haar gloeiend naar 't gelaat doet stroomen;
 Daar noemt ze — een naam. die nooit bij dag
 Zelfs lispend op haar lippen lag,
 En drukt den sluimrende aan het hart,

Dat ach! de roof eens andren werd.
 Die teedre omhelzing doet hem de oogen
 Ontsluiten, en, te wreed bedrogen,
 Waant hij dien kus denzelfde altijd,
 Die hem zoo vaak de ziel verblijdt,
 En dankbaar zegent hij de vrouw,
 Hem zelfs tot in haar droom getrouw!

VI.

Hij prangt de sluimrende aan zijn borst,
 En luistert naar elk staamlend woord:
 Hij hoort — wat siddert Esté's vorst,
 Of hij d' Aartsengel had gehoord?
 Wel mag hij 't! Geen zoo schrikbre straf
 Kan dondren langs zijn splijtend graf,
 Als hij, bij 't jongst bazuingeschal,
 Den troon des Richters naadren zal!
 Wel mag hij 't! Want zijn rust beneên
 Vlucht op dat woord voor eeuwig heen!
 Die naam, zachtfluištrend haar ontvloên,
 Verraadt heur schuld en Azo's hoon!
 Wie draagt dien naam? Zoo vreeslijk klaatren
 De golven niet die 't veege schip
 Te barsten stooten op de klip
 En 't zeevolk slingren in de waatren.
 Wie draagt dien naam? — — —
 O God, is 't waar?
 't Is Hugo, 't is zijn eigen kind!
 't Is de eigen zoon van hem en haar,
 Die eens zijn wellust had bemind:
 De spruit van zijn verdwaalde jeugd,
 Toen hij Bianca's onschuld roofde,
 Haar, die, ten koste van heur deugd,
 Zich al te vroeg zijn bruid geloofde!

VII.

Hij greep zijn dolk en speelde er mede;
 Doch eer de punt hem tegenblonk,
 Daar stiet hij 't staal weer in de schede:

Neen, neen! hoe diep de ontrouwe zonk,
 Een vrouw, zoo schoon, zoo teêr daarbij,
 Kon hij niet dooden aan zijn zij';
 Voor 't minst niet in die zoete rust.
 Niet met dien lach van liefde en lust.
 Hij liet haar leven, en, nog meer!
 Haar sluimren: doch een langen poos
 Zag hij op haar bewegingloos
 Met zulk een blik ter neêr
 Dat, had die toen haar opgewekt,
 Het bloed ware om heur hart bevroren,
 En, 't oog opnieuw door nacht bedekt,
 Had ze ingezwijmeld als te voren.
 En bij het somber nachtlucht staat
 Hem 't bigglend angstzweet op 't gelaat.
 Zij sprak niet meer, maar bleef verstomd,
 En rustig aâmend slaapt zij weder —
 Maar 't noodlot wierp den teerling neder:
 Reeds zijn heur dagen opgesomd!

VIII.

En pas verscheen de morgenstond,
 Of Azo zocht en Azo vond
 't Bewijs van al waarvoor zijn hart
 In krimpemde angst en foltring slaat:
 Haar tegenwoordige euveldaad
 En zijn aanstaande smart.
 De langvertrouwde maagdenschaaar,
 Om zelf te ontkomen aan 't gevaar,
 Laadt misdrijf, schande en straf op haar.
 Verschooning, deernis, zijn voorbij;
 't Wordt alles siddrend hem ontdekt,
 Wat meerder tot bewijs verstrekt,
 Dat Parisina schuldig zij,
 En Azo's lijdend hart en ooren
 Blijft niets te voelen, niets te hooren.

IX.

Hij was niet een die uitstel leed,
 En opgestegen tot zijn troon,

Zat Esté's fiere vorstenzoon,
 Van al zijn graaflijke eer bekleed,
 Tot de uitspraak van het recht gereed.
 Zijn ridders en zijn wachts zijn daar,
 En voor hem staat het schuldig paar —
 Zoo jong nog beide, en zij, hoe schoon!
 Helaas! dat met den boei belaan
 En wapenloos, een eigen zoon
 Aldus voor 's vaders oog moest staan!
 Dien vloek ziet Hugo zich beschoren;
 Maar rustig wacht hij 't vonnis af
 Van al te wel verdienden toren, —
 Al blijft hij spraakloos als het graf.

X.

En 't hoofd op de elpen borst gezegen,
 Stom — roereloos — en wit als krijt,
 Ziet Parisina 't vonnis tegen.
 Ach! hoe veranderd sinds dien tijd,
 Toen 't flonkren van heur sprekende oogen
 De Vreugd deed hupplen door de boogen
 Der trotsche feestzaal, waar om strijd
 Elk Edele op haar wenken wachtte,
 Waar iedre Schoone om 't zeerste trachtte,
 De houding van die slanke leest,
 Dat minlijk lachjen vol van geest,
 Dien zachten blik vol gloed en leven
 Haar afzien en 't allermeeft
 Heur koningin op zij' te streven! —
 Toen — had één zucht haar hart ontroerd,
 't Had duizenden in 't veld gevoerd,
 't Had duizend zwaarden onbezweken
 Heur smaad als eigen smaad doen wreken!
 En nu — wat is ze, en wat zijn zij?....
 Staat haar ook thands 't bevelen geven
 En hun 't gehoorzaam wezen vrij?....
 Niet meer tot hulde of vleierij,
 Die doelloos zijn zou, aangedreven,
 Met saamgefronsten wenkbrauwboog,
 Met koel gelaat en ijskoud oog,

Met armen kruisende op elkaar,
 En lippen nauwlijks in te toomen
 Om niet in smaadreên los te stroomen,
 Is nu heur maagde- en ridderschaar,
 Ja, heel heur trouwe hofstoet daar!
 En hij, de dierbre, die ook thans
 Met vreugd de ridderlijke lans
 Ter harer eer' had opgeheven;
 Die, was zijn arm maar even vrij,
 Haar banden breken zou of sneven,
 De teërbeminde bastert — hij
 Staat even machtloos aan heur zij';
 En ziet niet hoe heur drijvende oogen
 Van droeve tranen zijn betogen,
 Die min om eigen boezempijn,
 Dan wel om hem vergoten zijn! —
 Het zwartgewimperd ooglid, waar
 De teedre, langzaam wandlende aar
 Een liefelijke purpersprank
 Deed glinsteren door 't lelieblank,
 Scheen heet en drukkend d' appel thans
 Niet te overschâuwen, maar te knellen,
 Die steeds met matbestorven glans
 Een vloed van tranen op doet wellen.

XI.

Ook hij had met verbrijzeld hart
 Voor haar geweend — maar de ijdlle menigt,
 Die op hem staarde, scheen zijn smart,
 Wel nietig of wel ras gelenigd.
 Hij hief het voorhoofd fier omhoog:
 Wat knellend leed zijn ziel mocht drukken,
 Hij wilde niet lafhartig bukken;
 Maar haar ontweek zijn starend oog:
 't Herdenken aan het zoet verleden —
 Zijn schuld — zijn min — heel 't schriklijk heden —
 De wanhoop, knagende in zijn borst —
 Zijns vaders wraak — de vloek van God —
 Zijn waereldsch en zijn eeuwig lot,
 En 't hare — o 't hare! Neen, hij dorst

Op dat gelaat, zoo bleekbestorven,
 Ook zelfs geen zijblik slaan,
 Want zeker, zoo hij 't had gedaan,
 Zijn hart had de overmacht verworven
 En wroeging en berouw verraân
 Om al de ellend door hem ontstaan!

XII.

En Azo sprak: „Op gistren nog
 „Was mij een gade en zoon beschoren.
 „Dees morgen bleek die droom bedrog:
 „'k Heb beide, eer de avond daalt, verloren.
 „Zoo zwerf ik dan voortaan alléen;
 „Maar 't zij zoo! immers aamt er geen,
 „Die d' eigen weg niet zou betreên.
 „De banden scheurden, niet door mij!
 „Ik schond ze niet!... maar dit ook zij!...
 „Het vonnis is geveld, en nu —
 „De priester, Hugo! wacht op u:
 „Ga! zend, eer de eerste ster verscheen,
 „Uw beden naar den hemel heen',
 „En smeeke of dáar vergiffenis
 „Bij God voor u te vinden is!
 „Moog' Zijn genade tot u dalen —
 „Maar hier 's geen plek, waar gij en ik,
 „Al ware 't ook één oogenblik,
 „Te saam' meer kunnen ademhalen!
 „Ga! 'k wil uw dood niet zien! Maar gij,
 „Wuft hart vol schuld en huichlarij!
 „Gij zult dat hoofd, dat gij zoo teêr
 „Bemint, op 't blok.... Ik kan niet meer!
 „Ga, trouwloos schepsel! niet op mij,
 „Op u zal 't bloed des boetlings kleven,
 „Dat gij alleen vergiet —
 „En kunt gij 't schouwspel overleven,
 „Zoo juich! uw dood begeer ik niet.”

XIII.

En hier bedekt de strenge vader,
 De lijdende egâ zich 't gelaat;

Want op zijn somber voorhoofd staat
 De door ontroering zwellende ader
 Zoo wild, als of het bloed,
 Dat nu gelijk een vuurstroom gloeit,
 Op 't duizlend brein hem ebt en vloeit
 En iedre vezel siddren doet.

En daarom boog hij zich en deed
 De klamme hand, die koortsig trilde,
 Op 't voorhoofd rusten, wyl hij 't leed
 Dat hem den boezem openreet
 En zich verried in 't brandend oog,
 Voor d' ijden hoop verloochnen wilde.
 Terwijl hief Hugo d' arm omhoog,
 Wien smaadlijk de ijzren kluister prangde,
 En vraagde van zijns vaders oor
 Met eedlen trots een kort gehoor.
 De zwijgende Azo sloeg zijn zoon
 De gunst niet af die hij verlangde,
 En deze sprak op vasten toon:

„Ik vrees den dood niet — menigmaal
 „Zaagt gij mij strijden naast uw braven —
 „Ook weet gij 't, dat het rustloos staal,
 „Mij thands ontworpen door uw slaven,
 „Weleer bij schild- en zwaardgeschal
 „Meer bloed voor u vergoten heeft,
 „Dan ooit de moordbijl plengen zal,
 „Waar weldra 't mijne aan kleeft.
 „Gij schonkt me in dartle weelde 't leven —
 „Welnu! herneem het: 'k ben bereid
 „Die gift, waar 'k u geen dankbaarheid
 „Voor schuldig ben, terug te geven!
 „O waan niet, dat ik ooit vergeet
 „Hoe bitter gij mijn moeder griede,
 „Wanhopig haar vertwijflen deedt,
 „Den spot dreeft met heur trouwe liefde,
 „En haar in al die schande stiet,
 „Die zij me als erfnis achterliet! . . .
 „Maar ze is in 't graf, waar ik, haar kind,
 „Uw medeminnaar, kort na dezen
 „In 't stof mijn laatste peuluw vind,

- „Die door geen smaad bevestigd zal wezen.
 „Haar hart, vernield door leed en rouw,
 „Mijn hoofd, dat onder 't staal zal buigen,
 „Moog' voor uw warme jonglingstrouw,
 „Uw teedre vaderzorg getuigen!
 „'t Is waar, 'k vergreep me als mensch en zoon,
 „En schandvlekte u — maar hoon voor hoon!
 „Gij scheurde een gâ mij de armen uit,
 „Vertradt mijn heil, mijn boezemvrede,
 „En gaaf mij aan de ellend ten buit:
 „Want deze uwe echtgenoot, (de tweede
 „Die zich uw trots ten offer koos!)
 „Dit wist ge, was geruim een poos
 „Voor mij bestemd tot bruid! —
 „Gij zaagt en gloeidet voor heur schoon,
 „En om uw misdaad, mijn geboort,
 „Begingt ge aan mijn geluk een moord,
 „En achtte d' armen basterdzoon
 „Onwaard, op 's levens droeve tocht,
 „In haar, zijn lust, zijn welbehagen,
 „Het heil te vinden dat hij zocht,
 „Wijl hij uw naam niet wettig dragen,
 „Noch Esté's zetel drukken mocht!
 „En echter — konden nog na dezen
 „Twee lentes slechts de mijnen wezen,
 „Op duizend lippen zweefde alom
 „Een roem, dien ik mij mocht behalen,
 „Een glorie, heel mijn eigendom,
 „Die Esté's luister dof zou stralen!
 „Ik had een zwaard en heb een hart,
 „Dat heel een nietige aard getart,
 „En hooger pluimen had bevochten,
 „Dan ooit uw aadlijk voorgeslacht
 „Het blank vizier omwappren mochten
 „In schitterende koningspracht.
 „Niet altijd draagt de Hoogstgeboren
 „Het schoonst de gouden riddersporen —
 „De mijnen hebben 't strijddros vaak
 „Zelfs vorstenzoons voorbij doen snuiven,
 „Als mij de kreet: „Voor Esté's zaak!“
 „Op 's vijands rangen in deed stuiven. —

- „'k Bepleit de zaak der misdaad niet,
 „Noch smeeik dat luttel oogenblikken
 „Mij 't lieve zonlicht moog verkwikken,
 „Dat toch op de eindpaal van 't verdriet —
 „Mijn grafplaats — weldra nederziet!
 „Nooit konden zulke droevige uren
 „Gelijk mijn jongste langer duren!
 „Doch — zij ik ook een spel des lots,
 „Versier' geen diadeem mijn schedel,
 „Zijn mijn geboorte en naam onedel,
 „En wilde uw honende adeltrots
 „Zoo nietig een als ik niet dekken,
 „Aan wien u plicht, geen liefde, bindt,
 „Toch, Azo! draagt uw bastertkind
 „Van uw gelaat de meeste trekken —
 „En alle van uw' geest!
 „Van u — die moed, die kwijnt noch vreest —
 „Die duivlenheir en dood veracht!
 „Van u — wat siddert ge op mijn taal? —
 „Van u in al heur wilde kracht
 „Die ziel van vuur — die vuist van staal! —
 „Niet slechts het leven gaaft ge mij,
 „Maar al waar meer uit blijken mocht,
 „Wie mij ten vader zij.
 „Zie wat uw snoode min volwrocht!
 „Zij heeft u met een zoon betaald,
 „Waar al te zeer uw hart in straalt. —
 „Ja, schoon ze in euvlen nederviel,
 „Ik ben geen bastert naar mijn ziel:
 „Als de uwe kon zij nimmer bukken,
 „Laat zij zich krenken noch verdrukken
 „En is de wraak haar ingegrift.
 „En 't leven, die zoo korte gift,
 „Die ge ongevraagd mij deedt ontfangen,
 „En thans reeds wilt terug erlangen —
 „Ik achtte 't evenmin als gij,
 „Wanneer ge u 't blikkend krijgshelmet
 „Op 't gloeiend voorhoofd had gezet
 „En we aan elkanders zij'
 „Den vijand wrongen in de lenden
 „En over heuvels lijken renden.

„'t Verleden is voorbij gegaan,
 „Zijn smart geleden en vergeten,
 „En grimt mij ook de toekomst aan,
 „Eens zal ook zij verleden heeten
 „En toch — ik wenschte dat ik toen,
 „In strijd en bloed en doodsgevaar,
 „Bij 't schaatren van de krijgsklaroen
 „Den heldendood gestorven waar':
 „Want schoon gij door uw wreed bedrog
 „Mijn arme moeder weg deedt treuren
 „En mij een bruid van 't hart kondt scheuren,
 „Ik voel 't — gij blijft mijn vader toch!
 „En hoe gestreng uw vonnis zij,
 „Rechtvaardig is 't, al treft het mij!
 „In misdaad en in tegenspoed,
 „In smaad en zonde ontving ik 't leven:
 „Ik zal in allen 't wedergeven —
 „'t Begon gelijk het eindén moet.
 „De korte zwijmelvreugd is heen'!
 „De vader en de zoon misdreven,
 „En gij, gij straft hen beide in één'.
 „Mijn misdaad schijnt in 't menschlijk oog
 „Het zwartst — maar weet, dat God omhoog
 „Eens d' uchtendstond der wraak doet lichten
 „En tusschen u en mij zal richten!"

XIV.

Hij sprak en stond stilzwijgend daar,
 En kruiste de armen op elkaâr,
 Waaraan de boeien luide klonken,
 Die langs zijn zijde nederzonken;
 En geen van heel de Ridderschaar,
 Wien 't droevig rammlen van die keten
 Het harte niet had opgereten:
 Toen Parisina's heilloos schoon
 Weêr de oogen tot zich trok van allen —
 Ach, zou zij Hugo's hoofd zien vallen?'
 Bleek, roerloos stond zij, als de doôn,

Zij, levende oorzaak van de ellend,
 Die vader, zoon, en gâ bewoog!
 Niet eenmaal had heur starziend oog
 't Zij rechts of links zich heengewend —
 Niet éénmaal was het teder lid
 Gedaald als om den gloed dier blikken
 Met zachte schaduw te verkwikken,
 Maar rond den appel, zwart als git,
 Vergrootte zich 't omringend wit.
 Daar stond ze, met verglaasden blik,
 Zoo koud als ijs, versteend van schrik!
 En echter rees er soms een traan,
 Die lang en schuchter stil bleef staan,
 Gelijk een droppel morgendauw,
 En als hij heenbrak door 't gordijn
 Dier donkre wimpers van satijn,
 Zoo langzaam vloot als of hij nauw
 Zich op zoo doodsch een kaak dorst wagen —
 En zij ontroerden die het zagen,
 Want meer dan menschlijk scheen het leed
 Dat zulke tranen vloeien deed!
 Nu scheen de droeve kracht te zaamlen
 Tot spreken: 't onbestemd geluid
 Bleef snikkende in heur borst gestuit,
 Maar, o, dat hol en kermend staamlen
 Drukte al heur zielsangst jammrende uit.
 't Zweeg — zij beproefde 't spreken weder,
 Toen barstte ze in één rauwen kreet,
 Éen gil, die allen siddren deed,
 Waanzinnig los en stortte neder,
 Gelijk een standbeeld, dat de orkaan
 Van 't voetstuk waggelend neêr doet slaan;
 Ja, meer als iets dat nimmer leefde,
 Een beeld van Azo's echtgenoot,
 Dan haar, die wulps naar 't kwade streefde
 En die de zonde in de armen sloot,
 Maar die de ontdekking van de zonde,
 Haar smart en smaad niet dragen konde!
 Maar toch — zij leefde, en al te ras
 Ontsloot ze op nieuw de zwijmende oogen —
 Helaas! heur rede was vervlogen

Ach, ieder lijdend zintuig was
 Door angst en zielstrijd overspannen,
 Het licht des geestes uitgedoofd,
 Het zelfbewustzijn weggebannen;
 En iedre zenuw van het hoofd,
 Nu zwak en zonder veêrkracht meer,
 Zond (als de boogpees, door den vloed
 Des regens slap, de pijlen doet)
 Elk denkbeeld ordloos heinde en veer',
 't Verleden was vergaan voor haar —
 De toekomst speelde voor heur oogen,
 Met alomhullend zwart omtogen,
 Waar echter vluchtig hier en daar
 Een straal weêrblonk, een lichtgewemel,
 Gelijk in tastbre duisternis
 De bliksem flikkert aan den hemel,
 Die enkel storm en gramschap is.
 Zij vreesde — en voelde — een schrikbre smart
 Woog koud en loodzwaar op heur hart —
 Zij wist van zonde, en schande, en rouw —
 Wist dat er iemand sterven zou,
 Maar wie? 't was haar ontgaan!
 Bestond ze, en kon zij ademhalen?
 Loeg haar beneden de aard nog aan?
 Mocht haar omhoog de zon bestralen?
 En waren 't menschen om haar heen,
 Of tijgers, die met dreigende oogen,
 Met saamgefronste wenkbrauwboogen,
 Haar tegengrimden, wie alleen
 Met sympathie en liefdegloed
 Elk oog tot nog toe had begroet?
 't Was alles donker en verward —
 Een bajert, enkel hoop en vrees,
 Waar helderheid noch orde in rees
 Voor haar verpletterd hart;
 En nu met lachen, dan met tranen,
 Maar zinloos of zij weent of lacht,
 Zocht ze in den ondoordringbren nacht
 Der ziele een lichtend pad te banen —
 Ach, 't laatste sprankjen was geweest:
 't Bleef eeuwig donker voor haar geest!

XV.

't Klokgebengel doet zich hooren:
 Maar die toon rolt traag en dof
 Van den grijzen kloostertoren —
 Droevig daverd hij in de ooren,
 Zwaar valt hij neêr op het hart dat hij trof.
 Hoor! de hymne is opgerezen
 Voor een offer van den dood,
 Of voor hem die kort na dezen
 Afdaalt in der graven schoot.
 Voor een ziel die stervende is,
 Klept daar de klepel en murmelt de Mis.
 Aan des priesters voet gebogen,
 Knielt hij op den harden grond;
 De aanblik pijnigt aller oogen:
 Vóór hem dat blok en die wachten in 't rond!
 D' arm ontblootend toetst terwijl
 Este's beul met vaste vingren
 't Blikkend moordstaal van den bijl,
 Dien hij weldra neêr zal slingren
 En die slechts met éenen slag
 Snel en doodlijk treffen mag.
 Spraakloos vloeit de menigt' nader,
 Die met vrees naar 't uur verlangt,
 Dat een zoon den dood ontfangt
 Door het vonnis van een vader!

XVI.

En toch — het was een lieflijk uur:
 De zon, die op dees schrikbren dag
 Met d' eigen luister neder zag,
 Daalde af van 't luchtazuur
 En strooide mild heur gloeiend licht
 Op Hugo's kwijnend aangezicht'
 Terwijl hij tot de biecht zich wendt
 En aan des priesters voeten knielt,
 Wien deernis met zijn zielsellend
 Het heilig hart bezielt.
 En als hij biddend nederboog,

Wierp daar dat zonlicht van omhoog
 Op zijn ontblooten hals heur stralen
 En flonkerde op het weeldrig hair,
 Dat dartelziek naar 't schouderpaar
 Zijn bruine golfjens af liet dalen —
 Maar heldrer blonk die zelfde straal
 Met schril en aaklig tintelvuur
 Op de axt en spiegelde in heur staal
 O bitter was dat afscheidsuur!
 De koelste boezem werd geschokt:
 De wet was billijk, 't misdrijf zwart —
 En echter voelde elks siddrend hart
 Zich tranen van gevoel ontlokt!

XVII.

De jongste bedde is 't hart ontweld
 Diens zoons vol zonde, schuld en rouw,
 Diens minnaars vol van liefde en trouw —
 De rozenkrans is afgeteld,
 En 't uur des doods is dáar.
 Zijn mantel was hem reeds te voren
 Ontruikt — nu wordt hem ook het hair
 (Zoo weeldrig golvend!) afgeschoren,
 En trekt men hem de kleedren uit.
 De sjerp, die Parisina gaf,
 Mag hem niet tooien in zijn graf:
 Ook deze valt den beul ten buit;
 En 't oog, nog stil ter aard' gestrekt,
 Moet met den blinddoek overdekt —
 Maar neen! zijn uitgebleekt gelaat
 Herneemt zijn blos — dien laatsten smaad,
 Dien hoon, verdraagt hij niet!
 De drift, in zijn verscheurd gemoed
 In slaap gewiegeld door 't verdriet,
 Vloog bruizende op met nieuwen gloed,
 Toen hem de beul ter zijde trad,
 Om hem den band om 't oog te vouwen,
 Alsof zijn ziel geen moed bezat
 Den dood in 't aangezicht te schouwen!
 „Neen, neem mij bloed en ademtucht!

„Ik schenk u heel mijn zondig leven;
 „Maar, schoon uw hand mij boeien mocht,
 „Laat mij met open oogen sneven!
 „Sla toe — vertoef niet meer!”

Hij sprak — en met een sombre lach
 Boog hij het hoofd op 't blok ter neêr.
 Hij sprak — en aan zijn bleeke lippen
 Mocht nauw het laatste woord ontglippen,
 Of snel en flikkend viel de slag,
 En rolde 't hoofd daarheen, en zonk
 't Stuiptrekkend lichaam zwaar en dof
 En zielloos neder in het stof,
 Dat weldra van den bloedstroom blonk,
 Die breed uit iedere ader vloeide
 En spattend de ijzren bijl besproeide.
 Het oog verdraaide woest en schril,
 De blauwe lip bewoog zich snel,
 Als aâmde zij een laatst vaarwel —
 En toen was 't al voor eeuwig stil.
 Hij stierf gelijk een zondaar 't doet,
 Maar zonder ijde glans of pracht;
 Hij had geleden en geboet,
 En niet in diep verstokten trots
 Den balsem van 't geloof veracht!
 Ja, toen hij, naast den priester Gods,
 Voor d' Eeuwige lag neêrgebogen,
 Was al het aardsche voor zijn ziel,
 Waar Hooger Licht in nederviel,
 Gelijk een nachtschim heengevlogen:
 Zijns vaders wraak — zijn vloekbre min —
 Wat was ze in zulk een oogenblik?
 Geen schuldverwijting blies hem schrik,
 Geen wroeging angst en wanhoop in!
 Geen zucht naar 't nietig stofgewemel
 Wierp langer op zijn rouw een smet,
 Want o, zijn hart was enkel hemel,
 Zijn taal één smeekend boetgebed —
 Behalven toen in fieren gloed
 De hoogmoed in hem op mocht leven,
 En hij met open oog wou sneven,
 Zijn laatste en eenigste afscheidsgroet!

XVIII.

En roereeloos, alsof de dood
 Verdelgend ieders lippen sloot,
 Vergaten allen 't ademenhalen;
 Maar toen men 't neêrgeslingerd staal
 Gelijk een snelle bliksemstraal
 Op 't jeugdig offer neêr zag dalen,
 Wiens levensvuur en liefdelust
 Aldus in bloed moest uitgebluscht,
 Doorliep een kille huivering
 Geheel den diep geroerden kring,
 En gaf een half gesmoorde zucht
 Aan elks verkropten boezem lucht —
 En toen zweeg alles als te voren:
 De bijl slechts liet nog dof zich hooren,
 Die 't schuddend moordblok dreunen deed.
 Maar.... plotsling, hoor! wat woeste kreet,
 Wat gillend angstgeluid.
 Doordringt de lucht.... Zóo krijscht ontzind
 De moeder die heur eenigst kind
 Verplettren ziet, heur wanhoop uit!
 Die kreet der wreedste en diepste ellend'
 Steeg uit het steil balkon omhoog
 Van Azo's slot, en aller oog
 Blijft derwaart huivrend heengewend —
 Maar vruchtloos; en gelijk weleer
 Stoort niets de sombre stilte meer.
 Doch zeker nooit nog had voordezen
 Een ziel zoo gantsch, zoo droef en wild
 Den diepsten jammer uitgegild;
 En ieder wenschte in angstig vreezen,
 Dat nimmer zulk een zielekreet
 Den boezem hen meer openreet.

XIX.

En Hugo viel! en sints dien dag
 Was niemand die op 't burchtkasteel,
 In feestsalet of lustprieel,
 Ooit Parisina wederzag.

Haar enkle naam zelfs was vergaan :
 't Scheen dat hij nimmer had bestaan :
 Hij werd door niemands oor vernomen
 En zweefde op niemands lippen meer,
 Als deed hij voor de vloekspraak schromen,
 Van d' alles wetende' Opperheer.
 Nooit werd uit Azo's mond één woord
 Van echtgenoot of zoon gehoord.
 Hun nagedachttnis ging te niet :
 Daar was geen traan om hen vergoten,
 Geen bloem herinnrende opgeschoten,
 Die beider jongst verblijf verried.
 Door ongewijde, onheilge aard'
 Werd hun vergeten asch bewaard,
 De zijne althands — háar levensend,
 Is immer een geheim gebleven,
 Alleen den hoogen God bekend.
 Had ze in een klooster zich begeven,
 En zag ze als reine hemelbruid,
 Gestorven voor dit zondig leven,
 Getroost naar heur ontbinding uit?
 Gaf zij, in droeve jammerklachten,
 De wroeging van heur hart gehoor?
 Bracht zij haar slapeloze nachten
 In tranen en gebeden door?
 En wiesch ze in vaste en lichaamsstraf,
 In weedom, dien geen hoop verzoette,
 In jaren van berouw en boete
 Den schuldsmet van heur boezem af?
 Of had ze, raadloos voortgejaagd,
 Toen haar heelal was weggezonden,
 Een dolk zich in de borst gejaagd,
 Of wel den gifkelk leeg gedronken?
 Of — had haar plotslinge angst en schrik
 Verdelgd in 't eigen oogenblik,
 Toen zij op eens den bijl zag blinken
 En snel maar plettrend nederzinken,
 Zij, teedre sneeuwvlok die de zon
 Die haar versmolt niet doorstaan kon
 Had toen de dood uit medelijden
 Heur licht vernielende uitgebluscht,

Opdat een storingloze rust
 Haar van heur jammer zou bevrijden?
 Geen die het wist of immer weet;
 Doch welk een lot haar was beschoren,
 Zij was in leed en smart geboren
 En stierf gewis in smart en leed!

XX

En Azo vond eene andre gâ,
 En menig zoon omgaf weldra
 Zijne eerst verlaten koets;
 Maar geen zoo schoon, geen zoo vol gloeds,
 Geen zoo vol trots en mannenmoeds,
 Als de onherroepbre jongeling,
 Die langzaam in het graf verging.
 Of waren zij 't — onopgetogen,
 Vaak met een zucht van medelij',
 Met donkere, onverschillige oogen,
 Zag hij hun bloei voorbij.
 Maar nooit mocht hem een traan ontglippen,
 Nooit zweefde een glimlach langs zijn lippen
 Of wiesch de rimplen uit, die 't leed
 Hem over 't peinzend voorhoofd sneed,
 Die voren, door de ploeg der smart
 Ontijdig op 't gelaat gedreven,
 Likteekens, zichtbaar nagebleven
 Uit d'oorlog van 't verscheurde hart!
 Op hem had vreugd noch leed meer macht:
 Niets kon hem streelen, niets mishagen;
 Niets restte hem dan droeve dagen
 En nachten slaaploos doorgebracht.
 Zijn ziel was dood voor hoon en lof,
 Kil en onschokbaar, wat haar trof,
 En wie op haar zijn kracht verspilde.
 Zijn hart, dat nooit zich bukken wilde
 Maar tevens nooit vergeten mocht,
 Moest voor zich-zelf terugge deinzen:
 En als hij 't meest zijn smart te ontveinzen
 En ongeroerd te schijnen zocht,
 Werd hij ook vaak het meest van allen

Door strijd en foltring aangevallen.

De vorst, hoe woedend uit heur krocht,
Hoe onbeteugeld losgebroken,

Bevriest geheel den bergstroom niet:

Beneden, onder d' ijskorst, koken

De golven voort en bruischt de vliet!

Zijn borst, hoe schijnbaar ze ook uitwendig

Zich voor 't gevoel gesloten had

Of 't zich ontkende, werd bestendig

Door mijmeringen afgemat,

Die, als zij eenmaal wortel schieten,

Voor immer onuitroeibaar zijn,

Hoewel heur groei onmerkbaar schijn',

En 't oog geen tranen moog' vergieten.

En als wij, fier en ongeneigd

Voor d' aandrang van 't gemoed te bukken,

Dien stroom des harten onderdrukken

Wanneer hij ons te ontglippen dreigt,

Het doet die tranen niet verdroogen:

Zij keeren ongestort en snel

Terug naar hun geheimen wel,

En daar, onzichtbaar voor onze oogen,

Verlaten zij hun bron niet meer,

Maar drukken, nimmer opwaarts vloeiend,

Inwendig woelend, rustloos gloeiend,

Als lood op d' engen boezem neêr.

Dus, afgepijnd, verteerd van smart,

Door 't wreed herinnren voortgedreven

Aan hen, die zijn gebod deed sneven,

En machtloos 't ledig, dat zijn hart

Verkwijnen deed, meer aan te vullen,

Of zelfs 't Verleên, dat rusteloos

Zijn blik vermoeide, voor een poos

Vergeten in een wolk te hullen;

Beroofd van hoop, dat zij hem ooit

In 's Hemels zalig Choor verbeiden,

Waar geen hereende zielen scheiden

Maar 't Eeuwige Licht zijn glansen strooit;

Bewust, dat hij, zijn roeping waardig,

Zijn naam in al zijn eer hersteld

En billijk vonnis had geveld,
 Als vader en gemaal rechtvaardig,
 En overtuigd, dat zij-alléén
 Den afgrond delfden voor hun schreên —
 Kon toch voor hem geen zon meer dagen,
 Die hem, van heel zijn wee ontslagen,
 De ontvloden zielrust wedergaf
 En kalm deed neêrzien op het graf.

Ziel als men in de kranke twijgen
 't Verderf door zorgzaam snoeien stuit,
 Herleven zij in spruit bij spruit
 En zullen kracht en bloei herkrijgen;
 Maar schoot de woeste bliksemvlam
 Vernielende in de takken neêr,
 Dan kwijnt en treurt de ontsierde stam
 En niet één blaadtjen bot er meer.

Naar Lord BYRON.

HET PARADIJS EN DE PERI.

(EEN OOSTERSCH VERHAAL.)

Ik zeg u, dat er alzoo blijdschap zal zijn
 in den hemel over éenen zondaar die zich
 bekeert, meer dan over negen en-negentig
 rechtvaardigen, die de bekeering niet van
 nooden hebben. — Luk. XV: 7.

I.

Eens stond, eer 't vroege morgenglaren
 De blauwe wolkjens had omboord,
 Een Peri, in gepeins verloren,
 Voor Edens diamanten poort;
 En toen haar nu de levensbron
 Als harpmuziek scheen toe te klinken,
 En zij in de ongeschapen zon,
 Wier purperstraal
 Het voorportaal
 Weërschittren deed, heur wieg zag blinken,
 Vergoot ze een traan van boezempijn,

Bij 't troostloos denkbeeld dat dit Eden,
 Met al zijn hemelzaligheden,
 Voor eeuwig haar ontzegd zou zijn.
 „Hoe zoet,” dus klaagde 't Kind der Lucht:
 „Hoe zoet is 't lot dier Geestenscharen,
 „Wie duizend bloemen, duizend blaren,
 „Omâmen in den zefierzucht,
 „Die nimmer voor het stormgerucht
 „Verwelken of ter neder vallen!
 „Schoon 'k al den bloesemgeur geniet,
 „Waar aarde en zee van overvliet,
 „'t Gestarnte zelfs mij rozen biedt,
 „Éen hemelknop beschaamt hen allen! —
 „Hoe heerlijk ook Cashmyres vloed
 „Charchenaur's gordel van platanen
 „Weêrspiegelt in zijn waterbanen,
 „Verguld door d'avondzonnegloed,
 „Hoe lieflijk in dat tooverdal
 „De vlugge springvloed ruische en schall',
 „En flikkre als kristallijn,
 „Hoe schoon Singsuhay's waatren zijn
 „En al de ontelbre gouden vloedden,
 „Die zich naar hunne omarming spoeden....
 „Helaas, éen golf, — getuig het, gij,
 „Gij die het weet, o Geestenrij! —
 „Een golf der hemelheillfontein
 „Zou 't alles dof en donker schijnen!
 „Ga, ijl ter vlucht en zweef zoo ver
 „De vuurwal strekt der wijde schepping,
 „Met onvermoeide vleugelrepping
 „Van zon tot zon, van ster tot ster!
 „Smaak eeuwen lang wat elke sfeer
 „Verrukkends en volzaligs teelde!....
 „Bij éen sekonde hemelweelde
 „Zinkt alle weelde in 't niet ter neêr!”

De blinkende Engel, die de deuren
 Des lichts bewaakte, zag haar treuren;
 En toen hij nu van dichterbij
 Heur roerend klaaglied had verstaan,
 Bedauwde een godlijk medelij'

Zijn blauwende oogen met een traan,
 Een drop gelijk der levensstroomen,
 Als hij de azuren bloem besproeit,
 Die nooit aan aardsche bloemenzoomen,

Maar slechts in Eden bloeit :

„Nymf van een schoon maar boos geslacht !

„Éen hoop is de uwe !” sprak hij zacht :

„Daar staat in 't boek des lots geschreven :

„Dier Peri wordt heur schuld vergeven,

„Die God uit lager waereld dreven

„De schoonste gift heeft aangebracht.”

„Ga, zoek haar, bid en boet uw zonde,

„En ras slaat uw verlossingsstonde !”

Snel als die starren, waar bij nacht

De in vlammen flonkrende Englenwacht,
 Dien heirstoet, die, in 't pantser glimmend,
 Den steilen hemelburcht beklimmend,

Den Lusthof te verwoesten tracht.

Meê nederbliksemt uit de wolken,

En dwarlen doet naar 's afgrondskolken,

Vloog nu de Peri naar beneên,

En, zwerk en ether doorgetrokken,

Het dauwvocht schuddend van de lokken,

Waar 't licht zich in te spieglen scheen,

Zag zij weldra in d' uchtendgloed

Deze aarde drijven aan heur voet.

Maar wáar zal 't Luchtkind nederstijgen,

Wil zij de hemelgift verkrijgen ?

„Ik weet,” riep ze uit, „wat rijken schat

„Die urnen van porfier bewaren,

„Die, onder Chilminar's pilaren,

„De moederschoot der aard bevat ;

„'k Weet op wat diepte er in den vloed

„Het Geureneiland liggen moet,

„Ten zuid' der weeldrige Arabieren ;

„'k Weet waar de vlugge Genii

„Iämschid's beker van saffieren

„Verborgen, d' eerebeker, die,

„Gebodemd met het smijdigst goud,

„De levensdruppen in zich houdt :

„Maar — 't zijn geen giften voor den Hemel!
 „Waar was ooit edelsteen zoo schoon
 „Als iedre trap van Allah's troon,
 „Waar om, in purper lichtgewemel,
 „Omkleed van glans en majesteit,
 „Op gouden vleuglen de Englen hupplen?
 „En wat, wat zeggen levensdrupplen
 „Bij 't grensloos meir der Eeuwigheid?”

Zoo sprak zij, en, van geur omwademd,
 Bewoog heur ruischend wickgespan
 De lucht van 't bloeiend Hindostan,
 Waar ieder windtjen balsem ademt,
 Wiens zee langs amberbedden stroomt,
 Door klippen van koraal omzoomd;
 Wiens rotsgebergte, hoog verheven,
 Den kostbren diamant omsluit,
 Wiens beeken, schittrende als een bruid,
 Heur golfjens goud te strooien geven
 Voor iedren kus aan 't oeverkruid;
 Wiens specerij- en sandelwouden
 Ten Paradijs verstrekken zouden.
 Maar ach! bemorst met menschenbloed,
 Zag nu 't kristal van vliet en vloed
 Zijn blauwen spiegel purper kleuren:
 Een lijkreuk, neevlig opgedaagd,
 Had nu de frissche hemelgeuren,
 Die 't boschjen loosde, weggevaagd;
 En met d' in wolkjens opgevlogen,
 Volzoeten walm van 't bloemtapeet,
 Steeg ook de woeste tijgerkreet
 Van wraak en bloeddorst naar den hoogen.
 O land der Zon! wat reuzenvoet
 Heeft in uwe akkers rondgewoed?
 Wat arm vernielde uw altaarzoden,
 Uw tempelzuilen en pagoden,
 En stormde uw offergrotten neêr?
 Wie bonsde uw fiere vorstenzonen
 Verplettrend van hun duizend troonen,
 En vloekte en hoonde uw Godenheir?....
 't Is Mahmoud! — Alle zetels duizlen,

Waar hij verwoed zijn slachtstaal zwaait;
 Met diadeem- en sceptergruizen
 Is zijn verwoestend pad bezaaid;
 Hij siert zijn doggen met juweelen,
 Die hij d'ontwijden zwanenhals,
 Ja, zelfs 't geschonden boezemmalsch
 Van Rijkssultana's wist te ontstelen;
 De Maagd, omstraald van jeugd en eer,
 De Priester in zijn plechtgewaad, —
 Niets, niets, dat zijn geweld weêrstaat:
 't Stort al zieltogend neer;
 En van onschuldig bloed bespat,
 Dempt hij, aan 't hoofd van zijn barbaren,
 Met de in elkaâr getrapte altaren
 Het Godgeheiligd offernat t

De Peri sloeg haar blik naar de aard;
 En zie — op 't mistig lijkenveld
 Ontwaart haar oog een jeugdig Held:
 Het roodbepurperd krijgsmanszwaard,
 Voor de eer van Land en God bestemd,
 Lag aan zijn voet vergruisd,
 En dreigend hield zijn ijzren vuist
 Den laatsten pijl omklemd.
 „Leef!” riep nu de Aardveroveraar:
 „Leef, jongling! leef en deel mijn glorie,
 „Mijn troon, ja, heel mijn krijgsviktorie!”
 Maar zwijgend stond de jongling daar,
 En zwijgend wees hij op den vloed,
 Misverfd van dierbaar broederbloed —
 Toen was 't op eens of hemelzegen
 Den held een gloed als 't zonnelicht
 Deed vonklen van het aangezicht,
 En gonzend vloog zijn laatste schicht
 Den Dwingeland ten andwoord tegen!

Maar — 't boogstaal mist! — de Dwingeland leeft,
 En ach, de fiere strijder sneeft! —
 Weemoedig zag de Peri 't aan;
 En toen het daavrend krijgsgerucht
 Op 't slagveld was voorbijgegaan,

Liet ze uit het ruim der lucht
 Op een der purpren morgenstralen
 Naar 't heldenlijk zich nederdalen,
 En ving er d' allerlaatsten drop
 Van 't bruischend bloed zijns harten op.
 „Dit zij,” riep ze opwaartsstijgende uit,
 „De gift die me Edens poort ontsluit!”
 „Onrein voorzeker zijn die droppen,
 „Die haat en wraakzucht vloeien doet;
 „Maar bloed als dit, geheiligd bloed,
 „Dat eens een vrije borst deed kloppen,
 „Zou zelfs den zuivren levensvloed,
 „Wiens golfjens 't Paradijmosch lekken,
 „Niet troebel maken of bevleken!
 „O, is er één geschenk op Aard
 „Den smettelozen Hemel waard,
 „'t Is 't bloed dat op een boezem kleeft,
 „Die voor het Recht en voor de Vrijheid sneeft!”

„Zoet,” liet zich minzaam de Engel hooren,
 't Geschenk ontfangende uit heur hand:
 „Zoet klinkt het welkom hem in de ooren,
 „Die dus bezweek voor 't Vaderland!
 „Maar zie — de grendel van 't kristal
 „Blijft onbewogen als voordezen —
 „Nog heilger moet het offer wezen,
 „Dat u de Heilteur oopenen zal!”

II.

De Peri smolt in traan bij traan,
 Toen zij heur eerste en zoetste hoop
 Dus redloos zag vergaan,
 En sneller dan ooit antiloop
 Of aadlaar voortsnelts langs zijn spoor,
 Drong zij op nieuw de wolken door,
 Tot zij zich eindlijk, moê van 't dwalen
 Op Luna's bergen neêr liet dalen.
 Daar sterkte zij, in d' avondgloed
 Zich koestrend, haar vermoeide krachten,
 En wiesch heur doffe vleugelschachten

Weêr zuiver in Egypte's vloed,
 Wiens bron, voor 't kroost der aard verholen,
 In 't diepst der wouden ligt verseholen,
 Waar vaak een blijde Nymfenstoet
 Heur dierbren Nijl versiert en tooit,
 Zijn wieg omzweeft in vlugge dansen,
 En met ontelbre loverkransen
 Dien jongen Reus het hoofd bestrooit.

Toen hief zich de arme Balling zuchtend
 Weêr op, door de avondlucht omstreamd;
 En, over grotten, palmgeboomt'
 En vorstentomben henen vluchtend,
 Dreef zij tot boven 't lieflijk dal
 Rosetta voort, waar 't vreugdgeschal
 Der blijde vooglen en vooral
 't Welluidend duifgekir haar boeide;
 En wel te moede zag zij 't aan,
 Hoe 't zilverglanzig licht der maan
 Op 't dons der pelikanen gloeide,
 Wier sneeuwen vleugel 't blauwend vlak
 Van Moeri's waterspiegel brak.
 't Tooneel was schoon — geen rijker oord
 Had ooit een sterflijk oog bekoord:
 Wie had gewaand, die in dit uur
 Dit bloeiend bergdal had aanschouwd:
 Die malsche vruchten, geel als goud,
 Bestraald door 't zuiverst hemelvuur;
 't Met groen omkroonde dadelwoud,
 Dat, als een vrouw, wier stralende oogen
 Door zoete sluimring zijn betogen,
 Het kwijnend hoofd gebogen houdt;
 Die leliën, die heel den nacht
 Heur maagdelijke bloesembladen
 In 't sprenklend nat der golfjens baden,
 Opdat ze in nieuwen glans en pracht
 Uitschittren als de morgen lacht;
 Die tempels, half tot puin vervallen,
 — Ruïnen van een droomgezicht,
 Dat lang in 't niet verloren ligt! —
 Waar de uil alleen haar stem doet schallen,

Die galmend door de welfsels krast;
 En niets het zoekend oog verrascht,
 Ten zij bij wijlen 't maangeflonker
 Zeeghaftig henendringt door 't donker,
 En in heur tintelgloed
 Op een geknotte prachtpilaar
 Het purperkleurig vleugelpaar
 Van een sultana scheemren doet,
 Die, van haar vederpracht omblonken,
 In doodlijk zwijgen weggezonden,
 Een afgodsvogel schijnen moet; —
 Wie had gewaand, dat zelfs ook hier,
 Waar enkel 't wickjen van zefier
 Het veld met bloemen moest bezaaien,
 De schrikbre Démon van de Pest,
 Voor wien de schoonste bloem verfletst,
 Zijn zwarte reuzenvlerk deed waaien,
 En, heet en blakende als het zand
 Dat in de woestenijen brandt,
 Zijn offers in onnoembre tallen
 Door zijn verzengende' ademtocht
 Als zwakke planten neêr deed vallen,
 Waar langs de Simoum bruischen mocht!
 En toch het dalend zonnelicht
 Zag menig jeugdig aangezicht
 Van blijdschap en gezondheid glansen,
 Dat nu, door 't gif der pest besproeid,
 Misvormd, geloodverwd en verschroeid,
 Geen zon meer zien zal aan de transen!
 En eenzaam slaapt het licht der maan
 Op stapels saamgetaste dooden,
 Die stervende uit hun woning vloten,
 Om onbegraven te vergaan.
 De havik, vlammente op zijn buit,
 Deinst immer walgend achteruit
 En huivert van zoo droef een voedsel;
 Alleen het woest hyeengebroedsel
 Sluipst in den stillen midnachtstond
 Met nauwlijks hoorbren tred
 Door de uitgestorven wijken rond,
 En mest aan 't bloed zich vet;

En wee hem, die, zijn koets ontvlogen,
 Van smart ontzind naar buiten vliedt,
 En nu op eens die loerende oogen
 Op hem hun bliksems werpen ziet!

„Rampzalig Menschdom! o hoe laag
 „Deed de allereerste schuld u vallen!
 „Wat Edensbloemen de aard nog draag’,
 „Het gif der slang besmet haar allen!”
 Dus sprak de Peri en vergoot
 Een traan; en zie, terwijl hij vloot,
 Blonk hooger straalgloed om haar henen
 En heel de zwarte lucht werd blauw:
 Want heilig is de hemeldauw,
 Dien zulke Geesten om ons weenen! —

Doch — uit een groep oranjeboomen,
 Met wier geblaart’ de nachtwind koost,
 Gelijk een grijzaard met zijn kroost
 Wordt eensklaps aan de groene zoomen
 Van ’t meir, een dof gekerm vernomen:
 Het was de droeve jammerklacht
 Van een, die in den stillen nacht
 Zich hier een plek had opgezocht,
 Alwaar hij eenzaam sterven mocht,
 Die sints den morgen van zijn leven
 Zoo veler minnend hart bezat,
 En nu, van iedereen begeven,
 Als hadd’ men nooit hem liefgehad,
 Alleen en onbeweend moest sneven!
 Geen waakt er naast hem, geen verkoelt
 De vlam die in zijne aadren woelt,
 Zelfs met geen teug van uit dat meir,
 Dat zoo verfrisschend schijnt;
 Geen stem eens dierbren, zacht en teêr,
 Zal hem dat zoet „vaarwel!” doen hooren,
 Dat, als elke andre klank verdwijnt,
 Nog als een harptoon ruischt in de ooren,
 Die laatste en troostende afscheidsgroet
 Aan ’t levensbootjen, dat de baren
 Van ’t donker doodsmeir overvaren,

En 't strand der aarde ontsteevnen moet!
 Verlaten Jongling! — Éen gedachte,
 Éen zalig denkbeeld nog verzachtte
 De wanhoop van zijn stervenssmart:
 Zij, die zoo trouw zijn pad bebloemde,
 Die hij verrukt de zijne noemde,
 De wellust van zijn hart,
 Zij was beveiligd voor de woede
 Der krankte, die zijn boezem voedde:
 Beveiligd in de vorstenhal
 Haars vaders, waar 't verfrisschend zuchtjen
 Van 't geurenstrooiend balsemluchtjen,
 De koelte van den waterval,
 En 't reukhout dat de lucht dooraâmde,
 Zoo zuiver waren als de glans
 Haars elpen voorhoofds, dat den trans
 Der lentedageraad beschaamde.
 Maar zie — wie snelt met vluggen voet
 Daar eensklaps door 't oranjewoud,
 Gelijk een jonge heilheraut,
 Gehuld in rozengloed?
 Zij is 't! — De gloor der maanlichtstralen
 Wijst reeds van ver de Bruid hem aan,
 Die met hem in de groeve dalen,
 Maar zonder hem de keizerszalen
 Van heel een waereld af zou slaan!
 Zij vindt hem, en vol zoete smart
 Prangt zij den Bruidegom aan 't hart,
 En kust en liefkoost hem; nù pressen
 Heur frissche kaken zijn gelaat,
 Dat d' onontwijkbren dood verraadt,
 Dàn doopt zij weér de ontvlochten tressen
 In 't meir dat aan heur voeten plascht,
 En windt die om zijn voorhoofd vast,
 Tot koeling van zijn gloed. —
 Ach! weinig had hij eens vermoed,
 Dat ooit een vreeslijk uur zou naadren,
 Dat hij met rillende angst in de aadren
 Terug zou beven voor haar blik.
 En niet dan krimpande van schrik
 Zich door heur armen doen omstrenglen,

Hem heilig als de wieg der Englen! —
 Nu dult hij voor een korten poos
 Heur zielverteedrend minge koos,
 En dan weêr wendt hij 't aanschijn af,
 Als bracht heur mond hem pest en graf,
 Heur thands zoo onbevreesde mond,
 Die tot op dees verschrikbren stond
 Nooit ongevraagd of zonder schroomen
 Den zijne 't kusjen toe deed stroomen!

„O laat voor 't minst uw ademzucht
 „Zich met den mijne samenmengen!
 „Zijn wiek moog' dood of leven brengen,
 „Mij is hij hemelamberlucht! —
 „Ja, drink mijn tranen nu zij vlieten,
 „En kon mijn bloed uw boezempijn,
 „Hoe kort dan ook, tot balsem zijn,
 „'k Zou 't tot den laatsten drop vergieten!
 „Neen, wend dien dierbren blik niet af! —
 „Ben ik niet de uwe — uw eigen Bruid?
 „Uw oogelijn, die, tot in 't graf,
 „U in heur armen sluit?
 „Waant gij, dat zij, wier steun gij waart
 „Te midden van een donkre Aard,
 „Dien nacht, die bij uw henengaan
 „Ter neêr moet dalen, door zal staan?
 „Dat ik kan leven als gij vielt,
 „Gij, ziel en leven van mijn leven? . . .
 „Neen, ook het treurend blad moet sneven,
 „Wanneer de orkaan den stam vernielt! —
 „Hef dan naar mij het hoofd omhoog,
 „Eer mij ook 't aanzijn moet ontglippen,
 „En deel, gekluisterd op mijn lippen,
 „Mijn laatsten levenstoog!”

Zij zwijmt — zij valt Gelijk de lamp
 Verstikt in muffen kerkerdamp,
 Zoo bluscht zijn aâm heur stralende oogen,
 Thands door de wolk der Pest omtogen,
 Êen worstling nog — het leven zwicht
 Heur minnaar is niet meer!

Éen kus, éen vuurkus lang en teêr,
Drukt ze op zijn stervend aangezicht
En stort zieltogend neêr.

„Slaap!” riep de Peri zeegnende uit,
En ving nu, naderbij gekomen,
Het laatste zuchtjen op der Bruid:
„Ja, wiegel u in tooverdroomen,
„Van zoeter amberlucht omringd,
„Dan ocit om 't nest des Phenix zweeft,
„Die zelf zijn eigen lijklied zingt,
„En in muziek en geuren sneeft!”

Zoo spreekt zij, en heur heilige adem
Doorriekt de lucht met rozenwadem;
Het mosch aamt wierook waar zij staat,
En schuddend met heur stralenkrans
Verspreidt zij zulk een hemelglans
Op beider bleek gelaat,
Dat zij twee Heiligen geleken,
Die bij den jongsten morgenschijn
Hun grafspelonk ontnomen zijn,
En als een schoone Cherubijn,
Die, uit de heemlen neêrgestreken,
Getrouw de wacht hield over 't paar,
Tot dat het, juichend opgerezen,
Uit d' ijzren slaap ontwaakt zou wezen,
Stond de eedle Peri blinkend daar.

Maar de ochtend bloost aan de oosterlucht;
De Peri stijgt de wolken in,
En draagt verheugd dien kostbren zucht
Van zuivere, onverwrikbre min.
De hoop op Eden's palmenlover
Doet haar het harte hoorbaar slaan,
Want nauw gaf zij de heilgift over,
Of minzaam loeg haar de Engel aan:
Reeds hoort zij hoe het Hofgeboomt'
Weêrklinkt met zijn kristallen bellen,
Door d' ambrozijnen wind omstroemd,
Dien Allah van zijn troon doet snellen,

En duidlijk ziet zij keer bij keer
 De ontelbre starrenbekers blinken
 Rondom het strand van 't schittrend meir,
 Waar de Uitverkoornen van den Heer
 Den eersten hemelheildeug drinken.

Maar vruchtloos hoopt ze, en als weleer
 Wordt de onvergankbre lichtpoort weêr
 Gesloten voor heur blik: „Nog niet!”
 Sprak de Engel, die met zielsverdriet
 Haar 't Paradijsgezicht ontrukte,
 En dus een vlijm in 't harte drukte:
 „De Maagd was trouw, en lang, voorwaar!
 „Zal heel de blijde Serafsschaar
 „Heur daad die boven Allah's hoofd
 „In vlammschrift, dat nooit verdooft,
 „Gegrift staat, lezen en herlezen:
 „Maar zie — de grendel van kristal
 „Blijft onbewogen als voordezen:
 „Nog heilger moet het offer wezen,
 „Dat u de heilkeur oopenen zal!”

III.

Zacht gloeide 't geurig Land der rozen,
 Heel Syriën, in 't avondblozen,
 En als een lichtkrans blonk de zon
 Om 't hoofd van d'ouden Libanon,
 Waarop, onsmeltbaar voor heur stralen,
 De Winter in zijn sneeuwkleed rust,
 Terwijl in groene myrthendalen
 De Zomer hem de voeten kust.

Wat zoete vreugde moest die glans,
 Die pracht beneden, hem niet geven,
 Die over al die tooverdrevén
 Zijn oog liet wijden van den trans:
 Volschoone gaarden, looffestoenen,
 Door stroomén van azuur besproeid,
 Met oevers, blinkend van meloenen,
 Wier goud als dat van 't zonlicht gloeit;

De hagedis, die langs altaar
 En tempelpuinhoop henenklimt,
 En van zoo hel een luister glimt,
 Als of ze uit licht geschapen waar';
 En, schooner nog, de duivenstoet
 Die op de kruin der rotsen zit,
 Wier rappe wieken, leliewit,
 Doch purper door den rozengloed
 Van 't koestrend west, aan alle kanten
 Zoo heerlijk schittren in het oog,
 Als waren zij met diamanten
 Bestrooid, of door den regenboog,
 Die uit de wolken nederblijkt,
 Met zevenkleurig licht doorstikt;
 En voorts, de teêrgestemde noten,
 De rieten herderspijp ontschoten,
 Die zacht versmelten in 't gebrom
 Van d' ongetelden bijendrom,
 Die rondaast door de bloesemdalén;
 Jordaan! het bruischen van uw vloed,
 En 't wieglend mastbosch aan uw voet,
 Doorgalmd van duizend nachtegalen!

Maar niets dat de arme Peri troost:
 Heur wiek is mat — heur kracht vergaan,
 En onverschillig ziet zij 't aan,
 Hoe van haar hooge wandelbaan
 De zon den Tempel tegenbloost,
 Die eens haar dienst was toegewijd,
 Wiens zuilen over 't grastapeet
 Heur schaduw spreiden, lang en breed,
 Als waren 't wijzers, door den Tijd
 Daar neêrgezet om hem de jaren
 Te tellen, die hij heen' zag varen.

Misschien toch lag bij wal of muur,
 In een dier kaamren van de zon,
 Een amulet, die, als azuur
 Gekleurd in loutrend hemelvuur,
 Den grooten naam van Salomon
 Op 't heilig zegel dragen kon;

Of wel een tafel, dicht beschreven,
 Die, als zij haar ontcijfren mocht,
 Wellicht het doelwit van haar tocht,
 't Verborgen oord haar op zou geven,
 Dat d' onwaardeerbren tooverschat
 Waardoor zij Eden's hemeldreven
 Herzien zou, in zijn schoot bevat!

Dit denkbeeld geeft haar nieuwe krachten,
 En derwaarts rept zij snel heur schachten.
 Nog lonkte 't stralend hemeloog,
 Een purpren weërschijn van zich gevend',
 Aan d' onverbleekten westerboog,
 Toen ze, over Balbek's dalen zwevend,
 Een vrolijk zingend knaapjen zag,
 Op wiens gelaat een blosjen glanste,
 Zoo schoon als op de bloemen lag,
 Waar langs hij dartlend henen danste,
 De vlinders volgende in heur vlucht,
 Die rond jasmijn en anjer spelen,
 Als waren 't zwevende juweelen,
 Of bloemen, hupplend door de lucht.
 En naast het kind, dat, moêgestoeid,
 Nu neêrlag op het rozenmosch,
 Sprong, zichtbaar van zijn tocht vermoeid,
 Een ruiter van zijn hijgend ros,
 Wierp ongeduldig bij den bocht
 Van d' onbewogen heuvelstroom
 Zich neder op den groenen zoom,
 En laafde zich aan 't koelend vocht;
 Toen sloeg hij snel zijn wilden blik
 Op 't van gezondheid bloeiend wichtjen
 Dat met nieuwsgierig aangezichtjen
 Hem toeloeg zonder vrees of schrik,
 Schoon nimmer 't zonlicht nog zijn stralen
 Op zulk een woest gelaat deed dalen:
 't Was stout en somber, duisternis
 En licht, ontzettend saamgepaard,
 Als 't donkerblinkend wolkgevaart',
 Wen 't van den bliksem zwanger is.
 Der Peri liet dat dreigend wezen

't Verhaal van menig gruwel lezen.
 „k Heb de onschuld door mijn wulpschen gloed
 „Ten val gebracht, den reinen tempel
 „Ontwijd, mijn eeden met den voet
 „In 't stof vertrappeld, en mijn drempel
 „Bemorscht met schuldloos vriendenbloed!”
 't Stond al op dat gelaat geschreven,
 Zoo zwart als de inkt, waar de Englenrij
 Al de euvlen door den mensch bedreven
 Meê opschrijft, eer het Medelij'
 Die met heur traan heeft uitgewreven.

Doch kalm lag nu, als had de pracht
 Der avondstond zijn hart verzacht,
 De booswicht op de myrthenblaân,
 En blikte 't spelend jongskén aan.
 Maar toch — zoo vaak zijn heilloos oog
 Op dat van 't knaapjen nederdaalde,
 Dat onder d' effen wenkbrauwboog
 Zoo onbewolkt, zoo vrolijk straalde,
 Geleek het d' ongewijden gloed
 Van toortsen die op 't vreugdfestijn
 Der Hel ter eer ontstoken zijn,
 Als plotsling haar de purperschijn
 Van d' aangebroken dag ontmoet.

Maar hoor! — terwijl het zonlicht vlucht,
 Galmt uit bazaar en minaret
 De roepstem tot het vroom gebed
 Welluidend rond door de avondlucht.
 De knaap springt op van 't bloemkarpét,
 En knielt op 't geurenaâmend kruid,
 Het frisch gelaat gekeerd naar 't Zuid,
 In heilige verrukking neêr,
 En spreekt den naam van d' Opperheer
 Met zooveel eerbied uit,
 Als ooit dat heilig woord de lippen
 Van Cherubijnen mocht ontglippen.
 Ja, dus, in liefde en dank ontbrand,
 Met saamgevouwen kinderhand
 En smeekend oog in 't stof gebogen,

Scheen hij een Engeltje' uit den hoogen,
 Dat, op zijn langen tocht verdwaald,
 Op 't geurig veld was neêrgedaald,
 En nu gereed stond naar de sfeeren
 Van licht en leven weêr te keeren.
 Dat onbeneveld luchtgewelf,
 Die avondstond, dat biddend wicht,
 O, 't was een roerend aangezicht,
 Een aanblik waarbij Eblis-zelf
 Om 't voor altijd verloren Eden
 Een zucht van weemoed ware ontgleden!

En wat gevoelde hij, die thans
 Daar in den kwijnende' avondglans
 Ter neêr lag — hij, de man des bloeds?
 De erinring bracht hem al de jaren,
 In strijd en gruwlen weggevaren,
 Voor 't oog, en zweefde langs de baren
 Zijns zwarten levensvloeds,
 Maar vond geen plekjen waar de zon
 Van kalme rust en vrede gloeide,
 Of slechts één enkle olijftak bloeide,
 Waarmeê zij hem vertroosten kon!

„Daar was een tijd, gezegend wicht!”
 Zoo sprak hij, en de teêrste smarte,
 De roerendste oodmoed smolt hem 't harte:
 „Een schoone tijd van liefde en licht,
 „Toen ik, geheel gelijk aan u,
 „Nog juichte en bad als gij!.... En nu?”....
 Hij buigt het hoofd — elk zuivrer doel,
 Elke eedler hoop, elk rein gevoel,
 Dat eens zijn ziel had aangedreven,
 Maar ach! sints d' uchtend van zijn leven
 Tot ijs verkild was en versteend,
 Hij ziet het alles voor zich zweven —
 En — heilige ommekeer! — hij weent.

Hij weent! hij weent!.... O tranendruppen
 Van ongehuicheld zielsberouw!
 Door God ontdooide balsemdauw!

Gij doet het boetend harte hupplen,
 Van 't éénig-schuldloos heil vervuld,
 Dat ooit gesmaakt wordt door de Schuld.

„Daar is,” dus riep de Peri uit,
 „Daar is een drop, die, als de gloed,
 „Der Junizon Egypte's kruid
 „Van felle hitte kwijnen doet,
 „Op een der zilvren maanlichtglansen
 „Weldadig afvloeit van de transen:
 „Hij is met zulk een kracht bevrucht,
 „Met zulk een godlijk heelvermogen,
 „Dat waar hij neêrdaalt uit den hoogen,
 „De Pest ontzenuwd henen vlucht,
 „En vreugde en bloei met stralende oogen
 „Hun wiek doen ruischen door de lucht:
 „Zóo, Zondaar! biggelt langs uw koon
 „De traan, waar 't echt Berouw in flonkert —
 „Ja, welk een smet uw ziel verdonkert,
 „Die Hemeldroppel wischt haar schoon!”

En nu — daar zinkt hij naast het kind
 Deemoedig op de kniën neêr,
 Zijn smeekbeê rijst op d' avondwind
 Geheiligd tot den Heer.

Zacht doet dezelfde zonnestraal
 Den schuldige' en den schuldelozen.
 Van zegenenden weêrschijn blozen,
 En Englenzaal bij Englenzaal
 Vermelden, bij 't geruisch der palmen,
 In juichende hozannagalmen.
 Des Hemels zegepraal!

Reeds had het zonlicht uitgeblonken:
 Het avondfloers betoog den trans;
 Nog lag, van reine aanbidding dronken.
 De boeteling in 't stof gezonken, —
 Toen onverwachts een stralenglans,
 Zoo schoon als zon noch ster omvloeide,
 Van uit de wolken nederschoot
 En flonkrende op den traandrop gloeide,

Die brandend langs zijn kaken vloot.
 Al scheen die luister 't menschlijk oog
 De vuurvlam van den Noorderboog
 Of eenig ander lichtgemengel,
 O, beter kende 't blij gemoed
 Der Peri d' oorsprong van dien gloedt!
 't Was 't zalig lachjen van den Engel,
 Verrukt ter neêrziende op dien traan,
 Die, schoone boô van heur viktorie,
 In nieuwherboren hemelglorie
 Haar 't Paradijs zou in doen gaan!

„O vreugde!” zoo zong zij, „mijn schuld is voldaan!
 „De Heilpoort ontsluit zich, Gods troon licht mij aan!
 „Wat is bij uw luister, o Hemelsche Gaard!
 „De glans van paleizen en schatten op aard?
 „Daar is buiten de uwe geen schoonheid of pracht:
 „Gij maakt al het andre tot tastbaren nacht.

„Vaartwel nu, gij geuren van lagere lucht,
 „Zoo spoedig verwaaid als een minnende zucht!
 „Ik ga waar de Toubas de zaalgen beschâuwte,
 „En de adem des levens zijn blaâren bedauwt!

„Vaartwel nu, gij bloemen! die schittrend maar kort
 „Mijn lichtkrans omstrengelde en nu reeds verdort!
 „Wat zegt toch de schoonste, die me ooit heeft geboeid,
 „Bij d' eeuwigen Lotus, die Allah ombloeit?

„O vreugde voor immer! Mijn schuld is voldaan!
 „De grendel deinst weg, 't Paradijs licht mij aan!”

Naar THOMAS MOORE.

DE VERSCHIJNING VAN SAMUËLS SCHIM AAN SAUL.

SAUL, DE TOOVERES VAN ENDOR.

SAUL, *alleen.*

Misschien . . . nu ik in 't eind Zijn Goddelijken wil
 Kan weten, zwijgt de storm van 's Heeren gramschap stil.
 Straks valt de blinddoek. Mag ik hopen? Moet ik vreezen?

O God! wat zal mijn oog in 't Boek des Noodlots lezen?
 Dat raadselachtig boek, verklaart het niet te vroeg
 Zich-zelf? Heeft niet elk uur aan eigen kwaad genoeg?
 Waartoe den tijd verhaast? Waarom de kloof gemeten,
 Eer 'k nederstort? Waarom? Ik wil de waarheid weten
 Te lang, te lang alreeds in tastbren middernacht
 De onzichtbre slagen des vervolgers afgewacht!
 Veel liever dan het hoofd verschrikt op zij' te wenden,
 Doorschonw ik met één blik heel 't weefsel van ellenden!

(De Tooveres van ENDOR verschijnt ten tooneele.)

Zijt gij de Zienster, wie de Toekomst is onthuld,
 Die Isrels Koning thands zijn lot voorspellen zult?

DE TOOVERES.

Ja Vorst!

SAUL.

Wie zijt gij dan?

DE TOOVERES.

De stemme des Almachten!

SAUL.

Beef, zoo gij liegt!

DE TOOVERES.

Beef zelf!

SAUL.

Wat heb ik dan te wachten?

DE TOOVERES.

Uw vonnis!

SAUL.

Spreek!

DE TOOVERES.

O God, waarom uit heel Uw volk
 Juist mij verkoren tot Uw vreesselijke tolk?
 Mijn kunne is teder, en mijn hart van angst bezweken:
 Benoem een sterker om Uw oordeel uit te spreken,
 Dat 's Konings hoofd bedreigt! Geduchte! wie ben ik?

SAUL, *verwonderd*.

Hoe! beving in uw stem en tranen in uw blik?
Gij, zwakke vrouw, wilt gij Gods stedehouder schijnen?

DE TOOVERES.

Heer, doe de deernis uit mijn weeke ziel verdwijnen!

SAUL.

Gehuichelde angst! Besluit dit langgerekt tooneel!

DE TOOVERES.

Neen, Koning! maar het woord besterft mij in de keel.

SAUL, *toornig*.

Ik ben uw dralen moê: gij liegt, of hebt gelogen.
Spreek, zoo gij spreken kunt — zoo niet, ontwijk mijn oogen!

DE TOOVERES.

Mocht ik ontwijken, en den geest der profecy
Begraven in den schoot der stomme woestenij!
Maar neen, God-zelf weêrhouwt me, en weigert mij 't ontvlieden;
Hij dringt me, en drijft mij aan, ik kan geen weêrstand bieden.
Ja, 'k voel uw bijzijn, Heer! voor Wien ik nederkniel,
En al uw ijervuur gaat over in mijn ziel.

.
.

(*In angstige ontroering.*)

Maar welk een bloedig licht straalt eensklaps in mijne oogen?
't Ontzet me, en trekt mij aan Stil! 't floers is weggetogen,
De Toekomst opent zich Bont ligt zij ondereen
Wat chaos overal van bange tegenheên,
Van reine deugden en afgrijselijke euveldaden!
Hoe toch vereenig ik de dwarrelende draden?
Saul Michal David Ach, ook Jonathan, ook hij!
Vraag, Koning! vraag niet meer, maar laat uw dienstmaagd vrij!

SAUL, *bevende*.

Gij hebt van David en van Jonathan gesproken,
'k Laat u niet vrij, voltooi!

DE TOOVERES.

De zon is doorgebroken,

Ik zie nu klaar. Hij is 't!

SAUL.

Wie?

DE TOOVERES.

David.

SAUL.

Nu, wat meer?

DE TOOVERES,

Hij overwon! Voorwaar, gerecht is de Heer!
 Hoe blinkend, David, is uw zegepraal! Hoe edel
 Uw majesteit! En zie, wat blinkt daar op uw schedel?

SAUL.

Voleind!

DE TOOVERES.

Een Koningskroon!

SAUL.

Die logen is te grof,

Mijn kroon op Davids kruin!

DE TOOVERES, *op klagenden toon.*

En krimpt gij daar in 't stof,
 Ramspoedig Jongeling? De heuvelen weërgalmen
 Van rouw, en Kades treurt met al zijn groene palmen
 Genade, o God! betoöm Uw gramschap! Gij verstiet
 Den Koning, 't zij zoo! maar kastijd den Vader niet!
 Vergeefs! daar heeft de dood den bloesem neergeslagen!
 Helaas! en David-zelf barst los in jammerklagen!

SAUL.

O, zwijg nu! 't is genoeg! 'k heb reeds te veel gehoord.

DE TOOVERES.

Saul! om uw gruwlen wordt uw schuldloos kind vermoord.
 Gods heiligheid kan geen verworping gedoogen;
 Hij doodt zijn nageslacht met d' opslag Zijner oogen,
 Hij scheurt het purper

SAUL, *haar met drift in de reden vallende.*

Zwijg! ik zeg u, zwijg!

DE TOOVERES.

Neen hoor!

God-zelf blaast door mijn stem Zijn vonnis u in 't oor!
Hij scheurt het purper van uw koninklijke leden,
En zal er Juda's stam voor immer mee bekleeden;
Al 't heil U toegezegd, wordt David weggeleid,
Het erfdeel van zijn kroost, nu en in eeuwigheid!
Wat heil op Davids hoofd als balsem uitgegoten!
Hoe schiet zijn wortel uit in Koninklijke loten!
Wat zie ik? Englen, juicht op nooitgehoorden toon!
Een God in menschlijk vleesch, een Godmensch wordt zijn zoon!

SAUL.

Thands is uw euvelmoed ten hoogsten top gestegen!
De leugen ademt mij uit uwe orakels tegen:
God wees den troon mij aan, en God verandert niet!

DE TOOVERES.

Maar Hij verwijst ter dood wie roekloos Hem verliet!

SAUL.

Geloofst gij, dat uw mond mij ongestraft kan schenden?

DE TOOVERES.

Geloofst gij, dat uw hand Gods vonnis af kan wenden?

SAUL.

Weet gij wat lot u wacht?

DE TOOVERES.

Ik weet, dat gij uw schuld
Met deze uw eigen hand wanhopig boeten zult!
Ik weet, dat, eer de zon verdwijnen zal van de aarde,
God-zelf bezeeglen zal wat God mij openbaarde!
Voorts, arme Vader! arme Koning! wees gegroet!
(*Zij wil vertrekken, maar Saul weêrhouwt haar met geweld.*)

SAUL.

Neen! neen! bedriegster, blijf! — Verroer geen enklen voet!
 'k Verdroeg dien hoon te lang, en wil uw helsche logen
 Ontmaskren. Als Gods hand mijn gruwlen aan uwe oogen
 Ontdekt heeft, noem ze dan! . . .

DE TOOVERES.

De hooge Hemel ziet
 Wat de Aard verborgen bleef: verzoek den Hemel niet!

SAUL.

Spreek, zoo gij kunt!

DE TOOVERES.

De schim van Samuël zal spreken!

SAUL.

Wat, Samuël?

DE TOOVERES.

Waarom doet u die naam verbleeken?

SAUL.

Maar wat gemeenschap heeft die Samuël met mij?

DE TOOVERES.

Wie stiet hem 't moordend staal in 't schuldloos hart?

SAUL.

Wie?

DE TOOVERES.

Gij!

SAUL, *woedend met zijn lans op haar toetredende.*

Gij Monster! 'k heb te lang uw razernij verdragen!
 De maat is eindlijk vol — het wraakuur heeft geslagen!

(Gereed haar te treffen.)

Ga meld uw Zender, meld uw Samuël het lot,
 Dat ik mijn lasteraars bereid heb! . . .

*(Op het punt haar te treffen, ziet hij op eens de schim van
 SAMUËL, hij laat de lans vallen en deinst terug.)*

Groote God!

Wat zie ik? Samuël! De doode 't graf ontstegen!
De schrik slaat mij om 't hart. Hoe grijnst dat oog mij tegen!....
Vergeving, bleeke schim! Vergeving! Ja, 't is waar,
't Is al te waar, helaas! ik ben uw moordenaar!....
Hoe! vloeit na zóóveel tijds het bloed nog uit uw wonden?
Komt gij u wreken?.... Hier, stoot toe!....

(Hij ontbloot zijn borst en knielt.)

Hij is verzwonden!

(Onder deze laatste woorden verdwijnt de Tooveres.)

NAAR DE LAMARTINE.

DE DOOD VAN JONATHAN.

DEN ZOON VAN SAUL.

Fragment uit een onuitgegeven Bijbelsch Treurspel.

[Het Tooneel verbeeldt een slagveld, met dooden bezaaid. Het is nacht. JONATHAN, gewond, treedt langzaam op, door den grijzen EZRA, zijn wapenknecht ondersteund.]

JONATHAN, *met moeite voortstropmelende.*

Waar zijn wij, Ezra? spreek! Wat zwerven we op en neêr?
Verlaat me en red u-zelv', mij wacht geen redding meer!
Mijn bloed vloeit haastig weg; mijn wankle kniën knikken,
En 't licht verdwijnt reeds voor mijn schemerende blikken.

EZRA, *alle krachten inspannende om hem verder te voeren:*

Och, lieve meester, houd op deze plek geen stand!
Val toch niet levend in der Philistijnen hand!
Tien schreden nog!

JONATHAN, *na eene vruchteloze poging om verder te gaan.*

- Helaas, mijn krachten zijn geweken,
'k Voel in mijn kille borst het siddrend harte breken;
Het is gedaan: ik sterf!

EZRA, *diep bewogen.*

O doodelijke ellend!

Hij sneuvelt! en ik heb den slag niet afgewend!

Ik kan mijns meesters hart aan 't mijne niet verwarmen ;
 Ik kan zijn dierbre leest niet torschen in mijne armen :
 De sterkte en vlugheid van mijn jonkheid zijn voorbij —
 Al wat ik, Grijsaard, kan, is — sterven aan uw zij'!

JONATHAN, *met moeite.*

Hoor, dierbare Ezra! hoor mijn allerlaatste bede!
 Als God den Koning spaart, deel hem mijn sterven mede,
 Zeg hem, dat Jonathan met onverschrokken ziel
 Het graf zag gapen en niet zonder glorie viel!
 Dat ik hem smeeek om toch met David niet te strijden,
 Dat ik de schuld betaal van diens onschuld'g lijden,
 Dat ik mijn Vader steeds met dankbaarheid gedenk,
 En 't Vaderland met vreugd mijn laatsten bloedd'rop schenk!

EZRA, *onder tranen.*

Ik gaf u d'eersten groet, moet ik den jongste' u geven?
 Moest ik vergrijzen om uw jonkheid te overleven?
 Maar is de Heer niet groot en wonderlijk van macht?
 Indien de morgen eens gezegende uitkomst bracht?
 Zoo eens een Engel Gods met snelle vleugelslagen
 U naar een veilig plekje op de armen weg kwam dragen!
 Ik luister maar, helaas! 't is doodstil overal

JONATHAN.

Ga! waan niet, dat voor mij de hemel scheuren zal!
 Ik wacht geen wondren, en ik wensch ze niet, o Heere! —
 Een enkle waterdronk is al wat ik begeere.

EZRA, *rondzoekende.*

Ik zoek vergeefs in 't rond, geen springfontein, geen vliet,
 Geen koele dauwdrop zelfs in 't uitgedord verschie!t!
 Dat mijn verstramde hand één druppel op mocht graven!
 Dat ik ten minsten met mijn tranen u kon laven!

JONATHAN.

Neem hier mijn krijgshelm; daal in Kedrons vlakke neêr,
 Schep me uit de beek een teug, en keer gezegend weer!

EZRA, *neemt den helm en verwijdert zich.*

Gij, die den vogel schiept en die den wind doet zweven,
O God! wil Gij mijn voet onzichtbre vleuglen weven!

JONATHAN, *alleen.*

Verberg me, Algoede! voor der Philistijnen oog!
Geef dat mijn lijk niet in hun handen vallen moog!
Verstrooi mijn beendren niet, o Isrëls trouwe wachter!
Laat de assche van zijn kind althans den vader achter! . . .
Den vader! Hemel, ach! dit eigen oogenblik
Bezwijkt ook hij misschien, terwijl zijn afscheidsnik
Zich mengelt met mijn naam! . . . En waar mag David zwerven?
O Michal, zuster! zal de mare van mijn sterven
Niet als een donderwolk losbarsten op uw hoofd?
Jehovah wil het dus: Jehovah zij geloofd! . . .
Waar Ezra toeven mag? Zoo hij niet weer mocht komen . . .
Een duizling grijpt mij aan: 't is of een wakend droomen
Mij zacht in sluimring wiegt; ik voel de last verlicht,
Die straks mij neerboog, en mijn oogen vallen dicht.
Mijn Ezra komt te laat . . . O God van mijn vertrouwen,
Laat bij 't ontwaken mij Uw heerlijkheid aanschouwen!

(Hij valt in slaap aan den voet van een boom.)

SAUL, *treedt langzaam op, zonder zijnen zoon te bemerken.*

Wáár zal ik vluchten? Wáár, in dit rampzalig oord,
Toeft Isrëls overschot? Of sloeg de bleeke moord
Zijn scherpen sikkkel uit tot in de laatste scharen,
Tot in den laatsten man, om mij alleen te sparen?
Wáár ben ik? In mijn kamp! . . . Zietdaar de tentenrij,
Straks zoo luidruchtig, thans een stomme woestenij!
O gij, mijn strijders! gij, mijn onversaagde helden!
Dit is de weerkeer dan, dien wij elkaar voorspelden,
De zegetocht, u door uw Koning toegezegd!
Hoe is die Koning-zelf in 't stof des doods gelegd!
Neen, erger! in het slijk der schande neergestoten!
Hoe zijn die lippen nu zoo plotseling gesloten,
Noch juichend voor een uur? De weergalm mijner schreên
Ontroert me. Ik kom terug, maar zonder u, alléén!
Want ik-alléén nog leef. Door jaloezy gedreven,
Rooft de Almacht mij mijne eer, en doemt ze mij te leven.

En ik zou leven? ik, een schaamle deerenis
 Afbeeldlen van een volk, dat mij een gruwel is?
 Dat mij zijn lagen spot in 't aangezicht zou slingren,
 En, — toppunt van ellend! — misschien met vuige vingren
 Den koningsdiadeem als een bezoedeld lint
 Zou rukken van mijn kruin en strooien in den wind!
 Neen, liever honderdmaal ten bloede toe gestreden!
 Met eigen koningshand mijn dagen afgesneden:
 Is dan Gods haat zóó fel, Gods overmacht zóó groot,
 'k Ontvlucht Zijn grimmigheid in de armen van den Dood!

(Hij trekt zijn zwaard.)

Maar Jonathan? Helaas, wie doet den vader weten
 Of Jonathan nog leeft? Zal hem des vijands keten
 Mishandlen? 's vijands voet vertreden? Tenger kind,
 Wat zal hem wachten, als zijn allerlaatste vrind,
 Zijn vader, hem verlaat? Ach, de erfenis zijns vaders,
 Wat is ze? Een wankle troon, doorgraven van verraders,
 De schand, de slavernij! Ik mag niet sterven, neen!
 'k Wil voor mijn lieven zoon het noodlot tegentreên,
 In de oogen blikken en braveeren! 'k Heb zoo even
 Den dood geroepen, maar mijn Jonathan moet leven;
 Dies roep ik 't leven nu! 'k Wil hopen tegen hoop,
 En worstlen tegen 't lot naar d'eindpaal van mijn loop:
 In stormen leefde ik, als een storm wil ik verdwijnen,
 'k Wil vallen, maar met roem, en vallen met de mijnen!

*(SAUL zoekt een uitweg, en nadert den vijgenboom, aan welks
 voet zijn zoon ligt te slapen.)*

Maar waar den voet gewend? Waar zoek ik hem? — Nog schuwt
 De dageraad dit veld, of hij van 't bloedbad gruwet:
 Wie weet, of niet zijn licht te midden van de dooden
 Mijn zoon Och, spaar mijn zoon, geduchte God der goden!
 Spaar Jonathan!

JONATHAN, *op dit woord ontwakende, met zachte stem:*
 Men roept

SAUL.

Wie koos zich hier een wijk?
 Spreek, wie gij wezen moogt, wat doet gij hier?
(Hij nadert met haastige schreden den boom.)

JONATHAN.

'k Bezwijk.

SAUL.

Die stem!....

JONATHAN.

't Is Saul!....

SAUL, *hevig ontroerd*:

Mijn kind! mijn Jonathan! Kan 't wezen?

JONATHAN.

Ik ben 't!

SAUL, *hem in de reden vallende*:

Ik heb hem weer!

JONATHAN.

De Algoede zij geprezen,

Die d'angel wegneemt uit mijn allerlaatste smart,

Die mij ontslapen doet aan 't dierbaar vaderhart!

SAUL.

Wat zie 'k, rampzalige! ach, gij bloedt uit hoeveel wonden?

O God, moet dus mijn zoon door mij teruggevonden?

Wat monster sloeg hem neer? Is alle hoop gevloën?

Ach, stierve ik in uw plaats, mijn Jonathan, mijn zoon!

JONATHAN.

Neen, dierbre vader, leef — om mijner te gedenken!

Verwacht niet, dat de Heer mijn leven U zal schenken:

't Ontvliedt terwijl ik spreek! Maar aan den rand van 't graf

Smeek ik met veegen mond een laatste gunst U af:

Laat David in uw hart mijn leege plaats bekleeden!

Hem heeft de Heer gekroond met goedertierenheden.

Weêrstreef Gods almacht niet, kies David tot uw zoon,

En erve hij na u Gods zegen en uw kroon!

SAUL.

Hoe! nu nog roept ge mij dien gruwbre naam in de ooren?

Dat voorwerp van Gods liefde is 't voorwerp van mijn toren:

Om zijnentwil scheurt God mijn purper door het slijk;

Zijn schande geeft Hij mij, en hem mijn koninkrijk!

Hij heeft om zijnentwil u 't levenslicht ontnomen;
 Hij zal om zijnentwil mijn hartebloed doen stroomen;
 Hij bouwt zijn zetel uit ons beider lijkgebeent'....
 Gij meent niet wat gij zegt, of weet niet wat gij meent!
 Ik, David tot mijn zoon.... ik stiet met beide handen
 Hem liever tot aan 't heft het zwaard in de ingewanden!
 Al moest ik dan zijn dood bekoopen met den mijn',
 De dood, na zulk een wraak, zou mij gezegend zijn!....

(Na eenige oogenblikken zwijgens).

Maar 'k zal zijn straf niet zien!.... Die eereloze roover
 Laat al den arbeid aan den Hoogen Hemel over:
 Hij overwint, en hij verbergt zich! hij ontziet
 Dees machtloze' arm! Hij wacht, staroogende in 't verschiet,
 Of geen verrader hem mijn ondergang komt melden.
 Hij kome, 't is nu tijd: gevallen zijn mijn helden,
 Vernederd is de kroon, die op mijn voorhoofd beeft,
 Die hij mij lang benijde, en die zijn God hem geeft!
 Hij zoeken in 't lauwe bloed, hier rookende in de voren,
 Dien staf, hem weggelegd, dien zetel, hem beschoren!
 Mij dunkt, ik zie hem! Kom, aanvaard uwe erfenis,
 Dees akker, waar de dood de groote maaier is!
 Vervang er vrij mijn plaats, en doe uw luister schijnen
 Te midden van 't verderf, van lijken en woestijnen!

JONATHAN.

Mijn arme vader, ach! bij mijn aanstaanden dood,
 Spaar mij, en spaar u-zelf! Gods grimmigheid is groot:
 O, prikkel haar niet meer, maar zoek in zak en assche
 Vergeving en herstel, eer u de wraak verrassche!

SAUL.

Wat kan uw God misdoen, dat Hij niet reeds misdeed?
 Wat andre foltring houdt Zijn woede nog gereed?
 Hij ziet den vader bij zijn stervend kind gebogen:
 Kan iets de wellust van dat schouwtooneel verhoogen?
 Zoolang gij leefdet, kind! heb ik Gods donderstem
 Ontzien om uwentwil: gij sterft, nu tart ik Hem!
 Zijn gramschap zal vergeefs naar nieuwe plagen zoeken:
 Ik val, maar in mijn val zal ik den Dwingland vloeken!

JONATHAN.

O, voeg dien gruwel toch bij zooveel jammren niet!
 Een offer zij genoeg! Gij, die mijn onschuld ziet,
 Alheilge! neem mijn bloed, en laat mijn vader 't leven!

SAUL.

Neen! 'k wil niet, dat mij God zal zegnen of vergeven!
 Ik haat Hem: ik trotseer Zijn grimmige overmacht.
 Al wordt een laatste slag mijn leven toegebracht,
 Hij treft mijn moed niet, die zijn slaande hand durft smaden!
 Mij rouwt geen enkle van mijn vroegere euveldaden:
 Waarom heeft God, zoo Hij mijn ondergang niet zocht,
 Het goede werk niet in mijn zoekend hart volwrocht?
 Waarom mij niet bij tijds van 't kwade weg doen schrikken?
 Ach, Hij vervolgde mij en spande alom de strikken,
 Waardoor ik struiklen moest! Hij heeft mijn val bereid:
 Mijn rampen dreven mij tot onrechtvaardigheid!
 En 'k moet haar boeten! 'k Deed wat honderden bedreven,
 Mij wordt de felste straf, hun 't rijkste loon gegeven!
 Kan de ondeugd van den een de deugd des andren zijn?
 Dan is Gods wet een gril, en Goed en Kwaad een schijn!
 Heeft God geschapen om Zijn schepsel te onderdrukken,
 Hij schiep hem machteloos! en machtloos moet ik bukken.
 Toch, zoo ik ongevraagd des levens gift ontving,
 'k Werp ongevraagd haar weg: mij wacht — Vernietiging!

JONATHAN, *met een zwakke stem.*

Houd op, gij lastert God! Doe hem genâ verwerven,
 Algoede! O vader, hoe verzwart gij mij het sterven!
 Mijn God! vergeef de klacht, die uit zijn wanhoop welt!
 Ja, onze dagen zijn met wijsheid afgeteld;
 Gij hebt ons lot bepaald, Gij onze kracht gewogen,
 En Gij verzoekt den mensch nooit boven zijn vermogen.
 Zou hij dan morren, hij, een worm aan Uwen voet?
 Een oordeel wagen, Heer! waar hij aanbidden moet?
 Hier moge 't zinlijk vleesch de kennis nog verdonkren,
 Ginds, voor 't ontblinddoekt oog, zal de Eeuwge Morgen flonkren!
 Mij dunkt, ik zie hem reeds. O blijde dâgeraad,
 In wiens volzalig licht de waarheid opengaat,
 Als Gods voorzienigheid heur wonderlijke wegen

Rechtvaardigt! Goedheid Gods, Gij straalt me in 't sterven
[tegen!
Mijn vader, vaar dan wel! En Gij, mijn Heil en Heer!
Ontfang mijn geest, die U verwacht

(*Hij sterft.*)

SAUL, *bij het lijk van zijn zoon.*

Hij is niet meer!
Hij is niet meer! Ai mij, waar zijn die blijde droomen
Van macht en heerlijkheid, waaraan geen eind zou komen?
O valsche orakelstem, die nog mijn hart doorbeeft!
Ik heb mijn volk, mijn zoon, mij-zelfen overleefd!
Ik zag de ster der hoop voor mij en al de mijnen
Een oogwenk flikkren aan den hemel en — verdwijnen!
Geschandvlekt, met een berg van dooden om mij heen,
Sta 'k eenzaam en alleen Ach! met mijn vloek alleen!
Zoo laat ons sterven! Komt, gij bleekbestorven schimmen
Van de officers mijner wraak! Wat aarzelt ge op te klimmen
Uit uw verborgen graf? Verblijdt u in mijn val!
Ziet! hoe in 't bloed mijns zoons mijn bloed zich mengen zal!
Maar hoe, thands blijft gij weg, gij spooksels! die mijn dagen
En nachten hebt vergald? Bewerkers mijner plagen!
Hoe, gij betwist elkaâr dit veege lichaam niet?
Woont daar dan medelij in 't kille doodsgebied?
Welaan, mijn eigen hand zal uw gerechten toren
Verzoenen, neemt mijn bloed!

(*Krijgsgedruisch en luide veldkreten in de verte.*)

Wat klinkt daar in mijne ooren?
Mijn naam! Gij zoekt mij reeds, verwaten Filistijn!
Niets dan mijn zielloos stof zal in uw handen zijn!
Wie stervende bezwijkt, bezwijkt niet zonder glorie.
Zij naadren! Haasten we ons, en sterven wij!

(*Hij doorsteekt zich met zijn zwaard op het lijk van JONATHAN.*)

DAVID, *en een drom krijgslieden stormen op het tooneel
onder den luiden kreet: Viktorie!*

NAAR DE LAMARTINE.

EEN BEELD DER TOEKOMST.

Ziet, ik maak alle dingen nieuw.

JESUS CHRISTUS.

Heel 't Schepsel zuchtte in sombren middernacht:
 „Waar toeft de dag?” Daar trilde 't van de luit
 Der Dichtren; 's waerelds wachters riepen uit:
 „Wij zien van ver zijn eerste morgenpracht!”
 Nu werd de kim allengskens purperrood;
 Nu rees de zon, die als Gods aanschijn blonk,
 En ieder van de stralen die zij schoot,
 Doorlichtte een Eeuw. En even als weêrklonk
 Ten tweedenmaal het oude scheppingswoord,
 Wordt alles jong en levend; ieder oord
 Ontloek, en zelfs de dorre grafspelonk
 Bedekte zich met jeugdig gras. Ik zag
 De steppen der jaarhonderden hervormd
 In palmwaranden, groenende in den dag,
 Waar eerst de orkaan de zandzee had doorstormd.
 De rozen gingen open voor mijn voet,
 En door de dalen van het Paradijs
 Stroomde een vernieuwde Menschheid, met den gloed
 Der zon gekroond, en op der Englen wijz'
 Gesluiërd in een leliewitten dosch.
 Zij wuifden met d'olijftak heen en weêr,
 Zij zweefden over de aarde, een zegen Gods!
 En Englen daalden uit den hemel neêr,
 En juichten Gode een nooit gezongen lof,
 Op d'aanblik van een heerlijkheid, zóo groot
 Dat zij de hunne oneindig overtrof.
 Op 't voorspel van dat Nieuwe Lied ontsloot
 Zich de eeuwige triomfpoort, waar de Heer
 Ten dage van Zijn blijden wederkeer,
 Als Overweldiger van Helle en Dood
 Zijn intocht hield. En toen elks borst beneên
 Den hemel tegenklopte, daar verscheen
 Des Heeren teeken op de witte wolk,
 Daar klaterde een bazuin van kust tot kust,
 Daar sprak een stem: „Zij zijn Mijn eigen volk,
 „'k Heb hen gekocht, Ik leid hen tot mijn rust!”

En door de poort zag ik des hemels hart,
 Door Jezus' blik beschenen; en een gloor
 Der eeuwigheid drong tot mijn ziele door....
 O weelde, als nooit al 's waerelds vreugd beschoor!
 Och, of ze mij voor goed gegeven werd!

HET LEVENSWATER.

Zoo iemand dorst, die kome tot Mij, en drinks!

JEZUS CHRISTUS.

Ook ik dwaalde eens des levens zandwoestijn
 Als Hagar door, en smachtte naar mijn God.
 Soms bloeide daar een vriendlijk bloemelijs,
 Maar 'k zag het niet. Soms luwde mij 't genot
 Der koelte toe in schaûw van d' eikenstam,
 Maar 'k merkte 't niet. Ik was een dorstend lam:
 De dorstende ziet niets dan 't zonnelicht,
 Dat al zijn water wegteert. Maar daar nam
 Mijn Jezus mij de schellen van 't gezicht, —
 Nu blikte ik dieper in de waereld rond,
 En zag op eens — een zilverblanke beek,
 Niet verre van het plekken waar ik stond.
 'k Dronk en herleefde: al mijn vermoeidheid week,
 En 't danklied keerde op mijn verfrischten mond.
 Daar traden nieuwe pelgrims tot den vliet;
 Maar, ziende blind, ontwaarden ze in den stroom
 Den spiegel van Gods klaren hemel niet,
 En — speelden met de bloemen aan den zoom.
 En andren stonden peinzend bij de bron,
 En schudden 't hoofd en rimpelden 't gelaat,
 En fluisterden, of niemand zeggen kon,
 „Van waar het water komt, en waar het gaat?”
 En andren wisselden een vluchtig woord,
 En waschten hun bestoven voeten blank,
 Maar dronken niet, en — trokken verder voort.
 En andren scheen de zuivre watersprank
 Te eenvoudig, en zij mengden er om strijd
 Hun zoet, hun zout, hun specerijen door,

Tot dat het vocht zijn frischheid gants verloor.
 En andren vreesden, dat een later tijd
 De beek zou storen, en — omdamden haar:
 Nu groeide er slijk en ruigte door elkaâr,
 Zoo dat men haar gedurig zuivren moest,
 En 't spiegelbeeld des hemels, eens zoo klaar,
 Zoo kreukloos trouw, verkleurde en werd verwoest!
 Daar stormde op eens, wandaalsch van ziel en zin,
 Een heirbende aan, en schold het troebel vocht,
 Beproofde of zij de bronwel stoppen mocht,
 En wierp er stof en plofte er steenen in — —
 Maar immer weêr breekt de onbedwongen wel
 Door d' aardkorst, werpt de dammen naar beneên,
 't Gesteente op zij', in lustig golvenspel,
 En vloeit weêr frisch en helder als voorheen.
 O Zoete Bron! gij Levenswater! klots
 En bruisch! Verkwik en reinig al wie dorst!
 Wees duizenden de dorgeblaakte borst,
 Als mijne altijd, de hoogste zegen Gods!
 Voor allen hebt gij laafnis: — hadden nu
 Die allen ook den rechten smaak voor U!

A A N D E Z O N .

Ik ben het licht der waereld.

JEZUS CHRISTUS.

Gij Hemellicht, hoe daalt gij uit uw sfeer
 Zoo vriendlijk op deez' donkre aarde neêr?
 Milddadige, die allen alles gunt!
 Gij plengt alom, tot op het kleinste kruid,
 Uw levenswarmte, een stroom des levens uit;
 En waar ge in 't eind niet meer verwarmen kunt,
 Daar licht gij nog; en waar uw lichtstraal trilt,
 Daar rijst uw lof! En waar gij zegnen wilt,
 Daar houdt ge U niet met bange vragen op,
 Of ge ook uw gift ónwaardigen verspilt.
 Elk geeft gij naar behoefte en kracht: den drop
 Een drop, der beek een beek, der zee een zee.
 Gij deelt uw beeld aan heel de schepping meê:
 't Is groot in 't meir, 't is klein in 't dauwjuweel,

Rooskleurig op het blozend bloemfluweel,
 En zilverblank in d' effen waterplasch.
 Nooit, nergens, wordt ge uw vroomen arbeid moê:
 Gij daalt ter neêr tot in 't onreine toe,
 Gij blijft zelf rein, ook in het vaalst moeras,
 En blinkend keert uw liefelijk gelaat
 Zich ook van dáar ten hemel. Wat het zij,
 Rein of onrein, wat ge aanraakt zuivert gij,
 En niet één smet bezoedelt uw gewaad.
 O heilig licht des hemels! moesten wij
 Niet allen U gelijken? Éen-alléen
 Was U gelijk: des waerelds Licht! En Hij,
 Die Éénige, is niet langer hier beneên!

HOLLANDS MUZE.

I

O Hollands Muze! schoon, blauwoogig Kind van 't Noorden,
 Met lokken, blond als 't goudgeel strand,
 Met lippen, louter zang, met Englenharpakkoorden, —
 Beschermgeest eens van 't Vaderland!
 Waar zijt Ge? O zoete droom: nog ziet mijn ziel U zweven,
 Zoo als Ge, voor twee honderd jaar,
 De vingers op de harp, den blik tot God geheven,
 Ons dektet met uw vleuglenpaar!
 Daar wandelt Ge op de zee hoort d'ijzren vuurmond klatren!
 Zie hoe de Luipaard nederstort!
 De Zeeleeuw brult triomf, Monarch der wijde waatren,
 Waar iedre golf Uw hymne wordt! —
 Daar licht Gij 't slagveld langs, en balsemt met uw kussen
 De heldenlijken waar ge waakt:
 Dan kroont Gij ze; en Euroop strooit lauwerblären tusschen
 De wonden die Ge onsterflijk maakt! —
 Daar glimlacht Ge aan den haard, waar Ge alles glans komt geven,
 En altijd bede en lofzang vindt,
 En, kern van hoofd en hart, en ziel van 't huislijk leven
 Om wieg en sterfbed rozen windt. . . .
 Waar zijt Ge? Op aard gestort! . . . De kleedren die U gordden.

Zijn vuil van schuim en stof en slijk!
 Gij vielt, ontvleugeld, blind, en sterveling geworden,
 Uw vroegre schâuw-zelfs niet gelijk!
 Geen daden roepen U tot zangen meer: 't Verleden
 Kleurt U van schaamte gloeiend rood;
 Dor, glansloos, werkloos, leëg, slaapdrunken is het Heden:
 Gij overleeft uw eigen dood!
 Gij wierdt een bedelkind, met kakelbonte lompen
 En kopren franjes opgefraaid,
 Dat, hunkrende om een duit en bibbrende in de klompen,
 Het jankend kermisorgel draait!

II.

Hoort rustloos, dag aan dag, de zwangre persen kraken!
 De hoefbron ritselt overal.
 Maar — is dát de ambrozijn, die vuurgloed op de kaken,
 Weelde in de zielen toovren zal?
 Zijn dát de zangen, die, in onze lucht geboren,
 Vol melody en heuvelvlam,
 Tot óns zich richten en óns harte toebehooren,
 Gelijk de bloesem aan zijn stam?
 Waar 't volkskarakter in weërspiegelt? die 't behoeden
 Als met een vaas van kristallijn?
 De Natie streelen en veredelen en voeden,
 Wijl zij der Natie waarheid zijn?....
 Ach, wat er opgaat uit die wit satijnen bladen,
 Met glans en klatergoud getooid,
 Zijn leëge galmen, die hun nietigheid verraden,
 Eer zelfs hun muggenvlerk ontplooit!
 't Zijn noten, Gal en Brit angstvallig afgeluisterd,
 Slaafsch, doelloos, willoos nagebauwd,
 Waar uit, zich-zelf ten spijt, des Zangers armoë fluistert,
 Waar op het zweet der onmacht dauwt!
 't Zijn kreeten over niets, 't zijn mijmringen en klachten,
 Waar hartstocht blaakt noch teêrheid schreit;
 Wanschepsels zonder geest, die naar hun einde smachten.
 Dat de onlust hoorens moë verbeidt! —
 Helaas, wát zagen wij?.... in koude rijmen liegen:
 Een Scott, een Byron nagebootst!
 Een matten schemerschijn van ijdele glimwormvliegen,

En ach! één lichtstraal uit het Oost!....
 Dié zonk in wolken weg! — Neen, God zij lof! weér blinkt hij!
 Hij gloeit, hij bliksemt waar hij gaat:
 Een stroom van hemelsch vuur, een Noorderlicht, omringt hij
 De nachtkim met een dageraad!
 Da Costa! laatste zoon van 't Koninklijk Geslachte,
 Dat Holland Dichter heeft gekroond!
 Zie, U omzweeft zij nog, de onsterflijke Gedachte,
 Die eens aan d'Aemstel heeft gewoond!
 Op U slaanwe allen 't oog, van heilverwachting zwanger,
 Uit wanklank. zwakte en schemering!
 God gaf de Liefde U, Mensch!.... God U 't Genie, o Zanger!....
 God U 't Geloof, o Christen!.... Zing!

III.

Genie, Liefde, en Geloof! Gaaf boven alle gaven!
 Drup die de lichtzee Gods ontviel!
 Hoogst, zuiverst, langst genot dat sterflijken kan laven,
 Driëenheid van de Dichtrenziel!
 Gij zijt het die ontbreekt in deze onze ijzren dagen!
 Of — in wat boezem klopt gij nu?....
 't Onheilge heeft de hand aan 't Heilige geslagen:
 De lier wil zingen zonder U!
 Zij hebben 't lichtgewaad der Poëzij geschonden,
 Verscheurd de krans der Poëzij!
 Zij hebben 't groot geheim, de tooverkunst gevonden,
 De kunst — der vaerzensmederij!
 Het Godlijke wierd spel van ledige oogenblikken,
 Ontspanning, kunstgreep, beuzelkraam!
 Gelijk zich andren om 't geruite schaakbord schikken,
 Gaan zij en — weven rijmen saam!....
 Is 't dan, helaas! zoo zoet, in wierookwalm te baden,
 Door tafelschuimers toegezwierd?
 Zoo zoet, te sluimren op de valsche lauwerbladen,
 Waar dwaze vriendschap meê lauwrriet?
 Zoo zoet, aan de oeverkant te floddren in de stroomen,
 Waar dwars door 't diep de zwemmer drijft?
 Zoo zoet, zich als Poëet de onsterflijkheid te droomen,
 Terwijl men nauwlijks proze schrijft?....
 O blindende eigenwaan, die 't menschenkroost doet blaken!

't Slaat nachtuilooen naar de zon!

Het wil al 't groote klein, of zich als 't groote maken,
Ja, God' gelijk zijn, zoo het kon!

IV.

Zie, 'k wil 't gelooven: soms verrijzen zwarte tijden —

De Dichtzon helt ten ondergang;

Mat schijnt heur laatste straal ten boezem af te glijden;

Verdroogd ligt de ader van den zang.

Zoo ook is deze ónze eeuw, die rustloos voortgedreven,

De stoomkar naar heur beeltnis schiep:

Ze tobt, ze zweet, ze zwoegt: ze wil 't Werkdadig leven:

„Vooruit! door hoog en laag en diep!

„Beweging! goud! vooruit op wervelende raaden

„Der alvermeestrende Industrie!”

Zoo klopt haar levenspols, zoo bruischt het door heur aaden,

Vooruit! voor haar geen Poëzie!

Voor haar geen stil gepeins, geen smeltend Englenfluistren,

Geen afgetrokken zielevlucht;

En wil ze al naar de stem van een der Kunsten luistren,

't Zij 't daverend Muziekgerucht!

Dat zij zoo! Want ik weet: De Sabbatsrust zál keeren,

Als weer de ware zangstroom vliet

Dan rijst de Poëzij, en schudt de zilvren veeren,

En zingt: „Gods gaven sterven niet!” —

Maar — dat een domme hoop zijn ongewijde handen

Aan de ingeslapen harp wil slaan,

Zich Dichter noemen durft en walglijke offers branden

In zelfaanbiddende' eigenwaan,

Dat schrijvers zonder ziel en roeping zangen braken,

Elk oogenblik ten rijm gereed,

Den afkeer voën bij 't Volk, Gods gaaf belachlijk maken,

Zietdaar wat Heiligschennis heet! . . .

Een doode is heilig! Gaat heur zerk uw rouw bewijzen,

Maar scheurt de bleeke 't graf niet uit,

Om, dansend met haar lijk, bacchantiesch rond te krijschen:

„Hoe heerlijk zingt een doode Bruid!”

BIJ EEN VERZANDE HAVEN.

Gij Wijzen, op den troon der Wetenschap verheven!
 Gij waant U God gelijk?
 Gij hebt de Oneindigheid — Gij! — perken voorgeschreven?
 Uw maatstaf meet Gods Rijk?
 Gij zonnestof in een gedachtestraal des Heeren!
 Kan daar dan niets geschiên,
 Of 't is door uw verstand, in 's hemels hoogste sfeeren,
 Geraden en voorzien?
 Is dan 't ontwikkeldst kind den blik in 't hart gegeven,
 Dat in zijn vader gloeit?
 Of is Gods eeuwigheid met uw half menschenleven
 — Een zandglas! — leeggevloeid?
 Meent gij Gods Wetenschap wiskonstig na te reeknen?
 Ontwierpt gij mee Zijn Wet?
 Zijn Uwe ervaringen 't Boek Gods, welks letterteeknen
 Hij steeds op nieuw verzet?
 Ontwongt ge U ruimte en tijd? Zijn uw vijf kranke zinnen
 Grenswachters van 't heelal?
 En kan Gods hand geen weg voleinden of beginnen,
 Die U verrassen zal?
 Hebt gij wel ooit bedacht, wat wegen Hij de stroomen
 Doet gaan? Wat wegen gij?
 Uw grachten droogen uit, en 't spoor zelfs van hun zoomen
 Vliegt in éene eeuw voorbij.
 De beddings, die Hij graaft, zijn boômloos, en de baren
 Gaan eeuwig door heur kil. —
 Hoe arm is hij, die nooit zijn armoê heeft ervaren,
 Die haar niet kennen wil!

CHINEESCHE WIJSHEID.

Hoe lieflijker de Pekoe geurt,
 Hoe eer zijn pluim wordt afgescheurd.
 Om 't schittren van d'ivoren tand
 Vermoordt de jager d'elefant.
 De vogel Tsu viel nooit in 't net,

Let op de wordende Plant,
 hoe ze, tot wasdom geprikkeld,
 Meer en al meerder zich vormt,
 rijpend tot bloesem en vrucht!
 Hoe ze terstond uit het zaad,
 trapswijze en snel, zich ontwikkelt,
 Als, uit bevruchtenden schoot,
 de aarde haar drijft naar de lucht,
 Als dáár 't bezielende licht,
 heilig en eeuwig bewogen,
 Ook in zijn tedersten draad
 't kiemende blaadtjen bewerkt! —
 't Zaad hield het leven bewaard.
 Onder de hulsels gebogen,
 Lag daar de grondvorm ter neer,
 nog in zich-zelfen beperkt.
 Nog hadden wortel en blad
 kleur noch gestalte verkregen;
 Droog was de binnenste kern,
 slaapstee der rustende kracht.
 Maar dat verandert! de kiem,
 zwellend door hemelschen regen,
 Worstelt weldra naar omhoog
 uit den omringenden nacht.
 Als het Gewas nu verschijnt,
 zichtbaar in groenende kleeding,
 Is het eenvoudig van vorm:
 't Kind bij de Planten der aard.
 Straks rijst het volgende schot,
 dat, van gelid tot geleding,
 't Vroegere maaksel herhaalt,
 immer het grondbeeld bewaart.
 Echter verschilt het: want zie!
 kunstiger samengevlochten
 Is nu elk volgende blad,
 dieper of fijner van snid,
 Breeder, of dichter getand,
 rijker in punten en bochten,
 Die, ongevormd en vergroeid,
 sliepen in 't onderste lid.
 Zóó kan 't Gewas eerst den roem

van die volmaaktheid verkrijgen,
 Die u ontroert en verbaast
 bij menig Plantengeslacht.
 Weeldrig geribt en getakt,
 altijd geneigd om te stijgen,
 Zwelt en verheft zich het lot
 met onbedwingbare kracht.
 Maar nu beperkt de Natuur
 de eeuwige Vormdrift: nu leidt ze
 Zachtkens de ontwikkeling op
 tot een volkomener bloei:
 Zorgzaam vernauwt zij elk vat,
 spaarzamer sappen verspreidt ze,
 En de gedaante van 't lot
 spreekt van een trageren groei.
 Kleiner zijn voortaan de blaân,
 ver van elkander geschoven;
 Maar hoe uitvoerig bewerkt
 prijkt nu de ontwikkelende steel!
 Bladloos en slanker dan ooit,
 heft zich de stengel naar boven,
 En daar vergast hij het oog
 op een verrukkend tooneel; —
 Blaadtjen naast blaadtjen schiet uit,
 teêr aan elkander geweven,
 Dicht om den stengel gezet
 in een liefvallige krans!
 Samen formeeren ze een kelk,
 en uit zijn binnenste streven
 Sierlijke kroonen omhoog,
 schittrend in vorstlijken glans.
 Alzoo verschijnt de Natuur
 in haar verhevene schoonheid,
 De orde en volkomenheid-zelf. —
 Nogmaals verrast blijft ge staan,
 Als nu de bloem al haar pracht
 hoog aan den stengel ten toon spreidt,
 Op het staketsel gewiegd
 van de ondersteunende blaân.
 Maar al die heerlijkheid spelt
 weder een schepping. De Almachte

vorme en hervorme zich ook!
 Liefste! herinner het u,
 hoe uit een vluchtig ontmoeten,
 Als uit een levende kiem,
 eens onze Vriendschap ontlook,
 Hoe teerder driften weldra
 beide onze harten doorwoelden,
 En hoe ook Amor in 't eind
 bloeide en tot vruchtbaarheid riep!
 Denk, hoe de rijke Natuur
 al wat wij dachten en voelden,
 Kleedde in veelvuldigen vorm,
 dien ze gedurig herschiep!
 Wees ook in 't Heden verblijd!
 Eén in begrip en beginsels,
 Eén in aanschouwing en doel,
 zijn we harmoniesch gepaard,
 Heffen wij samen ons op
 uit de voorbijgaande omwindsels,
 Hoog naar de Waereld des Lichts,
 die ons bij God is bewaard!

BLADEN UIT SCHEFERS LEEKENBREVIER.

(VERWERKT EN GEKERSTEND.)

I.

KINDEREN.

De kinderen zijn het erfdeel des Heeren.
SALOMO.

1.

Daar is een menschenvolk, dat, altijd frisch
 En altijd klein. op immortellen treedt,
 Dat schreiend licht en schuldloos vrolijk is,
 Dat niets van dood, van zorg, of arbeid weet;
 Dat alles met een rozenfloers omhangt,
 Dat niets verloor en alles nieuw ontvangt,
 Dat alle jaargetijden, dag en nacht,
 Eén tijd slechts waant, een eindloze eeuwigheid,

En de aard zich droomt als een paleis, bereid
 Tot eeuwge liefde in eeuwge hemelpracht.
 Beminlijk volk, dat al wat leeft bekoort,
 En zelfs de naakte beedlaarshut verguldt!
 Herkent gij 't niet? Gij hebt er toe behoord: —
 Onsterflijk leeft een volk van kindren voort,
 Dat steeds vernieuwt en steeds wordt aangevuld,
 Zoo vaak het, levend-stervend, overging
 In meisje' en knaap, in maagd en jongeling,
 Gelijk de bloesem, zwellende in de lucht,
 Zich oplost in de rijpe zomervrucht.
 Zoo trouw volhardt Gods dienaars, Natuur,
 In alle haar verschijnselen! Ze onthoudt
 Geen enkele maal, hoe lang de schepping duur',
 De wandelende wolken aan 't azuur,
 De wisselende knoppen aan het woud.
 Zij houdt al haar veranderingen vast,
 Elke' overgang maakt zij een blijvend werk;
 Aanschouw de zee, die immer ebt en wast!
 Aanschouw de maan, die slinkt en groeit aan 't zwerk!
 De lente luwt, de najaarsregen plascht,
 De zwaluw gaat, de leeuwerik keert weer,
 Jaar in, jaar uit, in stagen wisselkeer....
 Zoo leeft op aarde ook door alle eeuwen heen'
 Het Kindervolk, dat, immer jong en klein,
 Van vreugde juicht, mint, en zich minnen laat!
 — En vraagt gij nu, op 't jammerlijk gezicht
 Van zooveel trots en bleeken broederhaat
 En dierlijkheid en doodlijke eigenbaat,
 Van zooveel schuld, als op de waereld ligt,
 „Hoe God de Heer Zijn heilig strafgericht
 „Weerhouden kan?” Ik andwoord: dat Hij de Aard
 Lankmoedig om den wil der kindren spaart,
 En om den wil dier enklen, in wier ziel
 Een sprankel van Zijn eigen liefde viel,
 Die loutrend en verjongend hen doorblaakt,
 En weer tot Kindren — tot Gods Kindren! — maakt.

2.

De hemelboog, die grauw en waatrig gloort,
 Schijnt even door de dunne najaarsmist:

Daar ginder gaat de zwarte drager voort,
 En torscht het kindtjen in de kleine kist
 Voorzichtig naar der graven vriendlijk oord.
 En 't zonnetjen, op zijn Novembermaandsch
 Halfweggescholen, ziet het kistjen toch,
 En als uit vriendlijk meêlij' giet ze er nog
 Haar goud op uit, de weinig schreden gaands.
 De dood der jeugd grijpt zelfs de grijsheid aan!
 Maar niemand die dit wichtjen uitgeleidt.
 Slechts ginds — gewis! de droeve moeder schreit,
 Terwijl ze voor heur eenzaam huis blijft staan.
 Hoe treurig blikk heur roodgezwollen oog
 Den lieveling na, met sprakeloos gebed,
 Dat toch de man hem zachtkens dragen moog',
 En zachtkens in de koele groeve zett'!
 Nu eerst ziet zij in 't schemerend verschiët
 Het kleine graf, met jeugdig lentekruid
 Bewaasemd, en zij barst in snikken uit,
 Bedekt het doodsbleek aangezicht, en vliedt....
 Ze is diep bedroefd, want ja' zij kende 't kind
 Gelijk zich selv'. En immers, wie bemint?
 Wie kent! Die mint! Wie recht kent, die mint recht!
 — O moeder, leer uw God recht kennen! Leer
 Uit alles wat Hij tot uw ziele zegt
 En aan uw ziele doet, Hem kennen! Eer
 Gij 't hopen durft, mint gij Hem even teer
 Als gij uw kind bemind hebt, ja nog meer!
 Want moeder, u was ook het kleine wicht
 Eerst vreemd, nog nieuw! En even nauw verwant
 Is God aan u, als gij aan 't liefdeband;
 En Hem als 't kind te kennen, is uw plicht,
 Uw vreugde, uw eer, uw leven en uw licht!

— Nu ga, en pluk de schoonste bloemen af,
 En strooi ze dankbaar op het kleine graf!

3.

Zoete aanblik, als de moeder van mijn kroost
 De kleinen in haar armen drukt en koost!
 Zacht spreken dan hunne engelen tot mij: —

„Ga vlijtig met uw lieve kindren om,
 Heb dag en nacht, heb ze immer aan uw zij'!
 Bemin ze, en laat u minnen! 't Gaat voorbij —
 Slechts korten tijd zijn zij uw eigendom:
 Zoo lang de droom der kindschheid hen verblijdt!
 Reeds eer de Jeugd heur rozenwieken rept,
 Vervult hen spoedig veel — dat gij niet zijt,
 En lokt hen velerlei — dat gij niet hebt:
 Onze oude en altijd nieuwe waereld trekt
 Hen toovrende aan, de bonte toekomst zweeft
 Hun geest voorbij; 't verlangen is gewekt,
 En — 't vriendlijk Tegenwoordige, doorleefd!
 Nu zwerft weldra, met vogelvlugge schreên,
 De jongling op zijn wandelstaf daarheen:
 Gij tuurt, tot ook de laatste stip verdween,
 Hem weenend na van 's heuvels groenen top,
 En nimmer wordt hij de uwe weer! Hij keert —
 Hij leeft — hij kiest, gelijk zijn hart begeert,
 De frissche jonkvrouw die hem liefst en eert;
 Hij leeft! zij leven! andren leven op
 Uit hem — hij is een Man voor u, een Mensch,
 Geen Kind meer.... Ach, het lief en dartel kind,
 Dat op uw schoot gestoeid heeft en bemind,
 Hoe wenscht gij 't weer! hoe ijdel is die wensch!
 Uw dochter ook, na 't huwlijk, brengt nog wel
 Haar eigen kindren in uw eenzaam huis,
 Dat jong wordt op het welbekend gedruisch
 Van tol en bal en schuldloos poppenspel;
 Gij hebt de Moeder — maar het Kind niet meer! —
 En dus — ga vlijtig met uw kindren om!
 Houdt ze om u — laat u minnen — min ze weer!....
 Slechts korten tijd zijn zij uw eigendom!”

4.

Van alle wezens, die ge op aarde vindt,
 Zoo hulploos geen als 't nieuw geboren kind!
 Zoo hulploos is het bibbrend schaapjen niet,
 Dat aanstonds op den groenen weidegrond
 Zijn voedsel plukt en huppelt naar den vliet;
 Zoo hulploos niet het bietjen, dat terstond

De vlerkjens rept, de bloemen binnensluipt,
 Waar 't goudmeel stuift, de honignektar druipt....
 En toch — wie is dat hulploos kind gelijk
 In zegen? wie zoo onuitspreeklijk rijk
 Door moederliefde en vadertederheid?
 Hoe zorgzaam wordt het wiegjen toebereid!
 Wat nooddruft en wat weelde ligt bijéén,
 Reeds maanden eer de kleine gast verscheen! —
 En zingt gij nu een klagelijke klacht,
 Omdat den Mensch zooveel beproeving wacht,
 Dewijl hij nooit zóoveel begeerlijk goed
 Bezit, dat hij niet nog iets beters mist,
 Wijl hij den dood, de scheiding, proeven moet,
 Waarvan de bloem niets voelt, niets weet, niets gist?
 De bloem kent ook geen tranen, slechts den dauw,
 Geen tranen waar het vriendlijk aangezicht
 Des hemels zich in spiegelt met het licht
 Der eeuwigheid! Hem schemert in het blauw
 Des firmaments het rijke Vaderhuis,
 Dat d'armen gast der Waereld mild beschenkt
 Met wat zijn ziel behoeft; haar spijst en drenkt;
 Haar vrede biedt en hope: kracht naar kruis,
 En na het kruis de kroon, na de aardsche hut
 Het heiligdom, met handen niet gemaakt.
 Hij is Gods kind. Zijn wieg ook ligt geschud
 In 't graf.... Geen moeder heeft zoo trouw gewaakt
 Terwijl haar zuigling sluimerde, als de Heer
 Den slaap bewaakt van die de Zijnen zijn....
 Breek spoedig aan, gij Morgenzonneschijn!
 En geef ons ginds 't oorspronkelijk leven weêr!

II.

KIND. — JONGELING. — MAN EN CHRISTEN.

Gelijkheid, Vrijheid, Broederschap der vreugd,
 Zoet Kommunisme van de jonge Jeugd!
 Het Kind, in zijn verheven waanzin, houdt
 De gantsche waereld voor zijns vaders goed.
 't Is al hem vreemd, en toch reeds zoo vertrouwd,
 Zoo ver, en zoo nabij! — 't Heeft de eigen groet

Voor vorst en beedlaar, en zijn handtjen grijpt
 Al even graag naar 't flikkend starrengoud
 Als naar 't rood-karsjen, dat voor 't venster rijpt.
 En alles, aarde en hemel, zon en maan,
 En de ouders, en de bloemen, al wat leeft,
 Het blinkt hem als een bonte chäös aan,
 Maar waar de Liefde op duivenvleuglen zweeft.
 't Ziet één Geheel in alles, met begin
 Noch eind: één rijkdom, even schoon als groot.
 't Werkt al' ontwikkelend op zijn ziel en zin:
 Hij drinkt, als in een andren moederschoot,
 Uit duizend aadren 't bloed der waereld in.
 Maar weldra is zijn jonkheid doorgespeeld:
 't Kind vond zich-zelv', werd Jongling eer hij 't wist.
 En deze — voelt zich wonderlijk verdeeld,
 In hart, in wezen en bestaan gesplitst,
 Tot — op 't gezicht van 't lieflijk Maagdelijn,
 Natuur hem zegt, dat hij zijn weêrhelft mist,
 Die hij behoeft om Man, om Mensch te zijn.
 Nu voert hij uit het woelig feestgedruisch
 Zijne Eva, zijn Mannin, naar 't vreedzaam huis,
 En zoo als de Eerstling-Eva fluistert zij:
 „O gij, dien ik mijn Heer en Meester noem!
 „Mijn vleesch en been! God is uw wet, en gij
 „Zijt mijne: dit te weten, is in mij
 „De beste kennis, al mijne eer en roem!”
 Nu is de wond van 't zoekend hart geheeld;
 En in het huis en in der kindren schaar
 Verdwijnt allengs het oude dubbelbeeld.
 Hij leeft in haar, en zij in hem: dat paar
 Is niet zoo zeer vereenigd met elkaâr,
 Als wel één mensch, ook in zijn tweeheid één,
 Hereenigd met zich-zelv'!... En (vreemd, voorwaar,
 Ofschoon toch slechts natuurlijk!) als voorheen
 Voelt nu de Man zich weêr geheel alleen.
 Toch is hij een Geheel. Dat geeft hem rust,
 Volledigheids-gevoel en levens-lust.
 Want alle duizend' zijn niet meer dan hij,
 Slechts meerderen! Al ging zijn jeugd voorbij,
 't Geloof maakt hem op nieuw een kind; en weêr
 En klaarder dan te voren, schijnt hem thans

Al 's Vaders goed het zijne: 't starrenheir,
 De regenwolk, het zonnetje' aan den trans,
 De bloemkrans in zijn hof, de kinderkrans
 Rondom zijn disch, de blauwe hemelsfeer,
 De onzichtbre Hemel die hem Boven wacht!....
 't Is één Geheel, maar nu geen chaös meer:
 Één groot gewrocht van Schoonheid, Orde en Kracht,
 Waarin Gods Geest, waarin Gods Liefde leeft,
 Die 't, als op duivenvleuglen, óverzweeft.

III.

DE BRUID.

't Is frisch en blijd op 't groene bruiloftsfeest,
 Toch speelt een vraag mij ernstig voor den geest:

Wat weent de schoone bruid toch, die, zoo innig
 Verbonden, zich zoo willig, tot aan 't graf,
 Voor eeuwig, thans den jongling overgaf?
 Haar stond nog straks dat lachjen zoo aanminnig,
 't Verbleekte op eens, en werpt geen straaltjen meer:
 Zij zinkt ontroerd in moeders armen neêr,
 En als een kind weent ze uit aan 't vriendlijk harte,
 Dat tot deez' dag haar lot bewaakte, en 't nog
 Met stil gebed beschermt. Wat weent zij toch?
 Geen tranen zijn 't des weemoeds en der smarte,
 Ze is vrolijk, 't is al zegen wat zij ziet.
 Ook om de dierbre moeder weent zij niet,
 Niet om het vaderhuis, niet om de rozen
 Des hofs, waar ze ook — de liefste! — heeft gebloeid
 En die ze nu, tot jonkvrouw opgegroeid.
 Verlaat voor 't oord, waar — vreemde bloemen blozen.
 Ook is 't geen vreugde die haar weenen doet,
 Want immers ook haar moeder weent, en deze
 Om harentwil, nu zij haar kind, haar bloed,
 Voor al haar zorg een ander afstaan moet!
 Ook weent zij niet van aarzeling of vreeze,
 Want daar is niets dat haar beklemmen kan:

- Brood, overvloed en liefde, uit vollen horen,
 't Wacht alles haar bij d'aangeboden man.
 En klonk haar zacht háar moedernaam in de ooren
 Als in een droom — geen traantje', een bos zou gloren.
 „Waarom toch, lieve zuster, weent gij dan?”
 Zoo vroeg ik haar, en greep haar hand, de kleene
 Sneeuwwitte hand, die beefde.... „Ach,” sprak ze, „ik weene....
 „'k Sta nu op een dier hoogten, van wier top
 „De mensch zijn leven overziet! Onwetend
 „En ongemerkt de vlucht des tijds vergetend,
 „Kind, Maagd, straks Vrouw, klom ik haar langzaam op.
 „En nu verbaast, bij 't plotseling ommestaren,
 „Die diepte mij, het gener-zijds der jaren
 „Die ik doorliep, en vóór mij evenzeer
 „Het dezer-zijds der jaren die mij wachten.
 „En midden in, vol plechtige gedachten,
 „Sta ik deze ure, en leg het hoofd ter neêr
 „Aan 't moederhart en reik een lieven broeder
 „De hand, en voel twee englen aan mijn zij'.
 „Een glimlach van mijn trouwen Zielehoeder
 „Is mij deze ure — en gaat ook zij voorbij?
 „Zijn dan de schoonste altijd de teêrste bloemen?
 „En wél mag ik deze uur mijn schoonste noemen,
 „Want ze is de heiligste die God mij schiep.
 „O moeder! O mijn broeder! 'k voel het diep
 „En meer dan ooit, daar is een Eeuwig Leven,
 „En onze beste stonden hier beneên
 „Zijn eerstlingen der volle zaligheên,
 „Die 't hart van hemelsch voorgevoel doen beven.
 „'t Is mij genoeg, 't is bijna mij te veel:
 „'k Bezwijk bij zooveel overvloed van zegen,
 „Gelijk een kelk den zwaren lenteregen
 „Niet torschen kan, en neêrbuigt op den steel!
 „Ik stamel wat, — en kan geen woorden vinden:
 „Maar 't Onuitspreeklijke, o ik voel het toch,
 „Ik heb het! Ik heb U! En gij, beminden,
 „Hebt mij, en hebt aan mij zoo weinig! och
 „Zoo weinig! En nog minder had tot heden
 „Mijn God aan mij, die al dit heil bereidt!
 „'t Zal anders zijn Veel worstlende gebeden
 „Zijn in dat woord! O, zoo Uw dienstmaagd schreit,

„Mijn Heer en Heiland! zij doorgrondt de reden:

„'t Is — diep besef van diepe onwaardigheid.”
— Zoo was dan ook dat heilig uur vervlogen!

Wij keerden weêr als van een hoog verschiet
In 't nedrig dal, wij zongen 't bruiloftslied,
En — schaarden rond den disch. En van den hoogen
Zag 't maantjen ernstig door de vensterboogen.

IV.

• 'T IS AL DES HEEREN.

Begeert gij vrede op d' aardschen wandelweg?
Zoo beeld u in, neen! zie, geloof en zeg:
„De vruchten en het zonnetje' in mijn hof,
Mijn leliën, bestrooid met zilverstof,
Het fluitend vlaschvinkje' op mijn lindentak,
Mijn handvol brood en mijn gezellig dak,
Mijn hoop, mijn hart, mijn leven en mijn lot,
't Is alles, alles 't eigendom van God!
Al wat ik in de hand houd, lei de Heer
Daar zegenend uit eigen hand ter neêr.
U, lieve! die mijns levens weêrhelft zijt,
Heeft God gevormd en mijner toegewijd:
Gij woont bij mij, en, frisch nog als een bruid,
Stort ge al uw schat van teêrheid voor mij uit,
Gelijk mijn hart voor U van liefde slaat,
Zoo lang ons God elkaâr behouden laat.
En gij, mijn kindren! zijt Gods kindren, Wien
De zeven heemlen die wij blauwen zien,
De aard met heur zevenkleurge hemelpoort,
En 't stofgoud van den Melkweg toebehoort.
Bij mij ook zijt gij Zijne, want ook ik
Behoor Hem toe tot d' allerjongsten snik,
Zoo als gij heden mij aanschouwt en mint: —
Hij is 't Begin van alles wat begint!
Ik was bij Hem eer ik bewustzijn had,
Eer ik deze Aarde, uw Moeder, U bezat.
Bij Hem ook zal ik wezen, als mijn stem
U niet meer roept: — want alles keert tot Hem!....”

Geloofst gij dit, dan schat uw ziel haar hoog,
 De Gade, die zich spiegelt in uw oog;
 Dan kust gij 't kind, dat in zijn wiegjen rust,
 Zoo als men een geschenk des Hemels kust;
 En leert het vroeg van 's Vaders Koninkrijk,
 En wordt het gaarne al leerende gelijk.
 En legt gij 't neêr in 'saardrijks killen schoot,
 Dan stelt gij kalm een toevertrouwd kleinood,
 Waarvan ge 't vruchtgebruik hadt, en — niets meer,
 Te rug in handen van den waren Heer,
 Die uit genâ de zorg die de Ouder droeg,
 Beloont: als ware er niet reeds loons genoeg
 In 't zoet der vreugd, die hij zóó lang geniet
 Als de Eigenaar hem 't pand bewaren liet! —
 Dan weent uw Gâ, als gij van hier zult gaan,
 Dan weent uw kroost een warmen hartetraan,
 Maar heilig en gelaten: want in U
 Genoten ze een bezitting Gods, die nu
 Wordt opgevraagd: een leen, dat ongedeed
 Tot d' eenig-waren Vader wederkeert.
 God is alleen uw immerblijvend deel,
 Mijn Christnen! Hem heeft elk van U geheel.

V.

NIETS ZONDER ARBEID.

Zonder werkdadigheid en ernst gaat zelfs het
 beste in de wereld verloren.

JEAN PAUL.

Toen gij als kind uw kaartenhuisjen bouwdet
 Weêrhielt gij zelfs uw eigen ademtucht;
 En rustet niet eer gij den bouw volwrocht,
 En boven op het spitsche dak aanschouwdet.
 En nog — opdat uw roos toch bloeien zou,
 Wat hebt gij haar met onvermoeide trouw
 Gedrenkt, verpleegd, uw zorgen veil gegeven!
 Zoo is er niets, dat zonder ernst en vlijt
 Onmiddlijk, op een tooverwoord, gedijt.

En wilt gij dan, dat uw inwendig leven,
 Uw hart, uw geest, van zelve ontwikkelen zal,
 Een wilde plant, in doornen vastgeweven? —
 Niet één gestarnte uit heel het starrental,
 Geen zonnestofje', is ooit gebotst op 't ander;
 Steeds rustig staan de bergen bij elkander,
 't Geboomte in 't woud, de lammren in den stal:
 Maar eer woont al wat hunkert om te slachten,
 Leeuw, krokodil, en panther en hyeen,
 In hongerwoede eendrachtelijk bijeen,
 Dan in uw hoofd de strijdige gedachten!
 Tem ze, orden ze, beheersch ze, door een macht,
 Die ge afbidt uit de volheid van Gods krachten!
 En houdt niet op, bij dagen en bij nachten,
 Eer gij in 't eind uw — Zelfzucht t'onder bracht!
 Dan zullen zij de trotsche vleuglen strijken,
 De driften, die uw heeren zijn! Dan treedt
 Ge als Mensch hervorft, naar 't eerste beeld herkneed!
 Dan hebt gij meer dan duizend koninkrijken
 Veroverd door den scepter van een Geest,
 Waar al wat ge als gevallen koning vreest,
 Waar Zorg en Smart, waar Zonde en Dood voor wijken!
 Dan deedt gij meer dan alle meesters ooit
 Met marmer, erts, of kleur, of klank. Gods leerling
 En hand, uws zelfs bekeerder en bekeerling,
 Hebt gij aan U een godlijk Werk voltooid,
 Dat leeft, en met de oorspronkelijke klaarheid
 Gevoelt en denkt, en dankbaar overal
 Sprinkaadren vindt dier Schoonheid, Liefde en Waarheid,
 Wier stortvloed eens de Menschheid drenken zal!

 VI.

DE AURIKULA.

Aurikula! Aurikula!
 Lief moedertje' in bloeienden dosch!
 Hoe laten u reeds voor en na
 Uw haastige kindertjens los.
 Zij willen op zich-zelfen staan,
 Als waren ze uw stengeltjen moê,

En schoon zij allen, állen gaan,
 Gij laat het in vredesnaam toe! . . .

En ginds — ziedaar, hoe 't dartel kind,
 Dat nauwlijks de waereld betreedt,
 Zich reeds een linnen popjen windt,
 Waaraan ze al haar zorgen besteedt.

Maar mij ontroert het: want zij koost
 In 't popjen haar kindeken wel:

't Verbeeldt haar eigen aanstaand kroost,
 En alles is ernst in haar spel!

Reeds nú vervangt zij moeders plaats:
 En deze? — neemt deel in die vreugd:

Zoo goed zijn ouders, en helaas!
 Zoo trouwloos de mensch, sinds zijn jeugd.

Toch volgt hij de ingeschapen zucht:
 Wat leeft of een harte voelt slaan,
 Zoekt eigen grond en eigen lucht,
 Een vrij en zelfstandig bestaan.

En schoon de scheiding vóor hen ligt,
 Toch zoeken zijn ouders het meê,

Onwetend luistrend naar een plicht,
 Zoo luide als de stemme der zee! —

Ginds trekt een Bruid ter kerke heen,
 En dan — naar het huis van heur gâ:

En nu eerst zien in stil geweên
 Heur vader en moeder haar na,
 Als of de band niet was geslaakt
 Van 't heimelijk oogenblik af,

Dat zij, van andre min geblaakt,
 Heur hart aan den bruidegom gaf!

Maar weldra, weldra komt de dag,
 Als 't heilig instinkt der natuur

Hun tranen oplost in een lach,
 En jaren vergoedt in een uur:

't Is als hen, jong en rozenrood,
 Der dochter klein dochterken streelt,

En, wieglende op hun strammen schoot,
 Op nieuw — met het poppetjen speelt!

VII.

GEEN MAANKOPKRANS!

Geen Maankopkrans! Geen doffe mijmerij,
 Geen opgepronkte logen maakt ons vrij.
 De fantazie heeft ook haar eigen lijden,
 Waarvoor de werkelijkheid ons niet behoedt.
 Als we in een droom op spitsche doornen schrijden,
 't Helpt niet, al slapen we in geschoeiden voet.
 En als gij droomt, dat gij de roos ontmoet,
 Ziet gij de slang niet door de blaren glijden.
 Alleen die waakt, verlost Gods Liefdemacht
 Van elken schrik en kwellinge der nacht.
 De ware Dag — die Christus wekt! — is waardig,
 Dat gij hem leeft met open aangezicht.
 De waarheid is het Goddelijkst Gedicht,
 Vol diepte en pracht, en hemelsch-edelaardig.
 Dies — waak altijd! En slaap niet in van druk,
 En slaap niet in van blijdschap: 't Is om 't even!
 't Zich-zelf bewust bezit van 't Echte Leven
 Is kostlijker dan 't allergrootst geluk.

VIII.

R E G E N.

De regen daalt in balsemvolle droppen,
 En zwijgend drinken alle jonge knoppen
 En ieder nieuw ontsloten bloesemkelk
 — Als 't wichtjen dat de moederboezem wenkte —
 Dien hemeldauw, nog stroomende voor elk,
 Schoon hij reeds duizend voorgeslachten drenkte,
 Als hunner moeder frissche Godenmelk!
 Hoe zoet is hier het geven en 't ontfangen:
 De hemel juicht, en allen juichen ook,
 Die met de bloemenlippen aan hem hangen,
 Zoo als hij daar tot hen ter neder dook
 In 't groene gras, met moederlijke tranen!
 Zoo is het, ja! en alles wordt verkwikt,

Waar zij zich mild en zacht een uittocht banen.

En als gij nu rondom u henenblijkt

In 't lentedal, gij jonge Menschenmoeder!

Zie dan alom uw wezen uitgedrukt!

Neen, 't wezen Gods, dat al wat leeft verrukt....

Een Moederhart is 't beeld van d' Albehoeder.

IX.

LEVENS WIJSHEID.

'k Ben een mensch en deel in alles
Wat eens menschen is, als 't mijn.

J. P. HASEBROEK (NAAR TERENTIUS.)

Christen te wezen is niets anders dan Godsdienst
te hebben en Mensch te zijn.

Dr. ABR. DES AMORIE V. D. HOEVEN, JT.

1.

Wat mensch te wezen meëbrengt, Vreugde en Pijn,
Hoop en Bedrog, strijd tusschen Lust en Plicht,
't Werkt alles u ten goede en wordt u licht,
Als gij maar eerst in waarheid Mensch wilt zijn.
Heil, Vreê, Geluk, 't kan al voor u bestaan:
Maar vinden vangt met ijvrig zoeken aan.
Wees waarlijk Mensch, niets minder en niets meer,
Dan leeft gij goed, hoe lang uw leven duur':
Dan legt ge u, jong, getroost tot sterven neêr,
Want ook de bloesems vallen, leert Natuur.
Dan sterft gij gaarne, ook eerst ter elfder uur',
Want grijzen en veroudren is almêe
Ons opgelegd. Dan weet ge, dat gij ras
Vergeten wordt; want wie gedenkt onze asch
Na zestig jaar, op de enge legersteê?
Ons graf wordt eens begraven tusschen 't gras;
Wij smelten als een druppel in de zee:
Geen schaduw blijft. Ook dát is Menschenlot.
En roert u dit, zoo ween gerust: want weet,
Het leem waaruit de stervling is gekneêd,
Is nat gemaakt met tranen. Ga tot God
En hef — ook dit is menschelijk — uw stem,

Uw bede, uw hart naar Boven. Wacht bij Hem
 Op elke vraag een antwoord dat u troost!
 Op 't laatste Westen volgt een eeuwig Oost.
 Wat Mensch te wezen meëbrengt, Vreugde en Pijn,
 Gemis en Winst, gejubel en geweën,
 't Wordt alles licht hoe moeielijk het scheen,
 Ja, Wieg en Graf en Hemel worden één,
 Als gij maar eerst in waarheid MENSCH wilt zijn.
 En nu — weet dit: de CHRISTEN is 't alleen!

2.

Wijs leven, noem ik wijs zijn. Gij moet leven,
 Met volle ziel u mengen in 't gewoel
 Der menschen, medestrijden, medestreven,
 Met vlamdend zwaard voortworstlen naar het doel.
 Wie werkeloos aanschouwer bleef, heeft wonden
 En kamp en smart en vijanden gevonden.
 Maar vrienden, vreugde en hulp en zegen niet!
 Wél die in de aard geen kloosterkevie ziet,
 Maar heilige werkplaats, waar niet één zich-zelfen
 Maar elk voor állen leeft. Uit eeuwge bron
 Doorstroomt Gods liefde alle aadren. — Lieve Zon!
 Gij zijt geen lamp, aan sombre grafgewelven
 Voor dooden opgehangen, maar een gloor
 En glimlach Gods om vriendlijk licht te geven
 Tot d' arbeid van zoo velen als er leven.
 Want wat is waarlijk leven? In de voor
 Des Tijds het zaad der Eeuwigheid te strooien:
 't Is — God in Christus kennen, en op 't spoor
 Diens Levensvorsten 't vendeldoek te ontplooien,
 Dat voortrukt, Nacht en bleeken Hades door:
 't Is — in de kracht, de hemelkracht des Heeren,
 Zoo lang zij zich belichaamt in ons stof,
 Licht, Waarheid, Recht, en alle Deugd en Lof
 En Lieflijkheid op aarde te vermeëren: —
 't Is — waarlijk Mensch zijn, naar het evenbeeld
 Van d' andren Adam, d' echten Mensch, die werkte
 Zoolang zijn dag hier duurde, en nu de sterkte
 En lust ten arbeid naar Zijn wijsheid deelt. —
 Al ware 't dat een Engel uit den hoogen
 Zich lusteloos in slaap zong met dit lied:

„'k Heb alles, en dus ben ik alles. Ziet,
 „'k Heb Hart, Geest, Kracht, 'k heb handen, vleuglen, oogen:
 „Maar wijl ik oogen heb, aanschouw ik niet,
 „Wijl 'k vleuglen heb, ben ik niet uitgevlogen,
 „Wijl 'k handen heb, leg ik mij werkloos neêr,
 „Wijl ik een geest heb, weiger ik te denken,
 „Wijl ik een hart heb, wil 'k geen liefde schenken --
 „Ik ben een Engel!" . . . — heel het Engelenheir
 Riep; „Driemaal neen! gij zijt een Dwaas! niets meer!" —
 Welaan dan, mensch! zorg dat noch Mensch, noch Engel,
 Noch de Engelenkoning u een „dwaashoofd" noem! —
 Wees, bid ik u, niet slechter dan de bloem,
 Die 't zonnetjen voelt schijnen op haar stengel;
 Niet slechter dan de steen, die d' invloed voelt
 Van weêr en wind, en heet wordt en verkoelt,
 Bevriest en zweet, en eindlijk zand wordt! — Open
 Uw hart, o mensch, voor 's levens Wel en Wee!
 Schakeer het groote Levens-Drama meê
 Door eigen rol en lot, door eigen hopen
 En lijden, eigen leven, eigen dood!
 Een mensch méer in de waereld — is een waereld
 Te meer; een nieuw bewijs te meer, hoe groot
 De Schepper is. De hemel, overpaereld
 Met starren, heeft die starren toch geteld,
 En kan geen enkle missen. Millioenen
 Van menschen, uit Gods levensbron geweld!
 God telde ook U. Hij heeft uw plaats besteld,
 Uw wieg, uw graf. Hij zoekt u te verzoenen
 Met Zich, U-zelv', en 't Leven. Laat het toe,
 En, op uw beurt, doe wat uw hand maar vinde!
 Weef ook uw draad, des spinnens nimmer moe,
 In 't web der Liefde, als minnende en beminde!
 En breekt hij hier — de groote Middelaar
 Van Tijd en Eeuwigheid, van God en Menschen,
 Knoopt ginder weer al de einden aan elkaâr . . .
 Die de aardsche weke onnut versleet, voorwaar!
 Hij zal vergeefs naar 's Hemels sabbat wenschen.

3.

Mijn Christen! God doorziet U door en door:
 Hij leeft in U Zijn liefde, en leeft bestendig,

Komt, rijk en goed, al uw behoeften voor,
En is in Zijn verscheidenheid onendig.

Geen menschenmoeder kan haar troetelwicht
Ooit in haar menschenarmoe zoo verzorgen,

Als Hij u doet. Nieuw is het zonnelicht,
Dat u begroet op 's levens eerste morgen.

Elke ademtocht, ja iedere mondvul lucht,
Wordt frisch voor u bereid door dienende Englen,

En door den nieuwsten hemel toegezucht.
't Zijn nieuwe bloemen die uw pad besprenglen;

Geen waterdrank, die niet voor u zoo versch
Is toegevloed. De balsemvolle weelde

Der perzik die uwe kleene lipjens streelde,

Als dartlend kind, de purperroode kers,
Geen enkle dezer schatten, U gegeven,

Niet deze, zijn door iemand ooit voorheen'

Vóór U geproefd. Zij zijn voor U-alleen

Bewerkt, gesierd, gemengeld en geweven!

Uw druiftros, uit zijn groene bekers, strooit

Voor U-alleen zijn mostgeur! — Gods genade

Voerde U, uit frissche Scheppershand, getooid

Voor U-alleen, de jonkvrouw toe als gade,

En 't kroost, alleen uw eigendom, dat nooit

Eens andren was, eens anderen zál wezen,

Zoo lang omhoog de hemel zich ontplooit! —

Het wolkjen zelfs, dat, vluchtig opgerezen,

Zoo ras voorbij zeilt, zal geen stervling meer

Bescháuwen, — want reeds ginter zijgt het neêr,

Tot droppelen verregend! En het luchtjen

Koelt ook geen enkle borst meer met een zuchtjen

Zijns adems, — want reeds sterft het in de blaân.

Dien regenboog zal niemand meer zien staan,

Want zie! voor U verbleeken reeds zijn stralen.

De leeuwrik zal dit lied geen mensch herhalen,

Want hoor! hij zwijgt en neerwaards fladdert hij.

Het was éen éenig lied, dat alle akkoorden

Voor U doorliep, terwijl geen andren 't hoorden.

Zoo is U alles éenig, zoo als gij

't U-zelfen zijt. — Ja, weet, ge ontfangt den zegen

Uws Gods in immer nieuwe hand. Gij schenkt

Den beedlaar, wien uw deernis spijs en drenkt,

Uit altijd andre en nieuwe hand. Uw wegen
 Zijn nooit de zelfde. U heeft de stille nacht
 Tot heden steeds een frisschen droom gebracht
 En elke dag heeft nieuw gevoel gegeven,
 Een jonkheid van gedachten, kracht en leven.
 De weg dien God beproefde met uw ziel,
 De ontwikkelingsgang, door Hem U afgeteekend,
 't Licht dat van 't Kruis in uwe ellende viel,
 Zijns Geestes stem, zoo goddelijk welsprekend,
 't Was al gants nieuw, geheel voor u berekend!
 Ja, éénig, eigenaardig en altijd
 Oirspronkelijk, leeft ge uit de eeuwge Springfonteine
 Van al het Godlijk-Ware, Goede en Reine,
 Den Levende en de Levensbron. Gij zijt
 Met Hem verbonden, trouwer dan het wichtjen
 Ooit met zijn moeder in den moederschoot.
 U groet Zijn blik in ieder morgenrood
 En avondgoud — in ieder starrelichtjen,
 In ieder knopje', in elke sneeuwvlok. Hij
 Is U altoos en overal nabij,
 Gelijk de lucht, die boven en beneden,
 Die overal en immer U omvat.
 Zijn Almacht giet in 't weefsel uwer leden
 — Veel fijner dan 't borduursel van een blad —
 Heur godskracht uit, en in uw geest de stroomen
 Zijns Geestes; juist gelijk hij onvermoeid
 De lenteroos, pas uit den knop gekomen,
 Met stroomen van welriekendheid doorvloeit,
 Zoo dat ze, ontwaakt uit de arme voorjaarsdroomen,
 Haar pracht ontvouwt en dankbaar geurt en bloeit.
 En zoo vergeet ook gij niet, rijk te geuren,
 Gods vriendlijk licht te spieglen in uw kleuren,
 Des morgens en des avonds even frisch;
 Zoo rein te denken en zoo stil te minnen,
 Als Hij dat eischt, dat allen alles is,
 En ons reeds hier — Zijn Hemel doet beginnen!

4.

Ik heb ook dit ervaren in mijn hart:
 Daar is een kracht ten leven in de Smart.

Als zij den mensch gelijk een winter treft,
 Dan wordt hij als een chrysalide, en beeft
 Zoo menigmaal een tochtjen zich verheft.
 Ziet, hoe hij maanden in de stilte zweeft!
 Hij hangt maar enkel met een dunnen draad
 Nog met de waereld samen! Maar daar wordt
 Zijn smart allengs een levend lijkgewaad,
 Een harnas, dat hem overal omgordt.
 Daar onder voedt en vormt zich onvermoeid
 Uit de oude stof, die loutrend samenvloeit,
 Zijn nieuw, verheerlijkt wezen; rijpt verjongd
 Voor 't leven van een Hooger element;
 En vliegt, op vleuglen waar Gods licht op vonkt,
 Gods Hemel in, waar hij — zijn huis erkent!

5.

Houdt toch uw dagen voor zoo weinig niet,
 Wijl elke dag zoo stil daar henen vliedt,
 Zoo ongekend en zoo eenvoudig! Leer
 Hen schatten, tot des goeden Gevers eer,
 Die noodig is tot elken harteklop:
 Neem levendig uw leven in U op!
 Zie rond! Uw plekje' is zestig eeuwen oud:
 Gij zit aan 't oude weefgestoelte, en houdt
 De volle schietspoel heden in uw hand.
 Het ver gebergt' zendt, om uw lustwarand
 En weiden te besproeien, U den vloed
 En honderd blanke beekjens te gemoet!
 De verre zeën wentlen zich voor U,
 En zenden U de wolken toe, die nu
 De vruchten drenken in de groene kruin
 Uws boomgaards, ja, de grasjens in uw tuin!
 De ver-geboren winden ruischen aan
 Van 't Zuiden, om te golven door uw graan.
 U komt de Zon, U komt de lieve maan,
 U komt geheel de zilvren starrenrij
 Uit 's hemels verre diepte zoo nabij,
 Dat ze in uw venster slapen, dat heur licht
 Vertrouwlijk dartelt op uw aangezicht,
 De hoofdtjens van uw kindren en den knop

Der bloemen van uw schoorsteenruiker op
 Uw witten wand in schaduwen penseelt.
 Gij leeft, in 't Land der Levenden. Gij deelt
 Uw brood, uw raad, uw liefde aan allen uit,
 Wier kleene kring zich aan uw heupen sluit.
 Gij zijt Gods kind: want U is Jezus' kruis
 Steun van uw hart en grondslag van uw huis.
 Uw toekomst is een eeuwigheid. Ei ziet,
 Terwijl daar boven de eene ster verschiet
 En de andre komt, als lelies in uw vliet,
 Wordt door den Heer uw vaste plaats bereid
 Te midden van Zijn Hemelheerlijkheid.
 Voorwaar, voorwaar, aanstaande Hemeling!
 Uw dagen zijn zoo weinig, zoo gering,
 Dat ge elken dag, begeerig uitgekocht,
 Wel juichende op uw kniën vieren mocht....
 Maar midderwijl, ga! onderwijs uw kroost!
 Bezorg uw huis! smaak en vermeer de troost
 Van 't zalig Evangelie! Drenk den een,
 En spijs den aar! Sprei zegen om u heen!
 Zoo, dat ge uw leven niet onvruchtbaar leeft,
 En 't dadenweb, dat ge in uw dagen weeft,
 Tot scheering God, en God tot inslag heeft!

 X.

ZOMERBESCHOUWING.

Hoe blinkt nu de Aard, bij wisslend kleurgewemel,
 In al den glans der volle zomerpracht,
 Als wierd door haar een hooge gast verwacht,
 Een Koning veler sterren uit den hemel,
 Een Heerscher uit een lichtpaleis der zon,
 Zoo wijs, dat hij Gods wonderwerk waardeeren,
 Zoo rijk, dat hij deze aarde koopen kon,
 Dat jongste kind der dichtgezaaide sfeeren!
 't Jongste en misschien het schoonste! Althands té schoon
 Voor d'aanblik van een brozen menschenzoon,
 Die nog maar half de beeltnis draagt des Heeren!

Of spreek, wat doode, en uit wat rijksgebied,
Wat heros uit de dagen van 't verleden,

Is waard, dat de Aard hem uit de groeve liet,
Om meê te zwelgen aan heur heerlijkheden?

De beste zelfs heeft met zijn beste daad
Ook zelfs geen uur verdiend van 't zoete leven
In schoonheids schoot! . . . Aanschouw die tooverdreven!

't Is al geschikt naar orde, tal, en maat.
Hoe hebben wind en stormen 't oude lover

Op zij' geveegd in kloof en oceaen!
Geen herfstdraad bleef op 't groen tapeet meer over!

Hoe droegen al de wolken water aan,
Om al die duizend bloemen te verplegen,
Al zacht, al zacht, opdat te felle regen

Het kleurig meel niet wegwiesch van heur blaân!
Hoe hebben zuivrende onweêrs de waranden

Met geur bestrooid! Hoe hebben geestenhanden

Reeds week aan week, zoolang het dag mocht zijn,
En zelfs des nachts bij heldren maneschijn,

Of als de nevel 't maantjen had omvangen,
Aan elken boom tot d'allerkleinsten tak,

Aan elken tak zijn blaadtjens opgehangen,
En thands — de vruchten onder 't lommerdak!

Hoe hebben zij den klimop leeren klemmen,
D' eik leeren steunen, 't popeltje' uitgerekt!

Hoe hebben zij de kevers opgewekt,
De montre vogels met hun zilverstemmen

Bij-één-geroepen, ja bijéengejaagd
Tot midden in de bonte toovergaarde!

Zij zonden al de wolkjens weg, en de aarde
Begroet een hemel die geen sluier draagt.

Zij kaatst hem af in haar azuren stroomen,
Hem en de zon, die nu zoo zuiver blinkt

Als elke druppel water die er springt.

't Is feest! Zij'n nog de gasten niet gekomen?

„Wij zijn er!” roept een duizendstemmig choor

Alom, uit hoogte en diepte, mij in 't oor.

En ja! zij zijn er lang: de nachtegalen,

De rozen en de leliën der dalen,

En wat er tjilpt en fladderwiekt en zwiert,
Zanggraag gevederte en gewiekte galmen,

De velden vol van siddrend-blijde halmen,
 De landen en de wouden vol gediert',
 De insekten die de lauwe lucht doorreizen,
 De monsters in hun diepe zeepaleizen,
 In elken drop, elk vlokjen zonnestof! —
 De schoonste gast — nu gastheer in den Hof —
 De Mensch, is daar, en immer komt hij weder
 Als kind Aanschouw hoe alles zich verblijdt
 In 't volop van den rijken zomertijd,
 En, op uw beurt, verblijd u!

'k Werp mij neder,

En bid Hem aan, die al die wondren schiept;
 Maar roep op nieuw wat ik zoo even riep,
 Wat alles roept, berg, dal, lucht, zee, en stroomen:
 „Zal niemand nu meer komen?”

Hij zál komen! —

Schoon zijtge, o Aarde, en toch alleen nog maar
 Een chrysalide! Eens maakt gij alle droomen
 Der Oudheid, alle profeciën waar!
 Dan — zijn uw storende, onbesuisde krachten
 Gefnuikt, en niets dat meer bedriegt of schaadt!
 De olijf luikt op uit giftig scheerlingzaad,
 De havik strookt het duifjen met zijn schachten,
 De runderkreb verzaadt den leeuwenmuil,
 Eén zelfde kooi zal wolf en oilam wachten,
 En 't knaapjen speelt bij d' open slangenkuil!
 Dan — glanst gij van een nooitgekenden luister,
 Een geestelijke schoonheid; geen gewelf
 Des hemels bloot weerspiegelend, maar zelf
 Herboren tot een Hemel, waar geen duister,
 Geen rouw, geen kwaad, geen dood meer is: verfijnd
 En /zoo étheriesch, dat Gods licht bezielend
 Door uw kristallen bodem henenschijnt! —
 Heel 't Menschdom, meê herschappen, jubelt knielend
 Den lang Verwachte, in volle zegepraal
 Het welkom toe. En 't is ten tweeden maal',
 Dat Hij deze aard zal kiezen tot Zijn woning,
 Maar nu in ál Zijn grootheid, nu om nooit
 Te scheiden, nu met Davids kroon getooid!

Geen koning veler starren slechts, maar Koning
 Der Koningen, der Heemlen, van 't Heelal! . . .
 O Aarde, tot wat eer zijt ge uitgelezen!
 Dát zal uw zomer aller zomers wezen,
 Als de eeuwge vrucht des Levens rijpen zal!

En nu — wanneer? . . . Vraag niet, mijn hart! Blijf waken!
 Blik uit! omgord u! wees bereid! sta pal! . . .
 Het uur zal sneller dan gij denkt genaken.

XI.

BENIJDT GIJ?

Benijdt gij ooit den blauwen Violier
 Het dropjen dauw, dat op zijn blaadtjens beeft?
 Of 't dropjen dauw de vonk van 't zonnevier,
 Die 't bont en zevenkleurig wedergeeft?
 Benijdt gij ooit het bietjen in uw tuin
 Den distel met zijn paersch-fluweelen kruin,
 Dien 't onvermoeid al om en over zweeft? . . .
 Gij doet het niet; en rekent dat geen roem:
 Welaan dan, Mensch! den Mensch ook niets benijdt!
 Hem is deze aard de paersche distelbloem,
 Die hij doorzweeft met kunst en moeite en vlijt.
 Zijn geest is als de spiegelende drop,
 Waarin de waereld bont staat afgemaald,
 Want al heur vormen neemt hij in zich op.
 Maar duurder dan de bloem den dauw betaalt,
 Betaalt hij 't kort bezit met lang gemis,
 Met duizend tranen die hij andren gaf,
 Die andren straks weér plengen op zijn graf.
 Want alle Vreugd, als zij vervlogen is,
 Wordt tot een stille, een eedle Droefenis.

XII.

HEBT LIEF.

Het klokgelui, dat ter begraafnis roept,
 't Gesnik der schaar, rondom den kuil gegroept,
 Is de afscheidsgroet der menschenwaereld aan
 Den stervling, die ter lange rust zal gaan.
 Dan deinst allengs de stemme des rumoers,
 Dan spelt de dood den slaper in zijn floers:
 Die ligt dan stil, vergeten, roerloos neêr,
 Te midden van het woelend levensmeir,
 Als een die ongemerkt op 't slagveld blijft,
 Waar nog de strijd den levende ommedrijft,
 Ver toog hij heen — toch schijnt hij nog nabij,
 Als 't maanlicht, dwalend door de wilgenrij;
 Dicht is zijn geest — toch schijnt hij reeds zoo ver,
 Als 't flikkeren der neevlige avondster....
 En niemand tilt den zwaren zerk meer op!
 Zoo wordt de mensch begraven, als een drop
 In zee, een wolk in d' uchtendzonneshijn,
 Een stofjen in de groote zandwoestijn!....
 O Ziel, arm Kind! hoe zwerft ge zoo alléén
 Door 't groote Rijk des Menschenlevens heen?
 Wie weet hoe ras uw afscheidsklok zal slaan,
 Waarop ge alleen het stille pad zult gaan,
 De schaduw door der onbekende nacht,
 Waaruit niet één ooit kondschap wederbracht!
 Maar vrees niet! ook in 't huivrig Doodsgebied
 Wijkt de Engel Gods van Gods verlost niet;
 Al wordt geen traan meer op de groef geschreid,
 Waar Christus is, is geen verlatenheid.
 En nu, — zie op!.... Zijt vroom, zijt vroed, zijt blij!
 Gij wordt omringd van wezens zoo als gij:
 Nooddruftig, eenzaam en met de eigen dorst
 Om 't hoofd te vlijen aan een broederborst,
 Waar alle smart en alle vrees verpoost, —
 Door niets gebonden en door niets getroost
 Dan door de LIEFDE, en overal door haar!
 Haar volheid sluit al de enklen aan elkaâr.

Slechts hij die haat, is eenzaam en alleen,
 De Paria der menschheid, en de steen
 Der ergernis voor eigen ongelijk.
 Hij scheidt zich af van 't groote Levensrijk,
 En hoefde een bóvenmenschlijk zelfbedwang
 Om kalm te zijn, éene ademhaling lang
 Terwijl éen teug van uit de Liefdebron
 't Verlangen stilt dat niet verstommen kon,
 Het armste leven rijk maakt, en 't gemoed
 Bij 't scheiden — van Gods Hemel droomen doet!

XIII.

Z O N N E O P G A N G.

O Morgenrood, dat heel mijn hof omzoomt!
 O gouden vloed, die uit de wolkzee kronkelt,
 Die duin en dal en ieder pad doorstroomt,
 Zoodat elk hutje' als vorstlijk purper vonkelt!
 Gij, waar gij maar een raamtjen open vindt,
 Glijt binnen om uw kleurenschat te mengen
 Op 't verfloos hout, en ieder slapend kind
 Te omgloriën, als lieten 's hemels Englen
 Een jonge Broeder achter! Gij bemint
 De menschen, want gij werpt een rozentint
 Op alles, die 't scherphoekige te rond
 En 't afgesleetne te polijsten weet,
 De rimpels kust en glans giet in de wonden!
 De zware bijl, de grafspâ, ros van zweet
 En ingeroeste tranen, doet ge blinken
 En lichter schijnen dan een veër, zoodat
 De zelfde hand ze weër met vreugde vat,
 Die t'avond nog haar moedloos neër liet zinken.
 O Morgenrood! boò van den nieuwen dag!
 Gij zijt geen meteor, die, zoo verderflijk
 Als vluchtig, éénmaal bliksemt met een slag
 Des donders, waar de nacht op volgt. Onsterflijk
 Als zon en maan, die aan Gods hemel schijnt,
 Zijt gij! Want schoon ge elke' uchtendstond verdwijnt,

Elke' uchtendstond zijt gij weêr daar, nog frisscher
En heerlijker, 't licht wenkende, en — 't licht is er!

Den schipper en den dartlenden dolfin
Doet gij de zee een gouden spiegel zijn;
Den meeuw laat gij op gouden vleuglen roeien;
Den nautilus maakt gij de zeilen goud;
Gij doet als vuur de wiek des leeuwriks gloeien,
Zoodat de jonge leeuwrik 't niet vertrouwt
In 't hoog azuur, dat vlammen schijnt te sproeien.

In heel de rijke prachtzaal dezer aard,
Waar oude en nieuwe wondren zijn vergaard,
Blijft gij de prachtigste aller kostbaarheden
Van jaar tot jaar, zoolang een wandlaar komt,
Die bij uw glans ontroerd staat en verstomt,
Zoolang de hemel afgolft naar beneden!

De mensch bezoekt den klatrenden vulkaan,
Den donder en den diamantenregen

Des watervals, en acht zich wel voldaan
Voor al zijn moeite en lange pelgrimswegen.

Hoe weinigen doen die veel korter reis
— Een tiental schreden van hun eigen drempel —
Naar 't schoonst Tooneel, dat in Gods scheppings-tempel

Alom te zien is, als gij 't wolkpaleis
In 't Oost verlaat, o Morgenrood! Dan schijnen

De schatten van omlaag en van omhoog
Uw urn te ontstroomen: vonklende robijnen

En witte rozen mengen aan den boog.
Een goudmijn — levend goud! — stort al zijn aadren

Op alles uit: op alle menschen-werk
En alle menschen-armoê; englen naadren

En wijken in den purpergloed van 't zwerk,
Als Paradijsgevogelte; en de Heere

Schrijft aan de kim een hallel tot Zijne eere
In vlammend schrift! O levensbron der Aard!

O Morgenrood! begrijpelijk is het dwalen
Des Perziaans, die neêrknielt voor uw stralen!

Wat bij uw aanblik door mijn boezem vaart,
Trekt ziel en zin magnetiesch op naar Boven;

En was God niet onzienlijk, 'k zou gelooven,
Dat gij een opslag Zijner oogen waart!

XIV.

IN DE LENTEZAAL.

Een wonderzaal ligt open nu en bloot!
 De Lentezaal! zoo onafmeetlijk groot,
 Dat eilanden en zeën, Hindostans
 Betooverd dal, en Cyprus' wingertkrans,
 Italiaas verrukkende warand,
 En Trojes heuvlen, en uw vaderland,
 Er zich verliezen als een kindertuin!
 Daar tintelt zij, in 't eeuwig licht en bruin,
 Daar rijst ze, omwelfd van 't eeuwig hemelsblauw:
 Zoo oud — dat Abel haar herkennen zou;
 Zoo nieuw — dat weêr de stramme voet herleeft,
 Die tachtig maal heur pracht doorwandeld heeft;
 Zoo rijk — dat weêr de lelie die niet spon,
 De heerlijkheid van Salomo verwon;
 Zoo klaar — dat zelfs de leeuwrik, die zijn lied
 In 't wolkjen fluit, in 't gras zijn nestjen ziet;
 Zoo ras gesloten — dat de hyacinth
 Zich haastig uit de dunne zwachtels windt,
 En elke golf gevleugeld voorwaarts glijdt,
 Als had'ze tot geen enkel woordtjen tijd;
 Zoo schoon — dat zelfs Homeer met blind gezicht
 Van vreugd zou weenen.... En zoo lief! zoo licht! —
 De bleeken in hun allerlaatsten wâ,
 De dooden, Priamus en Helena,
 En Charlemagne, en uw Napoleon....
 Wat zagen ze van deze lentezon
 Niet hartlijk gaarne een enklen schemerschijn!
 Och, had hun graf een klein, klein vensterkijn,
 Zij zochten er den blauwen hemel door!
 Of maar een reet, waar hun begeerig oor
 Aan 't bijgezwerm en d'eersten vooglenzang
 Zich laven mocht, een half kwartierken lang!
 Om dan, gesterkt na langen slaap, zich weêr
 Ten langen slaap te vlijen als weleer,
 Ten zwaren slaap der dooden! —

Maar gij leeft

Het zoete leven in Gods zon en zweeft
 Met oor en oog dees werkplaats over, waar
 De wonderen zich schaaklen aan elkaâr:
 Maar waar geen hamer dreunde, geen palet
 Met groen en purper achterbleef, geen tred
 Des Kunstnaars klonk, geen Meester zichtbaar schiep.
 En toch is alles af! Geen kloof zoo diep,
 Geen berg zoo hoog, geen blad zoo fijn geplooid,
 Geen deel, hoe klein, hoe groot, of — 't is voltooid.
 Geen wolkjen gaat, dat niet zijn water brengt,
 Geen water vliet, of 't heeft zijn veld gedrenkt,
 Geen windtjen rust, of 't rolde een wolkjen aan.
 En needrig stil, als had zij niets gedaan,
 Straalt ginds de zon en glimlacht — in haar groet
 Nog zichtbaar toch. Maar Hij, die alles doet,
 De Meester, is niet zichtbaar — glimlacht niet.
 Ja toch! Hem speurt het oog der ziel, Hem ziet
 't Gereinigd hart dat Hem in Christus kent:
 Zijn kleed is 't licht, Zijn glimlach is de lent'!

XV.

BIJ 'T SNEEUWKLOKJEN.

O voorjaarsveld! o voorjaarszonneshijn!
 Wat moet ik zien? — De koele wintervlokken
 Versmolten pas, en 't donker wolkgordijn
 Is even van den hemel weggetrokken;
 Pas even suisde een zachter adem aan,
 En speelde met de dwarrelende blaân
 Van de oude herfst en 't pasgeboren lover
 Der nieuwe lent', die nog schroomvallig zwijgt....
 Daar sterft gij reeds, Sneeuwkllokjen! en gij zijgt
 Stil, lijdzaam, op den harden grond voorover.
 Reeds gaat gij heen! en echter zal eerst nu
 't Viooltjen haar welriekendheid doen vloeien,
 De leeuwrik schaatren, en de amandel bloeien.
 Lief Klokjen! de aarde is nimmer schoon voor u!

Ge aanschouwt het goud en purper van de rozen
 Noch 't zilver van den appelboom. Gij ziet
 De aardbezie in haar groenen schuilhoek niet,
 't Rood karsjen niet, waarvan de hof zal blozen.
 Dat alles moet in maagdelijke pracht
 Rondom en op en boven 't plekjen leven,
 Dat heden u ter grafplaats wordt gegeven.
 Gij zwijgt en sterft.... Sneeuwkllokjen, sluimer zacht!

Zoo riep ik uit in weemoedvolle klacht.
 Daar sprak mijn geest: „O kind van stof, ge boezemt
 Een treurzang uit, en merkt niet, dat ook gij
 Een waereld moet verlaten die pas bloesemt
 En groen wordt, in haar langzaam lentgetij.
 Gij zult des Menschdoms Zomer niet zien glore:
 Dat zal uw kroost, uws kroostes kroost misschien!
 Veel min zult gij de geele blaären zien,
 Den doodsnik van de herfst der schepping hooren!....
 Niet de aster, die de bloemen overleeft,
 't Sneeuwkllokjen zijt ge, in 't vroeg seizoen geboren,
 Dat, na één dag, het hoofdtjen buigt en sneeft.
 Wat zijn voor God zes duizend jaren? — Uren!
 Minuten pas!.... Wie weet hoe lang Zijn zon
 Nog schijnen, en de lente voort moet duren,
 Die 't allereerst in Bethlehem begon,
 Eer alle Volk en Natie voor den Heere
 Gerijpt is tot een zomervrucht. Zie rond!
 Nog heerscht het goud, nog kroont een schandlijke eere
 Het vleesch der zonde, en druipt de zelfde grond
 Waar Jezus' krebbe en Jezus' kruispaal stond,
 Van Abels bloed! Nog wandelen de voeten
 Des Joods, die pas den vrede zal begroeten,
 Als hij, in 't hart, U, o Messias, vond!
 Nog is er van de volheid van den Heiden
 Niets dan een klein beginsel ingegaan;
 Terwijl nog al de tusschenwanden staan,
 Die Christnen van hun Christenbroeders scheiden.
 De zaligheid der Liefde, die 't gesteent'
 Der harten smelt, en van verrukking weent,
 De Vrijheid, Vreugde, en Vrede, die tot sikklen
 De zwaarden smeedt, en wolf en lam vereent, —

Zijn vruchten die eerst later zich ontwikkelen!
 't Is voorjaar, voorjaar! Dichter, en gij gaat
 Niet anders dan het Sneeuwkllokje! Eerst na dezen
 Verrijst voor de Aard de zomerdageraad,
 Wanneer — uw stof reeds lang verwaaid zal wezen!"

XVI.

BIJ 'T UITGEBLOEIDE NAGELBED.

Zie, 't Nagelbed heeft ook al uitgebloeid,
 En zelfs niet één dier bloemen zal meer geuren,
 Zoolang omhoog de blauwe hemel gloeit.
 Toen gij haar 't eerst in 't feestkleed harer kleuren
 En vloeiend van welriekendheid zaagt staan,
 Toen dacht gij wel: „Ik kan haar al mijn dagen
 „Zien bloeien!" en — gij bliktet ze niet aan:
 Nu komt ge weêr: te spà! zij zijn vergaan,
 En gij verschrikt en houdt niet op met klagen.
 Ach! wierd uw hart nooit erger hier beneên
 Door d' eigen schrik — te late spijt — bewogen!
 Veel schooner dan de bloemen, bloeien de oogen
 Van vrienden en geliefden om u heen,
 Maar vóór ge 't gist, zijn ze evenzeer verdwenen:
 Zij blinken en verbleeken op hun tijd. —
 Verzuim ze niet! Geen traandrop die zoo bijt,
 Als 't vocht, dat ons de onachtzaamheid doet weenen.
 Omdat het nú zoo wemelt op uw pad,
 Wijn duizenden u overal omgeven,
 Is 't, of áltijd die enklen zullen leven,
 Met wie ge de aard ter zelfder tijd betradt,
 Ter zelfder tijd het zonnetjen zaagt zweven,
 En die uw hart vooral heeft lief gehad.
 Maar 't licht der zon — neen! 't lichtjen hunner krachten,
 Gaat langzaam uit: onmerkbaar dunt de schaar':
 Daar sterft de laatste! en schreiend bij zijn baar,
 Zult gij vergeefs een laatste groete wachten,
 Vergeefs een oor, geopend voor uw klachten!
 Die lieve Vriend, hoe hij u dierbaar was!
 Zoo 't baten kon, wat wierd er schats geboden

Voor slechts één blik, een handdruk van dien dooden.

Maar dagvaard eens de vlammen op uit de asch! —
Zoo dan — ik kom niet eischen, ik kom smeeken:

Verzuim gij toch uw vluchtig Heden niet!

Erken elk uur, eer 't nutteloos vervliet!

Schat de uwen, eer de dood hen doet verbleeken!

Al wat gij hébt, niet wat gij hebben zult,

— Dat komt zoo straks! — sta immer voor uw oogen!

Niets heeft den Mensch zoo vaak en diep bedrogen

Als — daaglijksch uitstel van een dagelijksche schuld!

XVII.

G E D U L D.

FANTAZIE BIJ EEN BLOESEMTAK.

Betoom, betoom uw ongeduld! Al wat

Uit volle borst een uitgang zoekt naar buiten,

Komt eens in 't licht: geen leven laat zich stuiten:

't Zál komen, ja, als een gevonden schat!

Verrassend als na lange winternachten

Zal 't vóór u staan, voltooid en maagdelijk frisch:

Zoo als het bloesemrijzen op uw disch,

Dat Gods natuur met ongehoorde krachten

Hervoortriëp uit de diepte van 't Heel-Al,

Met veel meer kunst dan ooit de ruwe handen

Des bergmans bij zijn arbeid leiden zal,

Die gouderts wroet uit 's aardrijks ingewanden.

Wie weet, wat nieuw, wat heerlijk starrenheir

Nog op zal gaan! wat golvend zonnenmeir

Meê ruischen zal in 's hemels harmoniën!

Wie telt vooruit den koninklijken stoet

Van hoogbegaafde, onsterflijke geniën,

Wier wondren de Aard nog eens bewondren moet?

Onmeetlijk is de rijkdom van Gods zegen!

Het drijvend zwerk omvat den bloemenregen,

Het diepste dal den berg van bloemen niet,

Die, hier alleen, van boven neêr zal dalen.

De vooglenschaar, de drom van nachtegalen

En leeuwrikken en zangers, die hun lied
 Na dezen in de blauwe lucht herhalen,
 Is groot genoeg om 's hemels zonnestralen
 Als met een wolk te omneevlen. Maar de Heer
 Laat ze op Zijn tijd en niet in eens ter neêr.
 En toch, voorwaar! daar zal geen enkle falen!
 Zij zullen állen komen, zoo gewis
 Als allen die reeds kwamen, leefden, zongen,
 Of 't nog doen. — Mensch, uw ongeduld bedwongen,
 Waar de Eeuwge-zelf niet ongeduldig is!
 Zie, zwijgend, kalm, onzichtbaar werkt Hij voort:
 Bedaard en stil doet Hij de bronwel hupplen,
 De wolk zijgt neêr, maar opgelost in druppelen;
 Hij leidt de zon ter purpuren westerroort,
 Opdat de dag, in koeler nacht herschapen,
 't Zweet droogen zou op 's aardrijks heet gelaat.
 De bloemenhoofden vult Hij op met zaad,
 Maar enkel voor de naaste lent': ze ontslapen
 Als kleine grijzaards, en hun sneeuw wit hair
 Zweeft op den wind. Slechts in de laatste dagen
 Van 't najaar, als de takken vruchten dragen,
 Roept Hij de nieuwe knoppen bij elkaâr:
 Hij doet ze al zacht in bruine zwachtels zwellen,
 Betoomt hun haast, dat vóór Aprils begin
 Die hulsels hen niet al te prangend knellen,
 En sluiert ze met zilvren neevlen in,
 Als waren 't kleine kindren, die de moeder
 Voor 't licht beschut en nog een kleene poos
 In sluimring sust.... En zóo is de Albehoeder
 In al Zijn doen: hier — ginds — alom — altoos —
 Nog eens dan, Mensch! de vleuglen opgeheven,
 Maar — 't Ongeduld geheiligd tot een kracht,
 Tot voorgevoel van een volmaakter leven,
 Waardoor de taak met blijdschap wordt volbracht,
 U heden door den Meester opgegeven!

XVIII.

'T MENSCHEN-AANGEZICHT.

Wat rouwtooneel: de hemel zonder zon!
 En echter wilde ik leven, zoo men kon.
 Maar zonder Menschlijk aangezicht, wierd de Aarde
 Weêr eenzaam, en verloor de zon heur waarde:
 O aangezicht des Menschen! die U schiep,
 Hergaf Zijn beeld. Gij Lotus op het diep
 Der Hemelzee, aan 't strand der Aarde bloeiend!
 Gij geestes-tempel! waereld-spiegel! bloeiend
 Van leven, zich schakeerend zonder end!
 Gij, gij-alleen maakt dag en firmament
 Eerst waarlijk licht. Bij uw gewenscht verschijnen
 Is niemand meer alleen, zelfs in woestijnen.
 Een naglans van der onschuld dageraad,
 Een Paradijsheerkring, is 't gelaat
 Van ieder kind, een Englendroom der grijsheid.
 Zoo gij ontbraakt, werd Liefde, Woord en Wijsheid,
 O ziele-sleutel! van hun kracht beroofd,
 Al ging ook van 't alom-behairde hoofd,
 Muziekgalm uit! Gij zijt in dit Beneden
 Het meesterstuk der zichtbre heerlijkheden.
 Elk aanschijn, dat een Godgewijd gemoed
 Weërkaatst — gelijk de klare watervloed
 De zon hergeeft — is waarlijk schoon. Het harte
 Vertolkt er al zijn vreugde en al zijn smarte!
 Op 't aangezicht verschijnt het allereerst
 Het wee, dat in d' onzichtbren schuilhoek heerscht,
 En overstroomt in — tranen; 't eerst, de weelde,
 Die 't heimelijk heur trilling mededeelde,
 En overstroomt in — lachjens. Gods Natuur
 Is nergens zoo doorzichtig. Vraag het uur
 Des korten dags aan 't schaduwwerpend ijzer —
 Het Aangezicht is 's Levens zonnewijzer!
 Het toont de Jeugd, zoo als geen morgengloed,
 Geen lenteroos, haar ons aanschouwen doet;
 Toont d' Ouderdom, wien geen verwelkte dalen,
 Geen vale herfst, zoo roerend-waar ons malen
 Als 't voorhoofd dat weêr bleek werd en zich boog,
 't Verzilverd hair, en 't onstandvastig oog,

Dat, weggeflauwd, naar binnen schijnt te blikken.
 En zelfs de Dood, die Koning aller schrikken,
 Zweeft in geheel zijn heilige ernst alleen
 Ontroerend-zacht langs 't Menschlijk aanschijn heen.
 Ja meer! gij kunt op de afgestorven trekken,
 Als door een floers, de zaligheid ontdekken,
 Des geestes die te rug vliegt naar het licht. —
 Ook Jezus koos een Menschlijk aangezicht
 Ten sluier Zijner Godheid. Dat wij 't eeren
 En lieven, in den heiligen naam des Heeren!
 Bedroef er geen, van wien ook: want misschien
 Is 't voorbestemd om — eenmaal God te zien!

 XIX.

'T VADERHUIS.

Verlaat toch niet voor lange, lange jaren,
 Uw Bakermat! Daar glinstert uit de baren
 Der levenszee geen beter plek, dan 't oord
 Dat ons als kind, als zuigling, heeft behoord,
 Behoord zoo lang ons heugen kan. Jonkvrouwlijk
 Gelijk weleer ons hart was, en vertrouwlijk
 Gelijk een oude vriend, begroet het ons.
 't Zand bloeit er, en de distel heeft er dons.
 De Bakermat is 't onverloren Eden,
 Waar we in de schaûw der eerste boomen treden,
 Waar de oude bron haar ouden zang herhaalt,
 En de eigen zon, de kinderzonne! straalt
 Van d'even klaren hemel, steeds bepaereld
 Met de eerste starren. Dáar werd ons de waereld
 Ten vaderhuis: dáar was het vaderhuis
 Heel onze waereld! . . . De oude steenrotskluis
 Groeit toe, wannecr de duive is weggevlogen;
 En keert ze weêr — zij zoekt, maar — staat bedrogen:
 Als ge uit uw erfgrond wegwijkt, sterft de beemd
 U af, en — heel de waereld wordt u vreemd! —
 De Bakermat heeft eens uw beste wenschen,
 Als u, gewiegd. Slechts dáar kent gij de menschen,
 Wjl gij de kindren kendet. Dáar-alléen

Zweeft de ademtocht des vredes rond u heen,
 Dáar lieven ze u, om dat ze u allen kennen
 En aan ùw liefde en — feilen zich gewennen!
 Dáar leest ge in 't hart, en dáar begrijpt gij eerst
 Het Godsbestuur dat over alles heerscht:
 Want dáar zijn u der menschen handelingen
 Hun zin, hun lot, en loon, aanschouwlijk. Zingen
 De vreemde heuvlen van Gods majesteit,
 Uw moederdal looft Gods voorzienigheid!
 Walgt u de vrucht van eigen lustwaranden,
 Zoo trek dan heen naar de u onvruchtbre landen!
 Begeert gij Kennis — vorsch de steden door!
 Begeert gij Goud — doorploeg het waterspoor!
 Begeert gij Macht — volg waar ze U heen doet streven!
 Maar spreek: is Macht, Goud, Wetenschap, wel 't Leven?
 Begeert ge uw leven? Wilt gij 't Hoogste Goed:
 Waarachtig Mensch zijn? Teugel dan den voet,
 Of — allereerst: betoom den lust der zinnen,
 En — blijf in 't land der Vaderen! Blijf binnen
 Uw vaderstad! ja, zoo gij 't mooglijk ziet,
 Verlaat ook zelfs uw vaderwoning niet!
 Voor 't Vaderhuis staan Englen onder 't wapen.
 't Is naamloos zoet, op d' eigen plek te ontslapen,
 Waar de eerste slaap onze oogen heeft verheugd!
 Gelukkig, wien der ouden vlijt en deugd
 Het Vaderhuis, in Gods genâ verkregen
 En wél bewaard, doet erven — met hun zegen
 Tot fundament en gevel! die hun naam
 En — dak hernieuwt, en opleeft aan hun raam,
 Als nieuwe vrucht aan d' uitgebloeiden wingert,
 Als groenend veil, om d' ouden muur geslingerd!
 Gelukkig is de Dochter, wie de Man
 Het Moederoog niet ver ontvoeren kan!
 Die 's avonds heimlijk even weg mag glippen,
 Naar d' ouden kus der vriendelijke lippen,
 Naar d' ouden haard, waar 't vlammetje' even hel
 Als vroeger danst! die 's morgens vogelsnel
 Met luttel schreên heur lichtgetrooste smarte,
 Heur groote vreugd, in 't open Moederharte
 Ter nederstort! De vrede van heur God
 Vervult haar: want zij brengt het hoogst genot,

Dat ooit de borst der Oudren heeft bewogen....
 Dier Oudren — zoo veranderd voor heur oogen,
 Die, witbesneeuwd en met gebogen leên,
 Nog roerender haar minnen dan voorheen,
 Nog teêrder haar — hun „lieve dochter” heeten!
 Zie, hoe ze nu, aan d'eigen disch gezeten,
 Heur Kindeken op 't eigen kussen plaatst
 Waar eens de Moeder zat! Die zit er naast
 — Oude eerbiedwaarde! — en blikst met zalig beven
 Naar beide heen, en ziet het, hoe zij leven
 En worden: en vindt heel heur zoet weleer,
 Verdubbeld en verjongd, in beide weêr.
 Ja meer! ook hij, de Patriarch en Koning:
 De grijze Vader! bleef nog 't kind der woning, —
 Der wel gelijk, die op de zelfde plek
 Heur frischheid houdt in 't lommrig looverdek.

XX.

BLOEMENLES.

Gij trotsche Mensch! pas op, dat niet misschien
 De Rozenstruik u schaamrood op doet zien!
 Geworteld in de moederlijke nacht
 Van 's aardrijks schoot, verzamelt zij zich kracht,
 Formeert ze een takje', een blaadtje', een bladgewelf,
 Dan knoppen, rozen, doornen — alles zelf!
 Zij vult met geur de rozen die ze kweekt;
 En blijft ook stil, als gij die prijst, ja breekt:
 Want zij heeft kracht voor menig nieuwe roos!
 De doornen-zelfs draagt zij niet vruchteloos:
 Want 's voorjaars, als het lammeken zijn wol
 Verliest, zit zij van witte vlokjens vol;
 Die greep zij met de kleine dorens aan,
 En houdt ze vast, en laat geen donsjes gaan —
 Tot eindelijk de vogel er om vraagt,
 Die ze allen naar het weeke nestjen draagt....
 Dus, trotsche Mensch! pas op, dat niet misschien
 De Rozenstruik u schaamrood op doet zien!

XXI.

NOG EEN BLOEMENLES.

Zie daar die Roos! daar straks nog was ze Knop.
 God der Natuur! ik merk Uw vinger op.
 Goed-zijn is Zijn, al 't andre is Wanbestaan,
 Is Worden slechts, Ontwikklen, of Vergaan.
 Gij Goede dan, gij Christen! wees verblijd,
 Maar — wees niet trotsch: gij zijt niets, maar gij Zijt.
 De Knop is Roos door éenen zonneshijn:
 Wat heden wordt, zal mogelijk morgen zijn.

XXII.

BIJ 'T AARDBEIJPLUKKEN.

Ai ziet! de Zomeroogst is daar. Nu plukt
 De dartle jeugd, die in de struiken bukt,
 De heerlijke aardbei die te vonklen staat,
 Op 't groen fluweel een vurige granaat!
 Hun kleëren geuren, en hun vinger geurt,
 Door 't rozenbloed der rijpe vrucht gekleurd!
 De mond der kindren geurt, en snapt, en lacht,
 En dankt de moeder die hen herwaards bracht.
 Gij meesmuilt, Rijkaart, om dit kinderfeest?
 Geen slemppartij is ooit zoo duur geweest,
 Geen bruiloftsmaal in 't koninklijk paleis!
 Die wandeling der moeder, kost een reis
 Der aard rondom de zon heen — en de zon
 Veel duizend stralen uit Gods stralenbron,
 En die veel duizend stralen kosten weër
 Veel olie uit het blauwende éthermeir....
 Bereken eens, zoo gij te reeknen weet,
 Wat arbeid aan éen zomer is besteed!
 Wat Godskracht, die de raadren der natuur,
 Die aarde en hemel zelfs geen enkel uur,
 Geen oogenblik van ruste heeft gegund!....
 En als gij dan niet langer tellen kunt,
 Als gij, verbaasd, uw wetenschap verloort,
 Zoo kom dan hier, en luister naar dit woord:

Eene aardbei kost — al wat een zomer kost,
 Als hij, voltooid, zich in zijn prachtkleed doscht;
 Dat van uw boomgaard opgolft tot aan 't zwerk:
 De zomer kost — een Godlijk wonderwerk!
 Dat wonderwerk, en alle wondren saam',
 Die vrouwe met den blijden moedernaam,
 Die kindren, de aard, de hemelen daarbij,
 Zij kosten God — één lettergreep: „DAAR ZIJ!“....
 O mensch met uw millioenen! GOD is rijk,
 En GOD is groot!.... Aanbid Hem, handvol slijk!

XXIII.

I N ' T N A J A A R.

Weêr zingt Natuur in de afgevallen blâren
 Haar laatste lied, haar najaars-elegie!
 Een traan verrast onze oogen, onze knie
 Buigt biddend neêr, en al de fijne snaren
 Des weemoeds — die Aeoolsharp van het hart —
 Ontwaken; om harmoniesch mee te trillen;
 Maar daar is zooveel zoetheid in die smart.
 Dat wij haar voor geen vreugde ruilen willen.
 Hoe wordt het loof, dat daaglijks lichter geelt,
 Met duizend bonte tinten gepenseeld,
 Waarvoor 't palet des Kunstenaars geen verven,
 Des Dichters taal geen namen heeft! Hoe kust
 De zon nog eens de bloemen, eer zij sterven,
 De kindren van haar jonge jeugd! Hoe rust
 Het veld, de hof, de boomgaard, en de wingert
 Die aan mijn venster tikt, van d' arbeid uit.
 De spin zelfs, die aan 't laatste draadtjen slingert,
 Heeft trouwer niet dan 't allerkleinste kruid
 En klompsken aard, haar dagtaak afgeweven.
 O, wie zóó schoon, de webbe van zijn leven
 Voleinden mocht! Wie werken kon als gij,
 Natuur!.... Mijn God, vergeef de hovaardij,
 En gun mijn wensch: geef me oogen, heldere oogen,
 Om 't wonder Uwer handen gâ te slaan;
 Een ziel, om recht Uw schepping te verstaan,

Dat Leerboek van Uw eeuwig alvermogen,
 De Inleiding tot Uw Bijbel, 't Alfabeth
 Dat ons de Schrift leert lezen!.... Geef mij ooren,
 Die luistergraag Uw levenslessen hooren,
 Ook waar Gij die in 't bloeiend voorjaarsbed
 Of in het goud der bleeke najaarsstralen
 Gegriffeld hebt — oirspronklijkste aller talen!....
 Geduld en Waarheid, deze twee, o Heer!
 Vind ik alom in al Uw werken weêr:
 In elke wolk, in elken drop, bij 't zwoegen
 Des zomers, en als de avonden vervroegen,
 In elk seizoen — altijd en evenzeer!
 De Waarheid is de grondslag Uwer schepping:
 't Toont alles zich gelijk het is. Hoe zong
 De leeuwrik, als hem 't hart tot zingen drong;
 Hoe tjlpte 't muschje, in blijde vleugelrepping,
 Als 't zoet gevoel des levens hem bewoog!
 Het roosjen geurde, en 't nachtviooltjen spilde
 Haer balsem, juist zoo als Gij, Meester! wilde;
 De tong van niet één éénig blaadtjen loog.
 Niet slechts geen knop, die de aarde mee bebloemde,
 Maar ook niet één der schoonste werken roemde
 Zich-zelfen — neen! U grooie God! alleen,
 Zelfs als de pauw zijn prachtig rad liet pronken,
 Of als de zon, den pauw gelijk, verdween,
 En starren in zijn rozig licht-rad blonken....
 En nu — ik zie die zelfde starren weer:
 Zij treden stil naar buiten, en zij dulden
 De neevlen, die heur wandelweg omhulden;
 Zij weten 't, ook de herfst is de Uwe, o Heer!
 En Gij verbergt een lenie in elken winter,
 De onsterflijkheid in ieder graf. — Hoe zacht
 Zijr honderde van bloemen hier en ginter
 Bezweken in den allerlaatsten nacht!
 En zonder ook den minsten zucht te lozen,
 Aansprakeloos en dankbaar, bogen zij
 't Verbleekte hoofd ter aard!.... Wat les voor mij!
 Ach, dat een bloem den mensch moet leeren blozen!
 De sprake, die het Najaar spreekt, beschaamt
 Den hoogmoed, dien „de Vorst der schepping” aamt!
 Het predikt dood en eeuwigheid. — Gij, Heere!

Doe mij dien wenk betrachten!.... Heilig Gij
 Mijns levens korten zomerdag, en zij
 Mijn einde een herfst, nog ruischend van Uwe eere!

XXIV.

DE MOEDER IN HET NAJAAR.

Gelijk een moeder, die haar laatste spruit
 Nu ook, gehuwd, haar huis verlaten zag,
 Voor 't eerst zich na haar groenen bruiloftsdag
 Tot rust zet, nu zij 's levens werk besluit:
 Zoo rust Natuur, de vruchtbre Moeder, thans
 In 't Najaar van haar grooten arbeid uit.
 Veel dochterkens — een rijke Bloemenkrans! —
 Trok ze één voor één den schoonen feestpronk aan,
 Die al haar dagen duurt. Zij wiesch ze trouw
 Elke' uchtendstond en bij het slapen gaan
 Het lief gelaat met frisschen hemeldauw.
 Trouw heeft ze den volwassenen bij 't licht
 Der volle maan de Bruiloft aangericht,
 En verder nog met onvermoeide hand
 Het werk van al haar Kindren mee bezorgd:
 De vruchten uit de bloesems der warand
 Gelokt; de slang heur jaarlijksch kleed geborgd;
 De blonde druif gevuld met versche most;
 De vlinderwiek met goudstof overstrooid;
 Het vischjen in zijn schubbenjak gedoscht;
 De boon, in 't groene huisjen, bont getooid....
 Geen streepjen faalde. O Meesterlijk Geheel!
 En alles was zoo schoon en blijd als ooit
 In lucht en zee en dal en boschpriël;
 En ongevraagd ontving een elk zijn deel!
 Hoe duurzaam is haar werk, dat jaar op jaar
 Vernieuwt! Hoe onvergankelijk staat zij daar!
 Terwijl al 't geen de Mensch — haar grootste kind —
 Volbrengt, straks valt en wegwaait op den wind.
 Nooit kinderloos, kent Gods Natuur geen rouw,
 En onvermoeid blijft zij de Jonge Vrouw.
 — De menschenmoeder echter, wie ik-zelf

Het laatste kind ter vrouwe nam, zit stom
 En eenzaam neêr in werkloze' ouderdom.
 Heur taak is af. Zij bikt naar 't stargewelf,
 Dat, eeuwig blauw, haar eigen molmend dak
 Beschaamt. Zij grijpt den bladerlozen tak
 Des vruchtbooms, en ziet met bewondring aan,
 Hoe daar alom weêr nieuwe botten staan:
 Die bloeien straks bij lentes wederkeer.
 En — dragen vrucht. Ach, dat zal zij niet meer!
 Zij glimlacht, maar in ieder oog een traan,
 En fluistert zacht, als in een luiden droom:
 „Een mensch is slechts een knop aan 's levens boom!”
 Maar eensklaps, ziet! daar zijn die wangen droog;
 Daar blinkt een gloed des hemels in haar oog,
 Zoo schoon als nooit op vollen zomerdag
 Natuur op al heur schatten werpen mag.
 Zij vouwt, verblijd, de maagre handen saam',
 De stramme kniën buigen zich ter aard',
 En van haar bleeke lippen vloeit een Naam,
 Die alles in een enklen klank vergaart
 Wat troosten kan van 's levens korten duur:
 „Mijn Jezus!” bidt ze, „ik dank U: ik versta
 „Uws geestes stem, en lofzing Uw genâ!
 „Neen, ik benijd geen Lagere Natuur:
 „Zij — is dezelfde in 't steeds herlevend groen.
 „Mij — schiept Gij niet om in den ouden kring
 „Mijn eigen werk oneindig na te doen!
 „Gij roept mijn ziele, om van ontwikkeling
 „Te klimmen tot ontwikkeling, en van kracht
 „Tot kracht, van licht tot licht, van de Aard tot U!
 „Hier hebt Gij mij bij 't spinnewiel gebracht,
 „En breekt dan nu de grove draad, welnu!
 „'k Weet dat Omhoog me een beter arbeid wacht.
 „Geef dat ook ik in deez' mijn rust U dien'!
 „'k Leg aan Uw voet mijn biddend hart ter neêr;
 „'k Heb door 't geloof Uw zaligheid gezien!
 „Laat thans in vrede Uw dienstmaagd gaan, o Heer!”

— Komt, moeders! doet als zij, en weent niet meer!

XXV.

WAT GEEFT MIJN LIED?

SLOTZANG.

Wat geeft mijn lied? — Een roepstem op den drempel,
 Een noodiging voor 't groote Levens-feest,
 Den tekst des grooten Preëkers in den Tempel,
 Die 't Al bezielt met Zijn algoeden Geest!
 Nu leer gij-zelf gelooven en beminnen!
 Nu ga gij-zelf den schoonen Tempel binnen!
 Betreed het Allerheiligste! Betreed
 Den bodem, die zoo velen reeds betraden,
 Bid op de plek, waar reeds zóó velen baden,
 Dat de indruk van hun knie het marmer sleet!
 Ginds rusten ze, onder heilge tempelzerken,
 In 't tempelwelf! Nog zijn zij U nabij!
 Zie rond u heen! Aanschouw de lange rij
 Der „Heiligen des Levens,” wie hun werken
 Gevolgd zijn! Hoor, wat de Ongeziene preëkt,
 Met woorden niet: — met lente en lentegaven,
 Gebloemte en licht, dat uit den sluier breekt,
 Met herfst en dood, met dooden en met graven,
 Met duizend nieuwe kindren — hovenal
 En 't duidelijkst met menschen, met geslachten,
 Ja, met u-zelv'! Geen die God hooren zal,
 Als hij Hem in zijn eigen zielsgedachten
 Zijn hart, zijn geest, en zijn geweten niet
 Hoort roepen en vermanen. Spits dan de ooren,
 En hoor u-zelv', dan hoort gij Hem! en ziet
 Dit opschrift op den tempelgevel glore:
 „Wees heilig: want gij zijt in 't Vaderhuis!
 „Wees goed: want God is goed! Hem zult gij vreezen
 „En lieven. Leer te sterven onder 't kruis,
 „En — laat uw leven als uw sterven wezen!”

KLEINE GEDICHTEN VAN KAREL XV.

AAN ZWEDEN.

Gij Noorden, met uw ruischend strand!
Mijn vrij, mijn dierbaar Vaderland!
Hoe kalm blikte gij in 't ronde!
Een welbeproefden held gelijk,
Gebiedt gij eerbied t' allen stonde,
Aan onvergeetbre daden rijk!

Wel vaak bedreigde u kriegsgevaar,
Maar bij uw rotsmuur stondt gij daar,
Sterk als de grauwe klippen;
En over woud en heuvelpracht
Houdt gij met sprakeloze lippen
Onwrikbaar op uw post de wacht!

Nog menig deugd, zoo rein als trouw,
Schuilt stil in uwer dalen schaûw;
Uw fiere stroomen ruischen
Van d' ouden, blijden Vrijheidszang,
En Zweedsche kielen steeds doorkruisen
De golven met gewieken gang!

Maar zelf zit gij in vrede neêr:
Slechts half gedachtig aan 't weleer,
Toen u de roem deed blaken.
Van verre rolt de krijgskar voort —
Zal nimmer u de storm genaken,
Die gij bij gindsche volken hoort?

Uw glorie zweeft de waereld door;
 Eens groenden lauwren op uw spoor —
 Verzuimt gij die op heden?
 Acht gij den strijd voor Eer en Recht,
 Voor Trouw en Vrijheid, reeds volstreden,
 En 't groote pleit voor goed beslecht?

O Zweden! voelt uw kroost zijn hart
 In 't web der Eigenbaat verward,
 Der Wijsheid dezer dagen?
 Een smartkreet gaat van broeders uit; —
 Hebt gij geen ooren voor dat klagen?
 Kan 't zijn, dat gij uw ziele sluit?

O, twijfel niet, Gods sterke hand
 Beschutte' en hoedde Zwedenland,
 Ook onder duizend vreezen.
 Houdt gij getrouw uw plicht in 't oog,
 Gij weet, uw God zal met u wezen,
 Hoe fel de waereld dreigen moog'!

Vertsaag dan niet, maar bouw op Hem!
 Verhef als uit de hoogte uw stem,
 Waarop de volkren beiden!
 Dan breken boei en slavenkoord,
 Dan zult ge u tot den kamp bereiden,
 Uw schoonsten! voor den Vreë van 't Noord.

DE BURCHTRUÏNE.

De avond daalt op donzen wiek —
 't Hoofd omkranst met klissenblaären,
 Duikt de Stroomgod uit de baren,
 Luistrend naar de windmuziek.

Aan den zoom van 't donker meir
 Staat een oude Burcht te grijzen —
 Wonderzoete droomen rijzen
 Bij dien aanblik keer op keer.

't Avondrood, dat nederglijdt,
Doet het puin van purper gloren:
En zóo schijnt die oude toren
Ongeschonden door den Tijd!

Ik, herschapen evenzeer,
Waan me een Held uit vroeger jaren,
Aan de spits der trouwe scharen
Opgerukt in 't krijgsgeweer.

'k Pluk alreê het lauwergrœn
Voor de blankgehelmden slapen
Met het Ridderlijke wapen . . .
Daar verdwijnt het vizioen!

De allerlaatste zonneglans
Stierf daarheen in 't schemerdonker:
Een juweelig stergeflonker
Tintelt aan d' azuren trans.

Langzaam gaat het maantjen op,
En de beelden, straks verschenen,
Trekken nu als nevels henen
Over eik- en sparretop.

Slechts Herinrings stem gaat om
Door 't geboomte, in zoete klachten,
Roepende, als in donkre nachten
't Orgel uit een Heiligdom!

IN DEN VREEMDE.

Plek der geboorte!
Verrukkelijk strand!
U blijft mijn harte
Voor immer verpand.
Zwaan, die u rustig
In 't vijvervlak spiegelt,

Lieflijke Haga! ¹⁾

Gij, Tooverpaleis,
Lokkend in 't midden
Der bloeiende parken!
Smachtend vervolgt mij
Uw beeld waar ik reis!

Hoog aan den hemel
Bespied ik de wolken,
Eeuwen aan eeuwen
De wandlaars der lucht;
'k Hoor in 't geboomte
De ruischende blären
't Windeken roepen,
Zoo haastig ter vlucht:

„Koeltjen van 't Noorden!
Ai, waar snelt ge henen?
Werwaards, gewiekte!
Verlokt u 't verschiet?
Zaagt gij dan Lögarns
Verrukkende schoonheid,
Zaagt ge op de golven
Heur eilanden niet?

„Zaagt gij de klippen
Niet de oevers omzoomen,
Wenkend en wuivend
Met looverfestoen?
Zaagt gij de weiden
Niet lonken en lachen,
De armen ontsluiten
Van 't molligste groen?

„Als ge ooit te voren
Die oorden begroettet,
Immer er juichend
Vertoefdet, zoo spreek!
Waarom ontvouwt ge

¹⁾ Een lustslot nabij Stookholm.

Dan dáar niet uw vleuglen?
 Vreemdling, wat zoekt ge
 De ongestvrije streek?"....

't Windeken andwoordt:
 „Voorzeker! ik ken ze.
 De Eilanden, droomend
 In de armen der zee,
 De eenzame klippen,
 De wouden, de weiden,
 Ruischend van zangen
 En groenend van vree!

„'k Ben er geboren,
 Gevoedsterd, gekoesterd,
 Toen er de lente
 Verscheen met heur krans.
 Plotsling ontwaakte ik
 Aan d' oever van 't beekjen,
 En op heur golfjens
 Beproofde ik den dans.

„Bloemekens wiegden
 Mij zacht aan heur boezem,
 Zorgeloos kuste ik
 Het berkengebelaart;
 En in de luwte
 Der zomersche nachten
 Speelde ik met de Elfen,
 Ten feestrei geschaard.

„Plotsling, daar woei mij
 Een onweerswind tegen:
 „Haast u!” zoo sprak hij,
 „Vooruit, zonder rust!”
 Sedert nu moet ik
 Wel zwieren en zwerven,
 Ver over de aarde
 Langs menige kust!

„'k Mag niet verpoozen,
 Eer 't klinkt van den hemel:
 „Daal nu en rust nu,
 „Uw tocht is volend!”
 Maar wáar ik dole,
 Wel nimmer vergeet ik
 't Liefelijk Land met
 Zijn heerlijke lent!”

Stemme! 'k herken u.
 Neen, niet uit de blären,
 Niet uit de winden
 Ontstaat uw geluid:
 Maar uit mijn harte
 Verrijst gij al fluistrend,
 Ach! en mijn eigen
 Legende spreekt ge uit.

Zijt dan mijn bode,
 En ga met de wolken!
 Biecht gij mijn heimwee
 Aan 't liefelijk oord!
 Zoo als de vogel
 Verlangt naar zijn nestjen,
 Zóo smacht de ziele
 Naar 't Land der Geboort'!

HERINNERING.

I.

Groenende tente
 Bloemen der Lente,
 Rozen, wat zijt ge
 Spoedig verdord!
 Zaligst ervaren,
 Zonnigste jaren,
 Wáarom verblijdt ge
 't Harte zoe kort?

Weldra komt de avend,
 Gemanteld in 't zwart,
 Gestorvene vreugden begravend
 In 't eenzame kerkhof van 't hart!

Ziel! blijf vertrouwen!
 De avond moog' grauwen,
 Starrengewiegel
 Straalt overal!
 't Lieflijkst Herdenken
 Heft op uw wenken
 't Floers van zijn spiegel,
 Klaar als kristal,
 Lichtbeelden klimmen,
 Vriendlijk en teér,
 Der Vreugden onsterflijke schimmen,
 U groetend, getrouw als weleer!

II.

Snel loopt het zandglas,
 Dat nimmermeer sliep:
 Wie die één korrel
 Uit duizend herriep?
 Jaren
 Ontvaren
 Zoo snel als sekonden:
 Levens verzwonden
 Als uren in 't diep!

Heil u, o stervling!
 Behieldt ge in 't gemoed
 Éene Herinring
 vertroostend en zoet,
 Malend
 Met stralend
 Penseel u uit velen
 Enkle tooneelen
 Onschuldig en goed!

Dáar vindt de ziele
 Heur schuilplaats voor 't wee,
 Daar brengt die duive
 't Olijvenblad meê!
 Woeden
 De vloedén,
 Verdwenen de kusten,
 Dáar kan ze rusten:
 Gods arke bouwt zee.

Maar spon de Wroeging
 Een nevel van smart,
 Heeft zij 't kristal der
 Herinring verzwart;
 Volgen
 Verbolgen
 Slechts spooksels uw schreden,
 Vreest gij 't verleden,
 Dan, wee u, arm hart!

Vruchtloos uw schatten
 Den toovenaar geboôn,
 Die met de kunst des
 Vergetens u loon'!
 Konden
 Ooit zonden
 Een graf voor zich delven?
 Wie is zich-zelfven
 Nog immer ontvloôn?

E E N Z A A M H E I D.

Eenzaam was ik. In het ronde
 Stond in al heur pracht Natuur,
 Als een open tempel, schittrend
 Met een koepel van azuur.
 't Woudgeritsel, 't windgezuise
 Smolten saam' tot één akkoord:
 Mijn gedachten zochten Boven

't Heerlijk Land van haar geboort'.
 Maar van uit het diepst mijns harten
 Rees een teedre fluisterklacht:
 „Ach, wat baat het, of de schepping
 Schittert in haar hoogtijpracht?
 Blauwe wolken, groene weiden,
 Drupt gij balsem in 't verdriet:
 Eenzaam ben ik: aarde en hemel
 Keeren 's menschen noodlot niet!”

Zie! daar nadert mij een vlinder,
 Fladdrend in den zonneshijn,
 Vlug en sierlijk, wonderkleurig,
 Een gevleugeld bloemelijn.
 En hij fluistert: „Hoe zoo droevig?
 's Levens weg bloeit overal!
 Wat al roosjens, purperbloosjens,
 Lieve lipjens overal,
 Dartele oogjens vol van lonkjens,
 Vol van vonkjens, vol van vuur,
 Lokken u tot lust en liefde:
 O, gebruik het gunstig uur!
 Ruil de schoone voor een schooner!
 Zoek waar de allerschoonste beidt!
 Immer wislend van vermaken
 Weet gij van geen eenzaamheid!”

Arme vlinder! kind der zonne!
 Wien één lent' gegeven is,
 Om voor eeuwig weg te zinken
 In den schoot der duisternis!
 Ach, gij kunt mij niet begrijpen,
 Gij, het heimwee niet verstaan,
 Dat met stil en heilig beven
 't Innigst hart zóo snel doet slaan.
 Neen! mijn weg gaat niet als de uwe
 Door het lage stof der aard,
 Waar te midden van 't genieten
 Slechts de dood in 't ronde waart! —
 En de vlinder was gevlogen!
 Nieuwe bloemen wiegden hem

Eensklaps, hoor! daar trilde zachtken
 Weêr een andre fluisterstem.
 't Was de rots, die sprak. Heur schedel
 Baadde in d'avondpurpergloed,
 Maar het schemerfloers omhulde
 't Somber mastbosch aan heur voet:

„Voel in de eenzaamheid, o Jongling!
 't Fier bewustzijn uwer kracht!
 Hef den schedel trots naar boven,
 Hooger dan de middernacht!
 Dan, gelijk een zuil des hemels,
 Tart gij storm en bliksemvier.
 Heldengrootheid wankt noch wisselt,
 Eeuwig schittert de Eerlaurier!
 Enkel op een borst van marmer
 Stuit gij 's werelts haat en hoon.
 Op de hoogte, koud en eenzaam,
 Blinkt de hooge Heerscherskroon!”

Alzoo sprak de grauwe rotsklip:
 Maar ik zag, toen de avond zonk,
 Hoe heur kroon verschoot — de hemel
 Nam wat eens de hemel schonk!
 Weldra stond de rots in 't duister
 Als de kleinste heidebloem,
 En ik zuchtte: „Trotsche droomen!
 Korte Grootheid! wufte Roem:

„Geest van God, die mij doorhuivert,
 Trillend door alle aadren heen,
 Hemelgloed, mijn hart doorstralend,
 Gij zijt eeuwig, gij-alléen!
 'k Wil mij niet voor U verharderen,
 Levenbrengende Adem Gods!
 Liever 's waerelts smart geleden
 Dan versteven tot een rots!
 Liever door de vlam geblakerd,
 Mits het vuur des hemels zij,
 Dan bevroren in de wolken
 Van een doodsche Hovaardij!”

En de sombre nacht ontplooid
 Breeder steeds heur sluimersprei;
 Al 't gestarnte, bleek en zwijgend,
 Ging aan 's hemels boog ten rei.
 't Windtjen zuchtte, niet één golfjen,
 Dat meer 't slapend strand beklom;
 En door niets gestoord, oneindig,
 Heerschte de Eenzaamheid alom.

T W E E O O G E N.

Het duister had de waereld ingenomen,
 Als in den ouden, donkren baaiernacht,
 En dekte met zijn sluier land en stroomen,
 De hooge rots en 't boschjen in zijn pracht.
 En vruchtloos wierp de zon heur gouden glansen
 De schepping rond: zij gaven haar geen licht;
 En vruchtloos rees 't gestarnte aan verre transen —
 Een wildernis bleef 's Hemels aangezicht!

Wel hielden steeds zwaarmoedige gedachten
 Ter snelle vlucht de vleugelen ontplooid,
 Maar ach! vergeefs verspilden zij heur krachten —
 Geen lokkend doel, geen vriendlijk rustpunt ooit!
 Steeds huivrend tot in 't binnenst van mijn harte,
 Dezelfde nacht, één blinde woestenij!
 Een weefsel van vertwijfeling en smarte,
 Een tranendal, scheen heel de Waereld mij.

Daar zag ik 't licht van twee bezielende oogen,
 En zie! de nacht week ijlings van mijn jeugd.
 Een lentegloed zeeg neder uit den Hoogen,
 En de aarde in 't rond weërschitterde van vreugd.
 Het was me of ik ontwaakte uit bange droomen;
 Voor 't allereerst loeg mij de schepping aan,
 En vrolijk als de ontboeide waterstroomen,
 Voelde ik met kracht al 's Levens polsen slaan.

O zeg! is dit een Hooger straalgewiegel,
 Mij wijzende op een heerlijk Levensdoel?

Is wat ik zag een reine hemelspiegel,
 Weerkaatsend slechts mijn eigen Voorgevoel?
 O, andwoordt mij, gij oogen die daar blauwde!
 Stamt gij niet af van uit een Beter Land?
 En is misschien wat ik in U aanschouwde,
 Een blik in 't Licht der Eeuwge Lustwarand'?

DE V R O U W.

Wat is de kuische ziel der Vrouw?
 Geduld! uw allerschoonste tempel!
 Rein goud, geheiligd door den stempel
 Van onverbrekelijke trouw.
 Zij spreekt uit de oogen, en speelt rond
 Den vriendelijken rozenmond.

Wat is de zuivre min der Vrouw?
 Een wolkeloze lentemorgen!
 Zij voert den man uit 's levens zorgen
 Terug naar Edens Lustlandouw.
 Dàar zien ze op nieuw den Heere God,
 En luistren naar Zijn hoog gebod.

DE V R A A G.

Vraagt ge, „wie mij heeft geleerd
 „U te minnen?” kunt gij. 't vragen?
 Vraag dan, wáarom alle dagen
 't Zonnetjen met welbehagen
 't Vlammeend oog naar de aarde keert!
 Vraag het golfjen, hoe 't mag komen,
 Dat het bloost van purpergloed
 Telkens als met d' avondgroet
 't Zonlicht neêrduikt in de stroomen!

Z I N G !

Starretjens met mat geflonker
 Slapen op het wolktapeet.
 's Hemels koepel is in 't donker
 Van een grauwen nacht gekleed.
 Bloemloos zijn de kille streken:
 't Noorden door 't ontheisterd land
 Huilt vergramd, en golven breken
 Zuchtende op het eenzaam strand.

Plotsling aan den hoogen hemel
 Breekt de gloed der Lente door.
 't Beekje' ontdooit, en bladgewemel
 Ritselt in den zonnegloor.
 't Leeuwrikje', uit de weide zwevend,
 Zingt zijn vrolijk morgenlied,
 En de bloemekens, herlevend,
 Bloeien tot in 't wijd verschiet!

Ziele, wie geen zorgen prangen!
 Harte, kloppend van genucht!
 Steiger, op de wiek der zangen,
 In de klare lentelucht!
 Zing, nu 't morgenpurper blikkert,
 Bij der zonne weêrgehoort!
 Zing, als 't avondrood weêrflickert
 Aan de ontsloten westerroort!

Zing, nu Lent', met gouden hairen,
 Huppelt in den morgenglans,
 Nu zij bloemekens en blâren
 Strengelt tot een hoogtijkrans!
 Zing, nu met verrukte blikken
 Zich uw onverzaadbre geest
 Aan Gods schepping mag verkwikken, —
 Zing, mijn ziel! en vier uw feest!

Schep, uit 's leeuwriks vreugdkoralen
 Blijdschap, eer de Lente dort!

Hef u op in licht en stralen,
 Eer het straks weêr duister wordt!
 Zelfs de graven groenen heden,
 En de star aan 's hemels boog,
 Ziet op de assche daar beneden
 Neder als een Englenoog.

G E L O O F S B E L I J D E N I S .

'k Geloof, daar is een God, in 't eeuwig licht gezeten,
 Maar Wiens genade nooit Zijn kindren kan vergeten;
 Een God, die eeuwig was en eeuwig blijven zal,
 Ook al verging de Tijd, en al verdween 't Heelal.
 Die zon in 't luchtazuur, bekroond met gouden stralen,
 Die zilvren maan aan 's hemels blauwen rand,
 Die bloemtjens, die in 't groene veldkleed pralen,
 't Zijn al geschenken van Zijn hand!

'k Geloof, daar is een Liefde, uit 's hemels blijde gaarde
 In 's Levens morgenstond ter-neêr-gedaald op aarde;
 Die 't golvend hair omkranst met groene mirteblaân,
 En deernis balsem mengt in droefheids bittren traan.
 Waar ooit een harte klopt, verkwikt zij 't met heur zegen,
 In 't sneeuwig Noord, in 't alverschroeiend Zuid,
 En lieflijk daalt heur zoete bloemenregen,
 Ook dan nog als zich 't Graf ontsluit!

'k Geloof, daar is en heerscht een Schoonheid, die het leven
 In al zijn vormen maat en harmony kan geven:
 Uit lucht en zee, en aarde en hemel, van alom,
 Straalt ze, eeuwig jong, als uit een eindloos Heiligdom.
 En nadert zij al zacht den Dichter in zijn droomen,
 Ze ontsteekt zijn hart in heilige schoonheidsdorst;
 En in den zang, dien ze uit zijn lier doet stroomen,
 Vindt zij een weg tot ieders borst!

'k Geloof, dat nooit de Dood de vrije ziel kan kluistren,
 Dat nooit Vergankelijkheid den Hemel kan verduistren,

We ontsluiten, na den Nacht, voor 't Eeuwig Licht het oog,
 En 't Graf is slechts de deur van 't Vaderhuis omhoog.
 Als de aardsche zon verdwijnt, die 't pelgrimshart deed hijgen,
 Dan rijst voor ons een blijder morgengloor;
 Wij blinken van Gods heerlijkheid, en stijgen
 Naar aller Zaalgen Broederchoor!

W E E M O E D.

Ik weet er een Engel, een dochter van 't Noorden,
 Wel bleek, maar met oogen van lichtglans doorspeeld.
 In eenzame liefde doorzwerft zij alle oorden,
 En spiegelt al droomend in 't beekjen heur beeld.

Schoon Lente tot vrolijke hoop moge wekken,
 Ik zie haar voorbij, waar die Engel verschijnt,
 Naar wie in verlangen mijn armen zich strekken,
 Al buigt zij 't gelaat, dat zoo liefelijk kwijnt.

Zie, 'k volg nu verrukt onophoudlijk de Schoone,
 Van 't rotsige dal tot het schuimende strand,
 Totdat ik, in schaauw van der bladeren kroone,
 De zwerfster ontmoet, en haar grijp bij de hand!

Dan, ja, zij verzelt mij getrouw op mijn wegen,
 Door bloeiende weide, of der sneeuwdalen schoot;
 Zij zucht met een glimlach, zij toovert een zegen
 In droefheid, en dweept met den vriendlijken dood!

O, vlucht haar, gij Mensch! als ge uw rustige dagen,
 Uw vrolijkheid liefhebt, uw dartlende jeugd!
 Getroost gij u eenmaal haar boeien te dragen,
 Zij worden u lief, boven Vrijheid en Vreugd!

Mijn banden ook worden mij nooit weër ontnomen!
 Een tooverzang, droef als een klaagmelody,
 Een droom, dien men immer op nieuw wenschte te droomen,
 Dat, lieflijke Weemoed! dat zijt gij ook mij!

AAN DE ZON.

Gij, 's hemels zon, die wandelt aan 't azuur!
 Wat zijt gij rijk aan gloed en gulden stralen!
 Bleef ik, zoo lang ik hier zal ademen,
 Zoo rijk aan gulden trouw en heilig liefdevuur!

O zeg, hebt ge ook een hart dat rustloos slaat,
 Doortinteld van een nooitvervuld verlangen?
 En voelt ge u ook door diepen weemoed prangen,
 Zoo vaak ge een waereld ziet, waar al wat is vergaat?

IN DEN DROOM.

'k Heb in mijn droom een Engelin ontmoet,
 Blank als de lelie in heur zilvergloed;
 Diep uit heur oogen blonk des hemels licht,
 Een dauwdrop tintelde op heur aangezicht.

Een zomernacht zat zij getrouw en teêr
 In zoet gekozel aan mijn zijde neêr;
 En niemand, dan het eenzaam sterrelijn
 Aan 't luchtazuur, bespiedde ons samenzijn.

Van hart tot hart ging nu het heerlijk woord,
 Dus nimmermeer bij klaren dag gehoord:
 Het Levenswoord — nooit sprak mijn woord het uit! —
 Klonk nu van de Englenlippen, rein en luid.

„Houd stand, houd stand!” zoo rees mijn weegeklag:
 „O zaalge Nacht! en gij, vertoef, o Dag!”....
 Maar zie! daar lichtte 't reeds aan de oosterlucht,
 En ijlings was mijn schoone droom ontvlucht!

AVONDSTEMMEN.

Wil nu zachter suizen,
 Murmlend woudakkoord!
 Golfjen, staak uw bruisen,
 Kabbel fluistrend voort!
 Avondzonneshijntjen,
 Strooi uw laatste licht!
 Vaakrig bloemelijntjen,
 Sluit uw kelkjen dicht!
 En gij, hemelvrede!
 Deel uw sabbatsrust
 Aan bergen en valleien mede,
 Door d'adem Gods in slaap gekust!

KEER WEER!

Zie, de Avondstar verrijst aan 's hemels hoog,
 En brengt getrouw heur schoonste stralen mede;
 Gelijk een lamp van 't Vaderhuis omhoog,
 Die 't menschenhart tot ruste roept en vrede.

De bleeke maan van uit het donker blauw
 Ziet neêr om zich in 't slapend meir te spieglen;
 Terwijl alom de droppels van den dauw
 Als tranen van den Nacht op bloemen wieglen.

Nu, zoete droom, keer weêr! en breng al zacht
 Den schat terug, dien 'k wacht met zoete smarte:
 Ontsteek het licht des Hemels in mijn nacht!
 En voer weêr Lenten Engel mij aan 't harte!

A V O N D.

De Avondzon met lieflijk blozen
 Daalt ter kimme neêr;
 't Westenwindtjen, moê van 't kozen,
 Rept geen wiekjens meer.
 Geen geritsel wordt gehoord,
 Niets dat d'avondvrede stoort:
 't Golfgewiegel
 Wordt een spiegel,
 En het bloemtjen sluimert voort!

Rustige avond! op mijn wangen
 Blaast de koorts heur gloed.
 Ach, Herinring en Verlangen
 Deelen mijn gemoed;
 En met elken harteklop
 Rijzen duizend vragen op:
 Wenschen bruisen
 En doorkruisen
 Rusteloos mijn stroomend bloed!

N A C H T.

't Maantjen glimlacht uit de wolk:
 't Spiegelt in de waterkolk,
 Heel de midnachtstonde;
 En geluiden, zoet en zacht,
 Gaan, als boden van de Nacht,
 Heel heur rijk in 't ronde.

Luister! als een geestenchoor
 Fluistren stemmen mij in 't oor,
 Die van Boven komen.
 En mijn hart, zoolang ontrust,
 Voelt zich wonderbaar gesust
 Als in hemeldroomen!

DE SCHADUW.

In 't licht des daags, bij volle zonnestralen,
 Valt overal een donkre sehaduw neêr.
 Ach, zij moest wachten, tot aan 's hemels sfeer
 De Nacht regeert en 't duister neêr doet dalen.

Maar neen! 'k Versta wat mij dit beeld wil toonen:
 't Volmaakt Geluk is hier beneden niet!
 Eerst als de ziel ontvlucht aan 't stofgebied,
 Zal ze enkel licht aanschouwen en bewonen!

WAAR WORDT DE VREE GEVONDEN.

Zeg, waar vindt de stervling vrede?
 In der feestvreugd bonten stoet?
 Neen! de tijdstroom voert haar mede,
 Met de feestlamp dooft haar gloed.

Woont de vrede in 't eenzaam duister,
 Als het maanlicht spieglen speelt
 Boven 't stille golfgefluister, —
 Van den Vrede zelf een beeld?

Neen! daar komen bonte droomen
 Met begoochlen lief en leed,
 Die onrustig 't bloed doen stroomen
 Weggevlogen eer ge 't weet!

Vrede woont slechts waar twee harten
 Innig voor elkander slaan,
 Die elkaâr bij vreugde en smarten
 Ook in elken klop verstaan!

B L O E M E N.

Zie, 't jong gebloemt' verschijnt reeds in de hoven,
 En luistert naar den vogelzang met lust.
 Fluks klimmen nieuwe zusterkens naar boven
 Uit 's aardrijks schoot, door 't zonnetjen gekust.

Wat overvloed van vormen en van geuren!
 Wat wonderpracht die zich alom ontsluit!
 Natuur verheerlijkt zich in duizend kleuren,
 En spreekt in bloementaal heur wijsheid uit.

'T BLAUW KLOKJEN.

Die kleinen, 't eerst van alle, groeten zedig
 De lente, na des winters sluimertijd:
 Als 't beeld der Needrigheid, die stil en vredig
 Zich in des levens korten duur verblijdt.

Zij spreken, frisch en groen, van moedig hopen,
 En groeien voort, hoe nog de sneeuwvlok jaagt;
 Het blauwe kelkjen sluit het vriendlijk open,
 Gelijk het eerlijk oog der Noordsche maagd.

VERGEET-MIJ-NIET.

Bij 't beekjen, dat daar ruischt in 't spelevaren,
 Ontsluit een stil Vergeet-mij-niet den knop.
 Zij wordt beschauwd van trotsche rozelaren —
 Toch zoekt elk oog haar in heur schuilhoek op.

Zij bloeit alleen voor stille herinneringen:
 Geen onrust die heur teeder hartjen drijft.
 Geen middaggloed die tot haar door zal dringen,
 Waar ze in de koele schaduw veilig blijft.

HET PENSÉ TJEN.

Het Bloemtjen der Gedachtnis, door den nacht
 Bedauwd, prijkt met drie kleuren, — beeld van 't Heden,
 Dat nu nog duurt, van 't vluchtende Verleden,
 En van 't Aanstaande, in ongeduld gewacht.
 Gij ziet die drie in 't Bloemtjen saamgeweven,
 Gelijk ze in 't zelfde hart vereenigd leven!

DE ROOS.

Haar blijft de Nachtegaal getrouw beminnen;
 Maar zij, zij heeft geen ooren voor zijn taal —
 De Vlinder kon haar hartjen licht gewinnen,
 Maar hij begeert haar mooglijk niet eenmaal.

Geen louter zinlijk schoon kan lang ons boeien:
 't Verbergt een dorenprikkel die verwondt —
 Begeerte kan een wijl het hart doen gloeien,
 't Gaat straks in de asch der hooploosheid te grond'!

DE LELIE.

Mij dunkt, de bloemenengelen omzweven
 De Lelie met een zachter snarenklank!
 Mij dunkt, de reine dauwdrop-zelf moet beven
 Heur kroon te smetten, alzoo teêr en blank!

Blik in dien witten kelk! Er rust daar binnen
 Een onschuld, die uw schaamte ontwaken doet.
 O Mensch! bewaar alzoo uw ziel en zinnen,
 Dat over u geen lelie blozen moet!

Neen! geen gevoel kan immer evenaren
 Des harten heilige Liefde! Zij alleen,
 Als alle bloemen van de Hoop ontblaâren,
 Bloeit eenzaam voort, steeds heerlijk als voorheen!

L E N T E.

Waar ik mag staren,
 Waar ik mag luistren,
 't Ruischende boschjen,
 Al groener elk uur,
 't Kweelende vinkjen,
 't Spelende windtjen,
 't Murmlende beekjen,
 Geheel de Natuur,
 Trilt van verlangen,
 Glinstert van schoonheid,
 Tintelt van Lentes verjeugdighend vuur!

En in mijn eigen
 Binnenste mede,
 Word ik het gloeien
 En bloeien gewaar.
 Lente in mijn harte,
 Lente in mijn ziele,
 Lente in elk dropjen
 In iederen aar!
 Lente in mijn liefde,
 Lente in mijn leven,
 Lente in elk toontjen, dat trilt uit mijn snaar!

D E B R O N.

Gij, glanzende bron, die de dalen doorkruist,
 Met rustigen, kabblenden gang!
 Gij wekt, daar uw stem mij welluidend omruischt,
 Nieuwe aandrifft tot harptoon en zang.
 Hoor! hoor in de verte den vallenden stroom,
 Die wild over rotsklippen schiet;
 Maar gij zijt als Liefdes betoovrende droom,
 Die stil tusschen bloemstruiken vliet!
 't Gebeurt wel somtijds, dat een nevelfloers zinkt
 En alles verduistert in 't dal;

Maar helder altijd uit uw binnenste springt
 Een schat van doorzichtig kristal.
 Geen vluchtige wind met onstuimige kracht
 Beroert ooit uw vredige vaart:
 Slechts geurige bloemen in zomersche dracht
 Staan blijde aan uw zoomen geschaard! —

Naar u wendt de peinzende Dichter zijn schreên,
 Die fluistrend hem 't raadsel verklaart,
 Hoe, ook in 't gedruisch van den storm om ons heen,
 De vrede in het hart wordt bewaard.
 Uw eenzame stroom, die de dalen doorkruist
 Met rustigen, kabblenden gang,
 Verwekt, daar uw stem mij welluidend omruischt,
 Nieuwe aandrift tot harptoon en zang.

ELFENDANS.

't Zonneschijntjen met zijn goud gewemel
 Straalt niet langer aan d'azuren hemel:
 Tintelende starrenheiren
 Zoeken de avondwacht.
 't Zwijgend meir is effen als een spiegel;
 Slechts het beekjen ruischt met zacht gewiegel
 Door de sluimerende weien —
 Langzaam daalt de Nacht!

Luister! roert de Stroomgod ginds de snaren?
 Neen! 't Muziek komt uit de lindeblaären:
 't Is 't gekweel der nachtegalen,
 Zingend tot elkaâr.
 't Is als ziet men, waar die tonen kweelen,
 Waar het twijfellicht zijn schaûw doet spelen,
 Luchtige gestalten dwalen —
 Dat is de Elfenschaar!

Over gras en bloemen, zachtjens, zœtjens,
 Zweven heur gewiekte geestenvoetjens,
 Waar ze zich ten dans vergaären,
 Tripplend, trapplend op de maat.

Toch — geen grasjen buigt er heen en weder —
 Koningin en Koning zitten neder
 In het midden van de paren,
 Met de kroon en 't feestgewaad.

Druppels dauw, die aan de takjens hangen,
 Worden in bokalen opgevangen,
 Daar de Koningin de togen
 Vriendelijk kredenst.
 Altijd wilder, altijd dartler zweven
 Nu de paren, als door storm gedreven,
 Tot elk, hijgend, vuur in de oogen,
 Naar herâaming wenscht.

't Is als buigt het starrentjen voorover,
 't Is als gluurt het maantjen door het lover, —
 Hoort! door alle boschjens henen,
 Scherts en kozerij! . . .
 Maar het purpert aan de morgenkimmen,
 't Licht verjaagt de schaduwen en schimmen, —
 De Elfen, als een droom verdwenen,
 Zijn op eens voorbij!

BERKA-SKOG ¹⁾

'k Ben weer hier! Alsof mijn beeld u heugde,
 Wuift ge mij, lief boschjen! te gemoet.
 Voor mijn heimwee, al zoo lang gevoed,
 Loont me een uur van onvermengde vreugde.

't Is alom — Herkennen en Hervinden!
 Alles lacht met blijden groet mij aan,
 't Zilvren beekjen, 't paadtjen tusschen 't graan,
 Bloemekens als oude, trouwe vriden!

Heuvelen en dalen allerwegen
 Prijken, als weleer, in bloemendosch.

¹⁾ Een Lustslot in Schonen.

In het lommrig heiligdom van 't bosch
Strekt mijn beukenboom mij de armen tegen.

Waar ik door dit Vredes-oord moog' dwalen,
Ook mijn ziel is wonderwel te moê:
Alles spreekt me in zoete beelden toe,
Heerlijkste en verstaanbaarste aller talen!

M I J M E R I J.

Hoe dikwerf, in mijn wakend droomen,
Herdenk ik u, o zoet Welêer!
Ik zie op nieuw de groene boomen,
De malsche wei, de blauwe sfeer!

De bloemen mengen met de blâren,
En strenglen bonte krans bij krans,
Het beekjen, onder 't spelevaren,
Weërkaatst des hemels schitterglans.

Een Jongling wandelt in de dalen,
Door 't schoone der Natuur verrukt;
Hij stemt in 't lied der nachtegalen,
Hij kust de bloemen die hij plukt.

Een Jonkvrouw gaat hem stil ter zijde,
Met blosjens op het aangezicht,
Als die van 't roosje' in 't lentgetijde,
En lokken, blond als 't zonnelicht.

Daar, waar bij 't ruischen van de baren,
Aan d' inham van het rotsig strand,
Een hutjen schuilt in de eikenblâren,
Daar staan zij zwijgend hand in hand.

De twijgen worden zacht bewogen,
De wolkjens wandlen heen en weêr....
Daar is het lieflijk beeld vervlogen!
En ach, niets onderscheid ik meer.

HIJ ZONG UIT LIEFDE.

Hij zong uit liefde! Een toon, bezielde en teder,
 Ontsprong met kracht zijn welgestemde luit,
 Die toon gaf zóo de taal des harten weder,
 Als stortte daar heel 't zijne zich in uit,
 Een morgenblos had zijn gelaat betogen,
 En zielevreë weerspiegelde in zijn oog,
 Het meir gelijk, dat, door geen wind bewogen,
 Het blauw weërkaatst van d'effen hemelboog.

Hij zong uit liefde! Als hij de luit besnaarde,
 't Was wijl een heilge drift zich gelden deed;
 En wendde hij al zacht zijn blik naar de aarde,
 Dan scheen hem 't al in bruiloftstooi gekleed.
 Herinringen, zoo rein als 't morgenkrieken,
 Begroetten hem alom, op berg, in dal,
 En alle droegen op heur rozenwieken
 Een éenig beeld, het lieflijkste van al!

Hij zong uit liefde! In leven en in sterven
 Blijft hij getrouw zijn Ideaal verpand.
 Hij geeft haar naam, bij 't mijmrend woud doorzwerven,
 Aan de echo weer, hij griffelt hem in 't zand.
 Maar wuft de klank en 't schrift in 't zand getrokken, —
 Standvastige eer voor de Eenige bereid!
 Nu gaat hij tot haar zelf, en om heur lokken
 Vlecht hij den lauwer der Onsterfelijkheid!

DE ZIGEUNERIN.

Het windtjen suist, als 't ademhalen
 Der schepping, over 't heidekruid.
 Het maanlicht giet zijn zilvren stralen
 Zacht op de schoone slaapster uit.
 Om naakte schoudren, brons gelijkend,
 Golft, zwart als git, der lokken nacht.
 Hoe hijgt die volle boezem, prijkend
 Met leliën- en rozenpracht!

't Is of er zoete lachjens beven
 En kusjens spelen om dien mond!
 Verliefde fantaziën zweven
 Voor de oogen dezer ziele rond!
 Hoor! hoor! zij lispelt in haar droomen,
 Als 't murmlen van een watersprank,
 Als 't koeltjen ruischt door palmenboomen,
 Ten halven zucht, ten halven zang:

„Wat heeft uw vreugd verduisterd,
 Mijn bruidegom, mijn schat?
 Het dansend golfjen fluistert,
 Met zilverschuim bespat.
 De tortels kirren mede:
 „'k Bemin en word bemind!”
 O, luister naar mijn bede —
 Kom aan mijn hart, mijn Vrind!

„Wij zweefden gistren beide
 Nog vrolijk in den dans,
 Als Elfen op de heide,
 Bij heldren maanlichtglans.
 Wat blonk uw oog toen teeder!
 Wat waart ge welgezind!
 O, wees dezelfde weder!
 Kom aan mijn hart, mijn Vrind!

„Gij zijt mijn lust, mijn leven,
 Op 't wijde waereldrond!
 Ik wacht met smachtend beven
 Op 't lachjen van uw mond.
 Kom, koel gij met uw kussen
 Den gloed die mij verslindt!
 'k Wil al uw smarten sussen,
 Kom aan mijn hart, mijn Vrind!”

Zoo lispt zij, met geloken oogen,
 Door liefelijken droom bedrogen —
 't Is of de maan haar fluistren hoort,
 En 't windtje' draagt het zachtkens voort.

IN DEN KAUKASUS.

In het Kaukasus-gebergte,
 Dicht bij Svarta's ¹⁾ oeverzoomen,
 Op een hoogen, steilen rotstop,
 Groeide fier en vrij een jongling.
 Diep in de aarde sliep zijn vader,
 Lang alreede stierf zijn moeder:
 Eenzaam woonde hij, als de arend
 In zijn rotsnest, zonder vrienden.
 Eenzaam ging hij, als hij uittoog
 Tot de jacht, in stille wouden;
 Maar hoe jong, de dappre landsman
 Trok reeds menigwerf ten strijde
 Tegen 't Russiesch Tzaren-leger.

En niet verre van hem leefde,
 In een dal, door steenrotswanden
 Als een vestingmuur omsloten,
 Schoone Dully met heur moeder.
 Wie haar nimmermeer aanschouwde,
 Kende nooit der Schoonheid almacht!
 Als de wieken van een Engel
 Wapperden heur lange lokken;
 Als de starren van den Hemel
 Flonkerden heur heerlijke oogen,
 Als de stralen van de Zonne
 Op een eersten lentemorgen!
 En heur boezem was als Edens
 Halfverborgen rozengarde.

Waar zij, licht als 't uchtendwindtjen,
 Zweefde door de groene dalen,
 Of bij 't eenzaam beekjen droomde,
 In het golfkristal zich spiegkend,
 Zag haar, van zijn hoogen rotstop,
 De eedle Jongling soms van verre.
 Van een ongekend verlangen
 Wordt hem 't vrije hart veroverd.
 Al zijn jachtvreugd is verdwenen,

¹⁾ De Zwarte Zee.

Al zijn strijdlust is vervlogen!
 Dully, Dully wil hij vinden,
 Enkel Dully stééds aanschouwen!

Op een avond, toen de zonne
 Wegdook in de westerbaren,
 En heur purperwaas de dalen
 Tintte, kwam hij Dully tegen.
 Bij het helder beekjen zat zij,
 Zich een krans van bloemen windend,
 En met sneller kloppend harte
 Waagde hij 't haar toe te fluistren:
 „Schoone Dully! 'k ben onmachtig
 Meer mijn zielsgeheim te smoren.
 Heden moet ik u ontdekken
 Wat mij martelt en — mij zaligt!
 't Bloeiend veld is uitgestorven,
 Als mijn oogen u niet groeten.
 't Zonnelicht verliest zijn luister,
 Als gij in heur glans niet wandelt.
 Gij-alleen zijt al mijn vreugde . . .
 O, zoo spreek dan, schoone Dully!
 Kunt gij minnen? wilt gij deelen
 's Jagers woning op den rotstop?” —

Schoone Dully sloeg verteederd
 Op den jongen Jager de oogen,
 En de krans ontzong heur vingren,
 En een eed van trouwe liefde
 Werde door 't jonge paár gewisseld
 In den lieflijke' avond-schemer.

Weldra zou de huwlijksfakkel
 Bruid en Bruidegom bestralen.
 De eedle Jager, uitgetogen
 Tot den strijd voor Land en Vrijheid,
 Kon elke ure wederkomen, —
 Toen een schip met volle zeilen,
 Naar 't Kaukasiesch strand zich wendde.
 Dully, met heur speelgenooten,
 Wenschte 't trotsche schip te aanschouwen.
 't Wemelde van Muzulmannen.

Door den Sultan uitgezonden,
 Om bevallige odaliskien
 Voor zijn harem saam' te lezen.
 Nieuwe starren wenscht de Meester
 Aan den hemel zijner liefde,
 Naar den glans van nieuwe bloemen
 Smachten zijn vermoeide blikken.
 En de Hoofdman met bewondring
 Ziet weldra de schoone Dully,
 En aldus laat hij zich hooren:
 „Star van 't Oosten, Heerscheresse!
 Zie uw slaaf aan uwe voeten!
 Neem de gouden kostbaarheden,
 Door den Meester u gezonden,
 Reeds uw komst met zoet verlangen
 Aan den Bosporos verbeidend!”.....
 Maar de fiere Jonkvrouw andwoordt:
 „Neem al uw geschenken weder,
 Die een waardiger behooren!
 Dully's hoogste roem en rijkdom
 Is het hart des jongen Jagers:
 Hij, die zetelt op den rotstop,
 En nu kampt voor Land en Vrijheid!”....
 Dus haar andwoord. Maar de hoofdman,
 Nu met valsche lippen huichlend,
 Spreekt aldus ten tweeden male:
 „Pracht der dalen, Pronk der bergen!
 Noch uw liefde noch uw trouwe
 Zal de Sultan meer verzoeken!
 Kwistig zendt hij, tot een gave,
 U een damasceener lemmer,
 Dat uw Jager zal verblijden.
 Volg me, kom uw bruidsgift halen!”....

———
 't Vol vertrouwen volgde Dully;
 Maar nog pas betreedt zij 't scheepsdek,
 Of daar wordt het zeil geheschen!
 Zulk een overschoone paerel
 Mag de Sultan niet verliezen!
 En met uitgespannen doeken
 Klieft op eens het schip de ruimte,

Als een havik, die het duifjen
Pijlsnel meêvoert in zijn klauwen!

Maar van uit het bloedig strijdperk
Keert de jonge Jager weder,
Overdekt met heldenwonden,
IJlt hij naar de groene dalen.
Reeds van verre groet hij 't beekjen,
Vruchtloos vorschend naar de lokken,
Naar het stralend oog der Liefste.
Eindelijk vindt hij de oude moeder
Eenzaam weenend in heur woning.
Ach, het dal was uitgeplonderd,
Weggeroofd de schoonste dochter!
Aâmloos ijlt de jonge Jager
Naar der bergen donkre steilte:
d' Allerhoogsten top beklimt hij,
Blikkend naar het golfgewemel,
Maar geen schip, geen zeil van verre!
Alles, alles, woest en ledig!

En niet lang meer bleef hij huizen
In zijn woning op den rotstop.
Weldra zag hij door een bende
Woeste Russen zich omcingeld.
Op ontkomen was geen hope:
Zoo bezweek hij, fier en eenzaam!
Voor zijn vrijheid en zijn erfgrond,
Op een ontoegankbre rotsklip
Is hij als een reus gevallen!
Gieren boorden in zijn lever,
Aadlaars woelden in zijn harte,
Midderwijl in 's Sultans h a r e m,
In vergulden boei gekluisterd,
Schoone Dully kwijnt van smarte!

Dubbel donker nu verheft zich
Dicht bij Svarta's woeste golven
In het Kaukasus-gebergte
De oude rots, van elk verlaten!

DE DICHTER.

The Poët's eye, in a fair phrenzy rowling,
Doth glance from heaven to earth, from earth to heaven.
SHAKSPEARE.

Al wat leeft in eigen ziel,
't Diepste lijden, 't zoetst verrukken,
In gezangen uit te drukken,
Zalig wien 't te beurte viel!
Uit den chaos van 't gemoed
Levensbeelden op te roepen,
Tot een waereld saam' te groepen:
Dichter, schepper, wees gegroet!

Maar ook wat in àndrer hart
Klinkt in liedren zonder woorden,
Weêr te geven in akkoorden,
Trillende van vreugde en smart:
Zóo te toovren met uw toon,
Dat de ontroerde hoorder fluistert:
„'k Heb mijn innigst' hart beluisterd” —
Tolk der Menschheid, neem uw kroon!

Als een frissche watersprank
Komen, stroomen uw gezangen,
Weêr door andren steeds vervangen
Met nog warer, klarer klank.
Gij, te rijker naar zij geeft,
Bloem, tot bij 't verwelkend geurend,
Zon, nog 't Westen purperkleurend,
Gij, zij zingt zoolang zij leeft!

Ach, wij — in den schemerhoek,
Tokklen, peinzen aan 't Verleden:

Slechts na lange afwezigheden
 Brengt de Geest ons een bezoek.
 Als de Memnons-zuil zijn wij!
 Koude, sprakelooze steenen,
 Zingend — heeft een zon geschenen,
 Zwijgend — is de straal voorbij!

Kom dan, Dichter ónzes Tijds!
 Of — verdreef, door 't recht des sterken,
 De ijzren stoomdraak met zijn vlerken
 't Vogeltjen van 't Paradijs?
 Stierf ónze Eeuw der Geestdrift af
 Van der Schoonheid Idealen?
 Heeft de waereld recht tot smalen:
 * Ligt de Poëzy in 't graf?

Neen! de „Schoone Slaapster” leeft!
 Ze is in haar paleis betooverd:
 't Onkruid heeft de poort veroverd,
 Waar de spin haar webbe weeft —
 Maar de Held is in 't verschiet,
 Die de schijndoô doet ontwaken!
 'k Hoor in 't bosch zijn voetstap kraken. . . .
 's Hemels gaven sterven niet!

NATUURBEELDEN.

Alles Vergängliche
Ist nur ein Gleichniss.

GÖTTE.

Wie nah' verwandt ist dir der Dichter, o Natur
In dir ist ewig Neugestalten,
Ein b ätte:-treiben, Blumenkelch entfalten,
Und tausend Stimmen rauschen auf der Flur.

VON HEYDEN.

VIOLIER EN ROOS.

— SONET. —

Of ze uw blikken wil ontduiken,
Schuilt de kleine violier
In de schemerschauw der struiken,
Schuchter, zonder praal of zwier.

't Roosjen heft, bij 't eerst ontluiken,
't Hoofdije' in 't licht, als riep ze fier:
„Bloemen! 'k zal uw hoogmoed fnuiken!
„Ziet, uw Koninginne is hier!”

't Violiertjen, zacht en zedig,
Stil Natuurkind, bloesemt vredig
Tusschen 't mosch dat zij doorgeurt.

De ijdlle Roos, gevallen Engel,
Wordt ontijdig van haar stengel
Doornig, toornig afgescheurd.

BLOEM EN ZON.

„Heerlijk is 't de zon te zijn,
 Strooiend heel een schat van stralen
 Over bergen, over dalen,
 Zelfs op 't grasjen der woestijn,
 Rijker naar ze méér mag geven —
 Zoo te schittren, dát is Leven!”

Morrend Bloemtjen daar ge zijt,
 Dankt ge niet der zon uw zegen,
 Badende in heur stralenregen?
 Waarom dan de zon benijd?
 Aart en roeping zijn verscheiden:
 Wat u past, gij hebt het beiden.

Dankbaar voor het deel zijns lots,
 Met een geestdriftvol vereeren
 Hóoger gaven te waardeeren,
 Dat is óók een gave Gods.
 Kleine zielen slechts misgunnen:
 „Zalig die bewondren kunnen!”

BEVROREN!

I.

't Meisken, naar de bron gevlogen,
 Waar zij d' ijsren slinger vat,
 Staat onthutst, bedrukt, bedrogen, —
 Niet één druppel levend nat!

Waar eens waterpaerels straalden,
 Springend, spranklend in de zon,
 Pegels nú, en scherpe naalden,
 Dreigend aan den mond der bron.

Zuchtend laat het kind zich hooren:
 „Ach, hoe anders dan weleer!
 „Alles, alles, is bevroren,
 „Ledig, lèdig, keer ik weêr!”

II.

In de Lente van dit leven
 Vloeien bronnen van geneucht:
 't Wintert! en — verkild, versteven,
 Zijn de lieflijkheên der Jeugd.

Wat ge eens gaarne mocht genieten,
 Blijkt u gants veranderd aan:
 't Koude water wil niet vlieten,
 En — uw dorst blijft onvoldaan!

Eéne vreugd, een diepe en reine,
 Blijft getrouw: de vreugd in God.
 't Water uit Gods springfonteine
 Stroomt van eeuwig heilgenot!

IN DE VROEGTE.

Ai, zegt mij, murmelt in de boomen
 Het tooverlied der Lent' bij nacht?
 'k Ontwaakte uit onverklaarbare droomen,
 Met jongen moed, met nieuwe kracht.
 De morgen tint de heuvelklingen
 Met goud; het eerste koeltjen zucht;
 'k Wil rusten nog — toch moet ik zingen:
 Mijn hart is helder als de lucht.

'k Gevoel opnieuw, in zoet verlangē,
 Wat ik ooit zaligs ondervond:
 En oude Liefde en nieuwe Zangen
 Ontwaken beide in 's harten grond.
 Gelijk de zwaan, wien 't golfgewiegel
 Al zacht doet dobbren op den vloed,
 Te saam' in dien kristallen spiegel
 Den hemel en de sterren groet!

EMANUEL GEIBEL.

G R O E N.

God-zelt heeft ons leven met Hope bekleed,
 Met Hoop heel deze Aard, waar wij gaan:
 De mensch hult in 't groen wat hij wil, wat hij weet,
 Zijn wenschen, zijn droomen, zijn daan.
 De Hoop is het eenig groen plekje' in 't verschiet,
 Dat, zeker, de onzekere Toekomst ons biedt.

Welaan, in dat groen iedre bede geplant!
 Een groenende tak zij uw staf!
 Groen Meiloof gestrooid op het stuivende zand,
 En groene eens de Lente op ons graf,
 En slinger' de Hoop ons heur klimop om 't Kruis,
 Dat heenwijst, van 't Kerkhof naar 't Vaderlijk Huis!

Want niet maar 't ontspruitende gras heeft zijn waas,
 Maar 't mosch ook hergroent op de zerk,
 En is vaak de prikkel des Twijfels, helaas!
 Den bloemhof der ziele te sterk,
 Steeds keeren ze weder, de Hope der lent',
 De lente der Hoop, onvergankelijk in 't end'!

Al is heel een veld van gedachten verlept,
 Waarin ons de Hoop had verblijd,
 Steeds groeien weër andren, jong, frisch, ongerept.
 Profetischer, schooner altijd,
 Totdat op elk blaadtje', in den dauwdrop gebaad,
 De heilige naam des Waarachtigen staat.

„Maar” — fluistert de Vreeze — „in den poel onder 't gras
 Verzinkt soms de wanklende schreê:
 „Is mooglijk de Hoop niet een groenend moeras,
 „Een diepe, gemaskerde zee?” —
 De Hoop zij een zee! toch, gij bloodaard, houd stand!
 Daar wandelt de Heer, en — Hij reikt u de hand.

S C H E M E R T I J D.

De ziel heeft ook haar schemertijd,
 Wanneer de sterren niet meer blinken,
 Als zelfs de hoop niet meer verblijdt,
 En de oude liedren niet meer klinken.
 En toch — één onvergeetlijk woord
 Ruischt zachtkens klagende in de verte —
 Daar trilt weêr elke snaar, en 't harte
 Zet de afgebroken droomen voort!

E E N S T A D S B O O M.

— FANTAZIE. —

Het Voorjaar is gekomen:
 Daar buiten gaat het zonnetje' op;
 Daar vouwen alle boomen
 Het blaadtjen uit den knop.
 Daar werkt het jonge leven,
 En vlecht er zijn loofhuttentent,
 En juicht in veld en dreven:
 „Ontwaak! ontwaak! 't is lent'!”

In de dompige Stad, op de volkrijke gracht
 Houdt een boom, tusschen steenen, mistroostig de wacht.
 Van zijn takken, naakt, dor, door geen koeltjen verfrist,
 Druipt, in loodzware druppels, de klam-lauwe mist;
 En hij dommelt en droomt, door die doodswâ bedekt,
 Tot, wanluidend en schrill, de eerste straatkreet hem wekt.

Daar trilt een koortsig beven,
 Een heimwee, door zijn dorren tronk:
 Krank teeken nog van 't leven,
 Dat tot zijn wortel zonk.
 Een bitterzoet herdenken
 Van vrijer grond, van reiner lucht,
 Schijnt hem van ver te wenken,
 En — de arme balling zucht:

„Ach, hoe lang sta ik hier, in 't gestuif en gewoel,
 In den vreemde verplant, aan den rand van een poel,
 Waar geen golfjen ooit danst, waar geen straalten weêrblinkt,
 Noch van zon noch van maan, waar geen vogel ooit zingt,
 Waar het muschken-alleen — een schuw beedlaars-bezoek! —
 Op een knikkenden tak gluurt naar 't huis op den hoek?

„In het Moederbosch,
 In het Moederbosch,
 Staan van jaar tot jaar
 Op het groene mosch,
 Op het groene mosch
 Alle boomen bij elkaar.
 Niemand is alleen,
 Niemand is allèen: —
 Met verliefden tak
 Groeien ze door-een,
 Groeien ze door een
 Tot één looverdak.

„In de blijde Mey,
 In de blijde Mey
 Komt de vogel weêr:
 Vol van melody,
 Vol van melody,
 Vliegt hij zoekende op en neêr.
 En hij kiest met vreugd,
 En hij kiest met vreugd
 In den groenen top,
 Die hem 't liefste heugt,
 Die hem 't liefste heugt,
 't Schomm'lend nestjen op.

„Op den Zomerdag,
 Op den Zomerdag
 Schuilt, al even trouw,
 Met een lonk en lach,
 Met een lonk en lach
 't Minnend paartjen in de schaûw.
 En hun beider naam,
 En hun beider naam

Wordt er neêrgegrift,
 Groeiend nu te-saam',
 Groeiend nu te-saam'
 Met onwischbaar schrift!

„Komt de Winter aan,
 Komt de Winter aan,
 Heel het groote bosch
 Met zijn purpren blaân,
 Met zijn purpren blaân
 Schittert in een koningsdos.
 Door den stillen nacht,
 Door den stillen nacht
 Die de sneeuwvlok strooit,
 Met juweelenpracht,
 Met juweelenpracht
 Feestlijk straks getooid!

„O, scheidde de bijl mij van 't moederlijk woud,
 Waarom uit mijn stam niet een krebjen gebouwd?
 De vader, de moeder, met stralend gezicht,
 Begroetten bewondrend het slapende wicht,
 Gewiegd in mijn armen, zoo zorgeloos en blij,
 En — iets van dien glans zou weêrstralen op mij!....

„Of ware ik gekapt tot een rijzige mast,
 In 't midden van 't schip, dat de golven doorplast!
 Ik ving er den wind in het zeil dat ik droeg,
 Ik wiegde op de maat van de golf vóor den boeg:
 'k Zou 't rijk Insulinde mijn welkomstgroet biên,
 'k Zou 't Land van de Vrijheid, Amerika, zien!....”

„Of — moest ik toch sterven, rechtvaardige! als gij —
 Uw woning van planken, och, vroeg men ze mij!
 Zoolang als ik kon, tot ik wegmolmde in de aard,
 Hield ik er toch de assche des braven bewaard:
 Een kostelijk graan, onder tranen gezaaid,
 Ten dage des oogstes door de Englen gemaaid!”....”

In 't bont gewoel der menschen,
 Ontijdig van zijn plaats gerukt,

Met onvervulde wenschen,
 Het hoofd in 't slijk gebukt,
 Noch nut noch vreugd te geven,
 Steeds stervende in een tragen droom....
 O droef, verijdelde leven!
 Och, arme, och, arme boom!

VOOR DAG EN VOOR DAUW.

„Ik maakte mij op, en ging uit in de
 vallei, en ziet! de heerlijkheid des Hee-
 ren stond aldaar.

EZECH. III: 23.

'k Geloof u, o gij die daar zwoegt, maanden lang,
 In 't stof en den rookwalm der steden!
 Soms lokt u de zon en de vogelenzang,
 De poort uit, naar buiten te treden.

En als dan de Meizon zoo vriendelijk scheen,
 De vogels zoo lustigjens floten,
 Dan zegt gij, met hen en u-zelfen te vreên:
 „Nu heb ik mijn morgen genoten!”

Maar — kent gij de scheemring, die 't Oosten verbleekt
 Als straks nog de sterrekens gloorden,
 Als God met de Schepping nog fluisterend spreekt,
 In nieuwe, bezielende woorden:

Als 't schepsel, nog spraakloos, Zijn Mogendheid eert,
 Als — de eerste! — in de dampende weide
 De leeuwrik zijn jongen hun morgenbeê leert,
 En 't schaapjen nog blaet op de heide:

Als enkel de bergen, omwolkt overal,
 Van 't naderend wonder gewagen,
 Verlichte Profeten, die neêrzien in 't dal,
 En 't melden: „de zon is aan 't dagen!”

Als 't windeken, dat door de bladeren waait,
 De bladdrup, die tikt op de zooden,
 Het klokjen der vroegmis, het haantjen dat kraait,
 Ons toeroept: „Ontwaakt uit de dooden!”

Als 't wild op zijn leger, van 't dauwvocht nog frisch,
 Zoo vroolijk en vrij als in Eden,
 Zijn kruimken vergaart aan den groenenden disch,
 Verjaagd niet door krakende schreden:

Als 't schubbige volkjen de vinnen nog roert
 Met zorgloos geplas en gewemel,
 Door 't net niet belaagd, door geen angel beloerd,
 En ook nu eens opziet ten hemel:

Als 't sprakeloos wormtjen, dat kruipt in het stof,
 Stilzwijgend zijn God schijnt te smeeken:
 „Mij ook gaaft Gij leven: ook ik breng U lof:
 „Laat mij ook Uw gunst niet ontbreken!”

Als God overal, in de verte en nabij,
 Uit hoogten en diepten 't doet weten:
 „Al 't schepsel beweegt zich, en ademt in Mij:
 „Geen wormtjen in 't stof wordt vergeten!”

En als dan de morgenster langzaam versmelt
 In 't wolkjen met purperen zoomen,
 En, eindelijk! de zonne verrijst als een held,
 Om de Aarde met licht te overstroomen!....

Die heilige Scheemring, eer 't ruischt op uw pad,
 Des Hemels eerste, innigste groete,
 Dát noem ik mijn morgen!.... Gij kindren der Stad?
 Zegt, trekt gij dien ooit te gemoete?

(Vrij gevolgd).

LENTELIED.

Daar waait een geur van balsem door de lucht,
 Als waar de smetstof aller driften,
 Haat, Nijd en Wrake, weggevlucht,
 Als zou nooit buskruit-walm haar meer vergiften.

Daar werkt een kracht van leven in het groen,
 Als zouden boomen en gewassen
 Hun schoonste werken overdoen,
 Natuur met nieuwe wondren ons verrassen!

Daar speelt een gloed van stralen in het licht,
 Als wilde 't met zijn tintelingen
 Het brein, dat moëgemijmerd zwicht,
 Den winternacht van 't donkerst hart doordringen.

Daar zweeft een waas van frischheid over 't gras:
 't Herleeft, zelfs op de kerkhofzooden,
 En, groen als ze op hun sterfdag was,
 Ontluikt de Hoop van 't Weêrzien onzer dooden!

Hoe komt het toch? — 't Is wijl de Lente keert!
 Zij, die met geur, licht, roos en lelie
 Der Menschheid toekomst profeteert,
 De Apostel met haar Bloemen-Evangelie!

HART EN HUIS.

Heer! waar Gij zijt, woont de vrede:
Gij geeft lust tot elken plicht;
Boven wensch en boven bede
Maakt Gij kruis en kampstrijd licht;
Alles deelt Ge een weêrglans mede
Van Uw zalig aangezicht!

Hoop, Geloof en Liefde strenglen
Palmen rond ons klein Gezin,
Waar de zielen zich vermenglen
In het smeltvuur Uwer min:
Gij regeert, en al uw Englen
Gaan ten onzent uit en in!

J. J. L. r. K.

DE TWEE ENGELN.

Kent gij, o hart! die beide Zuster-Englen,
Ter-neêr-gedaald uit 's Hemels zonneglans,
De Vriendschap, die ge een leliekroon ziet strenglen,
De Liefde, met haar purpren rozenkrans?

Zwartlokkig is de Liefde, vurig gloeiend,
Schoon als de Lent', die ras ontluiken wil:
De Vriendschap, blond, in zachter kleuren bloeiend,
En als de zomernacht zoo sabbatstil.

De Liefde — een zee vol bruischend golfgewemel,
Waar 't zonlicht speelt, maar ook de rukwind blaast:
De Vriendschap — 't meir, een spiegel, die den hemel
En 't starrenheir in zijn kristal weërkaatst.

De Liefde — in 't hart kan ze als een bliksem schieten:
De Vriendschap — ze is een maan, die langzaam daagt;
De Liefde wil veroovren en genieten:
De Vriendschap geeft, niets vragende, ongevraagd! . . .

Gelukkig 't hart, dat beide heeft verkozen,
 De Levenshof, waar wit en rood schakeert,
 En waar de gloed der weelderige rozen
 Den stillen bloei der lelien niet weert!

EMANUEL GEIBEL.

GELOOF ME, 'T IS IMMER ONS EIGEN GEMOED.

Geloof me, 't is immer ons eigen gemoed,
 De vreugd of de smart door ons harte gesmaakt,
 Die 't bloemtjen zijn geur geeft, der zonne haar gloed,
 Of beide, dof, kleurloos, een schaduwbeeld maakt.
 Een plekje' op het mosch, een bevallig plantsoen,
 Een olm waar de tortel zijn loofhutjen koos,
 't Gezellig geklikklak van 't tuinhekje in 't groen,
 De geur van een enkle, een eenvoudige roos: —
 Hoe lieflijk zijn deze! En zij gaan niet te loor,
 In 't diepst van een dankbaar geheugen bewaard,
 Steeds jong door de stem, die toen ruischte in uw oor,
 Door 't oog, dat, toen, diep in u w oog heeft gestaard!
 De Noordzee, gewiegd in harmoniesch geklots,
 Uw Geldersche graanzee in goudene pracht,
 De stortval des Rhijns van de siddrende rots,
 Het gloeien van de Alpen, de Napelsche nacht:
 't Wordt alles voor u zonder leven en geest,
 Eén vormlooze nevel, één graf wijd en zijd,
 Zoodra gij geen liefde in die oogen meer leest,
 En die stem voor u zwijgt, ach voor nú en áltijd!

T H U I S.

Thuis! eindelijk dan weêr thuis! na zooveel pelgrimsdagen
 En nachten, beurt om beurt van kalmte en onweêrsvlagen,
 Na zonneschijn en golfgebruisch,
 Na zooveel hitte en vorst, na eindeloze wegen
 In eindlooze onrust! O, hoe ruischt dat woord mij tegen,
 Dat klein, maar heerlijk woordtjen: „Thuis!”

Daar zit ik in mijn cel in 't eigen hoekje neder;
't Gezellig haardvuur zingt het oude liedtjen weder.

Hier placht mijn eiken stoel te staan,
Hij staat er nóg, om mij met open arm te ontfangen!
De disch, de grauwe muur, de prenten die er hangen,
't Lacht me alles even vriendlijk aan!

't Heet me alles welkom: ginds, die boeken, half begraven
In 't stof — mijn fluit, mijn buks, mijn kerkboek: nieuwjaarsgaven,

Waar 'k moeders hart uit proeven kon:
Het klokken zelfs, dat met zijn slagen, tot mijn kwelling.
Mij vaak naar bed joeg, als de prachtige vertelling
Van blonde zusjen pas begon!

En hier de vensterboog! ja wèl, dat zijn de straten,
Waar we eenmaal speelden, dat is 't marktplein, waar we zaten

In lommer van het lindegroen;
Daar rijst het kerkjen met zijn grijzen, stompen toren,
Het haantjen staat er weêr in de avondzon te gloren,
De Vesper klepelt juist als toen!

En hoort weêr! in 't priëel van wilde wingertranken,
't Gesnap der meisjens, in die welbekende klanken,

Waarnaar ik smachtte menigmaal,
Als ik, in 't vreemde land, de zangster had vergeten,
En 't handgeklap niet hoorde, al peinzend neêrgezeten
In 't hoekjen van een schouwburgzaal!

't Is alles 't oude nog! Maar hoe! de tranen schieten
Me in 't oog. Gij glimlacht? Nu, het zij zoo, laat ze vlieten,

Ik ben een kind, hoe zwak het schijn!
Maar gij! — die altijd bleeft bij al uw lievelingen,
Neen! neen! Gij weet het niet, hoe lieflijk deze dingen
Na vele jaren zwervens zijn!

Gij weet ook niet, hoe in een voorwerp zonder leven,
Van hem die 't ééns bezat een schaduw na blijft zweven,

Een straal van licht, die nooit verbleekt:
Gij weet niet, hoe in hout, steen, huisraad, huizen, boomen,
Een stemme woont, waarin met al haar bonte droomen,
Uw eigen Jonkheid tot u spreekt!

Gij weet niet, dat in 't bosch, waar gij in zaalge dagen
 Vaak rondzwierft, d' arm rondom de dierbre Maagd geslagen,

Bij d' eik — uw namen sneedt ge er in! —

Na vele jaren nog, als ge eenzaam, eenzaam nadert,
 Iets als een rozengeur, u aanwaait door 't gebladert'...

De Erinnring uwer Eerste Min!

EMANUEL GEIBEL

BIDDEN EN WERKEN.

„Denkt er om, dat de weg tot den Hemel 't
 best op de kniën gevonden wordt.”

Mrs. COMPTON READE.

„Op de kniën gaat de weg ten Hemel?”

Is de weg ten Hemel dan geen strijd?

Wie mag kruipen in het kampgewemel,

Waar de kracht tot daden moet gewijd?

Buigen in het stof met vreeze en boete,

Dat zij de aanvang voor Gods aangezicht,

Maar daalde in de ziel Gods vredegroete,

Dàn de wankle kniën opgericht!

Dàn gestaan om 't op Gods woord te wagen!

't Boze met des Geestes zwaard weêrstaan!

Dan geloopen, om naar 't wit te jagen,

's Levens kroon aan d' eindpaal onzer baan!

Luther zocht den Hemel, angstig kruipend

Langs San-Lateraan's Pilatus-trap;

Maar de pijnlijke angst, zijn hart besluipend,

Logenstrafte de ijdlle pelgrimschap —

Tot Gods Licht hem opging in zijn klaarheid:

„Wandel in 't geloof en strijd u vrij!”

En hij, kampioen voor de Eeuwge Waarheid,

Riep: „Hier sta ik, en God helpe mij!”

Allen die de zegekroon zich wonnen,
 Nú van alle moeite en strijd verlost,
 Zijn, o zeker! knielende begonnen,
 Maar voleindden palstaande op hun post!

Laat ons bidden of wij niets vermochten,
 Werken, alsof alles kon volbracht!
 Machtloos waar we 't in ons-zelfen zochten,
 Is ons niets onmogelijk in Gods kracht,

DRIE PLAATSEN.

Drie plaatsen zijn er, waar mijn ziele
 Het liefst' verwijlen mag:
 Waar ik aanbiddend nederkniele,
 Mijn gantschen levensdag;
 Waar ik ontbeeren leer en strijden,
 En Gods genade erken:
 Waar ik, ook in mijn laatste lijden,
 In hope zalig ben!

Hier sta ik, met ontschoeide voeten,
 O Krib van Bethlehem!
 Om 't Hoogste Godsgeschenk te groeten,
 Met tranen in mijn stem.
 Geen goud of mirre kan ik geven,
 Geen aardsche kostbaarheên:
 Neem, Heer! mijn hart, mijn liefde, en leven,
 Bij 't wierook der gebeên!

Hier sta ik, met gebroken harte,
 O Kruis van Golgotha!
 Ik draag in Godgewijde smarte
 Uw last mijn Heiland na.
 Mijn aardsche smarten zijn verslonden
 In mijns Verlossers pijn —
 Ik wil met al mijn zorg en zonden
 Met Hem gekruisigd zijn.

Hier sta ik, met vervroegd aanschouwen,
 O Troon der Heerlijkheid!
 Waar de Overwinnaar zijn getrouwen
 Een eereplaats bereidt.
 Een gouden lijn voert wie gelooven
 Van Bethlehem naar 't kruis,
 Van 't Kruis, de starren door, naar Boven,
 Naar 't zalig Vaderhuis!

Dát zijn die plaatsen, waar mijn ziele
 Het liefst' verwijlen mag:
 Waar ik aanbiddend nederkniele
 Mijn gantschen levensdag;
 Waar ik ontbeeren leer en strijden
 En Gods genade erken:
 Waar ik, ook in mijn laatste lijden,
 In hope zalig ben!

MATH. VII: 7.

Niet anders dan de bedelaar
 Die op den drempel staat,
 En klopt en vraagt,
 En, eerst verjaagd,
 Niet ledig henen gaat:

Zóo kloppen wij met vasten moed
 Aan 't hart des Vaders aan,
 En roepen luid
 Onze armoê uit
 Met menig heeten traan.

Al zegt Hij: „Neen!” toch meent Hij: „Ja.”
 Hij kent uw ramp, uw rouw;
 Al wordt de nood
 Ook nog zoo groot,
 Nog grooter is Zijn trouw!

VADER EN MOEDER.

't Oude thema, door elk harte
 Klinkend bij vernieuwde jeugd
 Moederhope, moedersmarte,
 Moedervreugd!

Vader, meest om haar verlegen,
 Die zijn liefde is en zijn lust,
 Gluur door 't reetjen, en, o zegen!
 Moeder rust.

Ja, zij rust — maar in heur droomen
 Ziet zij enkel 't kindekijn,
 Heeft zij ook een tip genomen
 Van 't gordijn —

't Wolkgordijn, door 's levens morgen
 Met een rozengloed getint,
 Dat — de Toekomst houdt verborgen
 Van haar kind!

HET KIND.

Zoodra het kind verschijnt, juicht, eensklaps opgetogen,
 Heel 't Huisgezin het toe: de glans dier stralende oogen
 Steekt aller oog in gloed.

Het somberst voorhoofd komt glimlachende uit zijn vouwen,
 De onreine zelfs ontroert, mag hij het kind aanschouwen,
 Zoo vroolijk en zoo goed!

Hetzij de Juni-zon ons lokt naar 't groen daar buiten,
 Hetzij November ons een dichten kring doet sluiten

Waar 't wintervuurtjen gonst, —

Als 't kindjen komt, is 't feest! Men speelt en stoeit er mede,
 Men roept, men spoort het aan tot de eerste, wankle schrede,
 Waar moeders hart bij bonst.

Vaak spreken we aan den haard, terwijl de vonken knettren,
 Van Vaderland en Kerk, van Wetenschap en Lettren;
 Maar als het kindtjen komt,
 't Is uit met Kerk en Staat! weg, Kunsten, Wetenschappen!
 Het rozenmondjen gaat aan 't babbelen en snappen,
 De deftige ernst verstomt!

Wanneer, na langen nacht, waarin de storm de boomen
 Deed kraken, en de slaap daarheen dreef met zijn droomen,
 Op eens op rozenwiek
 De dageraad verschijnt, dan schittren alle dalen,
 Die, uren ver in 't rond, nu 't klokkenspel herhalen
 En vogelzangmuziek.

Beminlijk kind! gij zijt die dageraad! Gij nadert,
 En al de stormen, in de bange ziel vergaderd,
 Verdwijnen waar gij blinkt;
 Het hart begint op nieuw te wenschen en te hopen:
 De bloemen onzer vreugd gaan als een wonder open,
 En 't oude lied herklinkt!

Want uit uwe oogjens straalt een heerlijk licht ons tegen,
 Uw handtjens strooien niets dan vroolijkheid en zegen:
 Zij deden nog geen kwaad.
 Nooit wendde uw tred zich nog naar 't aardsche stofgewemel:
 U speelt in 't gouden hair, kleine Engel uit den hemel,
 Een glorie om 't gelaat!

Gij zijt een duif der ark, een lieflijk vredeteeken;
 Gij hoeft geen voetjens, gij gevleugelde! uit te steken,
 Daar ge op onze armen zweeft;
 Gij kent de waereld niet, zoet lammeke' onzer weide!
 O dubbele Maagdelijkheid van lijf en zieltjen beide,
 Waarop geen smetjen kleeft!

't Is heerlijk, 't kindtjen, met die blosjens die daar bloeien,
 Die goede trouw, dat traantje', al droogende onder 't vloeien,
 Die stem, die klankjens giet.
 Het blikst verwonderd rond door de ondermaansche dreven;
 En 't zieltjen geeft zoo blij zich over aan het leven
 Als 't mondtje' ons kusjens biedt!

Wil mij, genadig God! en die ik lief heb sparen,
 Wil al mijn vrienden, zelfs mijn vijanden, bewaren,
 Al zijn ze nog zoo boos.
 Zij nooit hun zomer arm aan bloemen, Hemelkoning!
 Hun kevie ledig, en hun bijkorf zonder honig,
 Hun woning, kinderloos!

VICTOR HUGO.

GIJ KINDEREN VAN EEN HUISGEZIN.

Gij kindren van één Huisgezin,
 Wie weet hoe kort gij samenblijft!
 Smaakt broederliefde en zustermin,
 Eer 't lot u uit elkander drijft!

Ik kende een kring — hoe duurzaam scheen
 Die kinderrij om d' eigen disch!...
 Hun graven liggen ver' van één,
 Gesplitst door zee en wildernis.

Eén zelfde teedre Moeder boog
 Zich 's avonds bij hun kribjens neêr;
 Elk sluimrend kopjen hield ze in 't oog:
 Ziet ze ooit die blonde kopjens weêr?...

Één — daalde al vroeg ter doodsgroeve af,
 In 't Oosten, bij een verren stroom:
 Misschien weet de Indiaan zijn graf
 In schaduw van den pisang-boom!

Één — jongste en minlijkste van al! —
 Slaapt diep in 't hart van d' oceaan:
 Daar glinstren paerlen zonder tal,
 Maar niemand stort bij 't lijk een traan.

Één — al te licht verleidbre ziel! —
 Nam dienst bij 't vreemdenlegioen
 Des franschen Caesars, streed en viel,
 De dwaling zijner jeugd ten zoen!

Éen enkle dochter, bleeke bruid,
 Droef als de tortel die daar kirt,
 Welkte in den bloemhof van het Zuid',
 En rust er onder groene mirt.

Aldus verstrooide hen de dood,
 Gesplitst door wildernis en zee,
 Eens menglend, bij één moederschoot,
 De stemmetjens tot de avondbeê!

Zij dartelden bij d' eigen haard,
 Éen bete deelende en één dronk....
 Wee de arme Liefde, als boven de Aard'
 Geen onvergankbre Hemel blonk!....

Gij kindren van één Huisgezin,
 Wie weet hoe kort gij samenblijft!
 Smaakt broederliefde en zustermin,
 Eer u de storm des lots verdrijft!

FELICIA HEMANS.

BRUID EN BRUIDEGOM.

„Waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten. Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God. Waar gij zult sterven zal ik sterven: aldaar zal ik begraven worden. Alzoo doe mij de Heer, en alzoo doe Hij daartoe, zoo niet de dood-alleen zal scheiding maken tusschen mij en tusschen u.”

RUTH I: 16, 17.

ZIJ.

Uw keuz' is mijn keuze! Waar gij gaat, ga ik,
 Dáar volg ik, dáar laat ik mij leiden —
 Van d'eersteling-kus tot den uitersten snik,
 Omringen Gods Englen ons beiden.
 Van 't zalige: „Ja!” tot het pijnlijk „Vaarwel!”
 Van 't vlammend altaar tot de donkere cel,
 Zal niet en zal niemand ons scheiden.

HIJ.

Waar gij zult vertoeven, ik toef er met u,
 Met u, wien mijn ziele zich wijdde,
 Van heden af aan en voor eeuwig als nu,
 Uw schaduw, uw schuts aan uw zijde!
 Eens zocht ik 't Geluk in des waerelds gedruisch:
 Mijn waereld is nu in mijn vriendlijk Tehuis.
 Waar scheen ooit de zonne zoo blijde?

ZIJ.

Uw Volk is mijn Volk! Met wat liefde zijt gij,
 Hoe innig, uw ouders genegen!
 O, vraag dan uw vader en moeder voor mij,
 Uw Bruid, straks hun Dochter, een zegen!
 Die zegen bouwt huizen, brengt vreugde, brengt vree:
 Hij gaat als een straal van Gods heerlijkheid mee
 Op 's levens gekronkelde wegen!

HIJ.

Uw God is mijn God! Gij zijt vroom, gij zijt vroed:
 O vuur gij mij aan ten gebede!
 Bezweer gij den storm in mijn rustloos gemoed,
 En breng gij den twijfel tot vrede.
 Wijs vriendelijk steeds mij den Levensboom aan,
 Neem, Engel des Lichts, uit de stoffige baan
 Op 't pad naar den Hemel mij mede!

ZIJ.

Uw vreugd is mijn vreugd! En wat wil ik nog meer,
 Dan, Engel! voor U slechts te leven?
 O, ware ik een Engel uit heiliger sfeer,
 Ik zou u beschermend omzweven,
 Ik maakte u deez' aard tot een Lustparadijs,
 Ik koos al de doornen — te duur mij geen prijs —
 Om u al die rozen te geven.

HIJ.

Uw leed is mijn leed! Gij zijt mijne, ook in smart,
 Zoo zeer als in vroolijke dagen:

Kom, berg nu dat hoofdtjen getroost aan mijn hart:
 Gij moet ook het kleinste mij klagen!
 Het Wel, dat men deelt, wordt verdubbeld in kracht;
 Het Wee, dat men deelt, is ter helft reeds verzacht,
 En sterk wordt de Liefde onder 't dragen.

ZIJ.

Uw graf is mijn graf! Waar uw heuvel zal staan,
 Daar zal men mijn plaatsjen mij maken.
 Als gij mij verlaat, heeft mijn leven gedaan,
 En nooit zal ik vreugde meer smaken.
 Eén terp overschaduw' 't gezegende Paar!
 Uw stof en het mijn' slapen zacht bij elkaâr,
 Tot we eenmaal, te saam' ook, ontwaken!

HIJ.

Uw Hemel mijn Hemel! Geen twijfel moet ooit
 De hope des Hemels ons rooven.
 Al wierd eens onze asch op de winden gestrooid,
 Wij leven, omdat wij gelooven!
 Wat God heeft vereenigd, dat scheidt ook geen dood.
 Wel zwart is het graf, maar het Oosten is rood:
 Zoet weêrzien in 't daglicht Daarboven!

ZIJ.

Nu, Vader! Wiens liefde aarde en hemel verkondt,
 Wil Gij ons tot liefde bekwamen!
 Wees, Koning der zielen, de derde in 't Verbond,
 En smelt onze harten te samen!
 En, Geest alles Goeds! ruische uw vleugelgezuiss,
 Daal Gij als een duive in ons nederig Huis,
 En woon er in eeuwigheid, amen!

EMANUEL GEIWEI.

DE VROUW.

Eere den Vrouwen! Zij winden en weven
 Hemelsche rozen door 't doornige leven,
 Strenglen der Liefde gezegenden band.
 Gratiën zijn ze, en wij danken haar hoede
 't Eeuwige vuur van het Schoone en het Goede,
 Dat ze onderhouden met heilige hand.

Voortgestormd met reuzenkrachten,
 Wijkt de Man uit waarheids baan;
 Wisslend dobbren zijn gedachten
 Op der driften oceaen.
 Gretig zoekt hij heinde en verre,
 Of zijn hart de ruste vond:
 Tot in de afgelegen sterre
 Grijpt hij naar zijn droombeeld rond.

Maar met heur blikken, betooverend-teeder,
 Wenken de Vrouwen den vluchtling: „Keer weder!
 „Smaak toch het Heden, zoo kort maar van duur!”
 Onder het ouderlijk dak, rein en blijde,
 Blevén zij schuchter der Moeder ter zijde,
 Schuldlooze dochters der vrome Natuur!

Vaak vijandig is zijn streven,
 Met verpletterend geweld,
 Gaat de woeste Man door 't leven,
 Dat hem paal noch perken stelt.
 Wat hij opbouwt, sloop't hij weder:
 Als der Hydra slangenkop,
 Rijzen telkens, telkens weder
 Nieuwe wenschen dreigend op!

Maar met bescheidener glorie te vreden,
 Plukken de Vrouwen de bloemen van 't Heden,
 Nimmer gehaast naar de eerst rijpende vrucht.
 Vrijer dan hij, binnen huislijke perken,
 Rijker dan hij, bij heur nuttiger werken,
 Nederiger kennis, en vreedzamer vlucht.

Streng, en trotsch vaak, en koelkloedig,
 Is de Man zich-zelv' genoeg,
 't Hart versmadend, dat weemoedig
 Naar een hart vol liefde vroeg.
 Nimmer smelt hij weg in tranen,
 Niet gebroken buigt hij neêr:
 Zelfs de worstling met de orkanen
 Straalt zijn harde borst te meer!

Maar als de harp, die, op 't ritslen der blären,
 't Suizen van 't windtjen, weêrtrilt met heur snaren,
 Zóo de gevoelige ziele der Vrouw!
 Angstig door 't schrikbeeld der smarten bewogen,
 Golft haar de boezem en storten heur oogen
 Zachtkens de paerlen van hemelschen dauw!

Waar de Man zijn dwangvermogen
 Oefent, geldt de kracht voor recht:
 Zal de Scyth zijn pleit betogen,
 't Krijgszwaard spreekt, de Pers wordt knecht.
 Wenschen zijn den Man — geboden;
 Wilde tochten slingren hem:
 En waar Charis is gevloten,
 Krijscht, wanluidend, Eris' stem.

Maar onder zacht-overredende beden
 Voeren de Vrouwen den scepter der Zeden,
 Blusschen de Tweedracht, zoo bitter bewegend,
 Leeren de krachten, die vijanden waren,
 Zich in bevallige vormen te paren,
 Nu voor altijd en harmoniesch vereend!

SCHILLER.

VERJAARGROET AAN EENE MOEDER.

O gezegende Feestdag, als Moeder verjaart!
 Lieflijk licht aan den hemel der Jeugd!
 Onvergeetlijke zon, die ons levenslang heugt,
 Wat Herinnring de Lethe ook vergaart!

'k Heb de vreugde gekend, die gij heden geniet,
 Dankbaar kroost om den feestlijken disch!
 Ik waardeer uw bezit door mijn eigen gemis:
 In mijn hart trilt een toon voor uw lied!

In mijn hart ruischt een groete aan de dierbare Vrouw,
 U gespaard, ook na droefheid en druk:
 Uit mijn hart rijst een beê voor haar Eeuwig Geluk,
 En een dank aan Gods Eeuwige Trouw!

Want Uw God wás getrouw, en gij weet het, Christin!
 Die erkent dat Hij wondt, maar geneest;
 Die getuigt: „Hij is goed en barmhartig geweest:
 „Hem te volgen heeft zaligheid in!”

Zoo dan, blijf gij Hem volgen, o zij het nog lánġ,
 Met geloovig en dankbaar gemoed!
 Uit den mond uwer kindren klink', heerlijk en zoet,
 U nog dikwerf de Feestelijke Zang!

En daar Boven, daar Boven juicht heden de Vriend,
 Wel betreurd, maar met troostvolle hoop:
 Blijd Vooruitzicht des Weérziens aan 't eind van den loop!
 Ja, God heeft er uw dank voor verdiend!

Maar de Beste der Vrienden is uw en zijn Heer:
 Blijv' Zijn naam boven alle U geloofd!
 Zijn genade in uw ziel, eens Zijn kroon op uw hoofd:
 Och, wat wenscht, wat begeert gij u meer?

Kom dan, voorwaards op nieuw, met den hemel in 't oog,
 Van gezegende kindren omringd,
 Daar Gods Engel van verre zijn: „Gloria!” zingt,
 Met Gods hulpe — Vooruit! naar Omhoog!

O U D E R S.

Vaders, moeders! spreekt den kleinen
 Van dien Goeden, van dien Reinen,
 Eenmaal als een hulploos wicht
 In een donkren stal geboren,
 Maar door d' Eeuwige uitverkoren
 Tot des Waerelds zalig Licht!

Spreekt hun van dat Kind, zoo heilig,
 Dat, in Englenhoede veilig
 Aan het vrome Moederhart,
 God al vroeg zijn V a d e r noemde,
 In Wiens heerlijkheid hij roemde,
 Tot zijn hart gebroken werd!

Spreekt hun van zijn groote daden,
 Van zijn woorden, vol genaden,
 Klarheid, waarheid, majesteit!
 Van zijn lieflijk Evangelie,
 Waar het muschken en de lelie
 Roemt in Gods Voorzienigheid!

Spreekt hun van zijn heilig strijden.
 Van zijn Leven, van zijn Lijden,
 Van zijn Liefde bovenal,
 Die de kindren drukte in de armen,
 En, met goddelijk erbarmen,
 Ons Gods kindren maken zal!

Schoon zij 't kruis nog niet begrijpen,
 Bij de krib zal 't hartjen rijpen
 Voor 't Geloof — tot de ure koom',
 Als ze aanbiddend onderscheiden
 Dat en kruis en kribbe beiden
 Hout zijn van den Levensboom!

DISSONANTEN.

Lichtzinnig — toch verstandig;
 Een man — en toch een kind:
 Gevleugeld — toch onhandig;
 Godsvruchtig — aardsgezind;

Van reine liefde blakend,
 En — gloeiende van haat;
 Nu — 't Eigen Ik verzakend,
 Dan — enkel eigenbaat;

Trekvogel, immer zwervend,
 Vol dartle levenslust;
 En toch weêr — levend stervend,
 Versmachtende naar rust:

Een rups in 't stofgewemel,
 Die over doornen glijdt,
 En toch het licht, den hemel
 Het vlinderken benijdt!

O Tegenstrijdigheden!
 Wanneer toch komt de dag,
 Zoolang reeds afgebeden,
 Die u verzoenen mag?

EMANUEL GEIBEL.

OP ALLERZIELENDAG

AAN J. P. HASEBROEK.

IN ANTWOORD OP ZIJN AAN MIJ GERICHT LIED VAN HEDEN.

Dat, Broeder! ge een krank broederhart
 Dus, mede lijdend, kwaamt bejeegnen,
 Dat gij zijn sprakeloze smart
 Meer dan een tolk: een trooster, werdt,
 Daar moge u God voor zeegnen!

Wat op deez' Allerzielendag
 Een ziel doortrilt in al heur snaren,
 Die veel heeft liefgehad, en ach!
 Zich veel van 't liefste ontscheuren zag,
 Gij hebt het meê ervaren!

Gij ook hebt in de stille cel
 Vandaag schijndooden op zien rijzen,
 Bij wisslend licht en schaduwspel:
 Een eerste groete, een laatst vaarwel --
 Verloren Paradijzen!

Gij ziet ook — hoe gelijkt gij mij! —
 Méer dan de levende', in uw droomen
 Uw vroeggestorvenen u nabij.
 Is, schijnbaar ver', reeds „de Overzij’’
 Ons „in 't gezicht’’ gekomen?

Den moed hervat! de kracht vergaârd!
 En kunnen wij geen lofzang juichen,
 Wij kunnen toch, hoe diep bezwaard,
 — Den strijd volstreên, 't geloof bewaard —
 In stomme aanbidding buigen.

De sneeuw klok bleekt ons beider hoofd,
 Maar in ons beider zielen tevens
 Gloeit onder 't ijs — God zij geloofd! —
 Een vuurvlam door geen tijd verdoofd,
 De hoop des Eeuwgen Levens!

O raadselspreuk? o wonderwoord!
 God weêr te geven, is geen derven.
 De schijnbre dooden leven voort:
 Liefde is des Levens Weêrgeboort' —
 Geen Levende kân sterven.

TEN DOOPFEEST VAN JOHANNA SOPHIA MIDDENDORP.

— ZONDAG 5 MEI 1872. —

JOHANNA SOPHIA, de Vierde,
 Gegroet, kleine Doopling, lief kind!
 Eerst Bloemtjen, dat de Echtband vercierte,
 Die Hendrik en Anna verbindt!

De namen, u heden gegeven,
 Wèl zijn zij een heilsprofecy,
 Welsprekende les voor uw leven,
 Belofte des Hemels daarbij!

JOHANNA SOPHIA! 'k Zie de Eerste
 Nog vóór mij! — dat vriendlijk gemoed,
 Dat hart, waar nooit zelfzucht in heerschte —
 Zij heeft mij een Moeder vergoed!

Blijmoedig bij al wat haar griesde,
 Beminnend, bij allen bemind,
 Zóo leefde en zóo stierf zij! — Haar liefde
 Herleve in uw hartjen, lief kind!

JOHANNA SOPHIA, de Tweede,
 Mijn gade, mijn zilveren Bruid!
 Hier zit zij! Mijn vreugde, mijn vrede,
 Die zegnend in de armen u sluit!....

Haar geest en haar veêrkracht, haar trouwe,
 Haar teêrheid, mijn star der woestijn,
 Moog', kindlief! als Dochter, als Vrouwe,
 Lang later ten voorbeeld u zijn!

JOHANNA SOPHIA de Derde,
 Mijn dochter, mijn Almkerksche Bloem!
 Och, of u háar zachtheid gewerde,
 Der Vrouwen begeerlijkste roem!

Blijf gij op uw Moeder gelijken!
 Haar hart, mét haar naam, zij uw deel!

Dan zult ge als een zomerroos prijken,
Die doornenloos bloeit op den steel!

Of God met de deugden u cierge
Van 't drietal, zoo heerlijk, zoo goed!

JOHANNA SOPHIA de Vierde!

Mijn kleinkind, Gods kind, wees gegroet!

AAN CAROLINE PIERSON, MIJNS BROEDERS BRUID.

— 15 DECEMBER 1876. —

Wees welkom in ons midden,
Gij vriendlijk aangezicht,
Dat een vereenzaamd harte
Gaat troosten met uw licht!

Gij handen, zacht en zeegnend
Naar 't drietal uitgebreid,
Dat aan uw hart komt schuilen,
En nu van vreugde schreit!

Gij draagt tot hen de schatten
Van dubbele Erinnring meê,
Twee rijkste en reinste paerels
Van 's Levens diepe zee;

Want — van uw kindsche dagen
Heugt u van de echte trouw
Die 't Huisgezin verhemelt —
De roeping van de Vrouw!

En van een zalige Engel,
Die gij geen dag vergeet,
Hebt gij geleerd, voor immer,
Wat Moederliefde heet!....

Treed binnen, en bewaarheid
Dat dubbel Ideaal!
Gij werdt er toe verkoren:
Wees welkom duizendmaal!

Ook ons komt Gij verrijken:
 Een bloem méer in den hof,
 Een star méer aan den hemel —
 Een nieuwe dankens-stof!

Een hart méer in de waereld,
 Ons minnend, rein en teêr,
 Is op zich-zelf een waereld
 Van liefde en vreugd te méer!

Wees welkom, duizendmalen,
 Gij brengt een zonneshijn!
 Gij zult gelukkig maken,
 En dus — gelukkig zijn!

KOPEREN BRUILOFTSLIED.

Winter is 't! Geen zonneshijntjen,
 Met een blijden lach
 Scheemrend door het wolkgordijntjen,
 Groet uw Bruiloftsdag.
 Maar het „zonnetjen van binnen”
 Is toch niet gezwicht,
 En de vrienden die u minnen,
 Deelen in uw licht.

Wat al rijke erinneringen
 Op uw Kopren Feest,
 Wat al beelden zich verdringen,
 Voor d' ontroerden geest!
 God vervulde uw zoetste droomen,
 En al heeft Zijn hand
 Soms gewond ook en genomen,
 Zijn Verbond hield stand.

Heden, aan elkanders zijde,
 Met de liefde in 't oog,
 Heft ge, in weemoed, toch zoo blijde,
 't Hoofd gekroond omhoog,

Daar gij, biddend. dankend tevens,
 Dezen juichtoon slaakt:
 „Gij, getrouwe God mijns levens,
 „Hebt het wél gemaakt!”

O, die God blijve, als tot heden,
 Immer u nabij!
 Volg uw Heiland op Zijn schreden,
 Al uw Licht is Hij!
 Hij doe 't koper zilver worden,
 Goud den zilverglans!
 Ciere u, als ál de andren dorden,
 De Eeuwge Hemelkrans!

DE MEESTE VAN DEZE IS DE LIEFDE.

Is er zaliger vreugd
 En die langer u heugt,
 Dan een zorgelijk voorhoofd te ontplooien,
 Een goede Engel te zijn
 En in 's armen woestijn
 In de stilte wat manna te strooien?

Door een traan, dien gij wischt,
 Wordt úw ziele verfrist:
 En de glimlach, dien gij doet herleven
 Op des lijdens gezicht,
 Wordt een straal van Gods licht,
 Ook ú-zelv' tot verkwikking gegeven.

Ach, hoe véel, dat een tijd
 U in 't leven verblijdt,
 Is bij 't sterven voor immer vergeten!
 Was de Liefde u het meest',
 Zijt ge een zegen geweest,
 Deze vreugd mag onsterfelijk heeten!

Ze is een Hemelsch genot:
 Ze is geboren uit God,

Die een God is van eeuwig erbarmen,
 Die de kruisdragers kent,
 Die Zijn Engelen zendt
 Tot de schamele kribbe der armen!

AAN EEN JEUGDIGE VRIENDIN.

Was het blaadtjen, dat gij biedt,
 't Blaadtjen van uw Leven,
 Neen, de Vriend bedacht zich niet:
 Spoedig was het kleine lied
 Juichend neêrgeschreven;
 Niet in letters, dreigend zwart,
 Maar in gouden trekken,
 Zoudt ge uw lot ontdekken:

„'s Heeren vrede in Huis en Hart,
 „Vreugde op al uw wegen,
 „Aan elk dorentjen van smart
 „Nog een roos van zegen!
 „Immer klimmend heilgenot,
 „Licht der ziele, Licht uit God,
 „Door geen wolk betogen,
 „In uw vriendlijke oogen,
 „In het lachjen van uw mond,
 „In uw zieltjen stralend,
 „En nog troostend dalend
 „Op uw laatste spond'!”

Wat de vriend slechts wenschen kon,
 Moge God u geven!
 Hij beschikt uw leven,
 Aller Liefde- en Levensbron.
 Tot mijn wenschen en gebeden
 Schrijv' de Hemelheer
 Op uw Lotboek heden
 't „Amen, Amen” neêr!

LEVEN.

Zur Erinnerung trüber Tage,
Voll Bemühen-voller Plage;
Zum Erinnern schöner Stunden,
Wo das Rechte war gefunden.
GÖTHE.

LEVEN.

„Das Leben ist nicht werth gelebt zu werden!”
DRANMOR.

„Het leven, hoe 't ook zij, niet waard is 't dat wij
[’t leven!”

Wie zijt gij die zóo smaalt? Stemme uit een wildernis!
Hebt gij dien naam niet aan de schauw eens drooms gegeven?
Wist ge ooit wat „Leven” is?

Gij zaaide in de ijdelheid: ach, de oogst was schande en schaamte;
Gij joegt een drogbeeld na, dat lokkend verder vlood:
Gij greept, — de sluier viel: ge omhelsdet een geraamte,
Uw „leven” was — de Dood!

Neen! neen! te weten, hoe de zon, de sterren stralen,
Hoe rijk de schepping is, hoe 't lenteroosjen knopt,
Hoe 't beekjen danst door 't woud, doorgalmd van nachtegalen,
Hoe 't Menschlijk Harte klopt:

Gevoeld te hebben, hoe een ziel, uit de oogen sprekend,
Uw ziel ontmoet, die zij haar Tweeling-Zuster weet,
Gesmaakt te hebben wat de zaligheid beteekent,
Die Liefde, Liefde heet:

Gestreefd te hebben naar het Ideaal — ten bloede
Vaak strijdend, niettemin steeds sterker dan uw lot,
Geloofd te hebben zijn den Eindtriomf van 't Goede,
De Onsterfelijkheid, en God:

Al ware 't voor één uur, dien Onbekend-bekende
 Omarmd te hebben in de omhelzing van 't Gebed: —
 O, dát is 't Leven waard, spijt al zijn reis-ellende,
 Tot bij den jongsten tred!

Dát is het Leven waard, waar' 't Graf ook wat het schijne,
 De rand van 't grondloos diep der Belials-rivier,
 Het is der moeite waard het Leven! Dank voor 't mijne,
 Ook zelfs al eindde 't hier!

Maar 't leven eindt hier niet! De diepte gaat naar boven,
 Het eind buigt naar 't begin: niets dat den cirkel breekt.
 „Voor eeuwig!” zegt mijn hart; en 'k wil mijn hart gelooven,
 Waar God oraaklen spreekt!

ALS IK NADENK.

Als ik nadenk wat al zegen
 Mij Uw goedheid heeft bereid,
 Langs wat wonderlijke wegen
 Uw gená mij heeft geleid:
 'k Sta dan diep-ontroerd in 't midden,
 Daar mijn oog geen eindpaal ziet.
 God! ik kan uw raad aanbidden:
 Hem doorgronden kan ik niet!

LEVENSBELD.

1.

Op een Lentemorgen
 Stondt gij in den zonneschijn,
 Zieltjen zonder zorgen,
 Zelf een bloemelijs,
 In de groene weide
 Madeliefjen tusschen 't gras;
 En uw hartjen zeide:
 „Of het Zomer was!”

2.

Op een Najaars-uchtend
 Staat ge aan 's beekjens dorren zoom,
 En gij blik al zuchtend
 In den vluggen stroom.
 't Zonlicht, vroeg verduisterd,
 Werpt een huivrig straaltjen neêr;
 En uw zieltjen fluistert:
 „Kwam de Lente weêr!”

3.

Wij, volwassen kindren,
 Doen wij anders? Slechts een poos
 Duurt ons vroolijk vlindren,
 Zijn wij zorgeloos.
 't Wordt een haastig jagen
 Naar wat nog niet wezen kan,
 Een ontijdig klagen:
 „Ware ik nu een Man!”

4.

In de Herfst van 't Leven
 Staan we, en zien, vol geele blaân,
 Door den wind gedreven
 Onzen tijdstroom gaan,
 't Wordt een rugwaards-turen,
 En de litany begint:
 „Keert, gestorven uren!
 „Ware ik nog een Kind!

I D E A L E N.

Bloeiende Idealen breken
 Uit den bloesemknop der Hoop;
 Liefde en Vriendschap, die ze kweeken,
 Hielden ze in Gods licht ten doop....

DE WAARDE VAN DEN ARBEID.

Kent gij d' Arbeid in zijn waarde?

Met den sterken arm der kracht
Wrocht hij wondren op deze aarde,

Door 't vernuftig brein bedacht:
Hij gebiedt, en — Paradijzen

Lustpaleizen, groeien op;
Tunnels kronklen, wegen rijzen

Op der bergen hoogsten top;
Of, zij duiken neêr en zwieren
Onder 't stroombed der rivieren!

't Ongeloofbre maakt hij waar:
Rotsen effent hij tot dalen,

Steden hecht hij door kanalen,
Als koralen

Aan een halssnoer, aan elkaar.

Naakte schorre, barre kust,
Wordt tot weide en korenakker.

Uit zijn eeuwenlange rust
Schudt hij d' ouden stoomreus wakker.

En hij leert, hij vuurt hem aan
Om zijn kracht in duizend vormen
Aan te wenden, neêr te stormen

Wat zijn streven durft weerstaan,
D' onbedwingbren Oceaan

Toch te dwingen, en de winden
Voor zijn zegekar te binden,

Dus verandrend, wijd en zijd,
't Oud begrip van Ruimte en Tijd! —

De Arbeid drong, met reuzenschreden,
Onverdroten, onvervaard,

Tot in 't ingewand der Aard:

't Heerlijkst der verborgenheden,
Schuilende in haar diepsten nacht,
Heeft hij aan het licht gebracht.

Al heur schatten, die hij deelde,
Dienstbaar stellende aan den Mensch,

Aan 't bekroonen van zijn wensch,
Nooddruft, of Gemak en Weelde.

De Arbeid bouwt, van reê tot reê
 Schepen, monsters van de zee,
 Waarbij 't hart van fierheid popert,
 Leviathans, al zoo stout
 Als die levend gaan door 't zout,
 Hooggetopt, den buik gekoperd,
 Als een halve stad zoo groot,
 Legers bergende in heur schoot,
 — Emigranten aller volken! —
 En, braveerende elk gevaar,
 Dansende op de wilde baar,
 Of die zee, vol valsche kolken,
 Een gebloemde vlakte waar'!

De Arbeid, nooit des vindens moede
 Sloeg, als met een tooverroede,
 D'elektrieken stroom aan band.
 Wist hem aadlaarsvlucht te leenen,
 Die hem draagt van strand tot strand,
 Over reuzige Alpen henen,
 Onder oceanen door,
 Langs een nooitgevonden spoor.
 Natiën van alle namen
 Snoert de Telegraafdraad samen,
 Die een andre Ariel wordt,
 En in weinig vlugge stonden
 Vliegt door halve Waereldronden
 Ja, geheel deze Aarde omgordt!
 De Arbeid, met deez' wonderwerken
 Niet te vreê, verbreedt zijn kring
 In de hoogste ontwikkeling:
 Weet den grond des Staats te sterken,
 Regelt meê de Maatschappij:
 Brengt verband en harmony
 Tusschen 't werk van geest en handen,
 Evenwicht van rang en standen, —
 Der Beschaving hefboom, hij!

Zonder Arbeid — duurt geen zegen,
 Wordt de Kennis nooit verkregen,
 Waardoor Kunst en Wetenschap

Klimmen tot den hoogsten trap.
 Zonder Arbeid — ijdel streven
 Van 't fantastische penseel,
 Dat geen waarheid, dat geen leven
 Weêrgeeft op het dood paneel!
 Zonder Arbeid — ijdel klinken
 Van een wild Muziek-geschal,
 Tonen, in wier waterval
 Reden en Gevoel verdrinken!
 Zonder Arbeid — geen Poëet!
 Wie wil ooit een ziel vervoeren,
 Die de stugge taal niet kneedt,
 Die niet weet
 De Harp te roeren,
 Die „het Menschlijk Harte” heet?

Daalt zóo de Arbeid vorschend neder
 In de diepte — de Arbeid weder
 Onderzoekt in hooge vlucht
 Heel 't onmeetlijk Rijk der Lucht,
 Dat hij dwingt zijn wonderdreven
 Hém te ontsluiten, Hém te geven.
 Zoo wist hij de wandelpaân
 Der Planeeten
 Af te meten.

Heimlijk d'invloed na te gaan
 Dien ze elkander doen ervaren!
 Zoo heeft hij de kracht bespied
 Die der sterren legerscharen
 Sints den scheppingsdag gebiedt,
 De eeuwge wetten onzes Heeren,
 Die de hemelen regeeren!
 En de welvende Atmosfeer
 Met haar wondre samenstelling.
 Haar verschijnslen, heinde en veer',
 Heeft voor hem geen raadslen meer!
 Wat de gloeiendste voorspelling
 Niet kan raden, dat herleidt
 De Arbeid, nu, tot Werklijkheid.
 Hem verleent Gods alvermogen
 Zegepraal op zegepraal:

Hij, hij-zelf, hij schiep zich oogen
 Ter aanschouwing, en een taal
 Ter beschrijving eener waereld,
 Die, van schepselen doorkruist,
 In het regendropsken huist,
 Dat aan gindschen grashalm paerelt!

Kent gij d' Arbeid in zijn waarde?
 D' Arbeid, geestrijk, goed en schoon,
 In wat vorm hij zich vertoon',
 Wondren scheppende op deze Aarde?
 Of — is u, misschien, Vermaak
 's Levens keuze, úws levens taak?
 Dan toch — wát uw borst doet zwoegen,
 't Is dat zalig zielsgenoegen,
 't Is die reine weelde niet,
 Die haar hoogste vreugd geniet
 In — bezwaren weg te toovren
 Op der Kennis wijd gebied,
 Nieuwe waarheên te veroovren,
 Werkende met alle macht,
 Wetende, ook al daalt de Nacht,
 Niet geheel toch zal ik sterven!
 'k Mocht een naam — hij blijft herdacht —
 Bij de vrienden mij verwerven
 Van het Menschelijk geslacht!
 (Naar aanleiding eener bladzijde uit een roman van ÉZÉKIEL).

VOOR DE ARMEN.

Hij kwam in 's Heeren naam noch beedlen noch gebieden,
 Die brood voor de Armoê vroeg:
 „Barmhartigen, u zal barmhartigheid geschieden,”
 Dát woord zij u genoeg!
 Zoo wijs ik u niet weêr op 't pleegkroost der ellende,
 Dat neêrzinkt onder 't kruis,
 Maar — heilige schaamt'! — nog nooit zich naar den dorpel wendde
 Van 't rijke Heerenhuis.
 Gij weet wêl, wie voor u uit goddelijk erbarmen

Zelf arm geworden is
 Terwijl Hij rijk was! Wat Hij achterliet, zijn de armen:
 Een blijvende erfenis!
 Wie dezen spijzigt, hij verkwikt zijns Heilands honger,
 Of drenkt, hij laaft zijn Heer:
 De Meester stelt zich borg voor d' allerminsten Jonger:
 Tiendubbeld geeft Hij weêr!
 Gij vraagt niet, neen! waarom in 't bonte Menschenleven
 Die ongelijkheid heerscht:
 Tot kweekschool áller deugd weet ge u deze Aard gegeven,
 Der Liefde 't allereerst!
 Gij ook gelooft het, als men hoop noch vrees meer voedde,
 De rijkdom áller was,
 Niet één meer vroeg noch gaf, geen enkle wond meer bloedde,
 Geen hand dus meer genas,
 Als, zonder werk voortaan, dus de Engel des Meêdoogens
 Ons had vaarwel gezegd,
 Wat zedelijke dood zou d' edelsten vermogens
 Der ziel zijn opgelegd!
 Wat Godsvonk werd gebluscht, nooit meer uit de asch gerakeld,
 Die 't outer overspreidt!
 Wat heilge band verscheurd, die 't Menschenharte schakelt
 Aan Gods Voorzienigheid!

NEEVIG BLIKT DE HERFSTZON NEER.

„Jacob zag het aangezicht Laban's aan en ziet! het was niet jegens hem als gisteren en eergisteren.”

GENES. XXXI: 2.

Neevlig blikte de Herfstzon neêr;
 Glans en gloed verdween:
 Laban's voorhoofd straalt niet meer
 Vriendlijk als voorheen!

Wien hij eens als lieven gast
 Groette met een lach,
 Jakob, is hem lang tot last,
 Sedert jaar en dag!

Jakob! neem den wandelstaf!
 Licht uw huis ook ver',
 Keer! uw rozen vielen af,
 Droevig taande uw ster!

Neevlig blik de Herfstzon neêr;
 Glans en gloed verdween:
 Laban's voorhoofd straalt niet meer
 Vriendlijk als voorheen!

Ach, ik heb hem ook gevoeld,
 Laban's kouden blik,
 Toen de liefde, ras verkoeld,
 Deinsde in schuwen schrik:

Toen een hart, dat voor een poos
 Trouw voor 't mijne sloeg,
 Plotsling koud en liefdeloos
 Sprak: „Het is genoeg!”

Toen een hand, der mijne moê,
 Stil haar glippen liet,
 Zooals ik een ruiker doe,
 Die geen geur meer biedt;

Toen een oog, dat eens van 't mijn'
 Zich niet wenden kon,
 Opzag naar den flikkerschijn
 Van een nieuwe zon;

Toen een bloemeke' op mijn pad
 't Broederhart verdroot,
 En om éen klein lauwerblad
 Zijn gelaat verschoot;

Toen mijn eerste waereldsch leed,
 Drijvende onweêrslucht,
 Al mijn vrienden wijken deed
 Als een zwaluwvlucht;

Toen de schaar', die gistren nog
 Palmen heeft gezwierd;
 Heden — 'k bleef dezelfde toch! —
 „Kruist hem! kruist hem!” tiert....

Neevlig blik de Herfstzon neër;
 Glans en gloed verdween:
 Laban's voorhoofd straalt niet meer
 Vriendlijk als voorheen!

Nochtans weet ik één Gelaat,
 Stéeds tot mij gewend,
 Waar het licht niet onder gaat,
 Zelfs geen schaduw kent:

Schijn' omhoog de zonnepracht,
 Dreige 't stormgetij,
 Vriendlijk, door den zwarten nacht,
 Ziet het neër op mij!

't Zij des waerelds liefde of haat
 Mij verhief of boog,
 Liefde en trouw die nooit vergaat,
 Blinken uit dát oog!

't Zag mij dubbel vriendlijk aan,
 Had ik dubbele smart;
 't Was: „Wat heeft men u gedaan?
 „Kom, ontsluit me uw hart!”

Gij, mijns Vaders Aangezicht!
 Eeuwge Liefde! Gij,
 Welk een stroom van godlijk licht
 Stort Gij uit op mij!

'k Zie Uw oog, hetzelfde altoos,
 Als toen 't nederzag
 Op het kind, dat schuldeloos
 In zijn wiegjen lag!

'k Zie uw oog, dat, eeuwig-trouw,
 Liefdestralen schiet,
 Tintlende in den morgendauw
 Op 't Vergeet-mij-niet;

Vonklende aan den middagtrans
 Met een vlammengloor;
 Gloeiende in den sterrenglans
 Nacht en nevel door!

't Wenkt mij toe: „Houd moed! heb kracht!
 „Wie u ooit verliet,
 „Eén houdt over u de wacht:
 „God verandert niet!”

KARL GEROK.

IN MEMORIAM.

Een Immortellen-krans.

Ja, schöner muss der Todte dich begleiten
Um s Haupt der Schmerzverklärung lichten Schein,
Und treuer — den du hast ihn alle Zeiten.
Das Herz auch hat sein Ostern, wo der Stein
Vom Grabe springt, den wir dem Staub nur weihen,
Und was du ewig liebst, ist ewig dein.

EMANUEL GEIBEL.

STERVEND KIND.

„Dikwijls kan men uitwendig reeds zien
dat in dat poppen een vlinder met opge-
plooid vleugels besloten is.”

HELGE.

1.

Al vouwdet gij de vleugels
Ook nog zoo zorglijk op,
Ik zie hun teëre lijnen,
Reeds door uw hulsel schijnen:
Het kan niet lang meer duren,
Gij kleine Vlinderpop!

2.

En of gij in uw wiegjen
Als droomend nederligt,
'k Zie onder 't koortsig gloeien
Uw Englenwiekjens groeien:
Het kan niet lang meer duren,
O lief, zieltogend Kind!

3.

Nu, vlinder! breek uw kluister,
 En fladder uit ons oog!
 Nu, kindeken! wat zouden
 We uw ongeduld weêrhouden —
 Verscheur uw laatste windsel
 En stijg tot God omhoog!

VROEGGESTORVEN.

Zalig is der kindren lot:
 Vroeg gestorven, vroeg bij God.
 HUYGENS.

— AAN MIJN LIEVE DOCHTER ANNA —

Lief Sterretje', in het morgenrood
 Verdwenen eer de zon mocht dagen!
 Kind van mijn kind, gij jongste loot!
 Mijn kleine, lieve naamgenoot,
 Mocht gij dien naam zoo kort maar dragen?

Neemt God zoo spoedig ons weêr af
 Wat wij niet zonder worstlen derven?
 Ach, al wat u de waereld gaf,
 Was 't kleine wiegje' en 't kleine graf;
 Gij leefdet enkel om te sterven!

Vroeg hebt gij lijdens last getorscht,
 Nog vóór gij de eerste vreugd mocht smaken:
 Slechts even laafdet gij uw dorst,
 Ter korte reize, aan Moeders borst —
 Toen sleet gij in, om niet te ontwaken.

Dat kost uwe ouders traan bij traan:
 En schoon zij in aanbidding zwegen,
 Ze zien u noô naar 't kerkhof gaan:
 Wat God doet, ja, is wêlgedaan,
 Maar o, hoe donker zijn Gods wegen!

Toch — als nu eens die Beste Vrind
 Te goeder ure waar' gekomen,
 Als Hij 't geschoren lam den wind
 Verzacht had, en uw lijdend kind
 In 't zalig Licht had opgenomen:

Als Hij die oogjens, schuldloos blauw,
 Nog nooit door klatergoud bedrogen,
 Eens in een Heiliger Landouw
 De heerlijkheden toonen wou
 Van zijn aanbidlijk Alvermogen:

Als Hij die voetjens, die nog nooit
 Bezoedeld zijn door 't slijk der Aarde,
 Ginds, waar geen winter vlokken strooit,
 Waar de Eeuwge Lente zich ontplooit,
 Deed wandlen in de Levensgaarde:

Als Hij dat hartjen, nooit onthutst
 Door 's waerelds zonden, 's waerelds zorgen,
 Daar Boven, na de korte rust,
 Ontwaken deed van liefde en lust,
 In 's Heilands armen wêlgeborgen:

Als ge eens dat bleek en kreunend wicht
 Mocht zien, door rozenwiek gedragen,
 Een juichend Engeltje' in Gods licht,
 En kussen 't bloeiend aangezicht — — —
 Zeg, Moeder! zoudt ge dan nog klagen?

HET HUIS TEN BOSCH.

— 3 JUNI 1877. —

„Uw Koningin ligt stervend neder!”
 De telegraafdraad zuchtte op 't woord,
 En 't klonk van 't Zuid naar 't verre Noord
 Van duizend monden klagend weder;

Want nimmer dreigde een storm van wee
 Een dierbre Oranjabloem te knakken,
 Of Hollands boom bewoog zijn takken,
 En trilde tot den wortel meê!

Oranjeboom! te vroeg ontblaârde!
 Als Neêrland bij uw uitvaart schreit,
 't Is niet, wijl alle heerlijkheid
 Der aarde eens wegzinkt onder de aarde:
 De koning en de bedelaar
 Zijn opgeschrevenen ten doode,
 En, onder 't marmer of de zoode,
 Zij slapen eenmaal naast elkaâr.

Maar wat úw dood ons doet beweenen,
 't Is dat ge een eedle ziel bezat,
 Dat gij uw volk hebt liefgehad,
 En zegnend neêrboogt tot zijn kleenen;
 Dat ge onze taal — niet enkel — spraakt,
 Maar de Englentaal van 't Medelijden:
 Dat dān 't geluk u mocht verblijden
 Als ge ook gelukkig hadt gemaakt!

Een week lang hield, met biddend fluistren,
 Heel 't Volk uw veege sponde in 't oog,
 En scheen, tot ālle hoop vervloog,
 Naar 't kloppen van uw hart te luistren;
 En heel ons Volk, zoolang het leeft,
 Zal rozen naar uw tombe dragen,
 En van 't Onsterflijk Werk gewagen,
 Waaruit dat hart gesproken heeft!

Daar bloeiden, mooglijk, Koninginnen,
 Als gij in groote gaven rijk,
 In geest en kennis u gelijk....
 Maar kan dat aller harten winnen?
 't Is beter goed dan groot te zijn.
 Wel u, die de aarde kunt begeven
 Ook zonder dat ēen smet mocht kleven
 Op 't leliewit van 't Hermelijn!

ZUSTERS GRAF.

— 12 MAART 1874. —

Kon Huwelijksliefde en Moedertrouw
 De naadring van den Dood vertragen,
 Nog bloeit ge in uw zomerdagen,
 Gij dierbre, vroeggestorven Vrouw!
 Kon 't hart des Mans, kon Kindermin
 Een brozen levensdraad verlengen,
 Wij zouden u naar 't graf niet brengen.
 U, vreugde en lust van uw Gezin!

Maar ondoorgrondlijk is Gods raad:
 't Is een der diepten dezes levens
 Dat ons het liefste en beste tevens
 Zoo menigmaal het eerst verlaat.
 O, 't kan alleen genade zijn,
 Die de onzen roept als Vroeg-bereiden . . .
 Wij buigen 't hoofd. — Maar ach, het Scheiden,
 Het doet zoo bitter, bitter pijn!

Toch, broeder, hef het hoofd omhoog!
 En, kindren, richt den blik naar Boven!
 Wel moogt ge uw God, ook klagend, loven,
 En danken, zij 't met weenend oog.
 Een Gade, een Moeder, door wie de Aard
 U blonk als van Gods glans doorschenen,
 Al gaat ze u al te spoedig henen,
 Is ook bij 't Graf een danklied waard!

En dan — gij weet het, zoo als zij
 Dat stil-geloovig heeft geweten:
 Geen zielenbond wordt losgereten,
 Het Vaderhuis is dichtebij!
 Was ze u op de aardsche wandelbaan
 In véel vooruit, toch aan uw zijde —
 Ze is nóg niet ver, de in God verblijde,
 Al is ze ook thands u vóorgegaan.

Zij leed: — met oodmoed en geduld
 Droeg zij de doornenkroon haars Heeren;
 Zij leerde — dulden en ontbeeren,
 Tot straks haar proeftijd was vervuld.
 Hoe heerlijk was haar jongst Vaarwel!
 Eens moest haar hart nog overvloeien!
 Toen brak de ziel haar kerkerboeien,
 De vlinder klapwiekte uit de cel!

'k Weet maar één troost, die nimmer zwicht,
 Bij wat wij diepst op aard betreuren:
 Zij leert ons 't Kruis weêr op te beuren,
 Getrouw aan elken Levensplicht.
 Mij mocht zij immer krachten biên,
 Ook heden op deez' kerkhofzoode:
 Zij blijve de onze! — Dierbre Doode,
 Vaarwel? — neen, neen, tot Wederzien!

'T WAS WINTER.

't Was winter — krank laagte ge, uitgeteerd,
 Op 't ziekbed: sneeuw en hagel snorden.
 Gij glimlachte: „Als de lente keert,
 „Dan zal ik zeker beter worden.”
 't Is winter nog. Gij sloot het oog,
 Gij daalde in 't graf, gij zijt verrezen.
 Uw voorgevoel was waar; „Omhoog
 „Vondt gij de lent': gij zijt genezen!”

DOODGEBOREN.

Ge ontroert ons hart, gij kleine,
 Voor ons verborgen mensch!
 Nog pas aan 's levens drempel
 En reeds aan 's levens grens —
 Die, zonder éens te ontwaken,
 Uit de eerste sluimering

In d' allerlaatsten sluimer
 Al zachtkens overging!
 Twee harten waren minnend
 Reeds naar u toegekeerd;
 Maar ach! de wederliefde
 Hebt gij nog niet geleerd.
 Gij loekt voor goed uw oogjens
 Eer gij uw vader zaagt,
 Uw vader — die al weenend
 U naar het kerkhof draagt;
 Tot stof verkeert uw mondtjen,
 Nog éer een stamelwoord
 Uw moeders ziel verrukte
 Als Englen-harpakkoord,
 Gelijk uw lief gezichtjen
 Ter donkre groeve daalt,
 Nog eer een welkomstlachjen
 Uw trekjens heeft bestraald....
 O weggesneden twiggjen
 Uit dit ons tranendal!
 Waar staat de stam te bloeien,
 Daar God u enten zal?
 O vroeggestorven bloemtjen!
 Waar wenkt de dageraad,
 De warme Levenszonne,
 Waarbij gij opengaat?

(Naar eene „Gedachte" van JEAN PAUL.

DECEMBER.

Zoet vogelkijn, waar bleef uw lied?
Groen hofken, waar uw rozen?
Ik hoor het minste toontjen niet,
Ik zie geen knopjen blozen,
En gij, mijn hemel! eens zoo blauw,
Wat schuilt ge weg in neevlig grauw?

De Schepping heeft het feestgewaad
Al bevende uitgetrokken:
Een sluier ligt haar op 't gelaat,
Een wâ van witte vlokken.
Zij slaapt, verbleekt, versteend van kou,
Of zij nooit weêr ontwaken zou!

Toch gaat er door de stilte heen
Een klank- en geurgemengel,
Muziek en wierook onderéén,
Als naderde er een Engel;
Toch schemert aan dien valen trans
Ik weet niet welk een tooverglans.

Dat is — omdat het Kerstmis wordt!
Dan zingen 's Hemels chooren;
Dan wordt de hope, lang verdord,
Met geur en kleur herboren.
Gods heerlijkheid, een lentegloor
Van Leven, straalt den winter door!

ADVENTS-LIEDEREN.

I.

SCHOON UW LIED HIER NIET MEER KLINT.

Schoon uw lied hier niet meer klinkt,
 Heilige Hemelscharen!
 't Is of nóg een nagalm zingt;
 En ons hart, dat hij doordringt,
 Trilt in al zijn snaren.

Schoon uw kribbe lang verdween,
 Heiland onzer zielen!
 Gods genâ, die haar bescheen,
 Schijnt nog immer om ons heen'
 Waar wij dankend knielen!

Toont niet de Aard uw voetstap meer
 Op haar distelwegen,
 't Licht-spoor van uw Werk, o Heer!
 Is gebleken, wijkt niet weêr,
 Straalt van eeuwgen zegen!

Schoon Gij lang zijt heengegaan
 Sints uw eerste komen,
 Steeds houdt uw triomftocht aan:
 Door de Waereld loopt uw baan
 Tot haar verste zoomen.

Kom, o Heiland! bij 't geklank
 Van veel duizend chooren,
 Die, met meer dan englenzangk'
 Tot onsterfelijken dank
 't „Gloria” doen hooren!

Kom, o Koning! bij het licht
 Van Gods eeuwge Waarheid.
 Tot de jongste leugen zwicht,
 Tot uw troon staat opgericht
 In volkomen klaarheid!

Kom, tot in de verste vert',
 Met uw Heilgeest doopend,
 Heiligend door vreugde en smart,
 Tot het laatste menschenhart
 Voor uw komst zich opent!

II.

WELK EEN JUBELSTEM.

Welk een jubelstem,
 Toen Jeruzalem
 's Konings komst vernam,
 Toen Hij langs een baan
 Groen van palmenblaân
 Sion binnenkwam!

Kindren, blij te moê,
 Snelden naar Hem toe,
 Juichten al te saam':
 „Davids Zoon! gegroet,
 „Die daar tot ons spoedt
 „In des Heeren naam!”

Gij, wien God ons zond!
 Uit der kleinen mond
 Hebt ge u lof bereid,
 Liefste Kindervrind,
 Zelf Gods liefste Kind,
 Vol van heerlijkheid!

Wij ook, opgegaan,
 Heffen 't: „Welkom!” aan,
 Eer de dag verjaart,
 De uitverkoren dag,
 Die uw intree zag
 In deez' donkere Aard'!

Toen die hemelgloor
 Bij der Englen choor
 Om uw kribbe scheen,
 Blonk Gods aangezicht
 Van een Liefdelicht,
 Dat niet meer verdween.

Gij maakt ons gewis,
 Zelfs geen vader is
 Dezen God gelijk!
 Gij ontsluit ook ons,
 Kindren des Verbonds,
 't Hemelsch Koninkrijk!

Smaad dan ook ons lied,
 Ons: „H o s a n n a!” niet,
 Gij, die ons geleidt
 Van de wieg naar 't graf
 Met uw Herders-staf
 Ook uw lammren weidt!....

Gij, wien God ons zond!
 Ook der kleinen mond
 Groet u uit de vert'.
 Treed de waereld in!
 Kom, en overwin
 Ook het Kinderhart!

OUDEJAARS-MIDDERNACHT.

Daar kondigt de klok van den toren
 In plechtige slagen 't ons aan,
 Dat ouden en jongen het hooren:
 „Een Jaar, weêr een Jaar, is vergaan!”
 Nog eenmaal naar buiten getreden,
 Omhoog naar de starren geblikt!
 Den Vader gedankt en gebeden,
 Die alles ten goede beschikt!

Gedankt — voor zoo menigen zegen,
 Gesmaakt door mijn Hart, door mijn Huis;
 Voor troost, onder tranen verkregen,
 Voor krachten, vernieuwd onder 't kruis;
 Voor giften, op allerlei wijze
 Verrassend, beschamend herhaald:
 Voor aardsche en voor hemelsche spijs,
 Als manne uit den Hemel gedaald!

Gebeên — voor zoo menige zonde,
 Beschreid, toch herpleegd, keer op keer;
 Voor wrok, waar Gods Wijsheid verwondde,
 Als waar' Hij de Liefde niet meer;
 Voor ondank, die snood kon vergeten
 Wie d' evenaar houdt van ons lot:
 Voor al wat mij weegt op 't Geweten,
 De schuld van een Jaar, o mijn God!

O Troost, dat de trouw van mijn Vader
 Toch nooit door mijne ontrouw zich wendt!
 Hij gaat tot mij uit eer ik nader,
 Die nimmer verandering kent!
 Nog eenmaal naar buiten getreden,
 Geblikt boven 't starrengewelf!
 Den Vader gedankt en gebeden,
 Tot ik Hem hervinde — in mij-zelf!

IN DEN VREEMDE.

Befiehl du deine Wege
Und was dein Herze kränkt,
Der allertreusten Pflege,
Dess, der den Himmel lenkt:
Der Wolken, Luft und Winden
Giebt Wege, Lauf und Bahn,
Der wird auch Wege finden,
Da dein Fuss gehen kann.

PAUL GERHARD.

DE SINT-ANGELO-KERK, NABIJ NAPELS.

Hoog op uw lieflijken berg, schuilende in 't lommergewemel,
Waar, naast oranje en citroen, druif en olijvenvrucht bot,
Midden in de eeuwge natuur, dicht bij den blauwenden hemel,
Wijst ge uit Sint-Angelo's muur, vriendelijk Kerkje! ons naar God.

Rechts — damp't de zwarte vulkaan uit zijn onrustige spleten:
Asch dekt zijn likteekens toe: wee, zoo de strijd weer begon!
Links — ligt een tempel in gruis; de afgoôn zijn dood en vergeten
Boven op Venus' altaar slaapt de haagdis in de zon.

Tusschen die twee rijst gij op, als door Gods englen omvangen,
Ver van het puin des vervals, ver van den dwarlenden smook,
't Kruis op de blinkende spits, ruischend van jubelgezangen,
Vrijstad den Vrede gewijd, waarschuwend Levensbeeld ook!

Wees gij geen tempel, mijn hart! van ras verstervende Goden:
Maak u geen kolk der begeert', blakend in rustloozen strijd!
Zalig wie, vol des gebeds, woeling en waereld ontvloden,
Veilig in 't midden geplant, God' zich ten heilgdom wijdt!

POMPEJI EN HERCULANUM.

Wat wonder heeft hier plaats? Wij smeekten u, o Aarde,
 Wat waters, en ziet daar, wat zendt ge ons uit uw schoot?
 Woonde onder 't lavadek een nieuw geslacht? Herbaarde
 't Verleên zich-zelve? Rijst het Leven uit den dood?
 Komt, Grieken! Romers, komt! Pompeji is herboren,
 De stad van Herkules bouwt weêr heur gevels op!
 De Porticus ontsluit heur hallen als te voren:
 Snelt aan! bevolkt haar, voert het wonderwerk ten top!
 De Schouwburg opent zich: op! dat zich 't Volk verstrooie,
 Zijn zeven monden door, straks luistrend saam' geprest!
 Op, Spelers! dat de Held het offer weer voltooie,
 En volge 't siddrend Choor den razenden Orest!
 Voert gindsche zegeboog naar 't Forum? Wie bekleeden
 't Curulische gestoelt? Lictoren, draagt vooraan
 De bijlen! Praetor, klim met statelijke schreden
 Ten zetel! Klager, voor! Getuigen, blijft er staan!
 Ziet, hoe de straten weêr haar rechte lijnen trekken,
 Hoe 't smalle voetpad dicht voorbij de huizen dringt,
 Hoe zich die huizen weêr met daken overdekken,
 De reeks der kameren den stillen hof omringt!
 Komt! nu de winkels met een stoute hand ontsloten!
 Der langversperde deur den toegang weêrgevraagd!
 De bouten neêrgerukt, de grendels weggestoten,
 En door een blijden dag den sombren nacht verjaagd!
 Ziet, hoe daar ook, rondom, de banken zich verbreiden!
 Wat schittrend mozaïek! wat rijkbemaalde wand!
 Hoe frisch die kleuren nog! wâar mag de Schilder beiden?
 Hij wierp het kunstpenseel zoo even uit de hand!
 Hoe menig lief tafreel, door saamgetreste bladen
 En rijpe vruchten in een bonte krans gevat!
 Hier sluipt een Amor voort, met volle korf beladen,
 Ginds keldren Geniën het purpren druivennat!
 Hier danst de Wijnpapin, ginds is ze in slaap gezegen!
 Straks wordt ze door den Faun in 't boschpriêel gestoord,
 Ginds heeft ze moedig den Centaurenrug bestegen,
 En, zwevende op één knie, drijft met den thyr's hem voort!
 Waar toeft gij, knapen? Komt, de kruiken aangegeven!
 Schept in 't Hetruriesch vat den nektar, hemelfrisch!

Staat op de Vleugel-sfynx de Drieveet niet verheven?
 Stookt, slaven! stookt het vuur, en spreidt den vreugdedisch!
 Koopt! koopt! Ziet munten hier, door Titus nog geslagen!
 Ook ligt hier nog de schaal: geen enkel weeglood faalt.
 Komt! haast u 't nachtlicht op de luchters aan te dragen,
 Plengt de olie, tot de lamp met zachte flikkring straalt!
 Wat toch dit kistjen bergt? den ring des welbeminden
 Voor de uitverkoren maagd, en paerlen zonder tal.
 Voert nu de Bruid naar 't bal! Hier kunt ge balsems vinden,
 En 't reinst blanketsel blinkt in 't uitgehoold kristal,
 Waar zijn de Wijzen? In 't Musëum liggen schatten
 In rollen opgehoopt; de wasschen tafel wacht:
 Ai, wie verhindert u de schrijfstift op te vatten?
 't Komt alles ongerept te voorschijn uit den nacht.
 Zij ook zijn weêrgekeerd, de vriendlijke Penaten!
 De ontzachelijke Olymp vergadert hier zijn Goôn.
 Wáarom, o Priesterschaar, den Tempel nog verlaten?
 Hoort gij den voetstap niet van Maja's vluggen zoon?
 Hij zwaait de slangstaf rond. Zie, vroolijk opgevaren,
 Zweeft daar Victoria klapwiekende uit zijn hand.
 Ook de Outers nog bereid? Welaan, ontsteekt de altaren,
 Hergeeft den Goôn hunne offerand!

SCHILLER.

DE GOLF VAN BAJÆ.

I.

Aëmechtig valt het golfjen neêr,
 Dat naar den oever wiegelt;
 Het zuidenwindtjen gladt het meir
 Waarin geen wolkjen spiegelt.
 Hoe lokt de lichte bark ons aan
 In de avondzonnestrallen!
 Hoe zoet, op de effen waterbaan,
 Nu aarde en hemel slapen gaan,
 De kusten rond te dwalen!

Zietdaar! reeds deinst het bleeke strand,
 Als smolt het voor onze oogen,

De roerpen in uw schuchtre hand,
 Wordt nauwlijks meer bewogen.
 Mijn riemen rimplen in akkoord
 De sluimerende stroomen;
 En zachtkens murmlend gaat het voort,
 Al droegen ons naar Beter Oord
 Onze eigen zoetste droomen.

Wat kalmte en koelte rond ons heen'!
 De zon is weggedoken:
 De starren komen, één voor één,
 Als bloemen die ontloken.
 Zij dalen uit de hooge lucht
 Om op de zee te bloeien,
 Waar, zwevende op den zefierzucht,
 't Gebloemt' der zusterwaard ontvlucht,
 De balsemgeuren vloeien.

Maar hoor! wat lieflijk luchtconcert?
 Een harmony van zangen,
 Door de echo's tot de verste vert'
 In 't sterven opgevangen!
 De marinero springt aan wal,
 Beladen met Gods zegen;
 En onder dartel vreugdgeschal,
 Dat straks den dans bevleuglen zal,
 Klinkt hem het welkom tegen.

Maar donkrer grauwt het luchtazuur;
 Het golfjen ook verduistert!
 Het is dat stil en heilig uur,
 Waarin de Weemoed fluistert,
 Waarin zij, met vertraagden tred
 En mijmrend aan 't Verleden,
 Niet zelden met een stil gebed
 Zich op de puinen nederzet
 Van 's waerelds heerlijkheden.

II.

Roemruchtig Vaderland van zooveel groote mannen!

Waar zijn de daden, waar de deugden van weleer?
Helaas! gij draagt het juk van schaamtlooze tyrannen:

Uw heerschappij verging, uw helden zijn niet meer!

Toch ademt nog de geest dier dooden

Ons tegen in het windgezuiz,

Gelijk de majesteit van lang-onttroonde Goden

Ons tegenhuivert uit hun eenzaam tempelgruis.

Maar 'k wil uw stille cel niet roekloos binnendringen,

Gij Cato's! Brutussen! slaapt, leeuwen, in uw graf!

't Zijn blijder schimmen, die ik oproep met mijn staf

En lieflijker herinneringen!

III.

Hier, in ruischende eikenblâren,

't IJdel hofgewoel ontvloên,

Lokte Flaccus uit zijn snaren

Menig zilvren cithertoon;

Hier, in groene mirtenboschjens,

Sloeg Propertius zijn luit,

Liefelijke rozenblosjens

Toovrend op 't gelaat der bruid;

Hier, gebogen aan de kniën

Van zijn trouwe Lebia,

Zong Tibul' zijn elegiën

Teeder zonder wedergâ!

Maar ook gij kwaamt hier gevloten

Uit des levens stormgetier,

Voortgezweept door duizend nooden,

Zanger van de Kruisbanier!

Gastvrij groette u 't schemerdonker

Van de kalme kloostercel:

Gij herleefde! en luid weêrklonk er

Uw verrukkend snarenspeel.

Ach, de Dood, in 't kleed der Glorie,

Reikte u d'ouden pelgrimsstaf;

En de lauwer der viktorie
Kroonde — uw hoofd niet, maar uw graf!

Bajae's Lustoord, eens verheven
Als de schoonste plek der Aard!
Gij, die in uw tooverdreven
Rome's grootheid zaagt vergaard!
't Jubelvieren, 't minnekozen,
Zang- en dansvreugd, heeft gedaan:
Onbemerkt vergaan uw rozen.
Ongeplukt uw lauwerblaân;
Uw paleizen zijn verdwenen, —
Slechts de klaagstem van 't Verleên
Fluistert langs de naakte steenen:
„Ijdelheid der ijdelheên!”

IV.

Alzoo dan is er niets dat duren mag of blijven?
Wij vliegen voort, en niets van 't onze blijft gespaard!
Geen meerder spoor van ons zal toeven hier op aard,
Dan 't bootjen, dat ons voort doet drijven,
Op 't water nalaat, dat geen schaduw zelfs bewaart!

ALPHONSE DE LAMARTINE.

DE OBELISK.

VOOR DE SINT-PIETERS-KERK TE ROME.

'k Ben een gedenksteen uit den Fabeltijd:
De loop der waereld ging voorbij mij henen —
Een schauw, die langs den zonnewijzer glijdt!

Wat eeuwen, die verschenen en verdwenen!
Wat puinen, in mijn droom weêr opgebouwd!
't Is of 't Verleên en 't Heden zich vereenen.

'k Zie beelden rijzen, bleek en lang veroud:
De Tiber toont mij, vreemde, een reeks tooneelen,
Die 'k thuis reeds bij mijn Nijlstroom heb aanschouwd.

'k Zag dáár de Priesterkaste sluw verdeelen
 En heerschen; in der helden vuist het zwaard
 Besturen, en den geest slaan in gareelen.

Geen heilig recht der Menschheid werd gespaard;
 't Volk was haar slaaf, en voor haar banvloek bogen
 De trotsche Faraönen zich ter aard'.

Met afgoön vulde zij heur tempelboogen,
 En koel vertrad heur voet met looden zool
 Het Godsvolk, dat niet knielde voor heur logen.

Zich wikkelen in de almacht voor haar stoel,
 Hard als mijn steen, heeft zij mij opgeheven
 Op 't voetstuk, tot haar eigen trotsch symbool.

Onbuigbaar stond zij en reusachtig, even
 Als ik: zij droop van aller tijden bloed;
 En zij bleef staan, want zij was één gebleven!

En of een Ziener in zijn overmoed
 Haar al doorvorschte en straks te schudden waande,
 In hieroglyphen sprak ze, als ik, en — week geen voet.

't Mysterie en hare éénheid hield haar staande.

B. VON LEPEL.

MICHEL-ANGELO.

Wat deed dat frisch gelaat, dat hooge voorhoofd slinken,
 Gij schepper met paneel, en lier, en marmersteen?
 Geen traan vloaide immer langs uw bleeke trekken heen';
 Als Dante, deed u nooit een glimlach de oogen blikken.

Ach, al te zwaar een melk deed u de Muze drinken!
 Uw liefde voor de Kunst, zij vergde uw hart alleen,
 En zonder ooit een bruid vermoeid in d' arm te zinken,
 Zag zij u zestig jaar 't driedubbel pad betreên.

't Was al uw aardsch geluk, uw innigst zielsverrukken,
 Een hemelsche gedachte in 't marmer af te drukken,
 Te ontzetten door uw kracht, beeld van Gods majesteit.
 Ook, toen gij, eindelijk, uw avondzon zaagt tanen,
 Stierf ge, als een oude leeuw met zilverblanke manen
 Een langen dood, vol roem en levensbitterheid.

AUGUSTE BARRIER.

NAPELS EN OMSTREKEN.

Un pezzo di cielo caduto in terra.

SANNAZARO.

Voorwaar, dit heerlijk oord is niet van de Aard!
 't Daalde uit den hemel neêr! Geen bloemengard,
 Geen mirthenbosch, geen zeegrot, overgroeid
 Met wintergroen, die niet van schoonheid gloeit
 Geen eilandtjen, geen klif, of 't geeft der zee
 Een lieflijk beeld in 't spiegland golfjen meê,
 Een hutjen, dat in roode rozen schuilt,
 Een tempelbouwval, van groen loof omtuild,
 Een godenbeeld, dat stof tot mijmren geeft,
 Terwijl uw barkjen daar in 't ronde zweeft!

SAMUEL ROGERS.

DE APOLLO VAN BELVEDERE.

Aanschouw den Held, wiens pijlen nimmer falen,
 Den God van Leven, Poëzy en Licht,
 De Zon in menschgestalte! Een gloed van stralen
 Schijnt hem bij zijn triomf van 't aangezicht!
 Juist schoot zijn hand de doodelijke schicht:
 Een heilig wraakvuur bliksemt uit zijn oogen,
 En ieder neusgat trilt van eedlen trots;
 Zijn voorhoofd aâmt verplettrend alvermogen,
 Zijn enkle blik verkondt de heerlijkheid eens Gods!

Maar uit zijn vorm — een beeld zooals 't verlangen
 Der Nymf zich droomt, die in verliefden waan

Een Hemelzoon in de armen meent te prangen —
Lacht ons het Ideaal der Schoonheid aan,
Gelijk somtijds de geest dat op ziet gaan,
Wen hemelsche gedachten tot ons komen,
Die, van den gloed der eeuwigheid doorspeeld,
Met heur onsterflijk licht ons overstroomen,
En samensmelten tot één éenig Godenbeeld!

LORD BYRON.

GEMENGDE DICHTBLOEMEN.

Wat by-gewasch de tarw' mijn grond heeft op sien geven,
Of 't yemand weten wouw, hier heb ick het geschreven:
Mijn' bloemen stel ick met haer' voeten in den int;
Raed, dien ick tegen 't vroegh verleppe heb versint.
Hoes' uyt den acker staen, komt mij niet too te wijsen:
Onkruid kost arger zijn. —

CONSTANTIJN HUYGENS.

FEEST-CANTATE.

TER GELEGENHEID VAN HET HONDERDJARIG BESTAAN VAN DE NEDER-
LANDSCHE MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID ¹⁾

— 1877. —

EERSTE AFDEELING.

KOOR.

1.

Eens buigt de tijd de schouders krom
En stremt het bloed in de aadren:
U drukt geen wicht van d'ouderdom,
O Stichting onzer Vaadren!
Gij viert uw Honderdjarig Feest,
En — nooit zijt gij zoo jong geweest!

2.

De krokus in de lentesneeuw
Verwelkt in weinig dagen:
Maar de eik houdt nog na heel een eeuw
Zijn takken uitgeslagen.

¹ Met de Muziek van G. A. HEINZE, uitgevoerd in de Grootē kerk te Haarlem
op Woensdag 18 Juli 1877.

't Zijn diepe wortlen die hij schiet:
Zijn rotsgrond wijkt of wankelt niet.

3.

Wat hield de Maatschappij in stand,
Die wij met Jubel kroonen?
De Liefde tot een Vaderland
Dat bloeit in wakkre zonen!
Hun welvaart gold ons woord, ons werk:
Nutte arbeid maakt een Natie sterk!

SOLO-KWARTET MET KOOR.

1.

Zegen, Broeders! kroonde ons streven.
Aangevuurd door 't Voorgeslacht,
Groeide de ijver, steeg de kracht,
Won de Nijverheid nieuw leven.
Ziet de wondren die zij schiep!
't Drooge ontwoekerd aan het diep,
't Duin in sparbosch omgetooverd,
Vruchtenoogsten honderdvoud,
Poelen door de ploeg veroverd:
Graan uit slib, en goud uit zout!

2.

Heilge roeping, 't Volk te wenken
Tot den hoogsten burgerplicht,
Ruimer Brood, bij voller Licht,
Blijder Eigen-Haard te schenken!
De Arbeids-school is Welvaarts-poort:
Wel hem die haar bouwt en schoort!
Niemand blijv' de deur gesloten
Tot den waren Kennisschat!
Voorwaards immer, Bondgenooten,
Op ons Honderdjarig pad!

TWEEDE AFDEELING.

RECITATIEF EN ARIA VOOR SOPRAAN EN ORGEL.

Ontplooï terwijl, verbreed uw wieden,
 Gij Neerlands vrije Handelsvloot!
 Trek voort van 's waerelds morgenkrieken
 Tot aan het purpren avondrood!
 De veldman moog' op d' akker zwoegen,
 Des zeemans veld is de Oceaan:
 Zoo laat dan kiel en kouter ploegen!
 En, Elementen, draagt uw dubble schatting aan!

KOOR.

1.

Zoo verrijze dan Nijverheids tooverpaleis
 Aan de bloeiende boorden van 't Sparen!
 Komt daar, Kennis en Smaak! uit der volkeren kreits
 Al hun eêlste gewrochten vergâren!

2.

Daal, o Kunst! tot uw zuster, de Nijverheid neêr,
 Om bij 't Goede haar 't Schoone te leeren!
 Breng 't Persoonlijk Genie boven 't Werktuig in eer',
 Leer den Geest boven 't IJzer waardeeren!

3.

Zoo zij de Arbeid geen last meer, vaak zuchtend aanvaard,
 Maar een lust, die tot volksheil moet leiden!
 Zoo zij 't Doen en het Denken harmoniesch gepaard,
 Zoo zij Welvaart en Deugd nooit gescheiden!

4.

Welgezegend de Natie, waar allen te saam',
 Als één man, naar 't Volkomene streven!
 Een weldadige lichtglans omschittert haar naam,
 En de olijf is de kroon, haar geweven!

DERDE AFDEELING.

SOLO BARITON MET KOOR.

1.

Neen, niet waar Koninkrijken,
 Door de oorlogsvlam verhit,
 Met roode lauwren prijken,
 Staan wij in 't eerst gelid.
 Maar — geldt het Recht en Rede,
 't Waarachtig Volksbelang,
 De palm van Vlijt en Vrede,
 Dan hielden we onzen rang!

2.

Die glorie te verhoogen,
 Zij 't werk van onzen Bond,
 Het doel van aller pogen
 Op Neêrlands dierbren grond!
 Dan vloeit uw korf van honig,
 O nijvre Bijenschaar!
 Dan keert dit Feest der kroning
 Nog menig honderd jaar:

3.

Almachte! van U is al 't Goede,
 Uit U de wasdom, Heer!
 Neem Neêrland, o God! in Uw hoede.
 Wij bidden 't — wij wenschen niets meer!

DE NIEUWER TIJD.

Wel klopt mij 't harte van een grootsch, een fier genoeg.
 Als ik in 't gloeiend zweet u, Nieuwer Tijd, zie zwoegen,
 Die, werkend, worstelt, dag en nacht,
 De lendnen steeds omgord, van ijverzucht aan 't branden,
 Een jonge Herkules, nog maar met kinderhanden
 Reeds 't ongelooflijke volbracht!

In duizend smidsen, waar zich balg en moker roeren,
 Smeedt gij 't metaal, dat straks met smalle tweelings-snoeren
 Uw wingewesten samenpaart.
 Van 't lastdier, moëgestriemd van oude geeselslagen,
 Neemt gij den halster af: gij spandet voor uw wagen
 Den Stoom, het nieuwe Reuzenpaard!

Door rotsen van graniet baant gij dat ros zijn wegen,
 Gewelfde tunnels, eerst door jaren zweets verkregen,
 En nu doorrend haast vliegensvlug!
 En boven stroom en meir bouwt hem uw alvermogen,
 Gelijk een viaduct op honderden van boogen,
 Van berg tot berg een wonderbrug!

In 't schip, bevrijd nu van de dwinglandij der winden,
 Bestuurd door uwen wil, weet gij een pad te vinden,
 Dat naar de verste kust zal gaan.
 Trotsch als een veêrbos, golft, bij 't triomfantlijk naadren,
 De rookwolk om de mast, en, trapplende in raadren,
 Mort de overwonnen Oceaen.

't Gesternt' van 't vriezend Noord, 't gesternt' van 't gloeiend Zuiden,
 Vereenigt gij ten krans. Wat Ruimte en Tijd beduiden,
 Beteeknen zij, door u, niet meer!
 Een andre maatstaf schept ge! en stortten eens de wallen
 Van Jericho in-één op Isrels jubelschallen,
 Gij — werpt des Afstands muren neêr!

En hoort! nu ruischt het door woestijnen, door geen voeten
 Betreden! Volken, die elkander nooit begroetten,
 Vermengen tot één bonte schaar.
 Gij, op uw Pinksterfeest, schikt Russen en Spanjolen,
 Den tulband van den Pers, den pluimhoed van Tyrolen,
 Den plaid der Highlands, naast elkaâr!

Wat einloos weemlen! Wat al heen-en-weder wandlen!
 Wat waereldmarkt-gewoel! Wat wisslen, ruilen, handlen,
 Om schatten uit het verst' gebied!
 't Is alles koopman, en bij 't spannen aller krachten,
 Gaan, als van hand tot hand, gewrochten en gedachten,
 't Goud des bankiers, des zangers lied!

De doode letter wijkt voor 't levend samenspreken:
 Men leest elkaâr in 't oog. Vooroordeels neevlen breken;
 Men droomt van Vrede en Broederbond.
 Taal, Volksgeest, Godsdienst, âl' verouderende grenzen!
 Weg met den tusschenwand, die menschen scheidt van menschen!
 En — „Vrijheid!” jubelt ieders mond.

O grootsch is 't schouwspel, grootsch die leuze — zoo daarbinnen
 Het groot beginsel heerscht, dat âlles kan verwinnen,
 Wijl 't meer bedoelt dan Aardsch belang!
 Geluk, gij Nieuwer Tijd! . . . Toch — als ik u, bij 't klinken
 Van goud en ijzer, zoo in stof en slijk zie zinken,
 Dan wordt het soms om 't hart mij bang;

'k Vrees dan — of gij niet soms, bij 't rustloos zwoegen, zweeten,
 Trotsch op uw reuzenwerk, die Eenen hadt vergeten,
 Die, Boven, d'Eeuwgen Troon bekleedt,
 Zoo lang vergeten, tot Hij neêrstormt uit den Hoogen,
 Om, dondrende, úw gebouw te brijzen voor Zijn oogen,
 Zooals Hij Babels toren deed! . . .

EMANUEL GEIBEL.

B A B E L.

En zij spraken: „Wat gaat nog de Almachtige ons aan?
 „Laat zijn troon in den hemel der hemelen staan:
 „Hier op aard woont de Mensch, en de Mensch is er God:
 „Laat ons leven, en zwelgen in eindloos genot!

„Ons het wild in het woud, ons de visch in den plasch!
 „Geeft het graan ons geen brood? en de weide ons geen gras?
 „En de harp geen muziek? en de druif ons geen wijn?
 „En de vrouw niet haar liefde? . . . is al 't andre geen schijn?

„Tot een blijk onzer kracht, die de waereld regeert,
 „Komt nu! bouwen we een teeken, dat de eeuwen trotseert!
 „Rijze een toren omhoog tot in de opperste sfeer,
 „Hem daarboven ten spijt, ónzer grootheid ter eer’.”

En al 't Volk barstte los in een jublenden kreet,
 En zij stonden hoogmoedig tot d' arbeid gereed:
 Bijl en moker weêrklonk, bosch en mijn werd beroofd,
 De cypres werd geveld, en het marmer gekloofd.

En zij streken de tichels, en 't leem werd gebrand,
 En de vlam sloeg uit de ovens en lichtte over 't land,
 En de kemelen sleepten hun lastvrachten voort,
 En de truffel des metslaars werd rustloos gehoord.

En de windassen knersten, bij 't kraken van 't touw,
 En daar groeide als een berg het reusachtig gebouw,
 Als een zwevende stad, waar zich trans boven trans,
 Waar zich poort boven poort hief, in schittrenden glans.

En zoo vloten de maanden, de jaren daarheen',
 En reeds scheurden de spitsen de wolken van één.
 Toen verhief zich hun hart: „Wij zijn groot! wij zijn sterk!
 „Ziet, daar staat het! wie stoort, wie vernietigt ons werk?

„Nu verbreidt onze naam zich naar wijd en naar zijd;
 „Eenmaal worden als goden, ons offers gewijd;
 „Want het eeuwige werk is op morgen volbracht!”
 En zij zongen en brasten, en zwart kwam de nacht.

Maar de cherub des Heeren, wiens vonkelend zwaard
 D' eersten zondaar verdreef uit den Hemelschen gaard,
 Daalde neêr in een wolk, toen zij sliepen in 't stof:
 Dreigend zwaaide hij 't zwaard, en het vlijmde, en — het trof!

Met den straal een geluid als bazuinengeschal!
 En daar schudden de transen en neigden ten val.
 Wagglend kraakten de pijlers en spleten van één,
 En de boogen, de muren, 't plofte al naar beneên.

En daar flikkerde een schijnsel als zwavel en bloed.
 En daar dwarrelde een damp, en de damp werd tot gloed,
 En de vlam, als een zuil, waar de stormwind in bruischt,
 Golfde om 't puin van den toren, verkoold nu, vergruisd!

Maar gestoord in hun slaap, snelden duizenden aan,
 En zij bleven versteend eerst bij 't schriktooneel staan;

En zij staroogden, zwiġgend in hopeloos leed,
En zij rukten zich 't hair uit, en scheurden hun kleed.

Eigen broeders herkenden hun broeders niet weêr:
Zij verstonden, luidkrijtend, elkander niet meer;
Want hun oogappel loensde, verdonkerd, verstard,
En het Gods-oordeel had hun de spraken verward!

IJlġs keerden zij om, half verbijsterd, onthutst,
Als het hert door de jachthoorn gezweept uit zijn rust;
En daar kwam een verwarring, een dolen, een vliên,
Een gewoel en gejoel, als nog nooit is gezien!

En de vloek in elks hart, en de schrik op 't gelaat!
En verward gekrakeel en gestotterde haat!
Wild gezoek, snel gepak, alle waagnen bevracht,
Rosgebriesch, hoefgetrappel, heel de eindlooze nacht.

Als het kaf, dat daar dwarrelt van 't Zuiden naar 't Noord,
Van het Oosten naar 't Westen, zôo stoven zij voort.
En de toorts van den brand flikkerde aaklig en stom
Op der vluchtenden weg — en geen enkle zag om!

En de vuurgloed doofde uit, en de vlucht had gedaan.
En het daagde, en de zonne herrees op haar baan:
Maar niets, niets deed zich op voor haar stralend gezicht,
Dan het rookende puin op de plaats van 't Gericht!

EMANUEL GEIBEL.

NA DEN MOORD.

Wat gluurt gij, o Maan? met dat bleeke gezicht
Zoo schuchter door 't wolkengewemel?
Bestraal met dat heilig, dat vriendelijk licht
De bloemen, de kindren, den hemel!

Wat zoekt gij toch hier? en wat staart gij mij aan?
Gij straalt niet in hooplooze zielen!
't Gedane, helaas! wordt nooit weêr ongedaan,
't Berouw volgt de schuld op de hielen!

Wat ruischt gij, o wind! door de donkere heg?
 Wat schudt gij het hoofd, sombre boomen?
 Wat fluistert gij? Is de Vergelder op weg?
 Maar 'k heb reeds het vonnis vernomen.

Wat murmelt ge, o beek! hier zoo troebel, zoo rood?
 Als wilt gij 't de starren vertellen,
 Hoe spoedig de zwarte, de vreeslijke dood
 Den mensch door zijn broeder kan vellen.

Gij duistere Machten! hebt Gij mij verward?
 Of heeft mij de waanzin gedreven?
 O, ware op den bodem der Hel van mijn hart
 De gruwelgedachte gebleven!

Ik waande de wraak een volzalig genot:
 Nu heb ik — te laat! — ondervonden,
 De moorder vergrijpt zich aan 't recht van zijn God;
 Zich-zelv' slaat hij doodlijke wonden!

De pijn des verslaagnen brandt voort, als een vier,
 In hem die een mensch heeft verslagen:
 De Lethe is een fabel — géén fabel de gier,
 Die nimmermeer ophoudt te knagen.

Geen troost voor 't geweten, geen rust voor 't gemoed,
 Wordt Kaïn, den vluchtling, gegeven:
 De diefstal, zelfs de eerroof somtijds, kan vergoed,
 Maar nooit het ontstolene Leven.

(Vrij gevolgd).

ZIJN DIT AL DE JONGELINGEN?

Voorts zeide Samuël tot Isai: „Zijn dit al de jongelingen?”
 I SAM. XVI: 11.

„En zijn dit al de Jongelingen,
 „O Isai?” sprak Samuël:
 „Nog faalt, bij al die hier me omringen,
 „Die heerschen zal in Israël.

't Zijn wakkre zonen, al die Zeven,
 „Vol mannenkracht en jeugdig schoon;
 „Maar op geen voorhoofd staat geschreven:
 „„Verkoren tot de Koningskroon.””

Nog toeft er één in Bethleems weiden:
 Ziet! daar komt David aangespoed!
 Een Jongling, minlijk en bescheiden,
 Zoo rank van leest, en 't oog vol gloed.
 „Hij is 't! hem heb ik uitverkoren!”
 De Ziener weet, zoo spreekt de Heer,
 En wijdend stroomt uit volle horen
 De zalve op 's Jonglings lokken neêr.

„En zijn dit al de Jongelingen?”
 Zoo sprak ook ik, die vorschte en zocht,
 Wie, middenpunt van alle kringen,
 Der Menschheid Koning wezen mocht.
 'k Zag d' adel dezer Aard verschenen,
 Gestalten, heerlijk als de zon,
 Maar zonder smet en blaam niet éenen
 In heel des waerelds Pantheon!

Wie treden daar aan 't hoofd der scharen,
 Wier voetstap als een stormwind ruischt?
 De Helden en Veroveraren,
 Het vlammend lemmer in de vuist!
 Daar staat wie immer streed en heerschte,
 Met roodgekleurde lauwerblaân:
 De Macedoniër het eerste,
 Het laatst, de bleeke Corsikaan!

Gaat heen'! Gij hebt de bange kudde
 Als met een ijzren staf gehoed!
 Uw tred, waaronder de Aarde schudde,
 Was zwaar als lood, en droop van bloed.
 Gaat! waereldsgeessels mocht gij heeten,
 Bij 't slaan van Gods Vergeldings-uur,
 Tot ge — als een roede waart versleten,
 En de Eeuwge u wegwierp in het vuur!

En lieflijker gestalten naadren:

De Dichters, in hun plechtgewaad,
Wien 't bloed welluidend bruischt door de aadren,
Wier hand de gouden cither slaat.
Vooraan, de zwervende rhapsoden,
Homeer', wiens lauwer straalt van verr',
Aan 't eind — de groep van Weimar's goden,
Rond Weimar's grijzen Jupiter! ¹⁾)

U groet ik, die met gouden snaren
De waereld en haar lust bezongt:
Mij ook ontvlamt gij 't bloed in de âren,
Zoolang de vreugd mijn moed verjongt.
Maar zegt: mocht ooit uw lied, hoe teeder,
Eén zondaarshart tot balsem zijn?
Schonkt ge ooit één ziel de hope weder,
Een Hemelsch heil in stervenspijn?

Weêr andere gedaanten rijzen,
Aan ernstig onderzoek gewijd,
Met rol en griffel: 't zijn de Wijzen,
De Denkers, sinds den ouden tijd.
Hier — Plato, rijk aan idealen,
Voltaire ginds, vol spotternij!
Zegt, hebt gij Waarheids zon zien stralen
In 's Menschen brein? Waar zetelt zij?

Wij willen niet het Licht vergeten,
Door u in menig nacht verspreid;
Toch bleef het toppunt van uw weten:
„Wij weten niets!” O ijdelheid!
Gesloten voor de geestlijke armen
Bleef uw Geleerdheids goudtressoor.
Geen ijskoud hart kan zich verwarmen
Aan Rede's bleeken lamplicht-gloor!

En nu, gij Vinders en Ontdekkers!
Treedt, vreedzame Aardverwinnaars, Gij,
Natuurdoorvorschers, Lichtverwekkers,
Met roer en meetsnoer naderbij!

¹⁾ GOETHE.

Columb', tot Martelaar gekroonde!
 Copernicus! en bovenal,
 Gij Humboldt, wien de Kosmos toonde
 Wat wondren schuilen in 't Heelal!

Gaat heen! Gij kendet de Elementen,
 Door wind en water sneedt ge een spoor;
 Gij spandet voor metalen tenten
 Het stoompaard, rennend d' Aardbol door!
 Gij zondt naar 's waerelds beide polen
 Het woord, geveleugeld, aan een draad....
 Maar 't Paradijs, waar is 't verscholen?
 Weet Gij wat weg ten Hemel gaat?

„En zijn dit al de Jongelingen?”
 Spreekt op! wáar is de Menschenzoon,
 Wien allen 't luid Hosanna zingen?
 Wáar, de erfgenaam der Koningskroon?
 De Koning, wien mijn ziele prijze,
 Wien 'k hart en leven blij verpand',
 De Herder, die den weg mij wijze
 Naar 't Eeuwig, Zalig Vaderland?

Eén is er, één, op Juda's velden!
 Dát is mijn Held! Hij is het waard.
 Geen paerlen die zijn rang vermelden,
 Daar bliksemt aan zijn heup geen zwaard,
 Hem werd geen Aardsche glans gegeven:
 Zijn scepter is een Herdersstaf,
 Uit doornen was zijn kroon geweven —
 Hem, de arme krib! Hem, 't roemloos graf!

Maar alle kracht der Heldenzonen
 Wijkt voor Zijn macht en majesteit,
 En 't heerlijkst' wat de Kunst kan toonen,
 Wordt bij Zijn kruis tot ijdelheid.
 De orakeltaal van 't Menschlijk Weten
 Zwicht voor Zijn heilig Kinderwoord;
 En wie er Waereldvinders heeten,
 Hij vond het Eeuwig Vredes-Oord!

Hem klopt het hart eerbiedig tegen,
 En fluistert: „Heer! wie is als Gij?”
 Hem zalft Gods hand, Hem kroont Gods zegen,
 Dat Hij der volken Herder zij.
 Hem, Koning aller geesten, buigen
 Zich alle, aanbiddend voor Zijn troon,
 En waerelden en heemlen juichen:
 „Hosanna dezen Davids-Zoon!”

KARL GEROK.

DE NEGERIN.

Vergeefs of gij uw blik, mijn ziel! naar 't Westen slaat.
 De vrijheid woont niet waar het zonlicht onder gaat:
 Daar huizen onuitspreekbre smarten!
 Daar ruischt geen lauwer op des vromen Zangers stof,
 't Woud is er zonder zang, en zonder geur de hof,
 En liefdeloos de menschenharten.

In den Vreemde, waar de sikkels
 door bet drooge rietveld klettren,
 Waar, in 't suiker-eschdoornlover,
 purpren papegaaien schettren:
 Zit de Negerinne-moeder,
 bont getooid met glaskoralen:
 't Knaapjen, dommlende in heur armen,
 hoort haar 't Wiegeliel herhalen;

Sluimer zacht, mijn dierbaar jongskén,
 dat tot lijden zijt geboren!
 Eer gij 't leven zijt begonnen,
 is uw leven reeds verloren.
 Sluimer zacht, zoolang de wolken
 nog uw bang verschiet bedekken!
 Al te vroeg zal uit uw droomen
 u des Meesters gramschap wekken!

„In wat menschen vreugde heeten
 zal uw ziel zich nooit vermeien:
 Verre woont zij, waar de Niger
 kronkelt door de lustvalleien.

Nooit zult gij, de lanse drillend,
in zijn nest den tijger naadren,
Nooit de pauken slaan ten krijgsdansen
voor het leger uwer vaadren!

„Dagen wachten u vol tranen,
 nachten vol van jammerklagen:
Als het lastdier zult gij spraakloos
 't slavenjuk der blanken dragen:
't Riet der blanken zult gij snijden,
 't hout der blanken zult gij kloven;
't Is ons zweet, waarvan zij brassen!
 't levensmerg, dat ze òns ontrooven!

„Wel verstandig zijn die blanken
 zeën klieven zij en meiren;
 Donderknaal en bliksemflikkring
 sluimren in hun jachtgeweeren.
 Hun door stoom gedreven molens
 zwaaien rustloos duizende armen,
 Maar, helaas! bij al hun wijsheid
 kent hun harte geen erbarmen!

„k Hoorde ze op hun vrijheid snoeven,
hoe ze 't stout en roemrijk keurden,
Dat zij in triomf deez' kusten
aan het Moederland ontscheurden.
Maar ach, over 't hoofd der eedlen
door wie 't Godswoord is gesproken:
„Ook de neger is uw broeder,”
hebben zij den staf gebroken!

Lieflijk klinkt het wat zij preêken
 van een God aan 't kruis gestorven,
 Door wiens liefde heel een waereld
 eeuwig leven heeft verworven:
 Maar hoe zal ik 't Woord gelooven,
 leeft het niet in Hart en Daden?
 Is dat dan de vrucht der Liefde,
 dat zij ons ter dood toe smaden?

„Groote Geest! ach, wat misdeden
 toch onze arme stamgenooten,
 Dat Gij dus de schaal uws torens
 over ons hebt uitgegoten?
 Wanneer zult Gij vriendlijke oogen
 uit de wolken tot ons wenden?
 Wanneer zien uw zwarte kindren
 de eindpaal dagen der ellenden?....

„Mooglijk — als de Mississippi
 tot zijn bron terug zal vloeien,
 Als aan witte boomwol-struiken
 donkerblauwe bloesems bloeien:
 Als het lam in vrée zal slapen
 midden onder tijgerhorden,
 Als de negers vrije planters,
 als de christnen menschen worden!”

EMANUEL GEIBEL.

TEN BESLUI TE.

EEN ALLEGORIE.

In Eden zongen
 De vogels saam'
 Van alle veëren,
 Van allen naam,

Elk floot zijn wijsjen
 In eigen taal,
 Naar eigen gave,
 In 't groot Choraal.

Maar — pas verloren
 Was 't Paradijs
 Of 't ging den vogels
 Op andre wijz'.

Want nu verzezen
 De critici,
 De groote kenners
 Der Melodie!

Men koos den koekkoek
 En d' oievaar
 Tot opperkeurders
 Der Zangrenschaa.

Zij velden vonnis:
 Het luidde alzoo:
 „L. S. Sic mando.
 „Sic jubeo:

„De vogels allen
 „—Geen onderscheid! —
 „Zijn theoristen,
 „Slecht onderleid.

„Toch — zij behouden
 „Hun radikaal,
 „En blijven zingen
 „In 't groot Choraal'.

„Als ze onze lessen
 „Maar goed verstaan,
 „Dan zal het later
 „Wel beter gaan.

„Maar twee excepties
 „Zijn openbaar:
 „Twee wildzangfluiters,
 „Een hooploos paar!

„Bepaald-bombastiesch,
 „En naar-brutaal:
 „Zij heeten: leeuwrik
 „En nachtegaal!

„Dit zal hun straf zijn,
„— Voor 's hands genoeg: —
„De leeuwrik zing' slechts
„Des morgens vroeg!

En 't nachtegaaltjen
„In Mei alleen!
„En daarmee bruien
„De stumpers heen'!”

INHOUD.

	Bladz.
Mengelpoëzie	1
De Giaour. (Fragment eener Turksche vertelling).	1
Agnes Van der Sluis aan Floris V. (1280)	40
De Martelaar.	50
Lodewijk XVII.	53
Anastasia.	56
Welda	59
Parisina. Een verhaal.	62
Het Paradijs en de Peri. (Een Oostersch verhaal.)	83
De verschijning van Samuëls schim aan Saul.	101
De dood van Jonathan.	107
Een beeld der toekomst.	115
Het Levenswater	116
Aan de zon.	117
Hollands Muze	118
Bij een verzande haven	122
Chineesche wijsheid.	122
De gedaanteverwisseling der planten.	123
Bladen uit Scheffers Leekenbrevier.	127
I. Kinderen.	127
II. Kind. — Jongeling. — Man en Christen.	131
III. De Bruid	133
IV. 't Is al des Heeren.	135
V. Niets zonder arbeid	136
VI. De Aurikula	137
VII. Geen maankopkrans!	139
VIII. Regen	139
IX. Levenswijsheid	140
X. Zomerbeschouwing	146
XI. Benijdt gij?	149
XII. Hebt lief.	150
XIII. Zonneopgang.	151
XIV. In de Lentezaal.	153
XV. Bij 't sneeuwkllokjen	154
XVI. Bij 't uitgebloeiide nagelbed.	156
XVII. Geduld. Fantazie bij een bloesemtak.	157
XVIII. 't Menschen-aangezicht.	159

	Bladz.
XIX. 't Vaderhuis	160
XX. Bloemenles.	162
XXI. Nog een bloemenles	163
XXII. Bij 't aardbeiplukken.	163
XXIII. In 't najaar	164
XXIV. De moeder in het najaar.	166
XXV. Wat geeft mijn lied? Slotzang.	168
Kleine gedichten van Karel XV	169
Aan Zweden	169
De Burchtruïne.	170
In den vreemde.	171
Herinnering.	174
Eenzaamheid	176
Twee oogen.	179
De vrouw.	180
De vraag.	180
Zing!	181
Geloofsbelijdenis.	182
Weemoed.	183
Aan de zon.	184
In den droom.	184
Avondstemmen	185
Keer weer!	185
Avond	186
Nacht	186
De schaduw	187
Waar wordt de vree gevonden.	187
Bloemen	188
't Blauw klokken	188
Vergeet-mij-niet.	188
Het Pensétjen	189
De roos.	189
De lelie.	189
Lente.	190
De bron	190
Elfendans.	191
Berka-Skog	192
Mijmerij.	193
Hij zong uit liefde	194
De Zigeunerin.	194
In den Kaukasus	196
De Dichter	200
Natuurbeelden.	202
Violier en roos. Sonet.	202
Bloem en zon.	203
Bevroren!.	203
In de vroegte.	204
Groen	205
Schemertijd.	206

	Bladz.
Een stadsboom. Fantazie.	206
Voor dag en voor dauw.	209
Lentelied.	211
Hart en Huis.	212
De twee Engelen.	212
Geloof me, 't is immer ons eigen gemoed.	213
Thuis.	213
Bidden en werken.	215
Drie plaatsen.	216
Math. VII:7.	217
Vader en moeder.	218
Het kind.	218
Gij kinderen van een huisgezin.	220
Bruid en Bruidegom.	221
De vrouw.	224
Verjaargroet aan eene moeder.	225
Ouders.	227
Dissonanten.	228
Op Allerzielendag aan J. P. Hasebroek. In antwoord op zijn aan mij gericht lied van heden.	228
Ten doopfeest van Johanna Sophia Middendorp. Zondag 5 Mei 1872.	230
Aan Caroline Pierson, mijns broeders Bruid. 15 Decem- ber 1876.	231
Koperen Bruiloftslied.	232
De meeste van deze is de liefde.	233
Aan een jeugdige vriendin.	234
Leven.	235
Leven.	235
Als ik nadenk.	236
Levensbeeld.	236
Idealen.	237
't Leven heeft zijn oogenblikken.	238
De waarde van den arbeid.	239
Voor de armen.	242
Neevlig blik de herfstzon neêr.	243
In memoriam. Een Immortellen-krans.	247
Stervend kind.	247
Vroeggestorven.	248
Het Huis Ten Bosch. 3 Juni 1877.	249
Zusters graf. 12 Maart 1874.	251
't Was winter.	252
Doodgeboren.	252
December.	254
Advents-Liederen.	255
I. Schoon uw lied hier niet meer klinkt.	255
II. Welk een jubelstem.	256
Oudejaars-middernacht.	257
In den vreemde.	259

A 1973⁶92

INHOUD.

	Bladz.
De Sint-Angelokerk, bij Napels	259
Pompeji en Herculanium	260
De Golf van Bajæ	261
De Obelisk. Voor de Sint-Pieterskerk te Rome	264
Michel-Angelo	265
Napels en omstreken	266
De Apollo van Belvedere	266
Gemengde Dichtbloemen	268
Feestcantate, ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid. 1877	268
De Nieuwer Tijd	271
Babel	273
Na den moord	275
Zijn dit al de jongelingen?	276
De Negerin	280
Een Allegorie	282